

ՇԱՀՎԵԼՈՒ ՈՐԴԻ
ՍԱՐՀԱԴԻ
ՀԱՇՎԵՄԱՏՅԱՆԸ

ԵՐԵՎԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՎԱՎԵՐԱԳԻՆ՝

Ի

ՍՈՒՅՆ ԳԻՐԸ ՀՐԱՏԱՐԱԳՈՒՄ Է ԻՐԱՆԱԼՅՑ
ՓԵՆԻԿ ԵՎ ԱՎՈ ՀՈՎՃԱՆՆԵՍԱՆՆԵՐԻ ՄԵԿԵՆԱՍՈՒԹՅԱՄԲ,
Ի ՀԻՇՅԱԿ ԻՐԵՆՑ ՎԱԳԱՄԵՐՈՒԿ ՈՐԳՈՒ՝
ՅԱՆԹ ՀՈՎՃԱՆՆԵՍԱՆՆԵՐ

«МАТЕНА ДАРАН»
ИНСТИТУТ ДРЕВНИХ РУКОПИСЕЙ им. МАЦТОЦА
ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ

ТОРГОВЫЙ ДНЕВНИК
САРХАТА СЫНА ШАХВЕЛИЯ

Подготовка текста, предисловие и словарь
Ш. Л. ХАЧИКЯН

ИЗДАТЕЛЬСТВО «ГИТЮН» НАН РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ
ЕРЕВАН 1994

ՀՄԱՏԵՆԱԳԱՐԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԳԻՆ ԱՌՇՆԵՐ
ՄԱՇՏՈՒ ԱՆՎԱՆ ՀԻՄ ՉԵՌԱԳՐԵՐԻ ԻՆՏԵՏՈՒՑ

33
Ը - 24

ՇԱՀՎԵԼՈՒ ՈՐԴԻ ՍԱՐՀԱՂԻ
ՀԱՇՎԵՄԱՏՅԱՆԸ

Աշխատանքները Շ. Լ. ԽԱՉԻԿՅԱՆԻ

ՀՀ ԳՈՍ ԿՐԻՏԻՐԵՑԻՆԻՆԻ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆ 1994

2883

Տպագրվում է Հայաստանի Հանրապետության նախարարների խորհրդին առընթեր
Մ. Մալառոցի անվան հին ձեռագրերի ինստիտուտի՝
Մասնագետների գիտական խորհրդի առջամբ

«ՏԵՏԵՏԵՏԵՏ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՎԱՎԵՐԱԿՐԵՒՄ»

ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԻ ԽՄՐԱԿՐՈՒԹՅՈՒՆ

- Վ. Ա. Քալաբալանյան, Վ. Ռ. Գրիգորյան (գլխավոր խմբագրի տեղակալ),
- Ե. Լ. Խաչիկյան (գիտական քարտուղար), Խ. Ա. Մուշեղյան,
- Հ. Գ. Փափազյան (գլխավոր խմբագիր)

Պատասխանատու խմբագիր՝ պատմական գիտությունների դոկտոր Հ. Գ. Փափազյան

Գիրքը հրատարակության էն նրաշխարհի գրախոսներ՝
պատմական գիտությունների դոկտոր Հ. Գ. Փափազյանը

և բանասիրական գիտությունների թեկնածու **Ե. Խ. Գևորգյանը** :

Շահվելու որդի Սարգսի հաշվմատայնը (աշխատասիրու-
Շ 241 թյամբ՝ Ե. Լ. Խաչիկյանի, խմբ.՝ Հ. Գ. Փափազյան.—Եր., Հայաս-
տանի ԳԱԱ հրատ., 1994.— էջ, 1 թ. Կկ.— (Տնտ. պատմ. վա-
վերագրեր) Մատենագրարան, Հայաստանի Հանրապետության Կա-
լարարների խորհրդին առընթեր Մալառոցի անվան հին ձեռագրերի
ինստիտուտ, Բ).

«Տնտեսական պատմության վավերագրեր» մատենաշարի սույն երկրորդ գրք-
քով հրատարակվող Հաշվմատայնը բովանդակում է Շահվելու որդի Սարգսի և
նրա ընտանիքի 1711—18 թթ. ծավալած առևտրական գործունեությունը և հան-
գիստն է մի կարևոր սկզբնաղբյուր հայ առևտրական կապիտալի հետա-
դոման համար:

Գիրքը նախատեսված է պատմաբանների և տնտեսագիտների համար:

0603000000
Շ 703(02)—94 91—82

ԳԳՊ 65.02 (22)

ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, 1994

ՇԱՀՎԵԼՈՒ ՈՐԴԻ ՍԱՐԳՍԻ ՀԱՇՎԵՄԱՏԱԿՆԸ

Ցարենի յարմուտ և բոն ծերգծեր այ
Բանի այ յորս կողմն սովորան Քուղու...

Կուղ Բաղր օղի

Մինչև 1604—1605 թթ. բռնագողթը հայ խոշայական կապիտալի միջ-
նարերը Հին Ջուղան էր: Այդ գյուղաքաղաքը իր լայնատարած կապիտալ
հայտնի էր Ասիայի ու Եվրոպայի վաճառահան կենտրոններին: Իրանի բռնա-
կալ շահ Աբաս I-ը Արևելյան Հայաստանի շեն նահանգներն անմարզարևակ
դարձնելու և պարպելու իր հրեշտակոր ծրագիրն իրագործելիս՝ հատուկ պայ-
մաններ ստեղծեց չուղայեցի և, ընդհանրապես, քաղաքաբնակ հայերի հա-
մար: Նրանց տեղափոխեց իր նոր մայրաքաղաք Սպահան, հատուկ հողա-
մաս հատկացրեց չուղայեցիների համար, որոնք կառուցեցին իրենց նոր
բնակավայրը՝ նոր Ջուղան: XVII դ. 50-ական թթ. այն ավելի ընդարձակվեց
կից կառուցված նոր թաղամասերով, ուր բնակություն հաստատեցին նա-
խապես Սպահանում տեղավորված երևանցիները, գասկեցիները, թավրիզե-
ցիներն ու դաշտեցիները:

Նորչուղայեցիներն աստիճանաբար իրենց ձեռքը վերցրին Իրանի արտա-
քին առևտրի կարևոր լծակները: Նոր Ջուղայի հաշվական համայնքն ուներ
կազմակերպչական հզոր մեխանիզմ: Համայնքի ինքնավար մարմինների ղե-
կավարները համայնքի անունից հարաբերությունների մեջ էին մտնում Իրա-
նի պետական առաջնորդների, ինչպես նաև այլ երկրների պետական մարմին-
ների հետ, ստանձնում որոշ պարտավորություններ, կայացնում համաձայ-
նություններ, ստորագրում պայմանագրեր և այլն:

Նոր Ջուղայի պատմությունը հետազոտող Վարդույան Տեր-Շավհանյանը
բարձր գնահատելով նրա վաճառականության դերն ու գործունեությունը,
գրում է. «Համարս վաճառականության չուղայեցից ի բաղում տեղիս քաղա-
յայտ է և հանդիսացնալ ըստ Մեծութեան մասին: Նա եղև աղբիւրն որ զհա-
րբստութիւնս գետօրէն զեղեալ նոյժ թ Ջուղայ, որով չուղայեցիք զարձ-
րակառոյց և զգեղեցիաչեն եկեղեցիս՝ և զթագաւորաւմայն յաւլատանիս և
զպարանս կառուցանել մարթացան, և եղեն ակնաւորք ի մէջ աշխար-
հիս...»:

1 Ց. Տեր-Շավհանյանց, Պատմութիւն նոր Ջուղայո որ յնպահան, Ե. Ի, Նոր Ջուղա,
1880, էջ 157—158:

2. նագորթի որդիներ Հարությունի, Մանուկի և Աղազարի (կազարյանների նախահոր) ուղղաման (օրագիրը) (Մաշտոցի անվան Մատենադարան, կազարյանների արխիվ, Յիթապատանակ № 101, գրք թ 123, վավերագիր 1)⁹։

3. Հարությունի Դավիթ զի նագորթի ուղղաման և իր անտեսական գործունեության մասին նամակների ժողովածուն (Մաշտոցի անվան Մատենադարան, ձեռ. № 6240)։

Իսկ 1935 թ. Քաղես Ավգյուրեզյանը սպառել զիտական դեմոստական է տալիս սույն սկզբնաղբյուրի արժեքի, երբ հրատարակության անհրաժեշտության և կարևորության մասին։ Սուրբ անհրաժեշտ ենք գտնում ներկայացնել նրա ձեռնարկին կարծիք այն կարևոր բնագրի վերաբերյալ, որը նա մտադրել է եղել գործնել իր կողմից ձրագրված «Ռեզյումե» ու էջոթեր հայ աստրական կազմադրի պատմությունը մատենագրի առաջին հատորը։

«Նոցա-Մաշտոցի անտարածայանը»

1. «Ռեզյումե» ու էջոթեր հայ աստրական կազմադրի պատմությունը սերիան կազմված է լինելու աստեղծի հատորները, որոնցից յուրաքանչյուրը պարունակելու է ա) բոլորովին նոր, չհրատարակված բնագրեր ու բ) ուսումնասիրություն նմանատիպան պատմության տեսանկյունով։

2. Փեն սերիայի վերնագրում հրատարակված է «հայ աստրական կազմադրի պատմություն» երբ, բայց նրա ավագ փաստերը վերաբերում են թե՛ Մերձագոր Արևելքի ու թե՛ Ռուսաստանի աստեղծության պատմությանը։

3. Սերիայի առաջին հատորը կազմելու է «Նոցա-Մաշտոցի անտարածայանը», որը վերաբերում է 18-րդ դարի առաջին աստեղծություններին։

4. Աշխարհագրորեն նա ընդգրկում է Հոլանդիայի, Ռուսաստանի ու Պարսկաստանի շրջանները՝ Ամստերդամ-Արխանգելսկ-Մոսկովա-Հաշտարիան-Շամախի-Քափիզ-Սոլահան ուղեգծներով։

5. «Նոցա-Մաշտոցի անտարածայանը» ոչ թե Անտարկի կամ խորհրդատու է անտարական գործերի նամար, ինչպես որ է ուսուցիչ «ТОРГОВЕ КИТАЕ»-ն, այլ մի ինչոք անտարկյանի հաղվեմտյան, որում մանրամասն գրանցված են յուր ու կրիկանների (հուանգաշե, անդալաշե, ասու, հայ և այլն) մանրամասն ու աստեղծի հաղվեմտյան պարանքները, գրամներն ու զենքի բազմազանի հիշատակությունը ու հարուստ կամենկառուցումը։

6. Նա մի հաղվալյալտ աղբյուր է աստրական ուղեգծների ուղղություն ու տեղադրյան, անտարական կազմադրի մեծամասն ու շրջանառության, զենքի ու շափերի ուսումնասիրության համար։

7. «Նոցա-Մաշտոցի հաղվեմտյանը» մասամբ լրացուցիչ հատոր է Զարթոնա Աղույեղտ «Յրագրություն» նկատմամբ, որովհետև մինչդեռ Աղույեղի ներկայացնում է հայ աստրական կազմադրի Քափիզ-Երևան-Աղբյուր-Ջիլանիան-Վենետիկ-Ֆրանկֆորտ-Ամստերդամ ուղեգիծը, «Նոցա-Մաշտոցը» տալիս է Ամստերդամ-Արխանգելսկ-Մոսկովա-Հաշտարիան-Շամախի-Քափիզ-Սոլահան ուղեգիծը։

8. «Նոցա-Մաշտոցի հաղվեմտյանը» կարևոր նշանակություն ունի նաև այն պատճառով, որ

- ա) պարունակում է ավելիներ պատմական հայտեր անհաղորդությունների (Պետրոս Գեյլանից և այլն) մասին
- բ) հաղվեմտը սրված են յուրաքանուկ հաղվեմտ նուսերացնումով, որ բոլորովին նոր փուլ է կազմում հայ նուսերացիայի պատմության մեջ և
- գ) բնագիրը Քուլալեցոց բարբառով է, որով նրանաժող աղբյուր է հանդիսանում հայ բարբառագրության ու հայոց լեզվի պատմության համար։

Քաղ.Ավգյուրեզյան
1935, 22/Մ.

Երևան

(ԳԳԳԱ. ֆ. 393 Ե. Ավգյուրեզյան Քաղ. Գ. II. № 72 ց)

Տ Ե. Լ. Խաչիկյան, Նոր Զուգարի հայ վանականությունը և նրա անտարածանական կազմը Ռուսաստանի հետ XVII—XVIII դարերում, Ե., 1988, էջ 100—120։

4. Եղիա Մաշեզյանի հաղվեմտյանները և նամակները, որոնցից կարևորագույնը 1717—1720 թթ. աստրական գործունեության մասին մանրամասն տեղեկություններ պարունակող հաղվեմտյանն է (պահպանվում է Архив внешней политики России կողմից Մոսկովյան արխիվում, «Ռուսաստանի հարաբերությունները Պարսկաստանի հետ» ֆոնդում)։

Հետագայում կարող են ի հայտ գալ այլազանի բովանդակությամբ զեռես անհայտ նոր մատյաններ ու աստեղծի փաստաթղթեր տարբեր երկրների պետական արխիվներում, զրպաչանցներում։

= * *

Վերոհիշյալ մատյաններից առաջինի «հեղինակ» Ծանվելու որդի Մարտազը, 1717 թ. Մոսկովայի մաքսատանը կազմված փաստաթղթերի մեջ հիշատակված վերահիշյալ Մարտա Մազկելն է (Сарат Савельев), որը նույն թվականի ապրիլի 10-ին Արխանգելսկից Մոսկովա էր ժամանել 15 հակ եվրոպական ապրանքներով, նրա հաղվեմտյան մեջ է հասել թերի վիճակում։ Ամբողջական էջեր միտառով կորված, հանված են։ Մատյանը, որ պահպանվում է Մաշտոցի անվան Մատենադարանում 6241 համարի տակ, բաղկացած է 33×22 սմ մեծության 79 թերթերից (ֆարգերից)։ Ընդ որում, 1711 թ. հոկտեմբերից մինչև 1713 թ. հունվարի ընկած ժամանակահատվածի գրանցումները, որոնք ամփոփված են եղել առաջին 6 ֆարգերի մեջ, մեզ չեն հասել։ Գրանցումներն սկսվում են 7-րդ ֆարգից։ Յուրաքանչյուր ֆարգ բաղկացած է մեկ կամ մի քանի մասերից, համագծներից, որոնցից յուրաքանչյուրն ունի իր համարը՝ կոչված «նումբայ»։ Յուրաքանչյուր համարն էլ ունի իր ենթաֆարգերը՝ պարզաբանող ավյալ համաձի ինչ լինելը, Օրինակ, 47 ֆարգը բաղկացած է 4 համագծներից, որոնցից առաջինը՝ 85 նումբան, ունի հետևյալ վերնագիր-բացատրությունը. «Աստուծով թիվն փոքր ձ (100) սվդան Ա (1)-ումն (1716 թ. հունվարի 15) գրեցի իմ խոր բերած 2 (6) խակ շամախոյ քնար ապրշմին Հաշտարիանայ մինչ ի Մոսկովան և Մոսկովան մինչ ի Արխանգելսկ գոմրով, խալը, քրե զնաց, ինչպես գրած այ, քաթեն այս կամ 16 ֆարգը ունի երկու համագծ՝ 41 «նումբայ» և 42 «նումբայ»։ Արանցից առաջինն ունի հետևյալ վերնագիր-բացատրությունը. «Աստուծով թիվն փոքր ձ (100) սվդան Ա (1)-ումն (1716 թ., հունվարի 15) գրեցի, որ թիվն Ա (97) նիրհան 10 (30)-ումն (1713 թ. մարտի 14) Մոսկովումն իմ խել իմ Մարտազին աղարկած խորդայվաթն, սհաթն, մահուդն, սկիին ծախել էր և իմ վնասը հարհանդի Բարսեղին Մարդամայ կապին տվել էր և խորդայվաթին խալը էր արել, քաթեն այս։

Նշված բոլոր համագծները միմյանցից բաժանված են զուգահեռ զծերով, զրանով իսկ ընդգծելով ավյալ գրանցման բովանդակությունը։ Անտարական բոլոր տիպի գործածությունները գրանցված են զուգահեռ մուտքի (ս-

⁹ Այս էջոթերի համաստ թվագրումը գտնում ենք Ա. Գ. Արսևանյանի «Սեփա Կարևուցի պիսեռ» էջոթերի ժողովածուի (Երևան, 1988) առաջաբանի մեջ (տես էջ XXXIII—XXXV)։

մատ) և էլքի (բոսֆոս) սյունակներում¹⁰։ Ընդ որում, զուգահեռ սյունակների ձախակողմյան մասում միշտ գրվում է պարտքի կամ պահանջի գումարը՝ չուղահայ միջավայրում լայնորեն կիրառվող հայ հին ու միջնադարյան մասնակարգության մեջ տարածված, հայկական առանձնով։ Հաշվեմատյանի դասնորմունքի պարզվում է, որ թումանը դիանից տարանջատելու համար միշտ գրվում էր ստորակետ, օրինակ, 22ՂԳ, ԸԹեճԾՕ դիան։ Հանդիսում են նաև արաբական թվանշաններով դրանցումներ, հատկապես վերջում՝ ամփոփող հասմածների աջակողմյան մասում։

Ինչ վերաբերում է ժամանակագրական տվյալներին, ապա դրանք արբված են չուղահայ առևտրականների միջավայրում քննումված Ազարիա Ջուզայիցու տամարով, որին Սարհազը «Փորթ թիվ» կամ պարզապես «թիվ» է ասում։ Հին հայկական տամարի նման, Ազարիայի տամարի ղեկցում էլ տարին ունի 13 ամիս՝ Եամս, Ադամ, Արամ, Շրաթ, Նախայ, Լամար, Նադար, Քիրայ, Դամայ, Համարայ, Արամ, Ովզան, Ներհան, որոնք բոլորն էլ ունեն 30 օր և Անկեաց ամիս, որն ունի 5 օր։ Ազարիայի տամարով առաջին տարին համընկնում է 1615 թ. մարտի 21-ին և որպեսզի պարզեցնեք որևէ թվական, ապա պետք է նրան դումարել 1615 կամ 1616, կախված այն բանից, թե որ ամիսն ու որ օրն է¹¹։

Շահվելու որդի Սարհազի հաշվեմատյանը հետագայում (1739 թ. առաջ) բնկել է Էջմիածին և նրա դատարի էջերը, ինչպես և գրված էջերի ազատ մնացած տարածությունները (հաճախ նաև տողամեջերը), օգտագործվել են կաթողիկոսական կոնդակների սևագրությունների, աստվածաբանական ու բժշկական գանազան նյութերի քննօրինակության համար։ Մատյանի մեջ պահպանվել է այսպիսի մի հիշատակություն։ «Յայս տետրիս միջի կղեալ շարդրիցնալ բանքն են ի Յակոբայ Եամսիսեցույ, որոց սկիբքն է ԹճԶԸ (1739) թվականին մերում, յորում վախճանեցաւ թեքիղդաղի լուսաճողի կաթողիկոսն» (խոսքը Արքայած կրիտադու մասին է)։ Այս հանգամանքը դժվարեցնում է բուն հաշվեմատյանի էջերի վերծանությունը, որն բոտ ինքյան էլ դյուրին չէ, քանի որ ուրիշ վաճառականների համանման գրությունների պես, այս մատյանը ևս շարադրված է չուղահայ բարբառով, որը մեծ շահով տարբերվում է դրական լեզվից և՛ իր քերականությամբ, և՛ իր բառապաշարով (պարսկերեն, ինչպես նաև արաբերեն, թուրքերեն բառ-տերմիններն այստեղ օգտագործված են մեծ շահով և հաճախ՝ աղավաղված ձևերով)։

¹⁰ Քրանցումները կատարված են կրկնակի (double) հաշվապահական սխեման համաձայն, որի տեսարանն է համարվում XV դ. մաթեմատիկոս Լուկա Պարիսոլոյեի Սեպտիմ, Ջենուա կոցցետոն գտնում է, որ այդ սխեման ավելի վաղ է ծագել ու կիրառվել Բուլջ Լոցցետոն ու մի արդյուն չի եղում իր կարծիք հետախնդրել հիմնադրելու համար։ Д-р Л. Луццато, Экономическая исто. ит. Итал., М., 1954, էջ 376—377. Н. П. Соколов, Джаннэ Луццато. Очерки экономической истории Венеции, Падуя, 1954, Jino Luzzato, Studi di storia economica veneziana, Padova, 1954, XI, p. 310. „Срезн в века“, X, 1957, էջ 249.

¹¹ Աշամանյանի ժինն Տեղեկատվական տնայն գրքից, Ազարիայի, Հայր, Էրէջ և Տաշկա... յօրինելու յապիշտա նուրիանան Դուխալ վանանյուցուր, Յամտուղուր, 1698, Բ. Ե. Բուսմայան, Հայ աստղագրությունն օգտամոթյուն (Հնագույն ժամանակներից մինչև XIX դարի սկիբքը), Երևան, 1954, էջ 163; Նույնի, Անձնան տամարացուց, Երևան, 1965, էջ 38—40; Հովհաննես Տեր-Պավլյան Ջուղայիցու հաշվառումը, աշխատանքություն, Լ. Ա. Կալիպանի և Հ. Գ. Փափազյանի, Երևան, 1984, էջ 68։

Բուն հաշվեմատյանի գրանցումները վերաբերում են 1711—1718 թթ. ընթացքում Սարհազի, մասամբ նաև նրա հոր՝ Եահվելու, և նրանց հետ տրանսական հարաբերություններ հաստատած այլ վաճառականների ծավալած առևտրական գործունեությանը, պարունակելով արժեքավոր տվյալներ Իրանի, Ռուսաստանի և Հոլանդիայի տարբեր քաղաքներում վերոհիշյալ թվականների ընթացքում գնված ու վաճառված ապրանքների, նրանց փոխադրումների համար վճարված ճանապարհածախի, մաքսերի և այլ տուրքերի ու հարկերի հանդեպումների մասին։ Այստեղ բազմաթիվ տեղեկություններ են գրանցված այն մասին, թե ինչ ապրանքներ էին արևելքից արտահանվում Ռուսաստան ու եվրոպական երկրներ և ինչպիսի տնտեսական գործարքներ էին կնքում միմյանց և օտարազգի առևտրականների հետ հայ առևտրականները, ինչպիսի պայմաններով միմյանց դրամ փոխ առխուս և վերցնում և, վերջուպես, ինչ շահ ստանում՝ մասնակցելով միջազգային նշանակություն ունեցող ապրանքափոխանակությանը։

Սարհազը, չուղայիցի հայ վաճառականների մեծագույն մասի նման, առևտուր էր անում ոչ թե իր սեփական դրամադրելով, այլ իր հոր՝ Եահվելու և կրտսեկ եղբոր՝ Խոջամալի հետ համատեղ, ծառայագրվելով չուղայիցի մեծահարուստ երեք խոջաների՝ Օհանի որդիներ Մուրադին ու Հակոբջանին և Մարգարի որդի Հովհաննեսին։ Հաշվեմատյանի մեջ գրանցված է մեկ կողմից Եահվելու և նրա որդիների, մյուս կողմից՝ վերոհիշյալ աղա-պարտների մինչև կնքված պայմանագրի համառոտ բովանդակությունը, որը հետաքրքրական տվյալներ է պարունակում հայ խոջայական վերնախավի և նրանց գրամաղխով առևտրի ասպարեզ մտած գործակատար-վաճառականների փոխհարաբերությունների մասին։

«Հայահան, խոջայ Ոհանի որդիք աղայ պարոն Մուրադին, պարոն Յակոբջան և խոջա Մարգարե որդի Յովհանիսէն Թճ (900) թուման ապասի ես՝ Բանդորի որդի Եահվելիս և ես Եահվելի որդիք Սարհազս և Խոջամալս սարմայեայ վեոինք, որ աստուծով տաններ թուրքարթ բանացաներ։ Ինչ որ բտեղդող ամենանի Տեր Աստուածն շայս պարզելի՝ ՋճԶԵ (675) թումանի շայն վերայ Թճ (900) թումանին սարմայուլն վերոյ մեր աղէք պարոն Մուրադին, պարոն Յակոբջանին, պարոն Յովհանիսին Կինի, ԱճՄՕ (150) թումանի շայն ինձ՝ Բանդորի որդի Եահվելիս լինի, ԿՕ (60) թումանի շայն ինձ՝ Սարհազիս լինի, ԺԵ (15) թումանի շայն ինձ՝ Խոջամալիս լինի։ Տէր Յիսուսն բարի աջողումն տայ. խեղոյ շառն ի ձեռն աստուծոյ այ։ Սարմայէն տվին, մեզ հասով Թճ (900) թումանս¹²։

Այսպիսով, վերոհիշյալ խոջաները Բանդորի որդի Եահվելու և նրա որդիների՝ Սարհազի և Խոջամալի արամադրության տակ են դնում 900 թուման դրամադրուր, այն պայմանով, որ նրանք այդ գումարով Իրանում և Անդրկովկասում գնումներ կատարեն, մեկնեն Ռուսաստան ու Եվրոպա, առևտրական գործունեություն ծավալեն, ստացված շահի 75 տոկոսը պարոններին մատուցելու և 25 տոկոսը միայն իրենց ընտանիքի անդամների մինչ (հեհանք) համամասնությամբ՝ Եահվելուն 16,6 տոկոս, աղալ որդուն՝ Սարհազին 6,8 տոկոս, կրտսեր որդուն՝ Խոջամալին 1,6 տոկոս) բաժանելու պայմանով։

¹² Մաշտոցի անվան Մատենադարան, ձև. Ս 6241, էջ 1 ր։

Շահ Հուսեյնի որդե (1694—1722) Իրանում շրջանառության մեջ եղող հիմնական գրամական միավորը արբաս կոչվող արծաթ դրամն էր, որ 200 դրանի համարժեք էր և թումանի 150 մասն էր կազմում: Արբասին պարունակում էր 90—92 հարգի 7,3 գ արծաթ, ուստի մեկ թումանը համարժեք էր 365 գ արծաթին:

Այսպիսով 900 թումանը խոշոր դրամար էր (328,5 կգ արծաթի համարժեքով), որ Շահվելուն և նրա որդիներին հնարավորություն էր տալու մեծաքանակ գնումներ կատարել՝ Ռուսաստան ու Եվրոպա տանելու համար:

Հաջվեմառայանի գրանցումների մեջ հետաքրքրական տվյալներ կան Շահվելու, ինչպես նաև բազմաթիվ այլ հայ և օտարազգի վաճառականների գործունեության մասին, սակայն հիմնականում այն ներկայացնում է հաշվեմատյանի հեղինակ Սարհադի գործունեությունն ամենայն մանրամասնությամբ:

Համառոտ ցույց տանք Սարհադի երթուղին: Ըստ հաշվեմատյանի 1712 թ. օգոստոսի 2-ին (յստ Ազարիալի տոմարի Ղէ թվականի դրամը ամսի 14-ին) անցնելով Շամախիով և նավ բարձրանալով Նիզովոյ նավահանգստում, Սարհադը մասնանում է Աստրախան: Այնուհետև, անցնելով Սարատով և Լոմովկա¹³ քաղաքներով, նույն թվականին հասնում է Մոսկվա, այստեղից էլ Ըստապոլովում Աբխազիայի, ապա՝ Ամստերդամ: 1713 թ. փետրվարի 5-ից մինչև 1714 թ. ապրիլի 19-ը Սարհադը մնում է Ամստերդամում, որտեղ վաճառում է իր տարած ապրանքները և գնում մեծ քանակությամբ եվրոպական ապրանքներ:

1714 թ. ապրիլի 19-ին դուրս է գալիս Ամստերդամից և օգոստոսի 6-ին հասնում Աբխազիայի: 1714 թ. օգոստոսի 9-ին լինում է Կուրդդայում և օգոստոսի 14-ին կրկին վերադառնում Աբխազիայի և ապա՝ Մոսկվա 1716 թ. նոյեմբերի 12-ին նրան կրկին դուռում ենք Ամստերդամում: Վերադառնում է Աստրախան և 1717 թ. օգոստոսի 18-ին հասնում Շամախի, որտեղ հանդիպում է իր հորը՝ Շահվելուն: 1717 թ. հոկտեմբերի 17-ին մեկնում է Թավրիզ, իսկ 1718 թ. օգոստոսի 1-ին՝ կրկին Շամախի:

Իր այս շրջագայության ընթացքում մեր վաճառականը հանդիպում է և ստեղծարարական գործարքների մեջ մտնում մի քանի տասնյակ հայ և օտարազգի վաճառականների, պետական պաշտոնյաների և արդյունաբերողների հետ: Հաշվեմատյանի տարրեր էջերում, երբեմն մի քանի անգամ, հիշատակվում են աստիներից Մոսկվայի նահանգապետ Նարիշկինը, կնյազ Վասիլի Դուրդուսկինը, Իվան Պոպովը, Իվան Կորոտկովը, Անդրեյ ժիտկովիչը, Իվան Մուշկիեովը, Դմիտրի Իվանովիչը և օրիշներ: Եվրոպացիներից՝ Գիմար Վան դեր Սթրեբը, Յան Դանսենը, Յոս վան Հոտորկեն, Յոհաննես Կասմաներ, Յոհաննես Անկարիկը, Կոստելիս Ֆիկիները և օրիշներ: Հայերից թավրիզից Արզանի որդի Մելքումբը, աստրախանցի գերծակ էվազը, երևանցիներ

Մեղրուդի որդի Բարսեղը և Հերումի որդի Մկրտումբը, Մարտիրոսի որդի Աղաշանը, Տեր-Պողոսի որդի Մատուրը, Սուքիասի որդի Հարությունը, Թաթևի որդի Մկրտումբը և շատ ուրիշներ:

Հառկապես ուշադրության արժանի է Սարհադի կապը Կիլանենց Սարգսի որդի Պետրոսի կամ, ինչպես ինքն էր իրեն անվանում, Պետրոսի որդի Սարգիս Գիլանենցի հետ, որը հայտնի է որպես 1722 թ. ձևավորված «Հայկական էսկադրոնի» ստեղծող ու քաջարի հրամանատար: Պետրոս Գիլանենցի հաշվեմատյանի մեջ հիշատակված է մի քանի անգամ: Պարզվում է, որ 1713 թ. փետրվարի 26-ին (Նիրհան ժԹ-ին) Սարհադի հայրը Մոսկվայում անհիշատակ որդի Արզանիցից 40 թուման դրամ էր վերցրել, զրա դիմաց գրավական տալով երկու հակա շամախու մետաքս, պայմանով որ 105 օր հետո այդ մետաքսը Ամստերդամում հասնելի Սարհադին, իսկ Սարհադը 40 թումանի պարտքը (իր տոկոսներով) մտքի՝ Գիլանենց Սարգսի որդի Պետրոսին վճարելով 1560 զուլգին: Ըստ այդմ տեղեկություն ենք ստանում, որ Պետրոս Գիլանենցը նույնպես Ռուսաստանի վրայով Հոլանդիա մետաքս արտահանող հայ վաճառականներից էր և Ամստերդամում էր գտնվում 1714 թ. հունիսի 7-ին (աղաճ 21-ին):

Ինչպես և պատեղի էր, Սարհադի և նրա հետ կապված հայ վաճառականների Իրանից արտահանած ապրանքների մեջ կարևորագույն տեղը գրավում էր մետաքսի հումքը:

Մետաքսի հումքի վերաբերյալ հաշվեմատյանի տարրեր հատվածներում գրանցված բոլոր տեղեկությունները համախմբելով ստանում ենք հետևյալ պատկերը: Պարզվում է, որ 1711—1718 թթ. ընթացքում Սարհադի իր հոր՝ Շահվելու և զործերկերների օժանդակությամբ, Իրանից Ռուսաստան և այնուհետև Հոլանդիա է արտահանել ու վաճառել 132 հակ մետաքսի հումք՝ մոտ 16 տոննա ընդհանուր քաշով:

Հաշվեմատյանի տարրեր հատվածներում կան մետաքսի գնումների, փոխադրումների, մաքսատներում վճարված տուրքերի և վաճառքի մասին մի քանի տասնյակ գրանցումներ, որոնք վերաբերում են ընդամենը ինը նվազով Իրանից Ռուսաստան տարված մետաքսի հումքի բնունքին: Ստորև անհրաժեշտ տեղեկություններ ենք տալիս դրանց մասին հերթականությամբ՝ հիմք ընդունելով մետաքսի հումքի հակերի քանակն ու կշիռը:

Սակայն, մինչև բուն թվարկման անցնելը անհրաժեշտ է նշել, որ հաշվեմատյանի շափ ու կշիռ միավորների իրական նշանակությունը պարզելու համար հաղթահարվել են զգալի թմալարություններ: Մեզ հայտնի նորագույն շափազեմական աշխատություններում բացակայում են Սարհադի կողմից օգտագործված մի շարք շափերի մասին անհրաժեշտ տեղեկություններ:

Այս Տարդի հանգամանակից քննությունը թողնելով, մետաքսի հումքի մասին տեղեկություններն ըմբռնելու համար անհրաժեշտ է պարզել շահի լիտր, շամախու լիտր և գիլանի լիտր (ինքը միշտ գրում է սղիտր)՝ կոչվող կշռի միավորների մետրական արժեքները, քանի որ այդ միավորներով են ներկայացված մետաքսի գնումների մասին մեզ հետաքրքրող տվյալները:

Շահի լիտր (մանի շահ) XVIII դարի սկզբին կշռորդ էր 5,8 կգ¹⁴:

¹³ E. A. Паломов, Монетные кланды Азербайджана и Закавказья (Труды общества обследования и изучения Азербайджана, вып. 3), Баку, 1926, էջ 33: նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ Իրանում և Ռուսաստանում կատարված անտարական գործարքների բոլոր հաշվերից հաշվեմատյանում արված են թումանով և գրանով, պարզեցրել համար նպատակահարմար ենք գտել անհրաժեշտության դեպքում, փոխադրի մեջ նշել ավելալ դրամների համարժեք արծաթի կշիռը:

¹⁴ Համասարքը նիմիշ Լոմով քաղաքն է, Պենկայի նահանգում:

Շամախու լիարի մետրական համարժեքն առաջին անգամ որոշվում է Սարճադի գրանցած մի քանի տեղեկություններով. ա) Շամախու 6 հակ մետաքսի հումքը, որի կշիռը եղել է 106 լիար 40 ստիլ¹⁷, կամ, ինչպես հրևում է հաշվեմատյանի գրանցումից, ռուսական կշիռ միավորներով 50 փուֆ 10 ֆունտ է (տե՛ս հաշվեմատյան, ձև. № 6241, էջ 32ա): Այստեղից դժվար չէ գտնել, որ մեկ լիարը հավասար է 7,7 կգ: բ) 37 հակ շամախու մետաքսի հումքը, որ 622 լիար կշիռ է ունեցել, ռուսական կշիռ միավորներով 292 փուֆ 30 ֆունտ է (կամ 4 տոննա 795 կգ) հաշված (տե՛ս ձև. № 6241, էջ 32ա), ուստի այս անգամ ևս ստացվում է, որ Շամախու մեկ լիարը կշռող է 7,7 կգ-ի:

Գիլանի լիար միավորի մետրական համարժեքը պարզ է դառնում հաշվեմատյանի մի քանի գրանցումներից: Բավարարվենք մեկով. հաշվեմատյանի 18ա էջում ասված է, որ Գիլանում զնած 13 հակ մետաքսի հումքի 25 լիարանոց մի հակը Ամստերդամում վաճառվել է 1971 զուլգենով: Միամասնակ նշված է այդ հակի կիրողական քաշը՝ 276 ֆունտ: Այստեղից էլ պարզվում է, որ Գիլանի մեկ լիարը կշռող է 4,5 կգ-ի¹⁸:

Մետաքսի կշռաչափերի մետրական համարժեքները պարզելուց հետո մատչելի է դառնում այդ ապրանքի զնամների մասին հաշվեմատյանում ջրբված ամենից կարևոր տեղեկությունների համախմբումն ու մեկնաբանությունը:

1. Մետաքսի հումքի ամենախոշոր առաքումը կատարվել է 1716 թ. հունվարին, Շամախի քաղաքից, Գնվել է 37 հակ մետաքսի հումք 622 լիար կամ 4790 կգ կշռով, ընդ որում 32 հակը լիար կշռով, իսկ 5 հակը՝ 20-ական լիար: Ցուրաբանչուր լիար մետաքսի հումքի զիմաց վճարված դրամի մասին հաշվեմատյանում տեղեկություն չի գրանցված, բայց հայտնի է, որ մինչև Նիզովոյ նավահանգիստ հասցնելուց և ապրանքը նավի վրա բանդելուց հետո մետաքսի հումքի վերոհիշյալ քանակությունը նստել է գնորդի վրա 800 ֆունտն 9845 դրան, որը համարժեք է 292,3 կգ արծաթի: Մանրակրկիտ հաշվումների կատարելուց հետո պարզվում են նաև հետևյալ ուշադրով տվյալները: Այդ ապրանքը Աստրախանից մինչև Արխանգելսկ տեղափոխելու համար ծախսվել է 185 ֆունտն 745 դրան, իսկ Նիզովոյից մինչև Աստրախան և Արխանգելսկից մինչև Ամստերդամ՝ 272 ֆունտն 768 դրան:

Այսպիսով, 622 շամախու լիար (4 տոննա 790 կգ) մետաքսի հումքը Շամախուց մինչև Ամստերդամ հասցնելը նստել է 1258 ֆունտն 8250 դրան կամ յուրաքանչյուր 1 կգ մետաքսի հումքը՝ 2620 դրան (95,6 դ արծաթ):

2. Մետաքսի երկրորդ խոշոր առաքումը կատարվել է 1712 թ. մայիսին, պարսեանկելով 523 շահի լիար ու 34 ստիլ (այսինքն 3 տոննա 33 կգ) կշիռ ունեցող 30 հակ շամախու մետաքս: Տեղեկություն չունենք, թե ինչ է վճարված անմիջական արտադրողին կամ միջնորդ վաճառականին մետաքսի հումքի այդ քանակությունը ձեռք բերելու համար: Բացառված չէ, որ Սարճադը 3 տոննաից ավելի այդ մետաքսի հումքը զնել է անմիջապես Շամախու խա-

նից, որը մեծ շահով մասնակցում էր առևտրական գործարքներին, սերտ կապերի մեջ լինելով հայ խոշորական կապիտալի ներկայացուցիչների հետ: Ստույգ գիտենք, որ Նիզովոյ նավահանգիստ հասնելուց և պահանջվող մաքսային վճարումները կատարելուց հետո, 30 հակ այդ մետաքսի հումքի համար Սարճադը վճարել է 478 ֆունտն 3870 դրան կամ 174,6 կգ արծաթ:

Եւրոպ մեկ տարի հետո՝ 1713 թ. փետրվարի 5-ին, այս մետաքսի հումքից 6 հակը Սարճադի հայրը՝ Շահվելին, վաճառել է Մոսկվայում, իսկ մնացած 24 հակը (420 շահի լիար (2 տոննա 436 կգ) կշռով), եույն թվականի հուլիսի 9-ին ուղարկում է Ամստերդամ, ուր վաճառվում է տարբեր մարդկանց՝ ընդամենը 25587 զուլգեն գումարով¹⁹:

3. Հաջորդ տեղը գրավում է 1717 թ. օգոստոսին (մինչև Սարճադի Իրան վերադառնալը) 473 ֆունտն 7560 դրան (172,9 կգ արծաթ) գումարով գրեված 26 հակ Շամախու մետաքսի հումքը, որի քաշը եղել է 443 լիար (3 տոննա 411 կգ): Հաշվեմատյանի մեջ տեղեկություն կա այն մասին, թե որքան գումար է վճարված մետաքսի հումքի այս 26 հակը Նիզովոյ նավահանգիստ փոխադրելու համար: Այդ գումարը կազմում է ընդամենը 7 ֆունտն 2030 դրան կամ մետաքսի արծեթի շուրջ 1,5 տոկոսը:

4. Ինչպես արդեն նշվել է, 1712 թ. հունվարին վերոհիշյալ խոշաների հետ պայմանագիր կնքելով, Շահվելին և, հատկապես, նրա որդին՝ Սարճադը, ստացած 900 ֆունտնով ապրանքներ են զնում Ռուսաստան տանելու համար: Գնված ապրանքներից մետաքսի հումքը զատվորում են 132 հակերի մեջ, որոնց շարքում, ըստ արժեքի ու կարևորության, կենտրոնական տեղ է գրավում 13 հակ Գիլանի²⁰ մետաքսի հումքը, որի 6 հակը 25-ական լիարանոց է, իսկ 7 հակը՝ 20-ական, ընդամենը՝ 290 Գիլանի լիար կամ 1 տոննա 405 կգ:

Այդ քանակության մետաքսի հումքի զիմաց վճարվել է շուրջ 300 ֆունտն դրամ (109,36 կգ արծաթ): Աստրախանից մինչև Արխանգելսկ փոխադրված, մաքս և ալլ վճարումներ ու ծախսեր են կատարվել և շուրջ 60 ֆունտանի շահով (59 ֆունտն 8565 դրան): Աստրախանից մինչև Ամստերդամ ծախսերի գումարը կազմել է 840 զուլգեն 14 ըստակ: Իսկ Ամստերդամում վաճառվել է 21,575 զուլգենով:

5. Հաջորդ առաքումը եղել է 1712 թ. մայիսի 13-ին Սարճադի զնած 7 հակ Շամախու մետաքսի հումքը (55 լիար (423,5 կգ) քաշով), որի զիմաց (մինչև Նիզովոյ փոխադրված և մյուս վճարումների հետ միասին) վճարվել է 52 ֆունտն 8015 դրան (19,2 կգ արծաթ): Հաշվեմատյանի մեջ հասած թերթերի մեջ տվյալներ չեն պահպանվել այս 7 հակ մետաքսի հումքի հետագա փոխադրումների և վաճառքի մասին:

6. 1713 թ. աշնանը Ամստերդամում գտնված ամիսներին, Սարճադը երկու նվազով (նախ 3 հակ, ապա 2 հակ) մետաքսի հումք է ստանում 1312 ֆունտ (637,2 կգ) ընդհանուր կշռով, որ վաճառում է 4394 զուլգեն 15 ըստակով: Հաշվեմատյանում տվյալներ կան այն մասին, որ վերոհիշյալ 5 հակ

¹⁷ Մետաքսի մեկ ստիլը լիարի 1/8-ը մասն է կազմում: Տե՛ս Փ. Մ. Петрышевский, Основы метрологии, СПб, 1849, ч. 1, էջ 457.

¹⁸ Ո՛րքա այդքան է նաև Քավրթի լիարը (Քավրթի մեծ մանր), որն ըստ Փետրոզեհու, կշռող է 11,25 ռուսական ֆունտի, այսինքն 4,5 կգ-ի: Տե՛ս Փ. Մ. Петрышевский, նշվ. աշխ., էջ 388:

¹⁹ Գնեք է նշել, որ զուլգենն այդ ժամանակ 10,633 գ 88 հարգի արծաթ էր: Տե՛ս Փ. Մ. Петрышевский, նշվ. աշխ., ч. II, էջ 63: Գուլգենի 1/20-րդ մասը կոչվում է քրասակ, իսկ հաշվեմատյանում կրճատ քրաս էր կոչվում:

²⁰ Գիլանը սայխ էր Իրանի մետաքսի ամբողջ արտադրանքի համարը 50 տոկոսը:

մետաքսի հումքի փոխադրման ծախսերն ու մաքսատուրքերը Աստրախանից մինչև Արխանգելսկ կազմել են 21 թուման 5890 դրան, իսկ Արխանգելսկից մինչև Ամստերդամ՝ 325 զուլդեն:

7. 1714 թ. Արխանգելսկում գանձված ժամանակամիջոցում Սարճազը մի քանի նվազով ապրանքներ է ուղարկում Ամստերդամ, իրենց հետ առևտրական տերտ կապի մեջ գտնվող դույլ Քևանի որդի Մարկոսի հասցեով՝ այնուհեղ վաճառելու համար: Այդ առաքումների մեջ կարևոր տեղ են գրավել նաև մետաքսի հումքի բեռները: Մեկ անգամ արտահանվել է 5 հակ շամախու մետաքսի հումք՝ 39 փութ 4,5 ֆունտ (639,8 կգ) կշռով և 146 թուման 4720 դրան (53,4 կգ արծաթ) արծեթով, իսկ մյուս անգամ՝ 6 հակ:

Այս 6 հակի մասին տեղեկություններն անհամեմատ առատ են: Գնել է Սարճազի հայր Շահվելին Շամախում. կշիռն է 106 լիտր 40 սաիլ կամ 50 փութ 10 ֆունտ (այսինքն 823 կգ): Վճարել է (Նիդալոյ նավահանգիստ հասցնելու և նավի վրա բարձելու համար ծախսված զուճարները նույնպես հաշված) 77 թուման 5045 դրան (28,2 կգ արծաթ): Աստրախանից մինչև Արխանգելսկ ճանապարհամասեր (մաքսատուրքերն ու այլ ծախսերը) կազմել են 28 թուման 3640 դրան (10,3 կգ արծաթ): Արխանգելսկից Ամստերդամ ուղարկելու ժամանակ այդ 6 հակի վրա ծախսված զրամի հանրադրմարը կազմել է 135 թուման 6750 դրան²¹:

8. Բացի վերոհիշյալ տվյալներից, հաշվեմատյանի մեջ են մի քանի տեղեկություններ կան ավելի փոքր քանակությամբ մետաքսի հումքի գնումների և առաքումների մասին:

1717 թ. Սարճազը 61 թուման 3100 դրան (22,4 գ արծաթ) վճարելով գնում է 55 լիտր (423,5 կգ) «շաքրաթի» կոշվող յափորակ մետաքսի հումք (3 հակ) և իսկանդարի հետ ուղարկում Ռուսաստան: Տեղեկություն ունենք նաև ոչ թե հակով, այլ «բողջալով» արտահանված մետաքսի հումքի մասին: 1712 թ. հունիսի 6-ին Սարճազը 1 թուման 6965 դրանով գնել է մեկ «բողջա» մետաքսի հումք, որի քաշը կղել է 1 լիտր 29 սաիլ:

Նշենք, որ հաշվեմատյանի մեջ հանդիպում են տվյալներ նաև անտեսական ու կենցաղային այլ մանրամասնությունների մասին: Օրինակ, որքան զրամ է վճարվել բեռնակիրներին ապրանքը նավից իջեցնելու և նավակներով ծովափ փոխադրելու, պահետում պահ տալու և համանման սերկրորդական» նշանակություն ունեցող գործողությունների համար: Հասկանալի է, որ պատմատնտեսագիտական մանրակրկիտ հետազոտություններ կատարելու համար այդ կարգի տեղեկությունները նույնպես հետաքրքրական ու արժեքավոր են:

Ամփոփելով 1711—1718 թթ. Սարճազի ու նրա հոր ջանքերով իրանից Ռուսաստան և Ռուսաստանի վրայով Հովանդիս փոխադրած մետաքսի հումքի մասին հաշվեմատյանում գրանցված տեղեկությունները, ստանում ենք այսպիսի պատկեր: Արտահանվել է 132 հակ մետաքսի հումք 15487 կգ կշռով, որի դիմաց վճարված է ավելի քան 2500 թուման դումար (ավելի քան 910 կգ բարձրորակ արծաթի համարժեք):

²¹ Այս տվյալով թերևս կարելի է պարզել Նիդալոյ նավահանգստից մինչև Աստրախան փոխադրվելու հետ կապված ծախսերի շափր, որոնք մասն գրանցում չի կատարված: Վերահիշյալ 135 թուման 6750 դրանից պետք է հանել 77 թուման 5047 դրան + 28 թուման 4640 դրան՝ Մոսկոված 29 թուման 3065 դրանը կլինի Նիդալոյից Աստրախան ծախսված զուճարը:

ՀԱՄԱՐ 1717 թ. Սարճազը 61 թուման 3100 դրան (22,4 գ արծաթ) վճարելով գնում է 55 լիտր (423,5 կգ) «շաքրաթի» կոշվող յափորակ մետաքսի հումք (3 հակ) և իսկանդարի հետ ուղարկում Ռուսաստան: Տեղեկություն ունենք նաև ոչ թե հակով, այլ «բողջալով» արտահանված մետաքսի հումքի մասին: 1712 թ. հունիսի 6-ին Սարճազը 1 թուման 6965 դրանով գնել է մեկ «բողջա» մետաքսի հումք, որի քաշը կղել է 1 լիտր 29 սաիլ:

Ռուսական արքունիքի և նոր Զուզայի ինքնավար մարմինների ղեկավարների միջև 1667 թ. կնքված և հետագա սարխիներին ճշգրտված պայմանագրի նախատեսումներով Իրանից Ռուսաստան ներմուծվող բարձրորակ մետաքսի հումքի (աստրեռն կոչվում է ԱՅՈՒ) յուրաքանչյուր փուլին Աստրախանում գնահատվում էր 20 ա., որից գանձվում էր 5 սոկոս մաքս: Մոսկվայում նույնը գնահատվում էր 30 ա. և նույնպես գանձվում էր 5 սոկոս մաքս, իսկ Արխանգելսկում, մինչև երկրից դուրս բերվելը, նույն մեկ փուլի արժեքը դառնում էր արդեն 40 ա., որից նույնպես գանձվում էր 5 սոկոս մաքս²²: Ըստ այդմ, բարձրորակ մետաքսի հումքի մեկ փուլը Ռուսաստանի վրայով Աստրախանից մինչև Արխանգելսկ տեղափոխելու ընթացքում արքունի գանձարանը ստանում էր 4 ուրլի 50 կոպեկ մաքս²³:

Հիմք ունենալով այս տվյալները, հեշտովյամբ կարելի է հաշվել այն գումարը, որ Սարհադն իր գործընկերների հետ միասին վճարել է արքունի գանձարան 1711—1718 թթ. ընթացքում Ռուսաստանի վրայով արտահանած կամ հենց Ռուսաստանում վաճառած մետաքսի հումքի դիմաց:

Հիշենք, որ Ռուսաստանի վրայով Հոլանդիա է արտահանված ընդամենը 14887 կգ կամ 930 փուլ բարձրորակ մետաքս, որն Արխանգելսկում ըստ պարմանագրի վերահիշյալ հրահանգների պետք է գնահատվի 83700 ա. (յուրաքանչյուր փուլը 90 ա. հաշվով), որից գանձված մաքսը կազմելու էր 4185 ա., իսկ Մոսկվայում վաճառված 600 կգ կամ 37,5 փուլ մետաքսի հումքի դիմաց գանձված պետք է լիներ շուրջ 95 ա.: Արքունի գանձարանը, միայն մետաքսի հումքի արտածումից Բանդորյան ընտանիքից ընդամենը գանձած պետք է լիներ 4280 ա. մաքս (մոտ 122 կգ արծաթ)²⁴:

Ուշույն արդեն նշել ենք, Ռուսաստան ներմուծվող մետաքսի հումքի մեծագույն մասը նախատեսված էր Արխանգելսկի վրայով Հոլանդիա փոխադրելու համար:

Մետաքսարդյունաբերության ոչ զարգացած վիճակի հետևանքով Ռուսաստանում մետաքսի հումքի մեծ պահանջարկ չկար, և ներմուծվող մետաքսի հումքից Մոսկվայում վաճառվում էր շնչին քանակությամբ:

22 ՏՆ՝ 1667 թ. կնքված Հայաստանի անկախության պայմանագրերը «Армяно-русские отношения в XVIII веке», էջ 62—63, ինչպես նաև 1711 թ. վերանայված պայմանագրերում «Армяно-русские отношения в XVIII веке», էջ 45—49:

23 Ցածրորակ (сардаш կոչվող) մետաքսի մեկ փուլի դիմաց գանձվում էր ընդամենը 3 ա. 10 կ.:

24 Մտավոր զազախար կազմելու համար այս գումարի գեոգրոսկոպիան ժառին նշելք, որ Պետրոս I-ի ժամանակաշրջանում մետաղարդյունաբերական Անտարտիկյաններում աշխատող ուս վարդիանների արեկան աշխատավարձը կազմում էր 20—120 ա., իսկ սեւազոծ բանվորներիը՝ ընդամենը 1ա.—1 ա. 47 կ.: Տերտոլի արդյունաբերության մեջ ուս վաշղեան ստանում էր տարեկան 30 ա.: Մեւիտյան գավառի Զեոնդոլովյան շրջանի բուրգոպակու ֆարրիկայում աշխատող բանվորների վարձատրության վերաբերյալ ունենք հետևյալ տեղեկությանը, որտեղից կարելի էր վարձվում են շարքով կամ անսով, աշխատանքի ժամանակ կրածց սպում է անվին շարքական 10-ական կոպեկ: ՏՆ՝ E. H. Заозерская, Мануфактура при Петре I, М.: Л., 1947, էջ 117—119:

Կան նաև հետաքրքիր տեղեկություններ այդի ուղ ժամանակաշրջանի վերաբերյալ 1734—75 թթ. Ուկրաինայում մին ձեւին հաշվով գնահատվում էր 7—10 ա., կոպը՝ 5—8 ա., ցորենի մեկ լեւովրար՝ 2 ա. 50 կ.—4 ա. 50 կ., մեկ ֆունտ խոտի շարքը՝ 12 կ., հասարակ շապիկը՝ 40 կ. և այլն (աճ՝ B. A. Голобуцкий, Запорожское казачество, Киев, 1957, с. 372: Այս դրբից տեղեկանում ենք, որ բանվորի մեկ տարվա աշխատավարձը մինչև հաշվով կազմում էր 3 ա. 50 կ., իսկ օրական աշխատավարձը 1 կ. (նույն տեղում, էջ 370):

Ռուսաստանում XVIII դարի 10-ական թթ. միայն, Պետրոս I-ի նախա-
ձեռնությամբ, սկսում են հիմնադրվել մետաքսի ֆաբրիկաներ և այդ գոր-
ծում ակտիվ մասնակցություն են ցուցաբերում հայ ձեռնարկատերերն ու
վաճառականները²⁵:

XVIII դարի 30—40-ական թթ. Ռուսաստանում, հիմնականում Մոսկ-
վայում, մանուֆակտուրայի զարգացման կապակցությամբ, մետաքսի հում-
քի նկատմամբ մեծ պահանջարկ է առաջանում: Մոսկվայի մետաքսարդյու-
նարեությունը կլանում էր Ռուսաստան ներմուծվող պարսկական զրեթի
ամբողջ մետաքսի հումքը, որն այդ տարիներին կազմում էր մոտ 3 հազ.
փուֆ, այսինքն մոտ 50 տոննա²⁶:

Անդրադանանքը հաշվեմատյանի այն տվյալներին, որոնք վերաբերում
են Մոսկվայում վաճառված մետաքսի հումքին:

1712 թ. ներմուծված 30 հազ շամախու մետաքսի հումքից (տես մեր
Քվարկման երկրորդ համարը) Մոսկվայում, 176 թումանով (64,2 կգ արծաթ),
վաճառվել է 103 շահի լիտր կամ շուրջ 600 կգ մետաքսի հումք, որը դեղել
էր 94 թուման գրամարով (34,3 կգ արծաթ): Հայտնի է նաև, որ մեկ շառչաա
(1 դիտր 29 սաղի կշռով) մետաքսի հումքը, որ դեղվել էր 1 թուման 6965 դիա-
նով, Մոսկվայում վաճառվել է 3 թումանով:

Այս տվյալները տնտեսագիտական հաշվարկների համար օգտակար
չլիով կարող են դառնալ միայն այն դեպքում, երբ հնարավոր լինի (Քեկուզ
մտառվող շափով) պարզել, թե ինչ ծախսեր են կատարված մետաքսի հում-
քի այդ անսնաքանակի վրա՝ Իրանից Մոսկվա փոխադրելու ընթացքում:

Ցավոք, զրանց փոխադրվածի և հարակից ծախսերի մասին հաշվե-
մատյանում տվյալներ չեն պահպանվում, ուստի օգտվելու ենք այլ առաջում-
ների մասին առկա գրանցումներից: Այս առումով հետաքրքրական են մե-
տաքսի հումքի բեռների առաքման մեր ցանկի առաջին և շարքորդ գրանցում-
ները, որոնք համաձայն Աստրախանից Արխանգելսկ մետաքսի հումքի փո-
խադրումների համար, մինչև հաշվով վճարում էին սպրանքի ձեռք բեռման
համար վճարված գումարի (ազելի ճիշտ՝ մինչև նիզովոյ նավահանգիստը
տանկելու և նավի վրա բարձելու համար վճարված գումարի) շուրջ 20—22
տոկոսով²⁷:

Վերոհիշյալ երկու օրինակները քննարկելիս պետք է հաշվի առնել, որ
առաջին դեպքում 600 կգ մետաքսի հումքի դիմաց մեր վաճառականը վճա-
րել է 94+18,8, այսինքն՝ 112,8 թուման: Ուստի, Մոսկվայում վաճառելով

²⁵ E. H. Ишодова, О российских мануфактурах второй половине XVIII в., М., 1975, 249—245: Այս աշխատության մեջ կան ուշադրով տեղեկություններ հայ ձեռնարկա-
տերերի մասին: Բերնեթ մի քանի օրինակ՝ բազմա ռուսական ֆաբրիկաների մեծածախառու-
ղիկայի տեղեկագրից. դա այդ փաստաթղթի մետաքսի աղբյուրները: Միայն զմեզ Ռուսաստանում
գրառվել են հետևյալ հայերը. Իգնատի Յրանցով՝ 20 հազ. սուրյի կապիտալով, Մոսկվայում
Վաղարշապատից՝ 50 հազ. սուրյի կապիտալով, Աստրախանում՝ Պետրոս Վարդանյանը (4660 ա.),
Ֆեազ Ջախեր (8000 ա.), Առաքել Եսայեր (5000 ա.), Իգնատի Բվանովը (5000 ա.), Ղազար
ում՝ Սաֆար Վասիլի թողը՝ Վասիլի Խաստատովը (10 հազ. ա.) և էր շուտերը:

²⁶ E. H. Кушова, Торговая Москва в 30—40-х годах XVIII в., «Исторические за-
писки», т. 23, М., 1947, с. 70.

²⁷ Աստրախի մեջ սոված է, որ 800 թումանի արժեզրեքայում 27 հազի փոխադրական
ծախսեր կազմել են 185 թուման, Կիրորդի (300 թումանի արժեզրեքյան մետաքսի) դեպ-
քում՝ 60 թուման:

176 թումանով, Սարհադը շահել է ընդամենը 63,2 թուման կամ արժեքի 64
տոկոսի շափով:

Մյուս տվյալը քննարկելիս պարզվում է, որ մեկ շառչաա մետաքսի
հումքի դիմաց Սարհադը վճարել է 1 թուման 6965 դիան: 20 տոկոսի հավե-
լումով (այսինքն ճանապարհածախսը և այլ ծախսերը հաշվի առած) այդ
գումարն աճում և հասնում է 2 թուման 3500 դիանի: Մոսկվայում վաճառել
է 3 թումանով, ուստի շահը կազմում է 9650 դիան կամ արժեքի շուրջ 63
տոկոսը:

Մետաքսի հումքի արտահանության մասին գրանցված տվյալները հի-
շատակելուց հետո, անհրաժեշտություն է զգացվում համառոտակի անդրա-
դանալ նաև Իրանից Ռուսաստան արտահանված և հենց այդտեղ վաճառ-
ված մի քանի այլ ապրանքների մասին հաշվեմատյանում գրանցված տեղե-
կություններին:

Արևելյան երկրներից Ռուսաստան ներմուծվող ապրանքների մեջ միշտ
էլ խոնկը որոշակի տեղ է զբաղեցնում: Կավատեղյակ լինելով դրան, Սարհադն իր
հետ վաճառելու համար Ռուսաստան է ապրել 800 շահի լիտր կամ 23 փուֆ
15 Ֆունտ (464 կգ) խունկի, Մինչև Նիդովոյ նավահանգիստը հասցնելն ու ևս-
վի վրա բարձրելն այդ խունկի համար Սարհադը վճարել է 9 թուման 1260
դիան: Մեկ թուման 7315 դիան էլ կազմել է Աստրախանում վճարված գու-
մարը (մաքս և ալյու): Այսպիսով, խունկի վրա ծախսվել է ընդամենը 10 թու-
ման 8575 դիան: Նրան հաջողվում է այդ ապրանքը վաճառել հենց Աստրա-
խանում, 16 թուման 5125 դիան գումարով, շահելով 5 թուման 7550 դիան,
որը կազմում է արժեքի մոտ 53 տոկոսը:

Սպահանում և Եամախում կատարված գնումների մեջ իր որոշակի տեղն
ունի սուրճը: Սպահանում դեռած 32 շահի լիտր և Եամախում դեռած 8 լիտր
սրճին, մինչև Նիդովոյ տեղափոխման ծախսի հետ միասին, վճարվել է 9
թուման 950 դիան²⁸, 1712 թ. սեպտեմբերի 8-ին կատարված գրանցումներից
պարզվում է, որ այդ սուրճը Սարհադը Մոսկվայում վաճառել է 14 թուման
2375 դիանով. ԵժԻ, Բե-ԸՃՃ0 դիան քաֆիա ֆարդ 13 խումբայ 35 Կադար Դ
(8) ուղան Դ (4) Բ (2) զալամ Ըսպահանյան և Եամախայ առած զահվին ծախս-
ցի, որ է ԺԿ (11) փուֆ և ԼՆ (35) Ֆունտ, պինս այ՝ ԺԴ, Բե-ԸՃՃ2ն: Ընդ որում,
Աստրախանից մինչև Սարատով և Սարատովից մինչև Մոսկվա տեղափոխ-
ման բոլոր ծախսերը, մաքսի հետ միասին, նստել են 3 թուման 4975 դիան²⁹:

Իրանից արտահանվող և Ռուսաստանում վաճառվող սպրանքների մեջ
կարևոր տեղ են զբաղեցնում նաև արմատը, կարմիր հակինթը (ստատի), կա-
պույտ հակինթը (շափուղա), մարզարիտը, աղիք իր կարմիր ու ձերմակ
տարաստանակներով, նոռաքորը և այլն: Հաշվեմատյանից տեղեկանում ենք,
որ Սարհադը Սպահանում վճարելով 7 թուման 9580 դիան, գնել է 2920
հատ շինկինի կարմիր աղիղ՝ 151 շար սթազրեհի աղիղ՝ և այլ թանկարժեք
քարեր:

²⁸ Մաշտոցի անվան Մատենադարան, Ըն. Մ 6241, էջ 1 ր

²⁹ Նույն անգամ, էջ 3ա, 6ա:

³⁰ Նույն անգամ: Ետը կազմում է 1 թուման 6550 դիան Գառիկաբեկու համար գն-
դանակությունը, անսեղ, որ 1 թուման 1200 դիանով կարելի էր գնել, օրինակ, մի Նույն ան-
գամ, էջ 33 ր:

Տեղին է նշել, որ ներմուծվող թանկարժեք քարերի զիմաց Ռուսաստանում մաքս չէր գանձվում, և այդ ևս արժույթ էր այն նպաստակով, որ հայ վաճառականները, հրաժարվելով Քուրքիայի վրայով կատարվող առևտրից, գերազանես միջազգային ապրանքափոխանակության աուսական ուղին³¹:

Հաշվենաաայանի 6ա էջի գրանցումից տեղեկանում ենք, որ 11 հազ. հաս ճամբրիչի աղիչ և 2990 հաս մասանու մեջ դնելու արդեն պատրաստ կարմիր աղիղի մի մասը Սարհաղենք վաճառել են Աստրախանում, իսկ մյուս մասը՝ Մոսկվայում, բնօրհանոր հաշվով 17 թուամս 3000 դրան դումարով, շահելով 9 թուամս 3420 դրան: Տվյալ գեպում շահը կազմել է շուրջ 20 տոկոս: Մեկ այլ գրանցումից իմանում ենք, որ ախալցիացիի ոմն էվազ Շահվելուն 2 հաս շափուղա էր ափել, որը Սարհաղը Մոսկվայում վաճառել էր 1 թուամս 2000 դրանով. «...էվազն իմ խոր Բ (2) դանայ կապուլտ ետաղոթ էր ափել, Մոսկովումն ծախեցի, գինն այ՝ Ա (1) թուամս ԲԻ (2000) դրան»³²:

Եթե նկատի ունենանք այն հանգամանքը, որ թանկագին քարերի փոխադրումը մեծածավալ ու մեծ կշիռ ունեցող ապրանքների համեմատ հեշտ էր, ապա պարզ կզատես, թե ինչու հայ վաճառականներին շատերը իրենց առևտրական գործարքերի մեջ կարծր ոտը էին հասկացնում դրան:

Այսպեսով, Իրանից և նրա տիրապետության տակ գտնվող անգրիզվկայան երկրներից Ռուսաստան և Ռուսաստանի վրայով ներդրական երկրներն արտահանվող հիմնական ապրանքատեսակը ամենօրեք մեծ պահանջարկ վաճառող մետաքսի հավթն էր իր տարատեսակներով (շարքաֆի, լեյմսի և քեոք)³³, Արտահանվում էին նաև բազմապիսի գործվածքներ, օրինակ, գարբաֆ ու կերպաս, դուֆինի և քոլիխա³⁴, դիպակ, առլաս, թաֆտա, թավիչ, ինչպես նաև տարբեր տեսակի դիտաշորեր (սքալալաշի աղլուխ), վերձակի երես, բուրդ և այլն: Իրանից արտահանվող ապրանքների մեջ, բացի մետաքսի հումքից և մետաքսյա գործվածքնեղներից, իրենց հաստատուն տեղն ունեին նաև գորգերը, թանկարժեք և կիսաթանկարժեք քարերը, խունկը, սուրճը, լիզակը, ծխախոտը, միրգը, բրինձը, արևելյան համեմունքները և բազմապիսի այլ ապրանքներ:

Ռուսաստանից արտահանվող ապրանքների մեջ գերակշիռ տեղ էին գրավում տարբեր կենդանիների (սամուր, սպիտակ կղաքիս, բենոաղվեն, աղնրվաքիս, ջրասամուր, մանտաքիս, սիլուտ, նապաստակ, կուղը) մորթիները և դրանցից կարված մուշտակներն ու դիտարկները, ինչպես նաև ուսական կաշի, մեղրամոմ, ճերմակ մեղր, մոմ, ստախն, հացահատիկ, պարան, քաթան, խողի մազ, ձղոտի խսիր և այլն:

Ռուսական մորթիների առևտուրը մեծ տեղ է գրավել նաև Բանդորյանների առևտրական գործունեության մեջ: Օրինակ, 1713 թ. մայիսին Մոսկ-

վայում Շահվելին գնում է 5 զուլգ սամուր, 50 «սորուկ», ընդամենը վճարելով 168 թուամս 6050 դրան և իր հետ տանելով Շամախի վաճառել է՝ 197 թուամս 3310 դրանով³⁵, Սարհաղը 2650 հաս ճերմակ նապաստակ է գնել, որի համար վճարել է 10 թուամս 6450 դրան³⁶, Մի ուրիշ գրանցումից էլ իմանում ենք, որ սամուրի վաճառքից ստացված շահը կազմել է 63 թուամս 420 դրան³⁷, Հաշվենաաայանի 39բ էջում կարդում ենք. «...Խանին ծախեցինք Ե (5) տանլուղ սամուր, գինն այ՝ ԻԱ (21) թուամս», «...Խանին ծախեցինք ԺԲ (12) ջուխտ... սամուր, ֆի՝ Ա (1) թուամս ԸԻ (8000) դրան», «...խանին ծախել անք Բ (2) քուրք սամուր, գինն այ՝ Լօ (39) թ[ուամս]» կամ «...Խաղրին ծախել այ Ա (1) տանլուղ բել սամուր գինն այ՝ ԼԾ (35) թուամս», «...Բ (2) դանայ սամուր դոտակն բանդուս բերածն, ծախել այ Ա (1) թուամս 2ԻԲ (6000) դրան» և այլն:

Հաշվենաաայանի գրանցումներից պարզվում է, որ Սարհաղն Ամասերգամից ներմուծել է, ինչպես նաև Ամասերգամում եզած տարիներին իր հորը՝ Շահվելուն, առաքել է բազմաթիվ ապրանքներ: 1713 թ. մարտի 14-ին, օրինակ, Սարհաղը Բանդորյանն Ամասերգամից իր հորն ուղարկում է մաճուղ, ծամաղուց, ասի, մանր-մուր ասարկաներ, որոնք հայրը վաճառում է Մոսկվայում 339 թուամս 4800 դրանով³⁸:

Հնդ դրամ, հայանի է, որ 1500 հաս սակին գնել է Ամասերգամում 7982 զուլգին 14 բասակով, իսկ մեկ արկղ մանրուրի համար Արխանդակից մինչև Մոսկվա վճարել է մաքս և տեղափոխելու վարձ ընդամենը՝ 3 թուամս 4770 դրան³⁹, 1716 թ. հունվարյան գրանցումներից պարզվում է, որ 1713 թ. հուլիսի 6-ին, Սարհաղի հայրը Աստրախանից հասել է Նիդովոյ նավահանգիստը (հունիսի 20-ին), և մինչև 1715 թ. սեպտեմբերի 17-ը Շամախում վաճառել է Սարհաղի Ամասերգամից ուղարկած ապրանքներից՝ Լրկու հակ նեղ երկրով մահուղ 130 թուամս 5850 դրանով և Նիդովոյից մինչև Շամախի վարձ է ափել 4490 դրան, ինչպես նաև վաճառել է 52 թուամս 8950 դրանով՝ 109, 5 հազուստացու՝ «խեմքն աղբուծով» շալ⁴⁰:

Հուլիսիցից ներմուծվող ապրանքատեսակների մեջ, ինչպես տեսանք, մեծ տեղ ունի մահուղն իր տարատեսակ երանգներով («...3 զաղ սպի, սամանի մահուղ սոփ, աղարկիցի...»⁴¹, «...Սարգամայ կկած Գ (4) ճոթ մահուղն ծախել այ, 179 1/2 զաղ այ, գինն այ՝ ԻԷ (27) թուամս ԷԻԲԸ (7200) դրան»)⁴²:

Բանդորյանները Հուլիսիցից Ռուսաստան և Իրան են ներմուծել մեծ քանակությամբ մանյակ, մանյակն ծաղավեններ, լիթ, շալդեն, այլ թվում գաջված («...իմ խոր բերած Մարգամայ կկած Ա (1) խակ, որ է՝ Խօ (40) թուլ մամիչ շահն ծախել այ ֆի Ա (1) թուամս ԱԻ (1000) դրանով, գինն այ՝

³¹ Սենատի 1711 թ. մայիսի 2-ի հրամանագրի մեջ ու միայն վերահաստատված էր հայերին արժամ այդ արտառությանը, այն հատուկ շեշտված, որ սամուրի, մարգարիտի և այլ թանկագին քարերի համար հայ առևտրականները մաքս չեն վճարելու, որպեսզի «հայերին շահարգել աղպիսի ապրանքների ներմուծման գործածու» (ՄԸՅ, Կ. IV, № 2856):

³² Մարտոսի անվան Մասնակարան, ձև. № 6241, էջ 25 ա:

³³ Մենատրի տարատեսակների մասին տե՛ս Բ. Կոչլիկյան, Հայ-պորտուգալական հարաբերությունները, Ե., 1986, էջ 335:

³⁴ Քիմիական ալի կերպ կուզել է Կաշին Այզ մասին տե՛ս Լ. Խաչիկյան, Մասիկուտ Զուգալիցու կյանքն ու մասնակարգությունը, Բանբեր Մասնակարանի, 1956, № 3, էջ 78:

³⁵ Մարտոսի անվան Մասնակարան, ձև. № 6241, էջ 5ա, 6բ:

³⁶ Նույն տեղում, էջ 26 ա:

³⁷ Նույն տեղում, էջ 27 ա:

³⁸ Նույն տեղում, էջ 4 բ:

³⁹ Նույն տեղում:

⁴⁰ Նույն տեղում, էջ 6 բ:

⁴¹ Նույն տեղում, էջ 14 ա:

⁴² Նույն տեղում, էջ 26 ա:

44 թուման⁴⁰, և...Ա (1) խակ պատմայ շալն ծախեցի, որ է՛ Ա (31) թույ, զինն այ, որ է՛ Ա (37) թուման⁴¹, և...Ժն (15) թույ մամիշ շալ առի, ըստամփի խամար, որ Ա (1) սանդղում դրին⁴², ոսկի, տարբեր շափի և տեսակի ժամացույցներ (և...Ա (1) շնակ, արեկակողմ սճաթ առի, և...Բ (2) սճաթ ...մինն՝ 64 գուլդի լվմ, մինն՝ 45 գուլդի, ջամն այ՝ 109»⁴³, Հոլանդիայում Հրատարակված Հայերեն աշխարհացույց (և...Բ (2) դանախ խայն-դար աշխարհացույց առի, զինն այ՝ ԻԳ (24) գուլդի⁴⁴, Հայրուհ ճագարնիկողմ սանդ, նակ զինք, Հատկապես տարբեր շափերի առքճանակներ, հոլանդական ոսկերչական իրեր, Կեկարներ, ճենապակյա թասներ, փաքրիկ ափսուներ, պղնձ սրճադաշներ, տարբեր տեսակի հայելիներ, կողպեքներ, թիթ ծխախոտ (խալանկան), զրոշ արիչներ (օղալում թրաշ), մոմակալներ, դանակներ, անագե զղալներ և պատառաքողներ, կոսմետիկա, կանացի հագուստեղեն, կաշվե ձեռնոցներ, գոտիներ, զուլպա, սաթ, զերմանական սաթե համրիչներ և այլն:

Հաշվեմատյանի տարբեր էջերից կարելի է հետաքրքրական տեղեկություններ քաղել Ինչպե՞ս Շահվելու բնտանիքի, նրանց առևտրական գործընկերների սննդի, հագուստի, տան վարձի, փոխադրավարձի և այլնի վերաբերյալ: Այսպես, օրինակ, Առտրախանից մինչև Սարատով ոսեկից, դրասին արվող վարձի, ողորմության, տան վարձի, զինվորի հագուստացուի համար արվող վարձի հետ միասին ծախքը կազմել է 4 թուման 3875 դրան⁴⁵: Իսկ Սարատովից մինչև Մոսկվա կազմել է 3 թուման 1835 դրան. և...Սարայ-թովու մինչև Մոսկովի խորաք, մուշտակի մեջ և չուփայտք թրե զնաց մինչ ի Լոմովցայ և Լոմովցայ մինչ ի Մոսկովն ժԱ (11) դալամ խալը զնաց Գ, ԱնԻԸՆԻ (3 թուման 1835 դրան)⁴⁶: Արխանգելսկիում եղած ժամանակ սնունդը, տան վարձը նստել է 6 թուման 6800 դրան. և...Արխանգելսկի մինչ ի վերկայն խորաքի, տան թրե, շալնի լրթել⁴⁷ 1713 թ. ապրիլի 1-ի գրանցումից պարզվում է, որ Սարճաղն Ամստերդամում 14 ամիս 20 օրվա համար հագուստի, սննդի, տան վարձի վրա ծախսել է 578 զուլդեն 6 ըստակ⁴⁸: Այդ նույն ժամանակահատվածի վերաբերյալ (1713 թ. ապրիլի 1-ից մինչև 1714 թ. հունիսի 5-ը) կա մի ուրիշ, առավել ամբողջական գրանցում. «...Մինվն փոքր ՂԲ (98) շամս Ժօ (10)-էն մինչ ի Միխիլ փոքր ՂԲ շրաթ Ին, մինչև ի Սարճամայ վերկայն իւճ խորաքի, փուշակի, ողորմոյթիցոցն, տան թրե, սանդղոցին և ըստը խալը զնաց⁴⁹: Մատյանի 7ր էջից էլ տեղեկանում ենք, որ Շահվելին նիդալոյում 1713 թ. հունիսի 20-ից մինչև 1715 թ. օգոստոսի 18-ը Շամախի մեկնող շրտ հոգու սննդի, հագուստի վրա ծախսել է՝

43 Մաշտոցի անվան Մատենադարան, ձեռ. № 6241, էջ 36տ:

44 Նույն տեղում, էջ 40 ա:

45 Նույն տեղում, էջ 11 ա:

46 Նույն տեղում, էջ 23 ա:

47 Նույն տեղում, էջ 17 ա:

48 Նույն տեղում, էջ 2 ր:

49 Նույն տեղում:

50 Նույն տեղում, էջ 25 ա:

51 Նույն տեղում, էջ 9 ր:

52 Նույն տեղում, էջ 24 ր:

21 թուման 3780 դրան: Այս տիպի գրանցումները մատչանում բիշ շեն և կարող են հատուկ հետաքրքրության նյութ գտանալ:

Տեսնելով Բանդորյան բնտանիքի ակտով մասնակցությունը Կասպ-Վոլգայն միջազգային ուղիով տեղի ունեցող ապրանքափոխանակության մեջ, հիշենք, որ Սարճաղն իր հոր, եղբոր և իր հետ ստեղծելուս ունեցող ուրիշ հայ վաճառականների նման շահույթի մի շնչին մասի տերն էր միայն, հանդեսանալով Ապահանում նստած մեծահարուստ խոջաների՝ աշխարհի տարբեր ծայրերում առևտուր անող ինքնուրույն դրամադրիցի զուրկ գործակատարներից մեկը: Ստացված ողջ շահույթի 75 տոկոսը պատկանում էր այդ խոջաներին և 25 տոկոսը միայն՝ Բանդորյան բնտանիքի անդամներին՝ Շահվելուն, Սարճաղին և Խոջամալին (որից Սարճաղի բաժինը կազմում էր ընդամենը 6,8 տոկոս):

Շահվելու որդի Սարճաղի հաշվեմատյանը, մյուս վերոհիշյալ սկզբնաղբյուրների նման, առատ նյութ է պարունակում առևտրական վարկի և մեկ վալտից մի ուրիշ վալտ դրամի փոխադրումներ կատարելու գործում հայ վաճառականների կատարած զերի մասին: Հաշվեմատյանի եղած տեղեկությունները, վերաբերում են Սարճաղի թե՛ Բուսաստանում և թե՛ Եվրոպայում եղած առքիներին, երբ նա վարկադրամական տարբեր բնույթի գործարքների մեջ է մտել հայ և ալլազդի վաճառականների հետ: Սարճաղի հաշվեմատյանում հատկապես առատ են այն տեղեկությունները, որոնք վերաբերում են Շամախիում, Նիդովյո նավահանգիստում, Գիլանում և հատկապես նրա խոջորագույն կենտրոն՝ Ռեշա քաղաքում վերցված և Առտրախանում վճարված դուժարների վերաբերյալ տվյալներին: Ուշադրության արժանի է այն հանգամանքը, որ հանախ ստացված շահույթի շափը նույն կրթությունների գեպարում տարբերվում է: Այդպիսի տատանումները չէին կարող լինել միայն պայմանավորվածության արդյունք: Պետք է ենթադրել, որ այստեղ ևս փոքր զոր չի կատարել այն հանգամանքը, թե ինչ տնտեսական կապերի մեջ են եղել մեկ կողմից դրամ փոխ ավոքը, իսկ մյուս կողմից՝ ստացողը: Կարծում ենք, որ կարևոր նշանակություն է ունեցել նաև ազգային պատկանելիությունը, ինչպես նաև փոխառուի ուժ լինելը, ինչ միջոցների տեր լինելը նույն առևտրական քնկերության մեջ ընդգրկված լինելը և բաղմամբով այլ հարցեր: Գիտենք, օրինակ, որ Ռեշաում դրամ են փոխ ավել նաև հայազգի վաճառականներին՝ Յաղաբալի որդի Ռամալին, Խոսովցի (Հոսովցի) Մարաղեն, նախքան Հովհաննեսին և ուրիշներին՝ Առտրախանում ստանալու պայմանով: Այդ զեպարում շահույթի շափն այլ է՝ 10, 14, 16 և ամենից շատ 20 տոկոս⁵⁰: Այստեղ միջինը 13 տոկոս է կազմում: Հետաքրքրական են տեղեկությունները նաև Ռասաստանի քաղաքներից, հատկապես Մոսկվայից իրան և Եվրոպական երկրներ կատարվող դրամական փոխադրումների մասին: Աստուկ ուշադրության արժանի են Մոսկվայից Շամախի կատարվող առաքումների մասին Շահվելու որդի Սարճաղի հաշվեմատյանի գրանցումները.

50 Մաշտոցի անվան Մատենադարան, Լալարյանների արխիվ, Բյուրապետի № 101, գրք № 123, վավերագիր 7, էջ 24, 28:

Մոսկվա—Շամախի

ա) Մոսկվայից ուն Ղառամից «Վոլոգոչի» է վերցրել 10 թուման: Շամախում զրա դրամաց տվել է 8 թուման 6000 դրան: Ընդ որում, Ղառամը Մոսկվայից Շամախի 8 թուման 6000 դրան փոխադրման համար վճարել է 1 թուման 4000 դրան⁵⁴, այսինքն փոխադրվածը կազմել է 16 տոկոս:

բ) Մոսկվայում ստացել է 11 թուման 2600 դրան, Շամախում տվել է 8 թուման 1040 դրան: Փոխադրվածը կազմել է 3 թուման 1560 դրան, այսինքն դրամարի մոտ 38 տոկոս⁵⁵:

գ) ուն Մեխրումի տվել է 2 թուման 4790 դրան «Վոլոգոչի», 10-ին 3 հաշվով, ուստի փոխադրվածը կազմել է 30 տոկոս⁵⁶:

դ) Մոսկվայում տարբեր դրամաներով «Վոլոգոչի» է վերցրել Շամախում 100-ին 87 հաշվով վճարելու պայմանով: Փոխադրվածն է 13 տոկոս⁵⁷:

ե) Մարձադի հայրը՝ Եանգվելին, Մոսկվայում շամախեցի Գրիգորից վերցրել է 10 թուման՝ Շամախում 9,5 թուման տալու պայմանով: Այստեղ փոխադրվածը կազմել է 5 տոկոս⁵⁸:

Այս և ուրիշ ավայելիքի քննությունից հետաքրքրական արդյունքի ենք հանդում: Շամախուց (կամ բնդհարապետ Իրանի տերիտորիայից) Ռուսաստան դրամ փոխադրելով հայ վաճառականները շահվում էին միջին հաշվով արված դրամարի մոտ 30 տոկոսի շահով, բայց Ռուսաստանից Իրան փոխադրված դրամաների դեպքում՝ հակադարձ երևույթն է նկատվում: «Շահվողը» ոչ թե Ռուսաստանում դրամ տվողն էր, այլ Իրանում կամ Անդրկովկասում այդ դրամն ստացողը:

Հայ վաճառականների Ռուսաստանում վստահված զրամը Անդրկովկաս և Իրան փոխադրելը կապված էր մեծ զեմլադությունների հետ: Արտարիև առևտրի բնագավառում մերկանտիլիստական քաղաքականություն վարող առևտրի միապետությունը ամեն կերպ արգելում էր դրամի արտահոսքը պետության սահմաններից դուրս և պարտադրում էր օտարերկրյա վաճառականներին՝ Ռուսաստանում վստահված դրամով ղեկ ուսական ապրանքներ: Ա. Լ. Օրդին-Նաշչոկինի⁵⁹ խմբագրությանը կազմված և 1667 թ. հրատարակված նշանավոր «Ново-торговый устав»-ը, որի մեջ զգալի տեղ էր հատկացված հայ խոջայական կապիտալի ներկայացուցիչների Ռուսաստանում ծավալված առևտրական գործունեությանը, մեծ արգելիքներ էր ստեղծում հրեաների դրամի՝ սոնու և արծաթի արտահանման կապակցությամբ:

Հայ վաճառականներին թուլարարվում էր միայն Ռուսաստանի վրայով ելքովապական երկրներ տարված և այնտեղ վաճառված ապրանքներից վստահված դրամը Ռուսաստանի վրայով արտահանել Իրան: Այդ արվում էր այն

նպատակով, որ հայերը հնարավորություն ունենային Իրանում ձեռք բերել նոր ապրանքներ, դարձյալ Ռուսաստան ներմուծելու համար⁶⁰:

Ջուզաբայ վաճառականները, որ կայուն հենակետեր ունեին Իրանի համարյա բոլոր քաղաքներից բացի նաև Կիլիկիական մի շարք երկրներում և, հատկապես, Ամստերդամում, շրջանցում էին այդ արգելիքները փոխանցողների տարբեր ձևերի, այդ թվում նաև «Ջուրամի ավաք» փոխանցողի օգնությամբ, որը շատ տարածված էր հայ խոջայական միջավայրում⁶¹:

Ռուսաստանի որևէ կենտրոնից որևէ ապրանք Իրան արտահանելու համար վաճառականը պետք է ճանապարհածախս վճարեր. Աստրախանում Իրանից գանձելու էին սահմանված մարտատարբերը և այլն: Այլ խոջերով հավելյալ ծախսեր էին բարդվելու Ռուսաստանից արտահանելու նպատակով ձեռք բերված ապրանքների արժեքի վրա: Դրամ «արտահանողներն» էլ փոխադրման այդ գործարքի համար ստանում էին, ինչպես տեսանք, իրենց «վարձը»՝ տեղ հասցնելով ստացված դրամարի մատվորապես 75 տոկոսը միայն: Այսպիսի գործարքները հայ վաճառականները հիմնականում կատարում էին Ամստերդամի հետ, ուստի ծանոթանանք այդ կարգի գրանցումներին, օգտվելով առաջին հերթին խնդր օտարկա դարձած Մարձադի հաշվմատայանից: Կրկնությունից խուսափելու համար նշենք, որ ստորև թվարկվող «Վոլոգոչի»-ների մասին գրանցումներում գործարքի մասվկուրը 105 օր է սահմանված (կամ էլ տեղ հասցնելուց 31 օր հետո) և մեծ մասամբ դրամ ստացողը, մինչև իր ներկայացուցիչներին կողմից Ամստերդամում վճարումը կատարելը, փոխատուի արձագանքության տակ է գրել նյութական երաշխավորություն՝ «գորտիկատ» (հավանաբար դրամ), որը սովորաբար լինում էր ինչ-որ թանկարժեք ապրանք, հիմնականում մետաքսի հումք: Անցնենք օրինակների քննարկմանը:

ա) Մարձադ Մոսկվայում Ստեփան Բոք անունով մի ելքովացուց ստացել է 46 թուման (համարժեք է 2300 գուլդենի): Ամստերդամում՝ 100-ին 80-ի հաշվով փոխանցում կատարելու մասին կան նաև ուրիշ արձանագրություններ:

բ) Եանգվելին Մոսկվայում Ֆոսանկ Իվան Դանելիցից ստացել է 100 թուման (5000 գուլդեն): Ամստերդամում այդ դրամարի 62 տոկոսը, այսինքն՝ 3100 գուլդեն, փոխապահանջին հասցնելու պայմանով⁶²:

գ) Եանգվելին Մոսկվայում Քալանթարի որդի Հովհաննեսից ստացել է 40 թուման (2000 գուլդեն): Ամստերդամում Պետրոս Կիլիանցը ստանալու է այդ դրամարի 72 տոկոսը, այսինքն՝ 1560 գուլդեն⁶³:

60 Ջուզաբայ խոջը վաճառականության ներկայացուցիչները Մոսկվայում, պաշտոնական բանադրությունների ընթացքում, խնդրում էին ստիկ և արտասահմանյան օրամ գրու բերելու արտոնություն: Դրա անհրաժեշտությունը հիմնավորում էին հետևյալ ձևով. «...ДЛЯ того, что на те золотые и ефимки уином в Персидской земле шолк покупать и тамошним мастерам людям на завод большого промыслу в подяре давать для привозу ж его царского величества в Московское Государство многих и великих товаров»: ՏՄՎ «Армяно-русские отношения в XVII веке, Сборник документов, Е., 1953, с. 54.

61 Այլ մասին տ՛ն Ե. Լ. Նաշչոկյան, նոր Ջուզաբայ հայ վաճառականությունը և նոր առևտրաբանական կապերը Ռուսաստանի հետ XVII—XVIII դդ., էջ 185:

62 Մարձադի անվան Մատենադարան, ձև. № 6241, էջ 3 ք. 21 ա:

63 Նույն տեղում:

54 Մարձադի անվան Մատենադարան, ձև. № 6241, էջ 35 ք.

55 Նույն տեղում, էջ 40 ք.

56 Նույն տեղում, էջ 27 ք.

57 Նույն տեղում, էջ 7 ք.

58 Նույն տեղում, էջ 6ա:

59 Ա. Լ. Օրդին-Նաշչոկինի մերկանտիլիստական հայացքների ու քաղաքականության մասին տե՛ս Ե. Բ. Կասեռկովա, Социально-экономические взгляды А. Л. Ордина-Нешокина (XVII век), в кн.: Труды Воронежского гос. ун-та, т. 20. Сборник трудов по истории, Воронеж, 1950.

դ) Շահվիհին Մասկովայում հույն մի վաճառականի տարիս է 200 թուման, (10000 զուլդեն) պայմանով, որ վերջինս Ամստերդամում այդ դումարի 80 տոկոսը վճարի այնտեղ դրսեվող Մարհազին⁶⁴։

կ) Մասկովայում ստորված դումարի 78 տոկոսի հաշվով Ամստերդամում վճարումը կատարելու պայմանի մասին տեղեկությունները մի քանիսն են։ (Փոխանցվող դումարներն են 14 թուման, 40 թուման)⁶⁵։

Մեկ տեղեկություն էլ պահպանվել է Արխանգելսկից Ամստերդամ կատարված փոխանցման մասին։ Պաշտովի ոտի Հովհաննեսից Մարհազը ստանում է 10 թուման (կամ 100 ռ.) պայմանով, որ այդ դումարի 68 տոկոսը (340 զուլդեն) Ամստերդամում արվի վերահիշյալ փոխառուի լրացող Պետրոսի որդի Ռաբբանին⁶⁶։

Գրամի փոխադրման փոխառությունն այս ըործարքները Մարհազը սեփականում է կաշում։ Փոխադրումների այդ ըործողությունը տարրեր ազդարարներում տարրեր տեղմիներով է հիշատակվում։

«Քէ՛ ծովով, թէ՛ դամարով եռչառի կամ աւար կամ կանրի որ տաս, կամ օրթայ տեղ շահով փող տաս կամ յինք տոտս, այսպէս արա...»,— գրում է իր թվարանական դասագրքի մեջ Կոստանդ Ջուզյանցին⁶⁷։ Հընդ-կաստանում, ինչպես հայտնի է, շատ ավելի գործածական է եղել սլոնիդիս տերմինը։ XVIII դ. սկզբներից հաշվեմատյանների մեջ հանդիպում ենք նաև եվրոպական օվելյուր (այսինքն վեկիս) բառը և այլն։

Մարհազը բարի սեփականորեն օգտագործում է նաև «կապի» (այսինքն սլանայիս) և «վելյու» տերմինները։ Այսպես, օրինակ, 1714—1717 թթ. մի գրանցման մեջ նա գրում է. «Ճոռանկ Բուրշովին կապի վեկի Գճ (400) թուման է (100)-ին կէ (67)-օվն Մորգամ ԺԳՆԴճ (13400) դուլդի, Թևանի որդի Մարկոսն տալ. շուքամն ԺԳ (13) խակ շարբաֆույ վելյու պոտիկաս տվի ի բարին»⁶⁸։

«Վելյու» կոչվող փոխանցադրի մասին կան տարրեր գրանցումներ, բայց որի Մարհազը տարրեր անձնավորություններից տարրեր շահով գրում է օտանում, այդ դումարների 53,75 տոկոսը (կերքին 55 տոկոսը) 6 շարաթ հետո Ամստերդամում փոխադրահանցին հասցնելու պայմանով⁶⁹։

Ռուսական պետական բարձրաստիճանն պաշտոնյաների հետ Մարհազն ունեցել է անտեսական սերտ կապեր։ Հաշվեմատյանի 1715—1717 թթ. վերաբերող գրանցումների մեջ կարգում ենք. «...Մոսկովին դուլպոնաթոն նահիլինէն առի Բճ (200) թուման նի (5000) դրան, բարաթ արարի Մարգամ, Մարկոսն իմ ազարկածին ջահան Ան (1000) ռակի Զ (6) շարաթէն յետ տալ քինազ Վասիլի Վայարյամովի Գուլոտուկին»⁷⁰։

Այստեղ հիշատակված են XVIII դ. առաջին տասնամյակներին Ռուսաստանում ամենաշահավոր դեր կատարած քաղաքական գործիչներից երկուսը՝ Կիրիլ Ալեքսանդր Նառիշկինը՝ Պետրոս I-ի մերձավոր ազգականներից մեկը և Ֆելդմարշալ Վասիլի Վալդեմիրովի Գուլոտուկովը (1667—1746 թթ.) անվանի այն զորավարը, որը փայլեց Պոլտավայի նշանավոր ճակատամարտում (1709 թ.), ավարտին հասցնելով շվեդների կատարյալ ջախջախումը, իսկ հետագայում ղեկավար դեր կատարեց Պետրոս I-ի կովկասյան արշավանքի ժամանակ։ Վերջինս 1726 թ. Կովկասում դռնվող ռուսական զորքերի ղեկավար հրամանատարն էր։ Եղև է հայերի հետ զինական համագործակցության կողմնակիցը՝ ընդդեմ Թուրքիայի⁷¹։

Այսպիսով, հայ խոջայական կապիտալի ներկայացուցիչները, այդ թվում նաև Շահվիլու որդի Մարհազն իր հոր և եղբոր հետ միասին, ոչ միայն մեծ դեր էին կատարում արևելյան և արևմտյան երկրների միջև տեղի ունեցող ապրանքափոխանակության բնագավառում XVIII դ. վերջերին և XVIII դ. առաջին տասնամյակներին, այլև լայն շահերով գրավում էին մի երկրից այլ երկիր գրամ փոխադրելու զործարքներով, փոխառություններ վարկավորում էին իրենց հայ գործընկերներին, պետական պաշտոնեությունը, Ֆեոդալական վերնախավի ներկայացուցիչներին։ Դարերի ընթացքում նրանց միջավայրում ձևավորվել էին դրամական փոխանցումների, վարկավաշխատական գործարքների ձևերի մասին հաստատուն ավանդույթներ, մշակվել էին փաստաթղթերի ձևակերպման, օգտագործման և կիրառման համընդհանուր ճանաչում գտած ձևեր։ Նրանց ուսումնասիրության ճանապարհով հնարավորություն է ստեղծվում ավելի հանգամանորեն լուսաբանել խոջայական կապիտալի պատմական դերի ու նշանակության հետ առնչվող մի շարք հարցեր, ոչ միջնադարյան Հայաստանի և հարևան երկրների սոցիալ-տնտեսական պատմության քիչ ուսումնասիրված բազմաթիվ երևույթներ։

71 «Армяно-русские отношения в XVIII веке», Сборник документов, т. III, Е., 1978, с. 361.

64 Մաշտոցի անվան Մատենադարան, ԱՊ. № 6241, էջ 3 ր։

65 Նույն տեղում։

66 Նույն տեղում, էջ 26 ա։

67 Մաշտոցի անվան Մատենադարան, ԱՊ. № 10704, էջ 124 ր։ Մեկ ուրիշ կտուր Կոստանդր գրում է. «Մէլի մարզ ճճն (175) մաշիլ սեւեր, կանպի երտ, որ շահմայույզ գրեկի ԲճԳ (203) մաշիլը Հիմանա, թէ՛ ճ (100-ին) բանօվն ալ...» (էջ 126 ա)։ Այստեղից կարելի է եզրակացնել, որ կանպի կեն կոչվում որչա՛ն մայայր միասին հաշվարկվող գրամական գործարքները։

68 Մաշտոցի անվան Մատենադարան, ԱՊ. № 6241, էջ 26 ա։

69 Նույն տեղում։

70 Նույն տեղում։

Բ Ն Ա Գ Ի Ր

ՇԱՀՎԵԼՈՒ ՈՐԳԻ ՍԱՐՀԱԳԻ

ՀԱՇՎԵՄԱՏՅԱՆԸ

Ատուծով ֆարզ է-ումն. 7

20 Եււմբայ Ատուծով թիվն փոքր Ղէ ուղղան Դ-ումն գրեցի, ներքոյ գրեալն ժԳ խակ Դիւանայ ապրշմին քաթէն այ

ԲՃՂԹ, ՂնԱՃՃօ դիւան ֆարզ 7 նում-
բայ 10 ուղղան Դ գրած այ, որ
Պն[ա]րսի որդի նուրիշանն
Գիւանայ ժԳ խ[ակ] ապրիշում
ի բեր, որ է ԲՃՂօ դեար շայի.
Ղ խակն Ին դիտրանոց, է խակն
Իօ դիտրանո[ց], քաշն այ ԲՃՂօ
դեար, կոնթին լիբեսովն խակ-
պեցինք, ամենայն խալլովն
մինչն ի նազին գրուին ֆի
դեարն քնկաւ Ա թուման ԳՃԱ
դիւան, Ճ տիրովն(“) փողին
քամն այ ԲՃՂԹ թուման ՂնԱՃՃօ

21 Եււմբայ Ատուծով թիվն փոքր Ղէ ազամ ԻԲ-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն ապասի ինչ եօլթօղի, որ տվէլ ա[մ] և լինք ամ առէլ, որ Հաշտար-խան լինք առում և տամ ներքոյ գրած այ, քաթէն այ

Ա, ԲԻ... դիւան ֆարզ 5 նումբայ 5 ա-
դամ ժէ գրած այ, որ Դատասի
որդի Մկրտումէն առի Հաշտար-
խան, սլամաթ դեանք Ա, ԲԻ
դիւան կօպիկ տամ

ԵՆ... դիւան ֆարզ 5 նումբայ 6 ա-
դամ ԻԲ գրած այ, Հաշտար-
[խան]ցի դերդի էվազին տվի
ժօ-ն Դ-օվն, էն դ[ի]ա

ԱՌԸՃ... դիւան ֆարզ 7 նումբայ 2
շրաթ ժՁ գրած այ, Նիգ[ո]վայ
խմ խէր վեռէլ էր վր[ա]ցի Պապօ-
լիցն, Հաշտարխան ժօ՝ Դ տայ

ԲԻ... դիւան ֆարզ 5 նումբայ 7 ազամ
ԻԲ գրած այ, տվիլի [Սոն]-
քիադի որդի Հարոյթինին, Հաշ-
տարխան ԲԻՁ[Ճ]...

ԹՌԵԹօ դիւան ֆարզ 7 նումբայ 5 ուղ-
ղան Դ գրած այ, նուրիշանէն առի
որ եօլթօղի շախօվն տամ

Ա, .ՁՃ.. դիւան ֆարզ 6 նումբայ 2
ազամ ԻՁ գրած այ, նուրի[շա-
ն]ին կոնթէ թամբաքոյ առի,
Հաշտարխան ժԳ-օվն

Բ, ԲՈՒՐՃԻՕ դիւան վերոյ Գ զալամին շամն ալ Բ, ԲՈՒՐՃԻՕ

ԲՈՒՐՃՂԵ դիւան ֆարդ 6 նումրայ 5 աղամ ԻԸ գրած ալ, Աղայ[ղաւր]իցն թալապ ալ, որ Հաշտարխան հօլրօտըն շախոզն

Գ, ԶԸ... դիւան ֆարդ 7 նումրայ 2 շրաթ ժԶ գրած ալ, Նիզովայ տվէլ ալ նուրէ ախրէր Մահմուդին, Հաշտարխան [տալ]

ԲՈՒՐՃ... դիւան ֆարդ 7 նումրայ 4 շրաթ

ժԶ գրած ալ, Նիզովայ տվէլ ալ խոռնցի Քորոսին, Հաշտարխան տալ

Ա, ԲՈՒՐՃ... դիւան ֆարդ 7 նումրայ 6 շրաթ ԻԹ գրած ալ, շամախեցի Աստվածալտրէ, որ Հաշտարխան բիշոքամ կոպնկ տալ

Ե, ... դիւան ֆարդ 7 նումրայ 7 շրաթ ԻԹ գրած ալ, որ Արզ[անի] որդի Մէլքումին տվի Հաշտարխան ժօ՝ Բ [|||օ[վն]]

ԱՌՐՃ... դիւան ֆարդ 7 նումրայ 9 նախայ ժԱ գրած ալ, որ տվի Դատոսի որդի Մկրտումին, Հաշտարխան տ[ալ]

ԺԱ, ԷՌՊՃՂԵ դիւան վերոյ Թ զալամին շամն ալ, որ է

22 Առումայ Աստուծով թիվն փոքր Ղէ աղամ ԻԲ-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն պարոն Սանվէլին քաթէն ալ

Բ, ԵՌ... դիւան ֆարդ 5 նումրայ 7 աղամ ԻԲ գրած ալ, որ պարոն Սանվէլին Ե դանայ աստվածաշուշն մնացել էր, ծախեցի, ֆի ՆՈ դիւանովն գինն ալ, որ է Բ, ԵՌ

1 Բ

Աստուծով ֆարդ Ը-ումն. 8

բռնվայ ապասի

23 Առումայ Աստուծով թիվն փոքր Ղէ նախայ ժԲ-ումն գրեցի, որ թիվն փոքր ՂԶ թիրայ ժԶ-էն մինչև ի Քարեղս, Ըսպահանայ մինչ ի Շամախի և Նիզովայ նավին դուխն, ինչպէս քաթումն մինչև ի ֆարդ Է-ումն գրած ալ, որ մեր սարմային կոթէլ խրեղն քաթիս յիրհօզն տեղս բռնվայ գրեցի, էս ալ ներքոյ գրած ալ

ԹԾօօ, դիւան քաթիս ֆարդ 1 նումրայ 1 թիրայ ժԶ-ումն գրած ալ, որ Ըսպահան խօջայ Ռճանի որդիք աղայ պարոն Մարաղէն, պարոն Յակոբջանէն և խօջայ Մարաղարէ որդի Յօվանիսէն ԹԾօօ թուման ապասի և՛ Բանդորի որդի Շավէլիս և և՛ Շավէլէ որդիք Մարահոս և Խօջայալտր, սարմայիայ վեռինք, որ աստուծով տանենք թուշարաթ բանացանհնք: Ինչ որ ըստնեղծող ամենայնի Տէր Աստուածըն շախ պարգևիլի, ՂՃԶԵ թումանի շախն վերոյ ԹԾօօ թուման սարմայօզն վերոյ մեր աղէք պարոն Մարաղին, պարոն Յակոբջանին, պարոն Յօվանիսին լինի, ԱՃՄօ թումանի շախն ինձ՝ Բանդորի որդի Շավէլոյս լինի, Կօ թումանի շախն ինձ՝ Շավէլէ որդի Մարահոսիս լինի, 15 թումանի շախն ինձ՝ Խօջայալտր լինի: Տէր Յիսուսըն բարի աջողում տալ, խէրոյ շառն ի ձեռն աստուծոյ ալ, սարմայէն տվին մեզ հասով ԹԾօօ թուման

է, ԹՌԵՃԶօ դիւան քաթիս ֆարդ 2 նումրայ 3 համիրայ ժԱ գրած ալ, որ Ըսպահան ԲՌԹՃՂօ դանայ նիկիկն կարմիր աղեղ, ԱՃՄԱ պատ քասպէ աղեղ և ՀԸ դանայ բռնվաղ առի, Գ զալամին գինն ալ է թուման ԹՌԵՃԶօ դիւան

Թ, օԹՃՄօ դիւան քաթիս ֆարդ 2 նումրայ 4 համիրայ ԻԸ գրած ալ, որ ԿՐ դիտք շախի զահվայ Ըսպահան առի և է դիտք Շամախի առի մինչ ի Նիզովայ նավին դուխն, խալաօզն գինն [ալ] Բ, ԹՃՄօ

Թ, ԱՌԲՃԿօ դիւան ֆարդ 3 նումրայ 6 համիրայ ԻԸ գրած ալ, որ Ըսպահան Զօ դիտք շախի խոռնկ առի մինչ ի Նիզովայ նավի դուխն խալաօզն գինն ալ, որ է Թ թուման ԱՌԲՃԿօ դիւան, ի բարին

ԳՌԶՃօօ դիւան քաթիս ֆարդ 3 նումրայ 7 համիրայ ԻԸ գրած ալ, որ Ըսպահան մեր սարմային թանխայ Ա տօնուղ սամուր տվին, Ատավէլոյ աղարկեցինք Թարվէլ, ծախել ին, կարար սարմայիցն ԳԻԶՃ դիւան ըտաֆտ գրեցի

Բ,..... դիւան քաթիս ֆարդ 3 նումրայ 5 աղամ Գ գրած ալ, որ Ըսպահանայ տառ մարգարիթն Շամախի ծախեցի ժօ-ըն Ա, շախ լինք առի Բ թուման

Ա, ԸՌՊՃՂօ դիւան քաթիս ֆարդ 3 նումրայ 8 աղամ Գ գրած ալ, որ Ըսպահանայ մեր սարմային թանխայ ժօ թօպ զուֆ շալն Գ թօպն սարքարի պարոն Ղուղարթն տա-

Բ, ... դիւան քաթիս ֆարդ 4 նումրայ 10 աղամ Բ գրած ալ, որ Զարգալանէնց Ըստէփանէն թալապ գրեցի, որ Ա սանապ տվի ուրն,

բավ Բանդարումն ծախի, փողն աղարկի, մնացեալ է թօպն մեզ հետ բիրինք Շամախի ծախեցինք, առքին վերէն շախ ելավ, օմադ գրեցի Ա, ԸՌԴՃՀՕ

որ գնայ Հաշտարխան նուրուցն լինք առոյ, տայ մեր Ամիրխանին, ջամն այ Բ թուման, ի բարին

Բ, ԲՌԸՃԻՕ դիան քաթիս ֆարդ 7 նումրայ 21 աղամ ԻԲ գրած այ, որ Գ զալամ մարդուից եօլթողի վէտի Շամախի, որ գնանք Հաշտարխան տամ Բ, ԲՌԸՃԻՕ

Իէ, ԸՌԹՃԿԵ դիան քաթիս ֆարդ 5 նումրայ 15 արամ Բ գրած այ, որ ժԱ զալամ մեղ Դ խոզոյս Ըսպահանայ մինչ ի Շամախի, մինչ ի Նիզովայ խօրաքի, փուշաքի և դապաղի, ղոյփանոյ քրէ, ինչպէս գրած այ խալջ էլէլ Իէ, ԸՌԹՃԿԵ

Բ, ԵՌ... դիան քաթիս ֆարդ 7 նումրայ 22 աղամ ԻԲ գրած այ, որ պարոն Սանվէլին ամանաթ կէր, Շամախի Ե դանայ աստվածայշունչ ծախեցի, ֆի դանէն ԵՌ դիանօվն, փողի ջամն այ Բ թուման ԵՌ դիան

է, ԹՌԴՃԻՕ դիան քաթիս ֆարդ 5 նումրայ 16 արամ ժԵ գրած այ, որ Ե զալամ քաշանայ, առտայվէլի ճոթանք առի, գինն էր ժէ, էՌՁՃՀՕ դիան և ԱՃՂԴ Թան թաղայ ճոթ էստից Դ զալամ ծախեցինք, մնաց փողին ջամն այ Թ, ԸՌԹՃԾՕ դիան, թաղին ջամն այ Մէ, գնաց մնաց փողին ջամն այ է, ԹՌԴՃԻՕ և ԱՃՂԻ Թուման մնաց, որ առք գրեցի, ի բարին

ԹՃՕԸ, ՁՌԹՃՂՕ դիան վերոյ 5 զալամին ջամն այ ԹՃՕԸ, ՁՌԹՃՂՕ

ԴՃՀԸ, ԳՌԸՃՀՕ դիան քաթիս ֆարդ 6 նումրայ 17 աղամ ԻՕ գրած այ, որ ԵՃԻԳ դիտր 34 բստիլ շամախոյ թնար շարքաֆի ապրիշումն առինք, ԼՕ խակ կապեցի մինչ ի Նիզովայ նավին գլուխըն ամենակն խալջովն ֆի դիտրն ընկավ ԹՌԱՃՆԵ, փողին ջամն այ, որ է ԴՃՀԸ, ԳՌԸՃՀՕ

Ա, ՁՌԹՃԿԵ դիան քաթիս ֆարդ 6 նումրայ 18 շրաթ ժՁ գրած այ, որ Ա բողայ ապրիշում առի Ա դիտր ԻԹ բստիլ, խալիս գինն այ, որ է

ՄԲ, ԸՌՕԺԵ դիան քաթիս ֆարդ 6 նումրայ 19 աղամ ԻԳ գրած այ, որ ՄԵ դիտր շամախոյ թնար ապրիշում առի, 5 խակ կապեցի,

մինչ ի Նիզովայ նավին գլուխն խալջովն գինն այ ՄԲ, ԸՌՕԺԵ

ԲՃՂԹ, ՁՌԱՃՀՕ դիան քաթիս ֆարդ 7 նումրայ 20 ովդան Դ գրած այ, ժԳ խակ Գիլանայ ապրիշումն, որ նուրիջանն առէլ էր ԲՃՂՕ դիտր, մինչ ի նավին գլուխն ամենայն խալջովն ֆի դիտրն ընկավ Ա թուման ԳՃԼԲ դիան, Ղ սկրօվն փողին ջամն այ ԲՃՂԹ, ՁՌԱՃՀՕ

ժԱ, էՌԴՃՂԵ դիան քաթիս ֆարդ 7 նումրայ 21 աղամ ԻԲ գրած այ, որ Թ զալամ եօլթողի տվինք Շամախի մարդուի, որ աստուծով գնանք Հաշտարխան լինք առնք, ջամն այ ժԱ, էՌԴՃՂԵ դիան

ԹՃՕԸ, ՁՌԹՃՂՕ դիան վերոյ ժԹ զալամ ջամն այ, որ է

2ա

Աստուծով ֆարդ Թ-ումն. 9

Աստուծով թիվն փոքր Ղէ շրաթ Թ-ումն իմ խէր Նիզովայ վեր էր կացել ԻԵ-ումն, սլամաթ ապրանքով դախլ էլէլ Հաշտարխան և Բանդախի Սարհադս նախայ ժԵ-ումն Նիզովայ բուսի ելայ զամար ժԳ սլամաթ ապրանքով դախլ ելանք Հաշտարխան, աստուծով ներքոյ գրեալն բստի երկրին կոպէկ այ խալի, բստիմին քաթէն այ, որ գրեցի

24 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր Ղէ շրաթ ԻՁ-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն Դ ջվայ խունկին ծախսին խալիս քաթէն այ

ժԵ, ՁՌԳՃՀԵ դիան ֆարդ 8 նումրայ 1 Ա, էՌԴՃԺԵ դիան ֆարդ 9 նումրայ շրաթ ԻՁ գրած այ, որ Դ ջվալ 5 նադար Ը գրած այ, Հաշտարխան կն զաֆայաթով ծախեցի մինչ ի նախայ ժԵ, որ է 27 կէս փոթ, ֆի ԵՌԷՃ դիանօվն և խալջ ելավ, որ է

ԸՌԷՃՄՕ դիան ֆարդ 10 նումրայ 9 Բիրայ ԻԱ գրած այ, որ ճանապարհին ծախ[ե]ցի ԼԵ ֆոնթ խունկ, ֆի գինն այ

ժՁ, ԵՌԱՃԻԵ դիան վերոյ Բ զալամին ջամն այ ժՁ, ԵՌԱՃԻԵ

25 Եւսմեայ Աստուծով թիվն փոքր Ղէ նախայ Ը գրեցի ներքոյ գրեալն Նի-
կիւի աղեղին, Թասպէ աղեղին ծախսին քաթէն այ

Ն, ԳՌ... դիւան Ֆարդ 8 նումրայ 2
նախայ Ը գրած այ, որ ժԱՌ դա-
նայ կարմիր Թասպէ աղեղ ծա-
խեցի, զինն այ

ԺԱ, ԹՌ... դիւան Ֆարդ 12 նումրայ
2 արամ ժԶ գրած այ. ԲՃ, որ է
ԲՌԹՃՂօ դանայ կարմիր աղեղ
ծախեցի, զինն այ

ԺԷ, ԳՌ... դիւան վերոյ Բ դալամին
չամն այ ժէ Թուման ԳՌ դիւան

26 Եւսմեայ Աստուծով թիվն Ղէ դամար ժԵ գրեցի ներքոյ գրեալն Շամախոյ
աված Եւրոսղիքն և յինք առածն կոպէկ առի

ԲՌԸՃօօ դիւան Ֆարդ 8 նումրայ 4 դա-
մար ժԵ գրած այ, յինք առի
խոտցի Թորասէն Նիզովոյ տված
Եւրոսղիքն

ԱՌԸՃօօ դիւան Ֆարդ 8 նումրայ 5
դամար Լօ գրած այ, յինք առի
Գաստոսի որդի Մկրտումէն Նիզո-
վոյ տվածն

ԲՌԵՃօօ դիւան Ֆարդ 8 նումրայ 6 դա-
մար Լօ գրած այ, յինք առի Մու-
քիաղի որդի Յարոյթիսէն Շամա-
խոյ տվածն

Ձ, ԳՌԷՃՄօ դիւան Ֆարդ 8 նումրայ 7
ն[ա]լար Ա գրած այ, յինք առի
Արզանի որդի Մէլթումէն Շամա-
խոյ տվածն, ուր շախովն

էՌ... դիւան Ֆարդ 8 նումրայ 8 ն[ա]-
լար Ա գրած այ, յինք առի դէր-
զի էվազէն Շամախոյ տված Եւ-
րոսղիքն, շախովն

ԲՌԱՃԻօ դիւան Ֆարդ 8 նումրայ 2
նախայ ԻԳ գրած այ, տվի վը-
րացի Պապոյին Նիզովոյ յինք
առածն ուր շախովն

Ա, ԲԲ դիւան Ֆարդ 10 նումրայ 8
նաղար Իօ գրած այ, տվի Գա-
ստոսի որդի Մկրտումին ապա-
սին կոպէկ

Ա, ԱՌԷՃԻօ դիւան Ֆարդ 14 նումրայ
4 ովզան Գ գրած այ, տվի Պետ-
րոսի որդի Նուրիջանին շախովն,
որ ԹՌԹօօ դիւանի յինք առէլ, տվի

Բ, ԵՌԸՃԵօ դիւան վերոյ Գ դալամին
չամն այ Բ, ԵՌԸՃԵօ

ԳՌԳՃօօ դիւան Ֆարդ 57 նումրայ 8
ովզան Ա գրած այ, որ վեր[ոյ]
Մկրտումին Թաթիմայ շախն
մնացել էր, տվի

Բ, ԹՌԱՃԵօ դիւան վերոյ Բ դալամին
չամն այ, որ է Բ, ԹՌԱՃԵօ

Ա, ԲՌԸՃօօ դիւան Ֆարդ 8 նումրայ 10
ն[ա]լար ժԷ գրած այ, յինք առի
չամախեցի տէր Աստուածատրէն
րիչորամ Եւրոսղիքն

Դ, ԳՌԲՃ... դիւան Ֆարդ 8 նումրայ 12
ն[ա]լար Իօ գրած այ, յինք առի
Նուրոյ ախրէր Մհամադէն Նիզո-
վոյ տվածն, շախով

ԳՌԲՃ.. դիւան Ֆարդ 10 նումրայ 6
ն[ա]լար Իօ գրած այ, յինք առի
Աղայծատուրիցն, որ Շամախի
ավէլի, ուր շախովն առի

Ա, ԳՌԵՃՁՕ դիւան Ֆարդ 13 նումրայ 3
ովզան Դ գրած այ, յինք առի Նու-
րիջանէն, որ Շամախի Ա, ՁԸ
դիւան Թամբաքոյ առէլ

ԺԵ, օԸՃԼօ դիւան վերոյ Թ դալամին
չամն այ, որ է

2բ
Աստուծով Ֆարդ ժօ-ումն. 10

27 Եւսմեայ Աստուծով թիվն փոքր[ը] Ղէ շրաթ ԻԵ-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն
խորաքի, փուշակի և չուփայու քրէ և քուր ամենայն խալը արարի
էս այ, ներքոյ կոպէկ գրած այ, ի բարին. քաթէն այ

Ա, ԱՌ... դիւան Ֆարդ 8 նումրայ 3
նախայ ժԵ գրած այ, որ Շամա-
խոյ առած զինուցն ծախեցի ըԲ
չարայ

ԹՌԵՃ... դիւան Ֆարդ 10 նումրայ 7
ն[ա]լար Իօ գրած այ, որ Շա-
մախոյ առած աղվէտի մորթին
ծախ[ե]ցի և Աղայծատրէն, Ա-
վէտէն դապաղի խալը առի և քը-
րինձ ծախեցի, զինն այ ԹՌԵՃ
դիւան

ԲՌ... դիւան Ֆարդ 10 նումրայ 8 թի-
րայ ԻԱ Աղանայ խալիչայ ծախե-
ցի, զինն այ, որ է ԲՌ դիւան

Դ, ԳՌԸՃԵ դիւան Ֆարդ 8 նումրայ
1 շրաթ ԻԵ գրած այ, մինչ ի
ն[ա]լար Իօ Հաշտարխանայ
մինչ ի Մարայթով Խորաքի, ո-
ղորմոյթին, չուփայուց քրէ, օ-
ղի քրէ, սուլատի սոնուղ, ինչ-
պէս ժԷ դալամ գրած այ, ի բա-
րին

Գ, ԱՌԸՃԼԵ դիւան Ֆարդ 10 նումրայ
9 ն[ա]լար ԻԱ գրած այ, Մա-
րայթովու մինչև Մօսկովն խօ-
րաք, մուշտակի մեղ և չուփա-
յույ քրէ գնաց մինչ ի Լօսովբայ
և Լօսովբոյ մինչ ի Մօսկովն ժԱ
դալամ խալը գնաց Գ, ԱՌԸՃԼԵ

ԱՌԸՃՄՆ գիւն ֆարդ 11 նումրայ 3
թիւրայ ևօ գրած ալ, որ ճանապարհին
եմիշ, բրինձ ծախեցի, գինն
ալ, որ է

ԸՃ... գիւն ֆարդ 12 նումրայ 3 արամ
Իօ. Ը ֆոնք եմիշ

ԲԹ... գիւն ֆարդ 12 նումրայ 4 արամ
Իօ գրած ալ, իմ քաղցր մէշ
բուխարայի մորթին ծախեցի, չա-
մըն ալ

ԳԹ... գիւն ֆարդ 12 նումրայ 8 արամ
և Կ խալիչայ ծախ[ե]ցի

ԳԹ... գիւն ֆարդ 13 նումրայ 4 ուլ-
ղան Դ գրած ալ, որ նորիջա-
նիցն Ա տիկ գինու գին առի, գինն
ալ

ԲՈԳՃ... գիւն ֆարդ 13 նումրայ 10
ովղան ԺԴ. Ա զաղանի սարք ծա-
խեցի, գինն ալ ԲԹԳՃ գիւն

ԷՌԸՃՄօ գիւն ֆարդ 13 նումրայ 12
ովղան ԺԴ գրած ալ, ԼԹ ֆոնք և-
միշ ծախեցի, գինն ալ, որ է

ԲՃՄօ գիւն ողորմած հողոյ ամանա-
թին պատատողիկըն ծախ[ե]ցի,
ֆարդ 10 նումրայ 1 թիւրայ ԻԸ
գրած ալ

Գ, ԳՌԵՃՄՆ գիւն վերոյ ԺԱ զալամին
չամն ալ Գ, ԳՌԵՃՄՆ

28 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր Ղէ
ն[ա]ղար Իօ գրեցի ներքոյ գրեալն
տղայ Ալալվէրդէ քաթէն ալ

Ժօ... գիւն ֆարդ նումրայ 11 ն[ա]-
ղար Իօ գրած ալ, որ Ալալվէրդոյ
փողն է ԱՌԵՃ գիւն, Շամախի
տվէլ ի նուրէ, ուր շախովն յինք
առի

Գ, ԹՌԱՃԻօ գիւն ֆարդ 12 նումրայ
1 արամ ԺԶ-էն մինչ ի ուղղան
Ժէ, որ Սարհաղին փոստով
գնալն, խորարի, ողորմութիւն
Ժն զալամ խալչ գնաց, որ է Դ
թուման ԹՌԱՃԻօ գիւն

ԺԳ, ԵՌԱՃԻօ գիւն ֆարդ 15 նում-
րայ 3 ուղղան Ժէ գրած ալ, որ
Մօսկովէն Սարհաղն փոստով
գնաց Սարղամ խալչուղ տվի,
որ ճանպարհին խալչի ոսկի մառ-
չիկ կոպկիկ, որ է փողին չամն
ալ ԺԴ թուման ԵՌԱՃԻօ գիւն

ԺԸ, ԶՌԳՃԿօ գիւն ֆարդ 57 նում-
րայ 7 թիվն Ճ ուղղան Ա գրած
ալ, որ թիվն Ղէ ուղղան Ժէ-էն
մինչ ի Հաշտարխան, ինձանէ
յետ, իմ խօր խօրարի, շուփայ
քրէ և խալչ ալ արարի մինչ ի
Հաշտարխանայ վերկալն զապ
Ղայրաֆն. 186360

ԽԴ, ԶՌԳՃԺօ գիւն վերոյ Ե զալա-
մին չամն ալ, որ է

Գ, ԳՌԵՃՄՆ գիւն զարշվիտ ԺԱ
զալամ ծախսն վերոյ գնաց

Խօ, ԲՌԷՃՄՆ գիւն գնաց մնաց, որ է
խալչ ելալ, չամն ալ

ԷՌ... գիւն ֆարդ 10 նումրայ 5 ն[ա]-
ղար Իօ գրած ալ, է թուման տվէ-
լի մինչ ի Մօսկովն Ե-ին Ժօ շախ
առի

Ժօ, ԷՌ... գիւն վերոյ Բ զալամին
չամն ալ Ժօ թուման էՌ գիւն

3ա

Աստուծով ֆարդ ԺԳ-ումն. 13

35 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր Ղէ
ն[ա]ղար Իօ գրեցի ներքոյ գրեալն
զասվին ծախսին խալչին քաթէն ալ

ԺԳ, ԲԹ... գիւն ֆարդ 13 նումրայ 5
ովղան ԺԴ գրած ալ, որ Մօսկո-
վումն ծախ[ե]ցի ԺԱ փութ զահ-
վայ, գինն ալ

ԳՌԹՃԶ գիւն ֆարդ 10 նումրայ 1
ն[ա]ղար Ը գրած ալ, Բ խակ
զահվին Հաշտարխանայ մինչ ի
Սարալթով քրէ խալչ գնաց

Ա, օԸՃՃ գիւն ֆարդ 13 նումրայ 11
ովղան ԺԴ գրած ալ, որ 35 ֆոնք
զահվայ ծախեցի, գինն ալ, որ է

ԳՌԱՃԺօ գիւն ֆարդ 11 նումրայ
4 թիւրայ ԻԱ, գրած ալ, Բ խա-
կին Սարալթովոյ մինչ ի Մօս-
կովն քրէ խալչ ելալ

ԺԴ, ԲՌԸՃՃ գիւն վերոյ Բ զալամին
չամն ալ, որ է

Բ, ԶՌԸՃԶօ գիւն ֆարդ 14 նումրայ
1 ուղղան Գ գրած ալ, Բ խակի
Մօսկովին Բ գոմբուկ և քրէն
տվի Բ, ԶՌԸՃԶօ

Գ, ԳՌԹՃՃ գիւն վերոյ Գ զալա-
մին չամն ալ, որ է

36 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր Ղէ
ն[ա]ղար Իօ-ումն գրեցի Խէշումի որ-
դի Ալալվէրդէ քաթէն ալ

Բ, ԲԹ... գիւն ֆարդ 12 նումրայ 5
արամ ԻԶ գրած ալ, զարշոյս թա-
լայն Մօսկովումն առի չամն ալ

Բ, ԲԹ ... գիւն ֆարդ 10 նումրայ
2 նաղար Իօ գրած ալ, որ թա-
լայ գրեցի մինչև ի գնանք
Մօսկովն տալ

Թիք շոքայ ելալ

36 Աստուծով թիվն փոքր Ղէ ն[ա]ղար Իօ
գրեցի ներքոյ գրեալն չամա-
խեցի տեղ Աստվածայորէ քաթէն ալ

Ա, ԴՌ... դիան ֆարդ 13 նուժրայ 8 ովդան ժԴ գրած այ, որ զարշվիս Թալապն Մօսկօվումն առի ջամն այ Ա, ԴՌ

Քիթ շոքայ ելավ

36 Աստուծով թիվն փոքր Ղէ ն[ա]ղար Բօ-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն Մարտիրոսի որդի Աղայջանի քաթէն այ

Ա, ԱՌ... դիան ֆարդ 13 նուժրայ 7 ովդան ժԴ գրած այ, որ զարշվիս Թալապն Մօսկօվումն առի Ա, ԱՌ

Քիթ շոքայ ելավ

36 Աստուծով թիվն փոքր Ղէ ն[ա]ղար Բօ գրեցի ներքոյ գրեալն Ղուլիջանի որդի Էվազին քաթէն այ

է, էՌ... դիան ֆարդ 13 նուժրայ 9 ովդան ժԴ գրած այ, որ զարշոյիս Թալապն Մօսկօվումն առի է, էՌ

Քիթ շոքայ ելավ

3ր

Աստուծով ֆարդ ժԴ-ումն. 14

37 Աստուծով թիվն փոքր Ղէ թիրայ Լօ-ումն գրեցի, որ ներքոյ գրեալն իմ մորայրվեր աղայ ողորմած հօգի Յովհաննէս Սարաթով մեռավ, ուրն փարայի իրմին ունէր ճանաչարիկն և Մօսկօվումն ծախեց[ի], օժաղ գրեցի մինչև ի խասացաննք Ըսպահան ուր մօրն, էս այ գրած այ, քաթէն այ

էՌՔՃՅՆ դիան ֆարդ 11 նուժրայ 4 թիրայ Լօ գրած այ, որ ճանապարհին մինչ ի Մօսկօվումն ծախեցի ԽԴ ջուխտ առտարվէլի քալալդայի աղուխ և Բ ջուխտ թարգիղու քալալդայի աղուխ, դինն այ

Ա, ԴՌ... դիան ֆարդ 10 նուժրայ 3 ն[ա]ղար Բօ գրած այ, որ շամախեցի տէր Աստվածայտրէ տվի, զնանք Մօսկօվն տայ

Դ, էՌԴՃ... դիան ֆարդ 13 նուժրայ 8 ովդան ժԴ գրած այ, որ ուրնէն յետ Աճեճ ջուխտ թարգիղի քալալդային և Բ շարայ աղաթի ալվանդ թէն ծախեցի, զինն այ Դ թուման էՌԴՃ դիան

Ե, ԴՌՁՃՄՆ դիան վերոյ Բ զալամին ջամն այ, որ է

38 Աստուծով թիվն փոքր Ղէ ովդան Բ գրեցի ներքոյ գրեալն ինչ Եօլբուջի, որ վեռ և տվի դապ Մարգամ, որ գուլդի տամ և յինք առում ներքոյ գրած այ, քաթէն այ

ԵՁ, դիան ֆարդ 12 նուժրայ 10 ովդան Բ գրած այ, որ Եօլբուջի վեռինք Ըստէփան Բօթէն, Բ խակ Գիլանայ ապրիշում պոտիկատ տվինք առտուծով սլամաթ զնայ Մարգամ 105 օր վաղայ Ճ-ին Զօօօօն մեր Սարահն ԱնՔՃԵօ գուլդի տայ, ի բարին

ԲՃ... դիան ֆարդ 15 նուժրայ 1 ովդան ժԴ գրած այ, որ ժԲ խակ շամախոյ զարբաֆոյ վերայ Եօլբուջի տվի Հոռոժ խօջա Սալին, աճենայն սլամաթ զնայ Մարգամ 31 օրէն յետ Ճ-ին Զօօօօն ԸՌ գուլդի Մարահն յինք առոյ, ի բարին

Աճեօ, դիան ֆարդ 57 նուժրայ 5 թիվն Ճ ովդան Ա գրած այ, որ թիվն Ղէ ներհան ժԲ իմ խեր ինձանէ յետ Մօսկօվն Բ զալամ Եօլբուջի այ վեռէլ, որ Մարգամ տամ, էս այ գրած այ

ԺԴ, ... դիան ֆարդ 57 նուժրայ 4 թիվն Ճ ովդան Ա գրած այ, որ թիվն ՂԸ շամա իմ խեր ինձանէ յետ Մօսկօվն տվէլ այ Մաթոսի որդի Աղայծատուրէ Ճ-ին ԶԸօօօն, ժԴ թուման Ա խակ ապրիլի թիվն Մարգամ 105 օր վաղայ ԵճեՁ գուլդի Մարահն յինք առոյ, ի բարին

Խօ, ... դիան Քալանթարի որդի Յօվանիսն առէլ այ Խօ թուման Բ խակ քնար շարբաֆի, պոտիկատ այ տվէլ Ճ-ին ԶԸօօօն, Մարգամ 105 օր վաղայ ԱնեճԿօ գուլդի տամ Գիլանենց Պետրոսին

ԲՃԺԴ, ... դիան վերոյ Բ զալամին ջամն այ, որ է

Աճ, ... դիան թիվն Ղէ ներհան ժԴ յինք այ առէլ Ֆոսնկ Իվան Գանէլիչէն Աճ թուման, Դ խակ քնար շարբաֆի պոտիկատ այ տվէլ Մարգամ Ճ-ին ԿԲօօօն, ԳՌԱճ գուլդի տամ Ֆոսնկ Էքրատէղինկին, ի բարին

Աճեօ, ... դիան վերոյ Բ զալամ ջամն այ, որ է

4ա

Աստուծով Ֆարդ ԺԵ-ումն. 15

39 Եւումրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԷ ովդան Դ-ումն զրեցի ներքոյ զրեայն Մօսկովին զոմրուկչի ֆէղր Եակոբիւ Սիմոնիկովէն զոմրուկիցն փոշ լինք առի Ա տարի վաղայ մինչ ի Սարճաղն Մարգամայ ոսկի աղարկի ծախնմ, զոմրուկին ուր պարթքն տամ, տէր Յիսուան խէրն բարին կատարն, քաթէն ալ.

ԱճՂԹ, ԹՌԸԸԶօ դիան Ֆարդ 13 նում-
րայ 2 ովդան Դ զրած ալ, մեր
Յամամի զոմրուկն և մարդումի
զոմրուկ օմաղ արարի Ա տարի
վաղայ տամ, ի բարին

ԳՃՂԹ, ԹՌԸԸԶօ դիան Ֆարդ 59
նումրայ 2 թիվն Ճ ովդան Դ
զրած ալ, որ թիվն ՂԸ շամն
Դ-ումն զարշոյիս Բ զաֆայ օ-
մաղ արարած փողն իմ խէր ին-
ձանէ յետ տվէլ էր Մօսկովին
զոմրուկչի ֆէղր Եակոբիւ Սի-
մոնիկովին, շամն ալ ԳՃՂԹ,
ԹՌԸԸԶօ

ԲՃօօ, ... դիան Ֆարդ 13 նումրայ 13
ովդան ԺԴ զրած ալ, որ վերոյ
զոմրուկուցն օմաղ արարի Քա-
լանթարին, զոմրուկի փողն մինչ
ի Ա տարի վաղայ տամ

ԳՃՂԹ, ԹՌԸԸԶօ դիան վերոյ Բ զա-
լամին շամն ալ, որ է

Թիք շոքայ ելալ

40 Եւումրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԷ ովդան ԺԷ Սարճաղն փօստով զնաց,
փոշ մնաց մեր կուշտին, քաթէն ալ

ՂԲ, ԴԲ..... դիան Ֆարդ 57 նումրայ 2
թիվն 100 ովդան Բ զրեցի, որ
թիվն ՂԷ ովդան ԺԷ-ումն իմ խօ-
րէ շամ ալ արարի զարշոյին փո-
ղն, ինչպէս բուղլամայ զրած
ալ, ի բարին, շամն ալ ՂԲ թու-
ման ԴԲ դիան

ՂԲ, ԴԲ..... դիան Ֆարդ 15 նումրայ
4 ովդան ԺԷ զրած ալ, որ Սար-
ճաղն փօստով զնաց, մէր կշտի
փոշ մնաց ՂԲ թուման ԴԲ
դիան, մինչ ի բարն զոյ օմաղն
զրի և ինչ ալիշվէրիշ, որ արա-
րէլ լինենք զրի, ի բարին

Թիք շոքայ ելալ

41 Եւումրայ Աստուծով թիվն փոքր Ճ ովդան Ա-ումն զրեցի, որ թիվն ՂԷ նիր-
ճան Լօ-ումն Մօսկովումն իմ խէր իմ Սարճաղն աղարկած խորդայ-
վաթն, սճաթն, մահուցն, ոսկին ծախէլ էր և իմ վեռած հարեանցի
Բարսեղին Մարգամայ կապին տվէլ էր և խորդայվաթին խաշ էր արէլ,
քաթէն ալ

ԳՃԼԹ, ԴԲԸԸ... դիան Ֆարդ 57 նում-
րայ 8 թիվն Ճ ովդան Ա զրած ալ,
որ թիվն ՂԷ նիրճան Լօ-ումն Մօս-
կովումն իմ Սարճաղին աղարկած
Մարգամայ ոսկին, խորդայվաթն,
սճաթն, մահուցն իմ խէր ծախէլ,
էս ալ զրած ալ, ի բարին

ԲՃՂԵ, ... դիան ԱՌԵՃ զանայ ուն-
կուղ ոսկին Մօսկովն ծախէլ ալ

Ա, ԴԲ ..... դիան Ա սճաթ փիլին ծա-
խէլ ալ

Ա, ԸԸ.. դիան Գ զաղ մահուղ ալ ծա-
խէլ

ԽԲ, ... դիան Ա սանդուղ խորդայ-
վաթն ծախէլ ալ, որ զինն էր
ԹՃՍԵ զուղի 9 բա[տա]կ, ծա-
խէլ ալ

ԳՃԼԹ, ԴԲԸԸ.. դիան վերոյ Դ զալամ
շամն ալ

ԽԵ, ԵՌԴՃ.. դիան Ֆարդ 57 նումրայ
5 թիվն Ճ ովդան Ա զրած ալ,
որ թիվն ՂԸ Թիբայ Ը Ա սանա-
ղով իմ Սարճաղին Մարգամայ
վեռած հարեանցի Մէսրօպի որ-
դի Բարսեղէն 230 զանայ սն-
կուղ ոսկին, ֆի 1880 զիանօվն,
Մօսկովումն իմ խէր տվէլ էր,
շամն ալ ԽԵ թուման ԵՌԴՃ
զիան

Գ, ԴՌՃԸԻօ դիան Ֆարդ 57 նումրայ
6 թիվն Ճ ովդան Ա զրած ալ,
որ թիվն ՂԸ Թիբայ Ը Գ զալամ
Ա սանդուղ խորդայվաթին Ար-
խանցկոյ մինչ ի Մօսկովն քրէ,
զոմրուկ ալ տվէլ, շամն ալ
34720

ԽԹ, օԼՃԻօ դիան վերոյ Բ զալամին
շամն ալ, որ է

42 Եւումրայ Աստուծով թիվն ԱՃ ովդան Ա-ումն զրեցի, որ թիվն ՂԷ նիրճան
Լօ Մօսկովումն իմ խէր, ևս Մարգամ, իրոն Խօրոզի ալ վեռէլ և տվէլ
կապէկ, որ Շամախի լինք առոյ և տալ, ի բարին, քաթէն ալ

Ժօ, ... դիան Ֆարդ 57 նումրայ 9
թիվն Ճ ովդան Ա զրած ալ, որ
թիվն ՂԷ նիրճան Լօ Մօսկովումն
իմ խէր շամախեցի Գրիգորէն Ժօ
թուման Խօրոզի ալ վեռէլ, Շա-
մախի Թ թուման ԵՌ դիան տալ

Սօ, ... դիան Ֆարդ 58 նումրայ 3
թիվն Ճ ովդան Ա զրած ալ, որ
թիվն ՂԸ շամն Դ Մօսկովումն իմ
խէր Սօ թուման Խօրոզի ալ
տվէլ Գրիգորի որդի Աղայվալէ
Ճ-ին Ղօ-օվն Շամախի ԽԵ թու-

ման ապաստի լինք առոյ, ի բարին

Գ, ԷՌԱՃՁԾ դիան ֆարդ 59 նումրայ 1 թիվն ճ ովդան Ա գրած այ, որ թիվն ՂԸ ովդան Լօ Ա խակ Մէքրամին ճոթին վերէն Արխընցկոյ մինչ ի Հաշտարխան նավին գրտին խալչ այ արարէլ Գ, ԷՌԱՃՁԾ դիան, Թալապ գրեցի, ձ-ին Ղօ-օվն Շամախի Գ թուման ԲՈՒԴՃԿԵ՛՛՛՛՛՛՛ դիան լինք առոյ իմ խէր

ԻԹ, ԹՌՈՄՕ դիան ֆարդ 59 նումրայ 4 թիվն ճ ովդան Ա գրած այ, որ բուս Ըստէփան Բօքին խես ընկերովի ԺԲ խակ, որ է 2Բ ճոթ բէկրասին վերէն, Մօսկովէն մինչ ի Հաշտարխանայ նավի գրտին Իէ զալամ խալչ այ արարէլ, ԻԹ, ԹՌՈՄՕ դիան Թալապ այ, ձ-ին Ղօ-օվն Շամախի ընկերովի խալչպիցն ԻՁ թուման ԹՌԱՃՆԵ՛՛՛՛՛՛՛ դիան լինք առոյ

ՁԴ, ԶՌԲՃԼԵ՛՛՛՛՛՛՛ դիան վերոյ Գ զալամին զամն այ, որ է

5ա

Աստուծով ֆարդ ԺԷ-ումն. 17

43 Եւմբայ Աստուծով թիվն ճ ովդան Ա գրեցի, որ թիվն ՂԸ շամս Ա-ումն ներքոյ գրեալն Մօսկովումն զոմրուկիցն] փող այ լինք առէլ, որ ես Մարդամայ գոմ տամ, ի բարին, ներքոյ գրած այ քաթէն այ

ԿԹ, ԵՌՁՃԻՕ դիան ֆարդ 57 նումրայ 10 թիվն ճ ովդան Ա գրած այ, որ թիվն ՂԸ շամս-ումն իմ խէր Մօսկովին գոմր[ու]կիցն, ճոթին գոմրուկին կոնթէ օմադ այ արարէլ, մինչ ի ես գոմ Մօսկովումն տամ, օմադ այ

44

44 Եւմբայ Աստուծով թիվն ճ ովդան Ա-ումն գրեցի, որ թիվն ՂԷ ներհան ԺԵ-էն մինչ ի թիվն ՂԸ ազամ Իօ-ումն Մօսկովումն իմ խէր մազեղէնր առէլ, որ խտուրն տարէլ էր Շամախի սամուր, շուքամ, զաղում, քաթէն այ

ԱՃԿԸ, ԶՌՄԵ՛՛՛՛՛՛՛ դիան ֆարդ 58 նումրայ 1 թիվն ճ ովդան Ա գրած այ, որ թիվն ՂԷ ներհան ԺԵ-էն մինչ ի ազամ Իօ, իմ խէր 6 զալամ մազեղէն այ առէլ, որ խտուրն տարէլ այ Շամախի է տունլուդ, 8 շուխտ սամուր, Սօ սօքուկ, զաղում շուքամ և քուր զ[ինն այ]

45 Եւմբայ Աստուծով թիվն ճ ովդան Ա գրեցի, որ թիվն ՂԸ ազամ Իօ-ումն իմ խէր Մօսկովումն Ը ֆոնթ Գ մսխալ ոսկէ, արծաթէ չաշխայ առէլ, տարէլ զլլարաշն ներներ, առքնին քաթէն այ

ԺԱ, ԲՌԲՃՄՕ դիան ֆարդ 58 նումրայ 2 թիվն ճ ովդան Ա գրած այ, Մօսկովումն իմ խէր առէլ այ Ը ֆոնթ Գ մսխալ ոսկէ, արծաթէ չաշխայ, գինն այ ԺԱ թուման ԲՌԲՃՄՕ դիան, խտուրն տարէլ այ Շամախի

46 Եւմբայ Աստուծով թիվն ճ ովդան Ա-ումն գրեցի, որ էս ներքոյ գրեալն թիվն ՂԸ ովդան Լօ-էն Արխանցկոյ մինչև ի Հաշտարխան իմ Մարհանգին ԺՁ խակ բէկրասն, որ է ՂԷ ճոթին խալչ, քրէ, գոմրուկ այ տվէլ, քաթէն այ

ՃԸ, ԴՌԲՃՁՕ դիան ֆարդ 58 նումրայ 4 թիվն ճ ովդան Ա գրած այ, որ թիվն ՂԸ ովդան Լօ-ումն Արխանցկոյ մինչ ի Հաշտարխան նավին գրտին ԺՁ խակ Մարդամայ ազարկած բէկրասին, որ է ՂԷ ճոթ, ԺԱ զալամ խալչ, քրէ, գոմրուկ այ գեացէլ, զամն այ ՃԸ թուման ԴՌԲՃՁՕ դիան, ի բարին

45

Աստուծով ֆարդ ժԸ-ումն. 18

47 Եւմբայ Աստուծով թիվն ճ ովդան Ա-ումն գրեցի, որ թիվն ՂԸ ովդան Լօ-ումն իմ Մարդամայ աղարկած Բ խակ նեղայ քնար մահուդն Ար-խանցկոյ մինչ ի Հաշտարխան նավին գլուխն խալը, քրէ, գոմբուկ տվի, քաթէն այ

Թ, ԳՌԱՃԺօ դիան ֆարդ 58 նումբայ 5 թիվն ճ ովդան Ա գրած այ, որ թիվն ՂԸ ովդան Լօ-ումն Բ խակ Սարհադին աղարկած մահուդին Արխանցկոյ մինչ ի Հաշտարխան նավի գլուխն խալը, քրէ, գոմբուկ գնաց մինչ ի նավի գլուխն

48 Եւմբայ Աստուծով թիվն ճ ովդան Ա գրեցի թիվն ՂԸ շամս Դ-ումն իմ խեր ողորմած հոգի աղայ Մուրադին խաչկին կոնթէ Մօսկովին նահապարին հոգոն ողորմութիւն այ տվէլ, քաթէն այ

Ա, ԵՌ... դիան ֆարդ 59 նումբայ 3 թիվն ճ ովդան Ա գրած այ, որ թիվն ՂԸ շամս Դ-ումն Մօսկովին, որ Հաշտարխան կոյ գնայ իմ խէր, ողորմած հոգի Մուրադին հոգոն Ա թօպ զառ կառոյ շուռլառ կարել կտայ, կարելովն գին[ն] այ Ա թուման ԵՌ դիան, որ կտայ Հաշտարխանայ եկեղեցուն

Աստուծով ֆարդ ժԹ-ումն. 19 Ըռվվայ կոպկկ

49 Եւմբայ Աստուծով թիվն փթթր ճ ովդան Ա-ումն գրեցի, որ թիվն փթթր ՂԸ շրաթ ԻԶ-էն Հաշտարխանայ մինչ ի Մօսկովն և Մօսկովէն մինչ ի Հաշտարխան թիվն ՂԸ շրաթ ժԶ, որ Հաշտարխանայ իմ խէր վեր այ կացէլ դապ Շամախի բաուտին երկրումն մեր ղզլրաֆայ ապրանքին, որն ծախէլ անք, որն մինչ ի Արխանցկայ խալէլ անք և իմ Սարհադին Մարդամայ աղարկած խրիդն, որն Մօսկովումն ծախէլ այ, որին մինչ ի Հաշտարխան խալը այ արարէլ և Մօսկովումն ելթոռոչի այ տվէլ դապ Շամախի, դապ Մարդամ, խրիդ էլ, որ տարէլ այ Ղզլրաշն, էս այ ներթոյ ըռվվայ գրեցի

ԺԶ, ԵՌԱՃԺԵ դիան քաթիս ֆարդ 9 նումբայ 24 շրաթ ԻԶ գրած այ, որ Գ ջլալ Ըօպանանայ առած խոնկն Հաշտարխան ծախեցինք քաշն այ ի՛լ փութ ժԵ ֆոնթ, որ է գինն այ ժԶ թուման ԵՌԱՃԺԵ դիան, ի բարին

Ա, ԷՌԳՃԺԵ դիան քաթիս ֆարդ 9 նումբայ 24 ն[ա]լար Ը գրած այ, որ Հաշտարխան խոնկին գոմբուկ, խալը գնաց Այ քե՛րՅՃԺօ

Բ, ԹՌԱՃԺԵ դիան քաթիս ֆարդ 9 նումբայ 26 նախայ ԻԳ և ովդան Ա գրած այ, որ Շամախոյ և Նիզովոյ Գ ղալամ ապստի վեռած ելթոռոչին Հաշտարխան և Մօսկովումն ուր շախովն տվի, շամն այ Բ թուման ԹՌԱՃԺԵ դիան

Խօ, ԲՌԷՃՄԵ դիան քաթիս ֆարդ 10 նումբայ 27 շրաթ ԻԵ-էն մինչ [ի] թիվն ՂԸ շրաթ ժԶ, մեր Գ խոզոյս Հաշտարխանայ մինչ ի Մօսկովն մինչ ի ովդան Է՛, որ Սարհադին[ն] փօստով գնաց Մարդամ, փսոն, խօշաք, օղի քրէ և ղոփախոյ քրէ և Սարհադին փօստի խալը և մեզ խօշաքի մինչ ի Հաշտարխանայ վերկալն դա[պ]աղովն խալը գնաց, շամն այ Խօ թուման ԲՌԷՃՄԵ դիան

ԺԷ, ԳՌ... դիան քաթիս ֆարդ 9 նումբայ 25 թիվն ՂԸ նախայ Ը և արամ ժԶ գրած այ, որ Հաշտարխան և Մօսկովումն ծախեցինք ժԱԻ գանայ թասպէ աղեղ և ԲՌԹՃՂօ գանայ Նիկիին կարմիր աղեղն գին[ն] այ ժԷ թուման ԳՌ դիան

ԺԾ, օԸՃԼօ դիան քաթիս ֆարդ 9 նումբայ 26 ղամար ժԾ և ովդան Դ գրած այ, որ Շամախոյ և Նիզովոյ Թ ղալամ ապստի ելթոռոչին Հաշտարխան և Մօսկովումն յինք առի, ուր շախովն շամն այ ժԵ թուման ԸՃԼօ գիան

ԺԾ, ԷՌ... դիան քաթիս ֆարդ 10 նումբայ 28 թիվն ՂԸ ն[ա]լար Իօ գրած այ, որ տղայ Ալայվերդէ փողն օմաղ արարի, որ մեր կշտին ունէր ժօ թուման է՛ր դիան

ԱՃԶԶ, ԵՌ... դիան քաթիս ֆարդ 11 նումբայ 29 թիվն ճ ովդան Ա գրեցի, որ թիվն ՂԸ ովդան Իօ գրած այ, որ իմ խէր, ևս Մարդամ իքոն Մօսկովումն Զ խակ շրաբաֆի ապրիշումն ծախէլ այ, դինն այ ԱՃԶԶ թուման և Մանուկիցն գոմբուկոյ փէշքաշի սամ այ յինք առէլ Դ ղալամ, շամն այ ԱՃԶԶ թուման ԵՌ դիան, ի բարին

ԱՃՄօ, ԱՌԵՃԶԵ դիան քաթիս ֆարդ 11 նումբայ 29 նախայ ԻԿ-էն մինչև ովդան ժԷ, Հաշտարխանայ մինչ ի Մօսկովն և ղալամ Լօ խակ Շամախոյ շարաֆոնն խալը, քրէ, գոմբուկ Զ խակն ծախէլ այ, մնացնայ ԻԳ խակին մինչ ի [Ար]խանցկայ նավին գլուխն խալը, քրէ, փէշքաշ, նայմալում այ գնացէլ, շամն այ ԱՃՄօ թուման ԱՌԵՃԶԵ [դիան]

ԺԿ, ԶՌԹՃՄօ դիան քաթիս ֆարդ 12 նումբայ 32 ն[ա]լար ժօ-էն մինչ ի արամ Լօ Դ ղալամ գրած այ, որ ղզլրաշն ծախսէն մնացած քա-

ԻԱ, ԵՌԸՃԶօ դիան քաթիս ֆարդ 11 նումբայ 30 նախայ ԻԿ և ովդան ժԷ, և խակ քնար ապրմին Հաշտարխանայ մինչ ի [Ար]խանցկայ քրէ, գոմբուկ, նալ-

շահայ, առտայվելու թաղայ ճո-
թանքն ծախեցինք ճանապարհ[հ]-
ին և Մոսկովումն շամն այ, որ է
ԺԳ թուման ՉՈԹՃԾՕ դիան, ի բա-
րին

Գ, ... դիան քաթիս ֆարդ 12 նում-
բայ 33 նաղար Ը-էն մինչ ի ու-
ղան ԻԲ, Մոսկովումն Ա բողլայ
շարքաֆին Մոսկովումն իմ խէր
ծախել այ, գինն այ Գ թուման

ԻԱ, էՌԻԲՃ.. դիան քաթիս ֆարդ 12
նումբայ 34 նաղար Իօ և նիրհան
Լօղրած այ, որ Գ ղալամ Մօրկօ-
վումն Խօրթօշայ շախ և փողի
մուղաթ այ կկել ԻԱ, էՌԻԲՃ..

ԺԳ, ԲՈՒԲՃՃՆ դիան քաթիս ֆարդ 13
նումբայ 35 նաղար Ը ուղան Գ,
Բ ղալամ Լուպահանայ և Շամա-
խայ առած ղահվէն ծախեցին, որ է
ԺԱ փոթ ԼԾ ֆոնթ, գինն այ
ԺԳ, ԲՈՒԲՃՃՆ

Ե, ԴՌՉՃՍՆ դիան քաթիս ֆարդ 14
նումբայ 37 թիրայ Լօ և ուղան
ԺԳ Բ ղալամ գրած այ, որ իմ մո-
րայթվեր որդի մարում Յօվանէան
Մարայթօվ մեռու, ԱՃԾՕ շուփա
Թարվիդի քալայղայի աղուխ և
ԻԳ շուփա առտայվելի քալայղայի
աղուխ և Գ շաղայ ալվանդ թել
ունէր ծախեցին, գինն այ Ե,
ԴՌՉՃՍՆ դիան, օմադ արարի,
մինչ ի խասաջանենք ուր մօրն
Լուպահան, ուր խելպօվն

ԱՃԶԶ, ... դիան քաթիս ֆարդ 14
նումբայ 38 Գ ղալամ գրած այ,
որ Խօրթօշի վեռինք դապ Մարդամ
Մարահն տայ, Ա ղալամ Լսախ-
փան Բօթեն վեռինք ԻՉ թուման
Ճ-ին Չօ-օվն ԱՌԸԾԻՌ գուլդի տայ,
Ա ղալամ Քալանթարի որդի Յօ-
վանիսէն Խօ թուման, ֆի Ճ-ին

մարում այ գնացել մինչ ի նա-
վի դուխն, շամն այ ԻԱ թու-
ման ԵՌԸՃՂՕ [դիան]

ՄԹ, ԸՌԵՃԿԵ դիան քաթիս ֆարդ
11 նումբայ 31 նախայ ԻԳ և
ուղան ԺԷ, ԺԳ խակ Գիւնայ
սպրճմին Լաշտարխանայ
միխիչ ի Արխանցկայ նավին
դուխն քրէ, գոմրուկ, ն[ա]մա-
լում այ գնացել Գ ղալամ ՄԹ
թուման ԸՌԵՃԿԵ [դիան]

Բ, ԱՌԻԲԺՕ դիան քաթիս ֆարդ 12
նումբայ 32 ն[ա]ղար Ը-էն
մինչ [ի] ուղան Գ, Ե ղալամ
քաշանայ, առտայվելոյ ճօթան-
քին քրէ, գոմրուկ տվի շամն
այ Բ թուման ԱՌԻԲԺՕ [դիան]

ԲՈՒԲՃՉՕ դիան քաթիս ֆարդ 12
նումբայ 32 նաղար Ը և ուղան
Բ ղալամ Ա բողլայ շարքաֆոն
խալը, քրէ, գոմրուկ այ գնա-
ցել, շամն այ, որ է ԲՈՒԲՃՉՕ
դիան

Գ, ԴՌԹՃՃՆ դիան քաթիս ֆարդ 13
նումբայ 35 ն[ա]ղար Ը և ու-
ղան Գ, ղահվին խալը, քրէ,
գոմրուկ այ գնացել Լաշ[ա]յար-
խանայ մինչ ի Մոսկովն, շամն
այ Գ թուման ԴՌԹՃՃՆ [դիան]

ԲՃԺԳ, ... դիան քաթիս ֆարդ 14
նումբայ 34 ուղան ԺԳ և թի-
[վն] ՂԸ շամն Ա, Բ ղալամ
Խօրթօշի տվինք, որ Մարդ[ամ]
Մարահն լինք առոյ ԲՃՕ թու-
ման, տվինք... Մալին Ճ-ին
Չօ-օվն ԸՌ գուլդի այ ԺԳ թու-
ման .... նք Աղայծատուրէ Ճ-ին
ՉԸ-օվն ԵՃԵՉ ղուլդի տայ, Բ
ղալամին շամն այ ԲՃԺԳ թու-
ման, ի բարին

ՉԸ-օվն ԱՌԵՃԿՕ գուլդի տայ և Ա
ղալամ ֆոնան Իվան Գանիլիչն
ԱՃՕ թուման Ճ-ին ԿՌ-օվն Մար-
դամայ տայ, Գ ղալամ շամն այ
ԱՃԶԶ թուման

ԳՃԼԹ, ԴՌԸՃ.. դիան քաթիս ֆարդ 16
նումբայ 41 թիվն ՂԸ նիրհան Լօ
գրած այ, որ իմ Մարահն Մար-
դամայ աղուրկած ԱՌԵՃ գանայ
սեկոսդ սակին Մոսկովումն ծա-
խել այ և սահմն, մահուդն և Ա
սանդուղ խորդայվաթն ինչպէս ԳՃԳ,
ղալամ ծախել այ, գինն այ ԳՃԼԹ
թուման ԴՌԸՃ դիան

ԺՕ, ... դիան քաթիս ֆարդ 15 նում-
բայ 32 նիրհան Լօ գրած այ, որ
ԺՕ թուման լինք այ առչ շամա-
խեցի Կրիզորէն, որ Շամախի
Ճ-ին Կօ-օվն տայ Թ թուման ԵՌ
դիան, ի բարին

ԿԹ, ԵՌՉՃԻՌՕ դիան քաթիս ֆարդ 17
նումբայ 43 թիվն ՂԸ շամն Ա
գրած այ, որ ղարդոյիս ԺՉ խակ
բէկրասին, Բ խակ մահուդին գոմ-
րուկին փողն օմադ այ արարել,
մինչ ի Խօ Մարահն Մարդամայ
գոմ տամ, շամն այ ԿԹ թուման
ԵՌՉՃԻՌՕ դիան

ԸՃՂԹ, ԳՌՕՍՆ դիան վեռոյ ԺԳ ղալամ
շամն այ ԸՃՂԹ թուման ԳՌՕՍՆ
[դիան]

ԽԹ, ..ԱՃԻՌ դիան քաթիս ֆարդ 16
նումբայ 41 թիվն ՂԸ թիրայ Ը
գ[ր]ած այ, որ իմ Մարահն
Մարդամայ առած բարաթ[ն]
տվել այ հարևանցի Բարսեղին,
ԲՃԼօ գանայ սեկոսդ սակին
գինն այ ԽԹ, ԵՌԳՃ դիան և
... իմ աղարկած սանդուղ խոր-
դայվաթին գոմրուկ այ [ա]վել
Գ, ԴՌՉՃԻՌՕ դիան Բ շամն այ
ԽԹ թուման ԱՃԻՌ [դիան]

ԶՌԻԲՃԼԵ դիան քաթիս ֆարդ 16
նումբայ 42 թիվն ՂԸ շամն Գ
գրած այ, Գ ղալամ մարդուի
Խօրթօշի այ տ[վ]ել Շամախի
Ճ-ին Կօ-օվն լինք առոյ ԶԳ,
ԶՌԻԲՃԼԵ [դիան]

ԱՃԿԸ, ԸՌՕՍՆ դիան քաթիս ֆարդ 17
նումբայ 44 նիրհան ԺԷ-էն
[մին]չի ագամ Իօ իմ խէր Մօս-
կովումն առել այ [ա]ղեղէն,
սամուր, ղաղում, շուքամ, գի-
նըն այ 168805 [5]

ԺԱ, ԲՌԵՃՉՕ դիան քաթիս ֆարդ 17
նումբայ 45 ուղան Ա գրած այ,
որ Ը ֆոնթ Գ մախալ սեկէ, ար-
ծաթէ հաշիայ ա[յ]

ՉԸ, ԴՌԵՃՉՕ դիան քաթիս ֆարդ 17
նումբայ 46 թիվն ՂԸ ուղան
գրած այ, իմ Մարահն Մար-
դամայ աղարկած Ժ[Չ] խակ
բէկրասին Արխանցկոյ մինչ ի
Լաշտարխան ն[ա]լից դուխն
գոմրուկ, քրէ այ տվել ՉԸ,
ԴՌԵՃՉՕ [դիան]

Թ, ԳՌԱՃԺՕ դիան քաթիս ֆարդ 18
նումբայ 47 վեռոյ թարեղում
գրած այ, Մարդամայ աղարկած
Թ խակ մահուդին մինչ [ի]
Լաշտարխանայ նավի դուխն
գոմրուկ խալը այ տվել 9311 [0]

Ա, ԵՒ... դիան քաթիս ֆարդ 18 նումրայ 48 թիվն ՂԸ շամս Դ վրած ալ], ողորմած հոգի աղայ Մուրադին հո[ղուն] Ա շուռչառ տվի եկեղեցումն, դինն [այ]

ԸճՂԹ, ԳՌՈՍԵ դիան վերոյ ժէ զաւամ ջամն ալ ԸճՂԹ, Գ[ՌՈՍԵ]

6բ

Աստուծով ֆարդ ԻՕ-ումն. 20

50 նումրայ Աստուծով թիվն ճ ովդան Ա-ումն գրեցի, որ թիվն փոքր ՂԸ շրաթ ժՁ-ումն իմ խէր Հաշտարխանայ վեր ալ կացէլ շրաթ ԼՕ-ումն դախլ ալ ելէլ նիւղովայ, մինչև ի թիվն փոքր Աճ թիրայ ա-ումն իմ Մարհա-դին Մարդամայ աղարկած ապրանքն և ուր Մօսկովին առած մաղե-ղէն, հաշիէն Շամախի ծախէլ էր և թանխայ խրիդ էր արարէլ բուր-լամին լիրեսովն ներքոյ քաթայ գրեցի, տէր Յիսուս ղոյ ողորմայս, ի բարին, ովդան Ա գրեցի

Աստուծով թիվն ճ ովդան Ա գրեցի, որ թիվն ՂԹ նախայ ԼՕ-ումն ՂԷ ճոթ լէնայ քնարն Շամախի ծախէլ ալ, խալլ ալ արարէլ քաթէն ալ

ԸՃԶՕ, ԸՌԷՃՄՕ դիան ֆարդ 60 նում-րայ 2 թիվն ՂԹ նախայ ԼՕ գրած ալ, որ Շամախի ՂՁ սաղ ճոթ, Ա փառչայ ճոթ, որ է ջամն ալ ՂԷ ճոթ, լէնայ քնարն ծախէլ ալ Ը ղալամ, դինն] ալ ԸՃԶՕ թուման ԸՌԷՃՄՕ դիան, խալլիս զաղի ջամն ալ, որ է ԳՌԱՃԺԷ դաղ Ա շարեք

է, ԲԻՆՃԻՕ դիան ֆարդ 60 նումրայ Ա ովդան Ա գրած ալ, Ը բեռ բէկբասին նիւղովոյ մինչև ի Շա-մախի, քրէ ալ տվէլ, ջամն ալ է, ԲԻՆՃԻՕ դիան

ԳՌԿՃԼՕ դիան ֆարդ 60 նումրայ 2 ովդան Ա գրած ալ, Բ խակ մահուդին նիւղովոյ մինչ ի Շա-մախի քրէ

ԱՃԼՕ, ԵՌԸՃՄՕ դիան ֆարդ 60 նում-րայ 3 ովդան Ա գրած ալ, Մար-դամայ աղարկած Բ խակ նեղայ քնար մահուդն, որ է ԻԸ նիմայ, իմ խէր ծախէլ ալ ԸՃԼԷ դաղ, ֆի դաղն ԲԻՌՄՕ դիանովն, փողի ջամն ալ 1305850

է, ԷՌՕԺՕ դիան վերոյ Բ ղալամին ջամն ալ է, ԷՌՕԺՕ

ՄԲ, ԸՌԹՃՄՕ դիան ֆարդ 60 նումրայ 4 ովդան Ա գրած ալ, որ Մարդա-մայ իմ աղարկած խեմքն ապրչ-

մօլ շալն ծախէլ ալ ԱՃՕԹ կէս տօնուդ, ֆի տօնուդն ԳՌԸՃԼՕ դիանովն, փողի ջամն ալ 528950 դիան

Գ, ... դիան ֆարդ 60 նումրայ 5 ով-դան Ա գրած ալ, որ ԺՆ տօնուդ մամիշ շալ ալ ծախէլ, դինն ալ Գ թուման

ԱՌՕԿԷ, ԳՌՆՃՄՕ դիան վերոյ Գ ղա-լամին ջամն ալ ԱՌՕԿԷ, ԳՌՆՃՄՕ

51 նումրայ Աստուծով թիվն ճ ովդան Ա գրեցի, որ թիվն ՂԹ ղամար ԼՕ-ումն Շամախի իմ խէր փողի մուդոյ ալ առէլ, քաթէն ալ

է, ԵՒ ... դիան ֆարդ 60 նումրայ 6 ովդան Ա գրեցի, որ իմ խէր Շա-մախի հեղոյ Գապիցն և Գուբինի որդի Գևարտիցն մուդաթ ալ ա-ռէլ

52 նումրայ Աստուծով թիվն ճ ովդան Ա գրեցի, որ ներքոյ գրեալն իմ խէր Շամախի մաղեղէնն ծախէլ էր, քաթէն ալ

ԱՃՂԷ, ԳՌԿՃԺՕ դիան ֆարդ 60 նում-րայ 7 ովդան Ա գրեցի, որ Ե ղա-լամ իմ խէր ուր առած Մօսկովին սամուր, ղաղում շուքամն ծախէլ էր, դինն ալ ԱՃՂԷ թուման ԳՌԿ-ՃԺՕ դիան

7ա

Աստուծով ֆարդ ԻԳ-ումն. 23

53 նումրայ Աստուծով թիվն քոքր ճ ովդան Ա գրեցի, որ ներքոյ գրեալն իմ խէր Շամախի Ամիրխանին արարած բարախումն տվէլ էր և աղինին գրէլ ին, որ ուրէնց սամն էլ վեռէլ ալ, ճոթ աղարկել Ըսպահանայ, քաթէն ալ

ԱՃԿՕ, ... դիան ֆարդ 62 նումրայ 1 ովդան Ա գրած ալ, որ Ամիր-խանն բարաթ էր արարէլ ևՕ

50

51

թուման, աղինին գրե[լ] ին
տուր և մեր սամն աղարկիր,
ուրէնց սամն էլ ճոթ այ աղար-
կէլ, որ ծախեն ԱճԻօ թուման,
վեռուն ջամն այ ԱճԻօ թուման,
վեռինք մենք և աղինին բուսֆա
գրեցի

60 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ճ ովդան Ա գրեցի, որ աղինին տղայ Ա-
ղայմալին հետն Ա քիսակով մհրած ամսող և քաֆն և աղեղ, թասպէ
աղեղ ին աղարկէլ, ուրէնց գրածովն առք գրեցի, որ է քաթէն այ

ԽԱ, ԳՌԲՃ.. դիան ֆարդ 62 նումբայ
2 ովդան Ա գրած այ, որ ք . . .
ոյ աղինուն աղարկած ամսողն և
քաֆն և աղեղն թասպէն Ե դա-
լամ ինչպէս բուսղամումն գրած
այ առք գրեցի, ի բարին

61 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր Ա-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն
իմ խօր Շամախոյ առած Ա խակ շարբաֆոյ քաթէն այ

ԸՃ.. ԹՌԸՃԽՆ դիան ֆարդ 62 նում-
բայ 3 ովդան Ա գրած այ, որ իմ
խէր Շամախի 37 խակ շարբա-
ֆի ապրիշում [այ] առէլ Ա
խակն, ֆի Ժէ դիտր Ա շարէ-
ֆ[օվն], քաշն այ ԵՃԻԲ դիտր,
Ե խակն ֆի Իօ դիտր, ջամն այ
Աճ.. դիտր, Բ ջամն այ ԶՃԻԲ
ղ[իտր] [մին]չ ի նիգովայ
նավին զլուխն ամենայն խալ-
[չ]օվն ֆի դիտրին ընկավ Ա,
ԹՌԸՃԷ դիանօվն, փոզին ջամն
այ ԸՃօօ թուման ԹՌԸՃԽՆ
[դիան]

62 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ճ ովդան Ա գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
իմ խօր Շամախոյ առած 2 խակ քնար ապրիշումին քաթէն այ

2է, ԵՌօՆՆ դիան ֆարդ 63 նումբայ
1 ովդան Ա գրած այ, [իմ]
խէր Շամախի 2 խակ քնար
ապրիշում այ [առ]էլ, քաշն
այ ԱճօՁ դիտր 40 բատիլ մին-
չ[և] ի նիգովայ նավին զլուխն
ամենայն խալչօվն] ֆի դիտ-
րին ընկավ էՌօՁն դիան... փո-
զին ջամն այ, որ է 2է թուման
ԵՌօՆՆ [դիան]

7ր

Աստուծով ֆարդ ԻԴ-ումն. 24

63 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ճ ովդան Ա-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն
իմ խէր Շամախոյ առած թարվիզոյ, քաշանայ, շամախոյ թաղայ
փառայ այ առէլ և շիլայ ներքոյ գրեալն, քաթէն այ

Ղօ, ԱՌ-ԱՃԺօ դիան ֆարդ 63 նում-
բայ 2 ովդան Ա գրած այ, որ
Շամախի իմ խէր քսուր թաղայ
ճոթանք այ առէլ քաշանայ,
թարվիզոյ, շամախոնն մինչ ի
նիգովայ նավին զլուխն Դ խա-
կին խալչօվն դին[ն] այ, որ է
Ղօ թուման ԱՌ-ԱՃԺօ դիան, ի
բարին

64 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր Աճ ովդան Ա-ումն գրեցի, որ Մօսկովին
իմ Սարհադին վեռած Խօյրօզին Շամախի ավէլ այ ապախի մարդու-
մի, ներքոյ գրած այ քաթէն այ

ԱՃՂԳ, ... դիան ֆարդ 64 նում-
բայ 2 ովդան Ա գրած այ, որ
Մօսկովին Սարհադին վեռած
ԲՃ - թուման Խօյրօզին ձ-ին
2է-օվն Շամախի ավէլ այ ԱՃՂԳ
թուման, ի բարին

65 Եւմբայ Աստուծով թիվն Աճ ովդան Ա-ումն գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
իմ խէր Շամախի դախի Կլնեկէն մինչ ի Շամախի վեր կալն, նիգովայ
գոլն, ուրն, Խօշայմալին, տղին խօրաքի և քսուր խալչ այ գնացէլ,
քաթէն այ

ԻԱ, ԳՌԷՃԶօ դիան ֆարդ 64 նում-
րայ 3 ուղղան Ա գրած ալ, որ
իմ խէր թիւն ՂԸ շրաթ Լօ-ումն
դախլ ալ ելել նիդովայ մինչ ի
թիւն Ը ն[ա]դար Ա մինչ ի
Շամախի վերկալն նիդովայ խօ-
րարի, փոշակի, դապաղի, քրէ
ժն դալամ Գ խոզոյ խալջ ալ
արարելլ, ապաի ԻԱ, ԳՌԷՃԶօ

9բ

Աստուծով ֆարդ Ա-ումն

Աստուծով թիւն փոքր ՂԸ ուղղան ժէ-ումն Մօսկովէն ըռալի ելլայ փօս-
տով, Ողորմութեամբն Յիսուսի աստուծով թիւն ՂԸ շամս ժօ-ումն Ամ-
ըսրդամ դախլ ելլայ էս իմ Շամվէլէ որդի Սարճաղիս Այմըրդամայ ալիշ-
վէրիշին ըտուլամին լիրեսովն քաթէն ալ, որ գրեցի Տէր Յիսուս ողոր-
մութիւնս բանդիցտ ոչ պակասացանես, մին բարի նասիպի ըռաստ
բերես և բարի ազոդոմ տ[ա]ս]

1 նումայ Աստուծով թիւն փոքր ՂԸ շամս ժօ-ումն գրեցի էս իմ Սարճա-
ղիս Մարդամայ խօրաքի, փոշակի, քուր խալլին քաթէն ալ

ԼԳ, : 12 շամս ժօ ֆարդ Ա նումրայ Ա ժԳ, : ֆարդ Ա նումրայ Ա շամս ժօ
գրած ալ, որ քիսակումս բարայ-
քաթ էր մնացել դախլ ելլայ Այմ-
արդամ, ջամն ալ

Ե, : 10 ֆարդ Գ նումրայ 3 ադամ
ԻԶ գրած ալ, որ մին սանդուղ
ա[տ]ի]

Իօ, : 11½ ֆարդ Գ նումրայ 4 ադամ
Լօ-ումն, քուր խալջ գնաց

ԺԶ, : 16 ֆարդ 14 նումրայ 9 ն[ա]-
դար Լօ գրած ալ, որ քուր
փառչայ առի Գ դալամ, որ է
շամն ալ

ԳճԿԹ, : 18 ֆարդ 39 նումրայ Կ
շրաթ Ին գրած ալ, որ մինչ ի
իմ Մարդամայ վերկալն ողոր-
մութիւն ալի

ՂԶ, : 14 ֆարդ 39 նումրայ 5 շրաթ
Ին գրած ալ, որ մինչև ի Մար-
դամայ վերկալս փոշակի գնաց

ԵՃԸԸ, : 6 ֆարդ 40 նումրայ 1 շրաթ
Իէ գրած ալ, որ ժԳ ամիս Իօ
օրէն փսոնի, օդի քրէ, խօրաքի,
դապաղի և քուր խալջ գնաց

ԱՌԱՃ..., : 5½ վերոյ է դալամին
ջամն ալ, որ է

ԼԳ, : 12 դարշովն ջամէն վերոյ ջա-
մէն գնաց

ԱՌօԿԵ, : 13½ գնաց մնաց խալիս
ջամն, որ է

10ա

Աստուծով ֆարդ Բ-ումն. 2

2 նումրայ Աստուծով թիւն փոքր ՂԸ շամս ժԹ-ումն գրեցի էս ՂԵ ճոթ լէ-
նայ քնար բէկրասիւն առքին քաթէն ալ

ԻնՌօԹԲ, : 13 ֆարդ 24 նումրայ 3 նիր-
ճան ժԸ գրած ալ, որ դարշոյիս
ԻԱ դալամ 97 ճոթ լէնայ քնարին
գինն օճաղ արարի, որ տարայ
իմ խօր քաթէն, ի բարին, Յիսուս
օգնեալ մեզ

ԻՌԶՃԽԷ, : 17 ժն ճոթ ֆարդ Ա նում-
րայ Բ շամս ժԹ-ումն գրած ալ,
որ առի ֆոսնց Ընկէն ժն ճոթ
լէնայ քնար շոխայ, որ խամ
գաղի ջամն ալ, որ է 622 : 1

ԱՌԸՃՄԹ, : 2 ժն ճոթ ֆարդ Ե նում-
րայ 2 շրաթ ժԳ գրած ալ, որ
առի Եան ֆան շոստէն ժօ ճոթ
լէնայ քնար, գազն ալ 389 : 3

ԱՃԸԵ, : 5 Ա ճոթ ֆարդ Զ նումրայ
Ա շրաթ ժԳ գրած ալ, որ առի
ֆոսնց Ընկէն Ա ճոթ լէնայ
քնար, գաղի ջամն ալ 44 : 2

ԱՌԷՃԻԵ, : 2 Ը ճոթ ֆարդ Զ նում-
րայ 2 շրաթ ժԳ գրած ալ, որ
առի Վլում շնորիկ Կէրքօրին-
քէն Ը ճոթ լէնայ քնար 373:

թիք շրաթ էլալ

ՁԸ, : Ֆարդ 2 նումրայ 3 շրաթ ԺԴ
գրած այ, որ վերոյ Դ ճոթին
խուզի ավի

ԴՌԱՃՆԵ, : 16 ԻՐ ճոթ Ֆարդ է
նումրայ 4 նախայ է գրած, այ, որ
առի Պիտր Մէնթիկէն ԻՐ ճոթ
լէնայ քնար, դաղի ջամն այ
889 : 3

ԷՌԸՃԸ, : 10 ԽԱ ճոթ Ֆարդ Ը նում-
րայ 2 նախայ ԺՁ գրած այ, որ
առի Սան Դմանէն ԽԱ ճոթ լէ-
նայ քնար, դաղին ջամն այ
1673 : 3

ՂԷ ճոթ վերոյ 2 դաւամին դաղին
ջամն այ 3993 :

ՐՌԷՃԸ, : 15 Ֆարդ 10 նումրայ 1
նախայ Լօ գրած այ, 89 ճոթին
Սօփին խուզել ավի, ֆի 30 գույ-
դի և 15 ըս[տակ]օվն դօպլ
փարսի ավի

ԱՃԳՐ, : Ֆարդ 10 նումրայ 3 դա-
մար Ա գրած այ, որ 8 ճոթն
Ադրմանին խուզել ավի, ջամն
այ, որ է

ԱՃԼԴ, : 10 Ֆարդ 10 նումրայ 4 դա-
մար Ե գրած այ, ԺԹ ճոթն Կալ-
բունին նիմանակ ներկ[է]լէ ավի

ՐՌԴՃԺԴ, : 13 Ֆարդ 11 նումրայ 1 դա-
մար Ժօ գրած այ, որ ՄՐ ճոթ
Սօփվէտրովին ներկել ավի՝ 36-ն
դոմդ, Ե այ, Ե բան[աֆ]2, 4
չօվդի, գրած այ

ԴՃօԳ, : 12 Ֆարդ 12 նումրայ 1 դա-
մար Ժօ գրած այ, 21 ճոթ լէ-
նայ քնար ֆան Օռտին նիմանակ
ներկել ավի, ջամն այ փողին

ԱՃԼԲ, : Ֆարդ 13 նումրայ 1 դամար
Ժօ գրած այ, որ ԺԱ ճոթ ֆէն
Հօֆին ճարմակ Ե[Ե]րկ[է]լէ
ավի

ՐՃօԸ, : 19 Ֆարդ 13 նումրայ 4 դա-
մար ԺԱ գրած այ, 98 ճոթին
գոմրուկ ավի, ֆի 2 գուլդի
3 1/2-օվն

ԳՃԸԸ, : 12 Ֆարդ 13 նումրայ 8
գրած այ, ԺՁ խակին Թաֆաի,
լաֆաֆի, մուշամպի, բարբան-
զի, բարթի քրէ

Ձ, : Ֆարդ 17 նումրայ 14 դամայ
Ը գրած այ, Ա խակին քրէ ավի

ԻԴ, : Ֆարդ 18 նումրայ 11 դամայ Իօ
գրած այ, Դ խակին քրէ ավի

Թ, : Ֆարդ 19 նումրայ 2 համիրայ
Ը գրած այ, 3 խակին քրէ ավի

Ձ, : Ֆարդ 20 նումրայ 3 արամ 2
գրած այ, 2 խակին քրէ ավի

ՍԷ, : Ֆարդ 20 նումրայ 14 գրած
այ, որ Դ խակին քրէ ավի

Ձ, : Ֆարդ 22 նումրայ 8 ովդան ԻԸ
գրած այ, որ Բ խակին քրէն
մնացել էր, ավի, ջամն այ, որ է

ԻԵԻօԺԲ, : 13 վերոյ ԻԱ դաւամին ՂԷ
ճոթ լէնայ քնարին առին խալ-
չին ջամն այ մինչև նաւին գը-
լուխն, քրէօվն 25012=13

վերոյ ՂԷ ճոթին քաշածին ջամն
այ 528 : 3

վերոյ Բ դաւամին ջամն այ որ
է 4521 : 3

ֆի ճոթին մինգվինու վերայ Ե
գազ 1/4 3 գրէ այ քաշվել և ֆի
գազն մինչև նաւին գլուխն ա-

մենայն խալչօվն նստեցաւ Ե
զուլդի 10 ըստակ 5 դաթօվն և
ջամումն 35 ըստակ պակաս ալ,
քուխայ ջամն ալ 25012 զուլ-
դի 13 ըստակ

10p

Աստուծով ֆարդ Բ-ումն. 2

նումրայ 2 Աստուծով թիվն ՂՂ ովղան ԺԱ-ումն գրեցի, որ էս 44 ճոթ լինայ
քնար բէկրասին առթին խալչին քաթէն ալ

Աճեհէ, : 10 Ա ճոթ ֆարդ 22 նում-
րայ 1 ովղան ԺԱ գրած ալ, որ
Կոսնէլիս ֆէլինկ[է]րիցն Ա ճոթ
առի խամ դազի ջամն ալ, որ
է 50 : 3

Անօւձ, : 15 Զ ճոթ ֆարդ 22 նում-
րայ 3 ովղան ԺԱ գրած ալ, որ
Մաթոս Օթօսէն առի 240 :

ԱճՂԹ, : 2 Ա ճոթ ֆարդ 22 նում-
րայ 4 ովղան ԺԱ գրած ալ, որ
Դիւմար ֆան դեր Սթօթրէն ա-
ռի 43 :

ԳՈԶՃԻԱ, : 6 Բօ ճոթ ֆարդ 23 նում-
րայ 2 ովղան ԻԸ գրած ալ, որ
Առնայոտ Դինդրիթէն Բօ ճոթ
առի, խամ դազի ջամն ալ
831 : 3

ԳՃԺԴ, : 11 Բ ճոթ ֆարդ 24 նումրայ
3 ներճան ԺԳ գրած ալ, որ 2
ճոթ լինայ քնար առի 77 : 2

էճՁԸ, : 4 Ե ճոթ ֆարդ 26 նումրայ
1 ջամս ԻԴ գրած ալ, որ Եսօտ
Վիլինկէն 5 ճոթ լինայ քնար
առի, դազի ջամն ալ 199 :

ԱՌԵՃԻԵ, : 8 Ը ճոթ ֆարդ 27 նում-
րայ 2 աղամ ԺԵ գրած ալ, որ
Եան Դմանէն առի 8 ճոթ լինայ
քնար, որ դազի ջամն ալ 322 : 1

Գ, : 11 ֆարդ 27 նումրայ 10, է
չուխտ ա[խ]խտակ

ԱՌԱՃՕՁ, : 5 ֆարդ 29 նումրայ 1
աղամ ԺԹ գրած ալ, որ 36 ճո-
թին Սոփին խուզի և 15 ըս-
տակ Կօվն փարսի տվի, ջամն
ալ

ԲՃՕՁ, : 4... Ա ճոթ ֆարդ 29 նում-
րայ 5 աղամ ԻԴ գրած ալ, որ
Եակոբ Մօմայէն Ա ճոթ առի,
խուզիօվն ղ[աղի] ջամն ալ
40=1

ԲՃԺԵ, : 5... ֆարդ 30 նումրայ 5 ա-
ղամ ԻԵ գրած ալ, որ է ճոթն
Եսօտ Վիլինկին խուզի, 15 ըս-
տակ փարսի տվի, ջամն ալ

ԱՃԼԸ, : 2 ֆարդ 30 նումրայ 6 աղամ
ԻԵ գրած ալ, որ 7 խակին թաֆ-
տի, կոճկի, մուշամբի, քաթան,
լաֆաֆի գրեցի

ԱՌՅԺԸ, : 11 ֆարդ 32 նումրայ 1
շքաթ Բ գրած ալ, որ ԻԴ ճոթն
ղոմազ, ալ, բանաֆշ, ջոլղի,
նարնչի Սօփվէստրօվին ներ-
կ[է]լու տվի

ԿՁ, : ֆարդ 33 նումրայ 6 շքաթ ԺԳ
գրած ալ, որ 5¹/₂ ճոթին ճար-
մակ ն[խ]րկ[է]լէ

ԱՃՁԱ, : 8 ֆարդ 33 նումրայ 10 շքաթ
ԺԴ գրած ալ, որ 14¹/₂ ճոթ նիմ-
ուանկ ներկ[է]լէ

ԱՃԼԳ, : 10... ֆարդ 38 նումրայ 2
շքաթ ԻԲ գրած ալ, որ վերայ 44
ճոթին գոմրուկ, բարբանդի,
քուռ, բարթի քրէ տվի

Փօթիճօթ, : 12 ԽԴ ճոթ ջամն այ
փողին և գաղին էլ ջամն այ
1804, 1/2

քաշած գաղին ջամն այ 44 ճո-
թին 224 : 1/2

վերոյ Բ դալամին ջամն այ, որ
է 2029

Ֆի ճոթին մինգմինու վերայ Ծ
գաղ 1 1/2 դրէ քաշվէց, ջամնումն
6 դրէ իվել այ, քիլիայ գաղի
ջամն այ Բիօնթ գաղ մինչև ի
նավին գլուխն ֆի գաղն ընկավ
ն գուղի 5 ըստակ 3 դոթ 3
կարտովն ջամն այ և ջամումն
16 ըստակ պակաս այ

11ա

Աստուծով Ֆարդ Գ-ումն. 3

3 նումայ Աստուծով Բիվն փոքր ՂԸ ազած Ե-ումն գրեցի էս ժԴ փա-
տավ, լէն ալաշայ նեղայ քնարին առքին քաթէն այ

ԳՌԺԺ, : 7 Ֆարդ 24 նումայ Գ ներ-
զան ժԸ գրած այ, որ դարչուխ 9
դալամ ԻԸ նիմայ նեղայ քնարին
զինն օմաղ արարի, որ տարայ իմ
խօր քաթէն ի բարին, աէր Յիսուս
օղնեայ մեզ

ԲՃՁԵ, : 5 Բ ճոթ Ֆարդ Ա նումայ
Գ ազամ Ե գրած այ, որ առի
Կօսնէլիս ֆելիկէրիցն Բ փա-
տավ նեղայ քնար, խամ գաղի
ջամն այ 116 :

ԱՌԸՃԿԴ, : ԺԲ ճոթ Ֆարդ Գ նում-
բայ 1 ազամ ԻԵ գրած այ, որ
առի Գիլմար ֆան դէր Սթօթ-
րիցն ժԺ փ[ա]տ[ա]վ նեղայ
քնար, խամ գ[ա]ղի ջամն այ
679 : 1

ԺԴ ճոթ ջամն այ վերոյ Բ դա-
լամին

վերոյ Բ դալամին ճոթին գաղի
ջամն այ 735 : 1

ԳՃՁԸ, : 10 Ֆարդ 10 նումայ 2 նա-
խայ լօ գրած այ, ժԴ ճոթն խու-

ղելէ և փարսի տվի, ջամն այ,
որ է

ԲՃԿԳ, : 15 Ֆարդ 11 նումայ 2 դա-
մար ժօ գրած այ, որ Ե 1/2 ճո-
թըն դոմազ, գ[յու]լ[ի]ն[ա]ր,
բանաֆո, ջովզի ներկելէ

ԱՃԺԱ, : 3 Ֆարդ 12 նումայ 2 դա-
մար ժօ գրած այ, որ Ե 1/2 ճոթ
ֆան Օստին նիմունկ ներկել
տվի, ջամն այ

ԺԲ, : Ֆարդ 13 նումայ 2 դամար
ժԱ, Ա ճոթ ճ[ե]րմակ ներ-
կ[ե]լէ

ԻԸ, : 19 Ֆարդ 13 նումայ 5 դա-
մար ժԱ գրած այ, Բ խակին
զոմբուկն այ

ՄԱ, : 15 Ֆարդ 13 նումայ 9 գրած
այ, Բ խակին Բաֆտի, լաֆաֆի,
մուշամպի, բարքի քրէ մինչև
ի նավն

է, : Ֆարդ 22 նումայ 9 ովզան ԻԸ
գրած այ, որ վերոյ Բ խակին
քրէն տվի մինչ ի Արխանցկայ

ԳՌԺԺԲ, : 7 վերոյ ժԴ ճոթին, որ է
ԻԸ նիմ ալաշայ քնարին առքին
խալչին մինչ ի նավի գլուխն
ջամն այ

վերոյ ԻԸ ճոթին քաշածին ջամն
այ, որ է 121 : 1

վերոյ Բ դալամին ջամն այ, որ
է 916 : 2

վերոյ ԻԸ նիմին ֆի ճոթին Գ
գաղ 1/4 շարեք Ա գրէ քաշվէց
և ֆի գաղն մինչ ի նավի գլուխն
ամենայն խալչովն նստել այ Գ
դուղի 5 ըստակ 6 դոթովն այ,
ջամն այ 3012 դուղի 7 ըստակ

3 Եւմեայ Աստուծով թիվն ՂԸ ավդան ժԱ-ումն գրեցի, որ էս Բ ճոթ լէնայ
քնար ըստամփին

ԲՃՂԵ, : 14 Բ ճոթ ֆարդ 22 նումրայ
2 ավդան ժԱ գրած այ, որ Կոս-
նէլիս ֆէլիսկ[է]րիցն առի
101 : 3

ԳՃԼԳ, : 9 ֆարդ 25 նումրայ 15 շամս
ժէ գրած այ, որ ժն թօզ մա-
միշ շալ առի ըստամփի խա-
մար, որ Ա սանդղոմ գրի

ԱՃՂԱ, : 13 Բ ճոթ ֆարդ 26 նում-
րայ 8 աղամ ժԱ գրած [այ], Բ
ճոթ ինկիլիցին ըստամփայ շու-
խայ առի, որ է 54 դանայ րար-
ցի լիբես այ և գազի շամն այ
58 : 3/4

Թ, : 10 Ա սանդղոզ առի Գ, Ա բլասի-
ներս, որ վերոյ շալն և ճոթն
գրի մէջն

Կօ, : ֆարդ 29 նումրայ 2 աղամ ժԹ
գրած այ, որ վերոյ Թ ճոթին
խուզելէ

ԽԸ, : 3 ֆարդ 32 նումրայ 2 շրաթ
Բ գրած այ, որ վերոյ շալին
6-րն ալ դամազ ներկ[ե]լ տվի

ԿԹ, : 3 ֆարդ 33 նումրայ 11 շրաթ ժԴ
գրած այ, որ Բ ճոթին ներկելէ
և ըստամփայ տվի

ԸԳ, : 15 ֆարդ 34 նումրայ 1 շրաթ
ժԴ գրած այ, որ 9 թօզ շալին
նիմուանկ ներկ[ե]լէ ըստամ-
փ[այ տվի]

ԺԳ, : 4 ֆարդ 38 նումրայ 3 շրաթ
ԻԲ գրած այ, որ վերոյ Ա սան-
դ[ու]ղին գոմրուկ տվի, որ է

ԱՌօՂԵ, : 11 վերոյ Թ ղալամին շամն
այ 1095 : 11

11բ

Աստուծով ֆարդ Դ-ումն. 4

4 Եւմեայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ աղամ ժԲ գրեցի էս թարվսցի Արզանի
որդի Մէլլութին քաթէն այ

ժէ, : ֆարդ Ա նումրայ Դ շամս ժԲ ԱՌԲՃօԸ, : 8 ֆարդ Բ նումրայ Ա
գրած այ, որ ուր կոնթէ օմազ այ գրած այ, որ Մէլլութին կոնթէ
առի 2 ճոթ լէնայ քնար շոխայ

ԲԻԱՃՁԱ, : 8 ֆարդ 17 նումրայ 2 դա-
մայ Ա գրած այ, որ Բ խակ քնար
շարքաֆին ծախեցի նիկուլաս ֆան
Չորին, թալ[ի]սօլն քաշն այ 508:

ԲԻԱՃՂԸ, : 8 վերոյ Բ ղալամին շամն
այ, որ է 2188-8 ըստակ

ԱՃԺԳ, : 2 ֆարդ 2 նումրայ 5 շրաթ
Իօ գրած այ, որ քուր առի

ԱՃՁԳ, : 10 ֆարդ 9 նումրայ 9 նախայ
ԻԳ գրած այ, որ 2 ճոթին փոզն
և փարսի տվի շամն այ, որ է

ԱՃԶԳ, : 13 ֆարդ 11 նումրայ 3 դա-
մար ժօ, Դ ճոթին ներկ[ե]լէ՝
2-քն դամազ, 1 ալ, Ա բանաֆշ
տվի, շամն այ

ժԳ, : ֆարդ 12 նումրայ 3 դամար
ժօ գրած այ, Ա ճոթ ֆան Աա-
տին դէթոնի ներկելէ տվի, շա-
մըն այ

ժԲ, : ֆարդ 13 նումրայ 3 դամար
ժօ, Ա ճոթ ճարմակ ներկելէ
[տվի]

ժԴ, : 2 ֆարդ 13 նումրայ 6 դամար
ժԱ, Ա խակին դոմրուկ տվի

ԻԳ, : 12 ֆարդ 14 նումրայ 1 գրած
այ, Ա խակին խալչ մինչ Ի
նավն

Ա, : 1 ֆարդ 15 նումրայ 4 գրած այ,
նազար Լօ Բ խակին նավէն խա-

նելէ, բարբի քրէ տվի մինչ ի տո[ղանն]

ՉՁ, : 19 ֆարդ 15 նումրայ 8 թիրայ 2 գրած ալ, Բ խակին գործուկ տվի, ֆի 28 գուդի 9 1/2 ըստակովն ջամն ալ, որ է

Ձ, : ֆարդ 17 նումրայ 2 դամայ Ա գրած ալ, Բ խակին միզանի խալը մինչ ի տողանն համալի տվի, որ է ջամն ալ

ՁՁ, : ֆարդ 17 նումրայ 9 դամայ Ե գրած ալ, որ Բ խակին էն գըլխէն, Ա խակ ճոթին էս գլխէն շկուրի տվի

Ժէ, : 9 ֆարդ 19 նումրայ 11 համիրայ ԺԲ գրած ալ, որ Բ խակ ապրշմին Արխանցկու մինչ ի տեղս քրէ տվի

Պ, : ֆարդ 20 նումրայ 15 արամ Իօ, Ա խակին մինչ ի Արխանցկայ քրէ

ԺԸ, : ֆարդ 24 նումրայ 7 նիրհան ԺԸ գրած ալ, որ Բ խակին Բէկըլայ գալալի տվի, ֆի 9 գըզըն, ջամն ալ

Բ, : ֆարդ 25 նումրայ 4 նիրհան ԻԳ գրած ալ, Բ խակ ապրշմին մաղազի քրէ տվի, ջամն ալ, որ է

Վերոյ Ա խակ ճոթին քաշած գազի ջամն ալ 26 : 3

Վերոյ Բ զալամին ջամն ալ, որ է 298 = 1

Վերոյ 10 զալամ գրած Ա խակին գինն ալ 1666 գուդի 13 ըստակ մինչ ի նավին գլուխն,

Ֆի դազն նստեց Ե գուդի 11 ըստակ 6 դոթովն

ԲՃՄԳ, : 12 գրեցի, որ դարշլիս օմադին խնտ բարայրարվի և Բարբար էլ դարշոյ օմադ կուգրեմ

ԲԻԱՃՂԸ, : 8 վերոյ Ժէ զալամին ջամն ալ, որ է 2128 = 8

Բարբար էլ գր[ե]ցի, որ Բարբար Արզանի որդի Մէքումին քաթէին ջամն ալ

ԲՃՄԳ, : 12 վերոյ խաչպումն ուր կոնթէ մնացել էր, ինչպէս դարշոյ ըտաֆտ գրեցի տեղս օմադ արարի, որ խալիս կշտիս կայ 253 գուդի 12 ըստակ մինչ ի խուրդալվաթ առում, ուր կոնթէ զարշոյ գրեմ

12ա

Աստուծով ֆարդ Ե-ումն. 5

5 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ անգամ Իօ գրեցի էս թօգով և տանուդով առած խեմքն ապրշմով շալ և մամիշ շալի ապի քաթէն ալ

ԱՌԳՃՂԸ, : 15 ֆարդ 24 նումրայ 5 նիրհան ԺԸ գրած ալ, որ դարշոյն 2 զալամ շալերին գինն օմադ արարի, որ տարայ իմ խօր քաթէն

Լէ, : 18 ֆարդ Բ նումրայ Դ աղամ Իօ գրած ալ, որ Բ ճոթ խեմքն ապրշմով շալ առի, դազն ալ 48 : 4

ԳՃԿԳ, : 10 ֆարդ Ե նումրայ 3 շրաթ ԺԴ գրած ալ, որ է Թօպ խեմքն ապրշմէ շալ առի, դազի ջամն ալ 304 : 2

ՂԱ, : 2 ֆարդ 2 նումրայ 4 շրաթ ԺԴ գրած ալ, որ Պիտր Մէնթիկէն Դ Թօպ մամիշ շալ առի

ՁՃԺԹ, : 10 ֆարդ է նումրայ 2 նախալ է գրած ալ, որ Եօհանէս

Թիւրք տեղի կով

4ատմանէն առի ը քօպ խեմքն
ապրշմով շալ, գաղին ջամն ալ,
որ է 502 :

ԲՃՀԶ, : 15 ֆարդ 9 նումրայ 1 նա-
խայ ժԶ գրած ալ, որ Իսայի
Ջլօտէն 5 քօպ խեմքն ապրշմէ
շալ առի 232 :

Ժօ, : ֆարդ 9 նումրայ 6 նախայ 24,
Ա տոնուդ ապրշմով շալ առի
12 : 2

ԱՌԳՃՂԸ, : 15 վերոյ 6 զալամին
փողին և գաղին ջամն ալ
1099]2

6 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ շրաթ Բ-ումն գրեցի էս ԱՌԵՃԼօ դանայ
սովուն առքին քաթէն ալ

ԱՃԿԱ, : 5 ֆարդ 9 նումրայ 1 նա-
խայ ժԶ գրած ալ, որ 30 դանայ
սովի ծախ[և]ցի 30

ԵՌԳՃԻԱ, : 14 ֆարդ 7 նումրայ 7
գրած ալ, որ ԱՌ դանայ առի
1000

ԷՌԹՃԶԲ, : 14 ֆարդ 25 նումրայ 2
նիրհան ժԸ գրած ալ, որ զարշուխ
1500 դանայ սովուն զինն օժադ
արարի, որ տարայ իմ խօր քա-
թէն, ի բարին, որ առք զրեցի,
տեր Յիսուս օղնեայ

ԲՌՋՃԿԳ, : 6 ֆարդ 7 նումրայ 6
գրած ալ, որ առի ԵՃ դանայ
500

ԱՃԾԸ, : 19 ֆարդ 6 նումրայ գրած
ալ, որ Լօ դանայ էլ առի 30

ԸՌԱՃԽԳ, : 19 վերոյ 3 զալամին
ջամն ալ, որ է 1530

ԱՃԿԱ, : 5 զարշոյիս ծախած 30 դա-
նայ սովոյ զինն զնաց 30

ԷՌԹՃԶԲ, : 14 զնաց վերոյ ջամէն
մնաց 7952 զուղի 14 ըստակ,
որ 1500 դանայ սովու զինն ալ,
որ նախայ 16-ումն Ֆլօթին խե-
տրն աղարկեցի, ի բարլին 1500

Թիվն Եւմբայ ժիվն

Աստուծով ֆարդ Զ-ումն 6

7 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ շամս ժԲ գրեցի, էս ինձ խեա բերած
թասպէ աղեղին ըսլաղին ծախ[և]ցի, քաթէն ալ

ԱՃօօ, : ֆարդ Ա նումրայ Բ գրած ալ,
որ Իօ պատ թասպէ աղեղ ծա-
խ[և]ցի, Ժօ-ն թրաշած էր, Ժօ-ն
առանց թրաշ

ԱՃԺօ, : ֆարդ Ա նումրայ Բ գրած ալ,
որ 4Ը դանայ ըսլաղն ծախեցի

ՁԳ, : ֆարդ ԺԴ նումրայ 3 թիրայ 5.
Ժախեցի ԻԱ պատ ճարմակ աղեղ

ԲՃՂԴ, : վերոյ 3 զալամին ջամն ալ,
որ է 294 զուղի

Է, : 5 ֆարդ 33 նումրայ 4 շրաթ ԻԲ
գրած ալ, որ գրի կօնթէ օժադ
արի

8 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ շամս ժԹ-ումն գրեցի էս Ֆրանց Ըճէ-
կին քաթէն ալ

ԲՌՋՃԽԵ, : 17 ֆարդ Ա նումրայ 6
շամս ժԹ գրած ալ, որ ֆռանց
Ըճէկիցն օժադ արարի ԺԵ ճոթ լէ-
նայ քնարին զինն, որ մինչ ի Ձ
ամիս փողն տամ, ի բարին, ջամն
ալ 2647 : 17

ԱՌԾօօ, : ֆարդ 16 նումրայ 7 թի-
րայ ԻԹ գրած ալ, որ զարշոյիս
թալապի կոնթէ Ա զալամ տվի,
ջամն ալ 1000 զուղի

ՋՃօօ, : ֆարդ 18 նումրայ 8 զամայ
ԺԵ գրած ալ, զարշոյիս կոնթէ
տվի

ԱՃՀԵ, : 5 ֆարդ 9 նումրայ 2 նախայ
ժԶ գրած ալ, որ ֆռանց Ըճէկէն
Ա ճոթ լէնայ քնարի կոնթէ օժադ
գրեցի

ԱՌԲՃԻԳ, : 2 ֆարդ 20 նումրայ 8
արամ ԺԵ գրած ալ, որ զար-
շոյիս մնացեալ թալապն տվի,
որ հասապն շոքայ ելավ

ԲՌԸՃԻԳ, : 2 վերոյ Բ զալամին ջամն
ալ, որ է 2523 : 2 ըստակ

ԲՌԸՃԻԳ, : 2 վերոյ 3 զալամին ջամն
ալ, որ է, ի բարին Յիսուս
Քրիստոս

9 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ ազամ Ե գրեցի էս Կոստէլիս Ֆէլիս-կերին բաթէն ալ

ԲՃՁԵ, : 5 Ֆարդ Ա Եւմբայ 2 ազամ Ե գրած ալ, որ Կոստէլիս Ֆէլիսկ-րիցն օմադ արարի, Բ փաստով նեղայ քնարի գինն, որ թարեղէն մինչ ի 2 ամիս փողն տամ

Թիք շոքայ ելավ

10 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ ազամ ԺԲ գրեցի էս Եոհանէս Անէպրէ-կին բաթէն ալ

ԱՌԲՃՕԸ, : 8 Ֆարդ Բ Եւմբայ 1 ազամ ԱՌԲՃՕԸ, : 8 Ֆարդ 19 Եւմբայ 1 հա-ԺԲ գրած ալ, որ Եոհանէս Անէ-պրէնկէն առած 2 ճոթ լէնայ քնա-րի գինն օմադ արարի, մինչ ի 2 ամիս փողն տամ, ի բարին

Թիք շոքայ ելավ

11 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ ազամ ԻԵ գրեցի էս Գիլմար Ֆան գեր Սթոթրին բաթէն ալ

ԱՌԸՃԿԳ, : Ֆարդ Գ Եւմբայ Ա ազամ ԻԵ գրած ալ, որ Գիլմար Ֆան գեր Սթոթրէն առած ԺԲ փաստով նե-ղայ քնարին գինն օմադ արարի մինչ [2] ի 2 ամիս տամ

Թիք շոքայ ելավ

ԱՌԲՃՂԳ, : 19 Ֆարդ 20 Եւմբայ 11 արամ ԺԵ գրած ալ, որ զար-շոյիս թալապին կոնթէ Ա դա-լամ տվի ջամն ալ, որ է

ԵՃՁՕ, : 1 Ֆարդ 21 Եւմբայ 6 ով-դան ԺԱ գրած ալ, որ զարշոյիս թալապն մնացեալն էզն տվի, որ է ջամն ալ 570=1

ԱՌԸՃԿԳ, : վերոյ 2 դալամին ջամն ալ, որ է 1864 գուղի

12 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ ազամ ԻԵ գրեցի, էս Իսայի Զլօթին բաթէն ալ

ՍՕ, : Ֆարդ Ե Եւմբայ 2 շրաթ ԺԳ ՍՕ, : Ֆարդ Գ Եւմբայ 2 ազամ ԻԵ յինք առի, գրած ալ

ՍՕ, : Ֆարդ Գ Եւմբայ 2 ազամ ԻԵ գրած ալ, որ թալապ ալ Իսայի Զլօթէն, որ տվի ինձ խամար շալ շինի, ի բարին

Թիք շոքայ ելավ

13 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ շրաթ ԺԳ գրեցի, էս Եան Ֆան Լօստրին բաթէն ալ

ԱՌԸՃԵՐ, : 2 Ֆարդ Ե Եւմբայ 1 շրաթ ԸՃԽԵ, : Ֆարդ 18 Եւմբայ 2 դամայ ԺԳ գրած ալ, որ Եան Ֆան Լօստրէն առած ԺՕ ճոթ լէնայ քնարն օմադ արարի, գինն մինչ ի 2 ամիս վա-ղայ փողն տամ

ԸՃԿԳ, : 6 Ֆարդ 19 Եւմբայ 13 հա-միրայ ԻԲ գրած ալ, որ զար-շոյիս պարթթին կոնթէ էլ տվի, ջամն ալ, որ է

ԳՌՁՃՁԵ, : 14 Ֆարդ 21 Եւմբայ 4 ով-դան ԺԱ գրած ալ, որ Ստթոսի որդի Աղայծատուրէ կոնթէ ԻՕ ճո-թին գինն Եան Ֆան Լօստրէն օ-մադ արարի, մինչ ի տամ ուրն

ԳՃԽԳ, : 16 Ֆարդ 20 Եւմբայ 4 ա-րամ Զ գրած ալ, որ զարշոյիս մնացեալ թաթիմայ փողն տվի, որ է ջամն ալ, որ է

ԵՌԵՃԻԷ, : 16 վերոյ Բ դալամ օմադին ջամն ալ 5527 : 16 բստակ

ԱՌԸՃԵՐ, : 2 վերոյ 3 դալամին ջամն ալ, որ է 1852 գուղի 2 [բս-տակ]

ԱՌԳՃ..., : Ֆարդ 21 Եւմբայ 8 ով-դան 11 գրած ալ, զարշոյիս կոնթէ տվի

էՃՁԵ, : 14 Ֆարդ 22 Եւմբայ 6 ով-դան 11 գրած ալ, որ զարշոյիս կոնթէ տվի

Թիք շոքայ ելավ

ԱՌՆՃՕՕ, : ֆարդ 25 նումրայ 3 նիր-
Հան ԻԳ գրած այ, դարչոյիս
կոնթէ տվի

ԵՌՆՃԻԷ, : 16 վերոյ Գ դալամին ջամն
այ, որ է, Ի բարին

13ա

Աստուծով ֆարդ է-ումն. 7

14 Եւմրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ շրաթ Ա գրեցի էս խուզարար պարոն
Սօփին քաթէն այ

ԵՃՄՕ, : ֆարդ Ը նումրայ 2 նախայ
ԺԳ գրած այ, որ Սօփիցն առի

ԳՌԱՃԻՆ, 5 ֆարդ 10 նումրայ 1 նա-
խայ ԼՕ գրած այ, որ Սօփիցն օ-
մազ արարի մեր 89 ճոթ լէնայ
քնարին և 14 ճոթ նկղայ քնարին
խուզին կոնթէ, մինչ Ի խսկպն շու-
քայ լինի

ԲՌՕՁԸ, : 15 ֆարդ 29 նումրայ 2 թի-
վքն ՂԹ աղամ ԺԹ գրած այ, որ
է ԿԸ լէնայ քնար էր խուզէլ, 30-քն
Աղայձատուրէ կոնթէ, 38-քն իմ
կոնթէ. 30 գուլգօզի խուզին և 15
բստակ դօպլ փարսի փողն օմադ
արարի մինչ Ի առքս լցնմ.

ԵՌՆՃԿԳ, .. վերոյ Գ դալամին ջամն
այ, որ է

ԱՌՕՕՕ, : ֆարդ Գ նումրայ 2 շրաթ
Ա գրած այ, որ տվի ուրն մեր
ճոթանքոց խուզին կոնթէ, ջամն
այ ԱՌՕՕՕ գուլգի

ԵՃՄՕ, : ֆարդ Գ նումրայ 4 շրաթ
Գ գրած այ, որ տվի ուրն

ԱՌՕՕՕ, : ֆարդ Ը նումրայ 1 նա-
խայ ԺԳ գրած այ, որ տվի խու-
զի կոնթէ

ԵՃՄՕ, : ֆարդ ԻՕ նումրայ 7 արամ
ԺՆ գրած այ, որ տվի խուզի
կոնթէ

ԵՃՕՕ, : ֆարդ ԻԱ ովղան ԺԱ գրած
այ, որ էլ տվի խուզի կոնթէ

ԼՕ, : ֆարդ ԻՕ նումրայ 13 արամ
ԺՁ գրած այ, որ Եան Գմանին
տվի

ԱՃԼՕ, : ֆարդ 25 նումրայ 5 ալի-
լաց Ա գրած այ, Ա դալամ տվի,
որ է

ԳՃԺԺ, : 5 ֆարդ 25 նումրայ 17
շամս ԻԳ գրած այ, որ տվի մին
դալամ

ԳՃԺԺ, : 11 ֆարդ 26 նումրայ 6 աղամ
Ը գրած այ, որ տվի Ա դալամ

ԱՌԳՃԸԳ, : 4 ֆարդ 33 նումրայ 5
շրաթ ԺԳ գրած այ, թաթիմայ
փողն տվի

ԵՌՆՃԿԳ, : վերոյ ԺՕ դալամին ջամն
այ, որ է 5764 գուլգի

15 Եւմրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ շրաթ ԺԳ գրեցի էս Վլլում շնորհ
Կէրքեռինկին քաթէն այ

ԱՌԸՃԺԳ, : 2 ֆարդ 2 նումրայ 1 շրաթ
ԺԳ գրած այ, որ շնորհիկ Վլլումէն
առած Ը ճոթ լէնայ քնարի գինն
օմադ արարի, մինչ Ի 2 ամիս
վաղայ փողն տամ, որ է

ԹՃԿԷ, : ֆարդ 20 նումրայ 1 Հա-
միրայ ԻԳ գրած այ, որ դար-
չոխս կոնթէ էղն Ա դալամ տվի,
որ է ջամն այ 967 գուլգի

ԸՃՆՁ, : 2 ֆարդ 20 նումրայ 10 ա-
րամ ԺՆ գրած այ, որ դարչուխս
մնացեալ թաթիմայ փողն տվի,
խսկպն շուքայ Էլամ

ՂԱ, : 2 ֆարդ 2 նումրայ 2 շրաթ ԺԳ
գրած այ, որ Պիտր Մէնթիկէն ա-
ռած Գ թօպ մամիշ շալին գինն օ-
մադ արարի

ԱՌԸՃԺԳ, : 2 վերոյ Բ դալամին
ջամն այ, որ է, Ի բարին

Թիք շոքայ Էլամ

16 Եւմրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ շրաթ ԺԳ գրեցի էս Պիտր Մէնթիկին
քաթէն այ

ՂԱ, : 2 ֆարդ 2 նումրայ 2 շրաթ ԺԳ
գրած այ, որ Պիտր Մէնթիկէն ա-
ռած Գ թօպ մամիշ շալին գինն
օմադ արարի

ԱՌԸՃԻԲ, : 13 ֆարդ 19 նումրայ 14
Համիրայ ԻԲ գրած այ, որ դար-
չոխս պարթթին կոնթէ էղն տվի,
ջամն այ, որ է

ԳՌԱՃԸՆ, : 16 ֆարդ է նումրայ Ա նա-
խայ է գրած այ, որ Պիտր Մէն-
թիկէն առած ԻԲ ճոթ լէնայ քնա-
րին գինն օմադ արարի, մինչ Ի
2 ամիս վաղայ փողն աստուծով
տամ, Ի բարին

ԱՌԱՃՕՕ, : ֆարդ 20 նումրայ 6 ա-
րամ ԺՆ-ումն տվի դարչուխս
պարթթին կոնթէ, ջամն այ, որ
է, Ի բարին օգնեայ

ԻՐ, : 15 ֆարդ 13 նումրայ 3 գրած ալ, օմադ արարի մին թոպ շալին կոնթէ

ԳՌԲՃԶԹ, 13 վերոյ 3 դալամին ջամն ալ, որ է 4259 գուլդի 13 ըստակ

ԱՌԸՃՍԱ, : 18 ֆարդ 23 նումրայ 2 ով-դան 22 գրած ալ, որ Մաթոսի որ-գի Աղայժատուրէ կոնթէ 10 ճո-թին դինն օմադ արարի, մինչ ի սամ

ԶՌԱՃԽԱ, : 11 վերոյ 3 դալամին ջամն ալ, որ է

ԱՌԳՃԽԷ, : ֆարդ 21 նումրայ 4 ով-դան Բ գրած ալ, որ Ղարշուխ մնացեալ թաթիմայ փողն տվի, խսէպն շուքայ ելավ

ԳՌԲՃԶԹ, : 13 վերոյ 3 դալամին ջամն ալ, որ է, ի բարին

ԱՌՕՇՕ, : 15 ֆարդ 25 նումրայ 7 ալիւլաց Գ, Ա դալամ թալա-պին կոնթէ տվի

ԷՃԶԱ, : 3 ֆարդ 31 նումրայ 10 ա-դամ ԻԹ գրած ալ, որ Ղարշվի կոնթէ տվի

ԶՌԱՃԽԱ, : 11 վերոյ 3 դալամին ջամն ալ, որ է

ԺՈՒԳՃՂԵ, : 18 վերոյ Գ դալամին ջամն ալ, որ է 10395 : 18

ԺՈՒԳՃՂԵ, : 18 վերոյ Գ դալամին ջամն ալ, որ է

18 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ ադամ ևօ գրեցի էս Եակոբ Ֆուստրմա-նին քաթէն ալ

ԺՌԹՕՕՕ, : ֆարդ Գ նումրայ 1 ադամ ևօ գրած ալ, որ Եակոբ Ֆուստրը-մանէն լինք առի, որ թար[ե]ղէս մինչ ի է ամիս վաղայ փողն սամ, ի բարին: Յիսուս Քրիստոս օգնեալ

14ա

Աստուծով ֆարդ Թ-ումն. 9

19 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ ադամ ևօ գրեցի էս փողի մուղաթ տված և Հինք առածին քաթէն ալ

ԼԲ, : 4 ֆարդ 20 նումրայ 5 արամ Զ գրած ալ, որ Ալեհակի որդի Զաք-րիցն մուղաթ լինք առի ԳՌ գուլ-դին 49 օրէն, ջամն ալ

ԱՌՕՂԵ, : ֆարդ Գ նումրայ 1 ադամ ևօ-ումն գրած ալ, որ Եակոբ Ֆուստրմանին է ամսէն մուղաթ տվի

ԼԳ, : 16 ֆարդ 20 նումրայ 10 արամ ԻԱ գրած ալ, որ Գիլանէնց Սար-գըսի որդի Պիտրոսիցն մուղաթ լինք առի, ջամն ալ

ԺԶ, : ֆարդ 20 նումրայ 18 արամ ԻՕ գրած ալ, որ Մաթոսի որդի Աղայժատուրէ 1100 գուլդին 3¹/₂ ամսէն մուղաթ տվի

ԿԵ, ... վերոյ Բ դալամին ջամն ալ, որ է Կէ գուլդի

ԱՌԱՃԺԱ, : վերոյ Բ դալամին ջամն ալ, որ է

ԿԷ, Ղարշվիս եկայժ ջամէն վերոյ ջամիցն զնաց

ԱՌՕԽԳ, : զնաց մնաց խալիս, որ մուղաթ ամ տվէլ

14բ

Աստուծով ֆարդ Ժօ-ումն. 10

20 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ ադամ ԻՕ գրեցի, որ ինչ խրդ կամ քսուր, որ իմ խոր կաղարկեմ Մօսկօվն, քաթէն ալ

13բ

Աստուծով ֆարդ Ը-ումն. 8

17 նումրայ Աստուծով թիվն ՂԸ նախայ ԺԳ-ումն գրեցի, էս Եան Գմանին քաթէն ալ

ԱՌՕՕՕ, : ֆարդ Ը նումրայ 1 նախայ ԺԳ գրած ալ, որ Եան Գմանէն ԱՌ գուլդի լինք առի, մինչ ի Զ ամիս վաղայ սամ

ԱՌՕՕՕ, : ֆարդ 20 նումրայ 12 ա-րամ ԺՂ գրած ալ, որ Ղարշուխ լինք առած ԱՌ գուլդին էզն տվի

ԷՌԸՃՇՕ, : 10 ֆարդ Ը նումրայ 3 նա-խայ ԺԸ-ումն գրած ալ, որ Եան Գմանէն առած 41 ճոթ լինայ քնա-րին դինն օմադ արարի, մինչ ի Զ ամիս վաղայ փողն սամ, որ է

ԳՌՕՕՕ, : ֆարդ 26 նումրայ 5 ա-դամ 5. Ա դալամ տվի, ջամն ալ

ԳՌՕՄԲ, : 16 ֆարդ 26 նումրայ 12 ադամ ԺԵ գրած ալ, որ Բ խակ Գիլանայ սպրշմին ջաճտան էզն տվի

ԳՌԳՃԽԳ, : 2 ֆարդ 33 նումրայ 4 շրաթ ԺԲ գրած ալ, որ քաղի մնացեալ փողն տվի, խսէպն շուքայ ելավ

ԱՌԲՃԼԸ, : 5 ֆարդ 14 նումրայ 5 քի-
րայ Ը-ումն, լինք առի հա-
ր[և]անցի Բարսեղէն 230 դանայ
սակի, սանար տվի ուրն, որ զնայ
Մօսկովն իմ խօրէ լինք առայ ոս-
կուն սակի տեղս իմ խօրէ ջամայ
արարի

ԽԱ, : 5|| ֆարդ Բ նումրայ 2 ադամ
հօ գրած այ, որ մին սալակով
քսուր և Բ անքո զինի աղարկե-
ցի

Մօ, : ֆարդ Բ նումրայ 3 ադամ հօ,
Ա սհաթ առի, աղարկեցի զինն
այ, որ է Մօ գուրդի

ԺԲ, : ֆարդ Յ նումրայ 7 նախայ ԻԴ,
Ա ջուխտ տապանջայ առի

ԺԹ, : 10 ֆարդ 9 նումրայ 8 նախայ
ԻԳ գրած այ, որ 3 գաղ ապի,
ասմանի մահուդ առի, աղար-
կեցի, որ է զին[ն] այ

ԱԷ, : 8 ֆարդ 14 նումրայ 3 գրած
այ, Բ անքո զինի աղարկեցի

ԿԳ, : 14 ֆարդ 14 նումրայ 6 գրած
այ, որ 13 գաղ մահուդ աղար-
կեցի զինն այ, որ է 63 գուրդի
14 ըստակ

ԻնՆօԺԲ, : 13 ֆարդ 24 նումրայ 8
նիրհան ժԸ գրած այ, որ ինչպէս
քաթիս ֆարդ 2-ումն, զիքր է
21 դալամ 97 ճոթ լինայ քնար,
թայ[ն]ար արարի, աղարկեցի
նավէրումն, որ է 16 խակին
քուլիայ զաղի ջամն այ, որ է
ԴՌԲՃԻԱ գաղ 3 շարեք մինչ ի
նավին գլուխն, ֆի գաղն ընկալ
Ե գուրդի 10 ըստակ 5 դոթովն,
քուլիայ փուլին ջամն այ 25012
գուրդի 13 ըստակ, տեղս առք
զրեցի, որ աղարկէլ ամ իմ խօր
ձեռն, ի բարին

ԳՌօԺԲ, : 7 ֆարդ 24 նումրայ 9
նիրհան ժԸ գրած այ, ինչպէս
քաթիս ֆարդ 3-ումն, զիքր է
9 դալամ 23 նիմայ նեղայ քը-
նար թայ[ն]ար արարի Բ խակ
կապեցի, նավումն աղարկեցի,

որ է 28 նիմին գաղին ջամն այ
ԹՃԺԳ 1/2 գաղ, մինչ ի նավին
գլուխն, ֆի գաղն ընկալ Գ
գուրդի 5 ըստակ 6 դոթովն, փո-
ղին ջամն այ 3012 : 7 առք զրե-
ցի, աղարկեցի իմ խօր

ԱՌԳՃՂԸ, : 15 ֆարդ 24 նումրայ 10
նիրհան ժԸ գրած այ, ինչպէս քա-
թիս ֆարդ 5-ումն, զիքր է հօ
թօպ և 3 ճոթ խեմքն աղարկով
շալ առի, գաղի ջամն այ 1099 1/2,
ֆի գաղն մինչ մինոյ վերայնըս-
տեց Ա գուրդի 3 դոթովն, ջամն
այ ԱՌԳՃՕԷ գուրդի 13 ըստակ
և Գ թօպ մամիշ շալ առի,
զին[ն] այ ՂԱ գուրդի 2 ըս-
տակ, Բ ջամն այ ԱՌԳՃՂԸ 15,
տեղս առք զրեցի, որ խակէ-
րումն աղարկեցի իմ խօր

ԷՌԹՃԶԲ, : 14 ֆարդ 25 նումրայ 1
նիրհան ժԸ գրած այ, ինչպէս
քաթիս ֆարդ 5 նումրայ 6 զիքր
է, ԱՌԵՃ դանայ ընկուղ սակի
առի, ֆոթումն աղարկեցի Ար-
խանցկայ, ֆի դանէն Ե գուրդի
6 ըստակ 3 դոթովն, ջամն այ
7982 գուրդի, 14 ըստակ

ԹՃՄԵ, : 9 ֆարդ 25 նումրայ 2 նիր-
հան ժԸ գրած այ, ինչպէս քա-
թիս ֆարդ 12 զիքր է, որ է
դալամ խորդայվաթ և ճաշիայ
առի, Ա սանդղում աղարկեցի
իմ խօր

ԼԸՌԵՃԶԵ, : 15|| վերայ ԺԱ դալա-
մին ջամն այ 33535, 15 1/2

[ԱՌԲՃԼԸ], 5 աղարկիս ջամէն իմ
խօր թալապէն զնայ

ԼէՌԳՃԵԹ, : 10 1/2 զնայ մնաց խա-
լիս, որ աղարկեցի իմ խօր

Աստուծով ֆարզ ժԱ-ումն. 11

21 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ նախայ ժՁ գրեցի էս խորհրդովաթ ծախող Կոնրաա Սթօտրին և ֆոանկախս Բուժրէթիս Սոյերին թաթէն ալ

ԲՃՂԱ, : 15 ֆարզ 9 նումբայ 3 նախայ ժՁ գրած ալ, որ Կոնրաաթ Ափրինկիցն աղամ ԻԸ Թարեղ, խորհրդովաթ առի մինչև ի 2 ամիս վաղայ փողն տամ, ի բարին, Յիսուս Բրիստուս

ԲՃՂԱ, : 15 ֆարզ 16 նումբայ 9 դամայ Ա գրած ալ, որ զարշուխ շուխ պարթքն Կոնրաա Սթօթրին տվի 291 զուլդի, 15 բստակ

ԲՃՂԵ, : ֆարզ 9 նումբայ 4 նախայ ժՁ գրած ալ, որ Ֆոանկախս Բուժրէթին Սօյերին շրաթ ժօ Թարեղ խորհրդովաթ առի մինչ ի 2 ամիս վաղայ փողն տամ, տեղս օմաղ արարի

ԲՃՂԵ, : ֆարզ 18 նումբայ 4 դամայ ժԲ գրած ալ, որ զարշուխ ֆրուանկախսն պարթքն տվի 290 զուլդի, ի բարին, Յիսուս

ԵՃՁԱ, : 15 վերոյ Բ զալամին ջամն ալ, որ է 531 զուլդի 15 բստակ

ԵՃՁԱ, : 15 վերոյ Բ զալամին ջամն ալ, որ է, ի բարին, 531 : = 15

22 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ նախայ ժՁ-ումն գրեցի էս լէնթ և Թաֆտայ ծախող Աբրահամ Գրօմին թաթէն ալ

ԳՃԵԱ, : 15 ֆարզ 9 նումբայ 5 նախայ ժՁ գրած ալ, որ Աբրայհամ Գրօմին շրաթ ժԱ Թարեղ, լէ[ն]թ, որ է հաշիայ առի, որ Թարեղէն մինչ ի 2 ամիս վաղայ փողն տամ, օմաղ արարի

ԵՃՕԸ, : ֆարզ 18 նումբայ 7 դամայ ժԵ գրած ալ, որ զարշուխ Բ զալամ պարթքն տվի, որ հասպան շուքայ էլամ, ի բարին

ԱՃԿԸ, : 5 ֆարզ 13 նումբայ 4 գրած ալ, որ օմաղ արարի 2635/8 գաղ Թաֆտի կոնթէ, աստուծով մինչև ի փողն տամ, ի բարին, Յիսուս.

ԵՃՕԸ, : վերոյ Բ զալամին ջամն ալ, որ է 503 զուլդի, ի բարին

23 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ նախայ ԻԳ գրեցի էս խորհրար Եակոբաթին թաթէն ալ

ԱՃՁԵ, : ֆարզ 9 նումբայ 6 նախայ ԻԳ գրած ալ, որ օմաղ արարի մինչև ի Աստուած փող պարգևի տամ, ի բարին, Յիսուս

ԱՃՁԵ, : ֆարզ 14 նումբայ 4 ն[ախայ] ԻԳ գրած ալ, որ օմաղ արարի զար ժօ-ումն գրած ալ, որ Եակոբաթին տվի 6 ճոթին խորհրդն, որ է ջամն ալ

24 Եւմբայ Աստուծով թիվն ՂԸ զամար Ա գրեցի էս խորհրար Աղբրմանին թաթէն ալ.

ԱՃԿԲ, : ֆարզ 10 նումբայ 2 դամար Ա գրած ալ, որ օմաղ արարի 8 ճոթի խորհին կոնթէ, մինչ ի աստուծով փողն տամ, ի բարին

ԱՃԿԲ, : ֆարզ 17 նումբայ 11 դամայ է գրած ալ, որ զարշուխ պարթքն տվի հասպան շուքայ էլամ, ի բարին

25 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ զամար Ե գրեցի էս նիմբուակ ներկող Եփօլուս Կարճանին թաթէն ալ

ԱՃԿԳ, : 10 ֆարզ 10 նումբայ 3 դամար Ե գրած ալ, որ ժԲ ճոթ լէնայ քնարին ներկին կոնթէ օմաղ արարի, մինչ ի տամ

ԱՃԿԳ, : 10 ֆարզ 18 նումբայ Ա դամայ ժօ գրած ալ, որ զարշուխ պարթքն տվի, որ հասպանին շուքայ էլամ, ի բարին

26 Եւմբայ Աստուծով թիվն ՂԸ զամար ժօ գրեցի էս զամաղ ներկող Սօփվէսարովին թաթէն ալ

ԲԹԷՃԿԲ, : 1 ֆարզ 11 նումբայ 1 դամար ժօ գրած ալ, որ ՄՁ ճոթ լէնայ քնար, Ե՛/2 ճոթ նեղայ քնար էր ներկէլ, փողն օմաղ արարի

ԳԹԵՃԵԷ, : 6 ֆարզ 36 նումբայ 3 շրաթ ժէ գրած ալ, որ Սօփվէսարովին անցեալ տարէն ճոթին ներկն, էս տարէն ճոթին ներկն 3 զալամ տվի, ջամն ալ

ԱՄԷՃՁԵ, : 5 ֆարզ 32 նումբայ 2 թիվն 99 զալամ 2 գրած ալ, որ 41 ճոթ լէնայ քնար, 7 Թօղ մամիչ շալ էր ներկէլ, փողն օմաղ արարի

ԳԹԵՃԵԷ, : 6 վերոյ Բ զալամին ջամն ալ, որ է 4547 = 6

27 նումրայ Աստուծով թիվն ՂԸ դամար Ժօ գրեցի էս նիմոանկ ներկող Հարմանոս ֆան Օղդին քաթէն ալ

ԴձԻԷ, : 15 ֆարդ 12 նումրայ 1 դամար Ժօ օմադ արարի, որ 22 ճոթ լէնայ քնար, է՛/2 ճոթ նեղայ քնարին կոնթէ

Բձօօ, : ֆարդ 18 նումրայ 6 դամայ Ժն գրած ալ, որ զարշուխ պարթքին կոնթէ էզն Ա զալամ տվի, ջամն ալ, որ է

ԲձԻԷ, : 15 ֆարդ 19 նումրայ 12 համիրայ ԺԷ գրած ալ, որ զարշուխ մնացեալ թաթիմայ պարթքն վերոյ թարնդումն տվի

ԴձԻԷ, : 15 վերոյ Բ զալամին ջամն ալ, որ է Ի բարին

28 նումրայ Աստուծով թիվն ՂԸ դամար Ժօ գրեցի էս ճարմակ ներկող ֆէն Լօֆին քաթէն ալ

ԱձՄՁ, : ֆարդ 13 նումրայ 2 դամար Ժօ գրած ալ, որ 12 ճոթ լէնայ քնար Ա ճոթ նեղայ քնարին ներկին կոնթէ օմադ արարի

ԱձՄՁ, : ֆարդ 14 նումրայ 5 ն[ա]- դար ԺԴ գրած ալ, որ զարշուխ 156 գուղին տվի, խսէպն շուքայ ելալ

15ր

Աստուծով ֆարդ ԺԲ-ումն. 12

29 նումրայ Աստուծով թիվն ՂԸ նախայ ԺՁ գրեցի էս վաղով առած խուրդայ վաթին և լէնթին առքին խալչին քաթէն ալ

ԲձՄՆ, : 9 ֆարդ 25 նումրայ 3 նիրհան ԺՁ գրած ալ, որ զարշուխ է զալամ գրած ալ, խուրդայվաթին և հաշիին զինն օմադ արարի, որ տարայ իմ խօր քաթէն, Ի բարին, Յիսուս Քրիստոս

ԲձՂԱ, : 15 ֆարդ 9 նումրայ 2 նախայ ԺՁ գրած ալ, որ ... [U]օփրինկիցն 34 զալամ խուրդայվաթ առի, ինչպէս ըստզամուճա գրած ալ, զինն ալ, որ է

ԲժՂօ, : ֆարդ 9 նումրայ 3 նախայ ԺՁ գրած ալ, որ ֆոանկսին Բուժրէթէն Սօյերինցն 38 զալամ խուրդայվաթ առի մինչ Ի 2 ամին փող տամ

ԳձՆԱ, : 15 ֆարդ 9 նումրայ 4 նախայ ԺՁ գրած ալ, որ Աբրահամ Գրօմիցն 13 զալամ լէնթ առի, որ է հաշիայ, մինչ Ի 2 ամինս վաղայ փողն տամ, Ի բարին

Ը, : 16 ֆարդ 9 նումրայ 5 նախայ Իօ գրած ալ, ԺՁ ֆոնթ Ըսպանիոյ պոնի թութուն առի, զինն ալ

ԺԱ, : 14 ֆարդ 13 նումրայ 7 դամար ԺԱ գրած ալ, սանդ[ու]ղիս գոմրուկ տվի

Ե, : 4 ֆարդ 14 նումրայ 2 գրած ալ, Ա սանդ[ու]ղին քուր խալչ զնաց

Դ, : ֆարդ 17 նումրայ 15 դամայ Ը գրած ալ, Ա սանդ[ու]ղին քրէ տվի, մինչ Ի Արխանցիայ, որ է ջամն ալ Դ գուղի

ԲձՄՆ, : վերոյ է զալամին ջամն է, որ է, Ի բարին

Թիւրք խոսքի կալ

30 նումրայ Աստուծով թիվն ՂԸ դամար ԻԾ գրեցի էս Աղայծատուրէ մեր Ավետին քաթէն ալ

ԵձՄօ, : ֆարդ 14 նումրայ 2 գրած ալ, որ ուր կոնթէ օմադ արարի խօչալատայ Պիտրոսէն մինչ Ի ուրն խասացանեմ

ԵձՆՁ, : ֆարդ 20 նումրայ 5 արամ Ժն գրած ալ, որ զարշուխ թալային կոնթէ էզն Ա զալամ տվի, Ի բարին

ԵձՄօ, : ֆարդ 14 նումրայ 4 թերայ Ե, էլ առի վերոյ Աղայծատուրէն ձեռաց ջամն ալ, որ է 550

ԵձՄԳ, : ֆարդ 20 նումրայ 17 արամ Իօ գրած ալ, որ զարշուխ մնացեալ թաթիմայ թալայն տվի, որ շուքայ ելալ

ԱՌԱձ..., վերոյ Բ զալամին ջամն ալ, որ է 1100 գուղի

ԱՌԱձօօ, վերոյ Բ զալամին ջամն ալ, որ է 1100 գուղի

Թիւրք խոսքի կալ

31 նամբայ Աստուծով թիվն ՂԸ ն[ա]ղար Լօ-ումն գրեցի էս քսուր, որ կայի իթմին ալ, քաթէն ալ

Զձե՛Դ, : 13 ֆարդ 25 նամբայ 6 ավել-
յաց 5 գրած ալ, որ զարչուխ
ջամէն օմաղ արարի, որ շուքայ
ելավ, որ ի 2 տող գրեցի

ԽԵ, : ֆարդ 14 նամբայ 7 գրած ալ,
որ Ա ս՛աթ առի, գինն ալ 45
գուլդի, ն[ա]ղար Լօ-ումն, ի
բարին: Յիսուս օգնեալ

Զ, : 1 ֆարդ 14 նամբայ 8 ն[ա]ղար
Լօ գրած ալ, որ Ա տոնլուդ
ապրչմէ խեմքն շալ առի, փօս-
տայի գինն ալ, որ է

ԱձՂԶ, 4 ֆարդ 16 նամբայ 6 թիրայ
ԻԸ գրած ալ, որ 334 Ռ դանայ
ասող առի

ԿԴ, : ֆարդ 17 նամբայ 4 դամայ
Գ գրած ալ, որ Ա լսնակ արե-
կակով ս՛աթ առ[ի]

ԻԴ, : ֆարդ 18 նամբայ 14 դամայ
Ը գրած ալ, որ Բ դանայ խա-
յեվար աշխարհացոց առի, գինն
ալ ԻԴ գուլդի, ի բարին

ԳձօԹ, : 8 ֆարդ 22 նամբայ 5 ով-
դան ժԱ գրած ալ, որ ԵձՌօ ա-
սող առի. 200 Ռ-ն՝ նամբայ
0, 200 Ռ-ն՝ նամբայ 1, 100
Ռ-ն[ն]՝ նամբայ 2 գ[րեցի]

[Զձե՛Դ], 13 վերայ 2 զալամին շամն
ալ, որ է 644=13

Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ... Ե-ումն գրեցի թարգար, որ էս ինչ իթմին, որ
կայի ալ, քաթէն ալ. նամբայ 31

Զ, : 1 ֆարդ 25 նամբայ 10 ավել-
յաց Ե գրած ալ, էս Ա տոնլուդ

խեմքն ապրչմով փօստայի շալ
առի, գինն ալ

ԻԴ, : ֆարդ 25 նամբայ 11 ավելյաց
Ե գրած ալ, Բ խայեվար աշխա-
րացուց առի, գինն ալ, որ է ԻԴ
գուլդի

ՂԸ, : ֆարդ 25 նամբայ 16 շամս ժէ
գրած ալ, որ Դ թօլ մամիչ շալ
առի, տոնլուդ կարատեցի, ներ-
կեցի, որ է

ԽԶ, : 11 ֆարդ 27 նամբայ 1 ազամ
ժԵ գրած ալ, որ ժԱ զալամ
քսուր կայի իթմինանի առի, որ
է շամն ալ 46 : 00

Ե, : 10 ֆարդ 27 նամբայ 8 ազամ
ժԸ, Ա բլասին առի բանացա-
նելէ

Գ, : ֆարդ 31 նամբայ 1 ազամ ԻԵ
գրած ալ, Գ թօլ շալին խալ
արարի

ԻԶ, : ֆարդ 31 նամբայ 2 ազամ ԻԶ
գրած ալ, արծաթէ...
...ֆանար

ժԷ, : ֆարդ 33 նամբայ 9 շրաթ ժԳ
գրած ալ, բանացանելէ Ա
ԹՖ[ա]նկ

ԲձօԷ, : ֆարդ 35 նամբայ 7 շրաթ
ԻԲ գրած ալ, որ սարքարի պա-
րոն Ավետին կշտին ելած 111
գանայ սսկէ բոժոժն առ գրե-
ցի, մինչ ի աստուծով խասանի
ինձ, գինն ալ 207

ԲձԻԶ, : ֆարդ 39 նամբայ 1 շրաթ
ժԵ գրած ալ, որ Զ դանայ ալ-
մազ մատանի առի, ժակէ և
սէլանով, գինն ալ

ԲՃԼօ, : 1 ֆարդ 39 նումրայ 2 շրաթ
ին գրած այ, 17 դալամ կայի
քսուր

ԽԲ, : 15 ֆարդ 39 նումրայ 3 շրաթ
ին գրած այ, է դալամ քսուր
առի

ԲՃԼԲ, : 18 վերոյ ժԲ դալամ կայի
իքմիկին ջամն այ

17բ

Աստուծով ֆարդ ժԴ-ումն. 14

32 նումրայ Աստուծով քիվն ՂԸ ն[ա]դար Լօ-ումն գրեցի, որ մեր Լօ խակ
շամախու քնար շարրաֆի ապրդէն Զ խակն իմ խէր Մօսկօվումն ծա-
խէլ էր, ԻԿ խակն, որ է ժԲ-քն ժԸ ղիտրանոց, ժԲ-քն ժԷ ղիտրանոց,
ջամն այ ԻԿ խակ, նախայ 20-ումն Արխանցկայ Զ նազիւմ Արխանց-
կայ բառցէլին, վերոյ թարեղումն սլամաթ դախլ նլալ Այմարդամ,
ներքոյ գրեալն 24 խակին ծախսին, խալչին քաթէն այ, որ գրեցի: Տէր
Յիսուան մին բարի բազարի բուստ բերի, ամէն.

ԱՌօՂԳ, : 19 ֆարդ 15 նումրայ 2 թի-
րայ ժԳ գրած այ, որ նումրայ 25
խակն, որ է 17 ղիտրանոց, ծա-
խեցի որ է քաշն այ 252

ԱՌօՁԶ, : 5 ֆարդ 16 նումրայ 2 թիրայ
ԻԿ գրած այ, որ նումրայ 28 խա-
կըն 17 ղիտրանոցն ծախեցի, գինն
այ, որ է քաշն այ 253

ԲՌԲՃԿօ, : 12 ֆարդ 16 նումրայ 3 թի-
րայ ԻԶ գրած այ, որ նումրայ 18
ժԸ ղիտր[ա]նոց այ, նումրայ 24
ժԷ ղիտրանոց այ, Բ խակ ծախե-
ցի, քաշն այ 526

ԱՌԱՃՆԵ, : 10 ֆարդ 16 նումրայ 4 թի-
րայ ԻԷ գրած այ, որ նումրայ 17
խակն ծախեցի, քաշն այ ժԸ ղիտ-
րանոց, գինն այ, որ է քաշն այ
ֆոնթ՝ 262

ժօ, : 5 ֆարդ 15 նումրայ 1 ն[ա]-
դար Լօ գրած այ, որ Իօ խա-
կին նազիւն խանելէ մինչ ի
տունն բարբի քրէ գնաց

ԵՃԿԹ, : 7 ֆարդ 15 նումրայ 5 թի-
րայ Զ գրած այ, որ Իօ խակին
գոմրուկ տվի, ֆի խակին ջամն
այ գուղի 9½ ըստակովն

Գ, : 10 ֆարդ 15 նումրայ 10 թիրայ
ժԲ գրած այ, որ ղարշուխ ծա-
խած Ա խակին համալի խալչ
տվի, մինչ ի միգ[ա]յնն

ժօ, : 1½ ֆարդ 16 նումրայ 3 թի-
րայ ԻԶ գրած այ, որ ղարշուխ
ծախած Գ խակին միղանի
խալչ, համալի տվի, ֆի խա-
կին 3 : 10½

ԱՌօՁԱ, : 18 ֆարդ 17 նումրայ 3 դա-
մայ Ա գրած այ, որ նումրայ 26
խակն ծախեցի, քաշն այ 17 ղիտ-
րանոց, թալիսովն քաշն այ, որ է
ֆոնթ 252

ԱՌօՂԲ, : 19 ֆարդ 23 նումրայ 4 նիր-
հան Զ գրած այ, որ նումրայ 6
խակն ծախեցի, 17 ղիտրանոց,
թալիսովն քաշն այ ֆոնթ 253

ԲՌԱՃԿԹ, : 2 ֆարդ 25 նումրայ 7
շամս ժՁ թիվն ՂԹ գրած այ, որ
Բ խակ ծախեցի Գիրք Ըսամին
նումրայ 7, նումրայ 29. 507

ԲՌԱՃՆԵ, : 19 ֆարդ 25 նումրայ 8
շամս ժՁ գրած այ, որ Բ ղակ Ըս-
նէղ գէ Իսակին ծախեցի Բ խակ
նումրայ 8, նումրայ 23.504

ԱՌԲՇԻԱ, : 2 ֆարդ 26 նումրայ 3 շամս
Լօ գրած այ, որ Եօսա Վիլինկին
ծախեցի Ա խակ, որ է նումրայ 13,
քաշն այ 270

ժԳԻԸԿԿ, : 13 ֆարդ 27 նումրայ 3
ադամ ժԷ գրած այ, որ մնացեալ
12 խակն ծախեցի Եսն ֆոնն Կէզ-
զնին, որ է 9 խակն 13 ղիտրա-
նոց այ 3 ֆոնթ, որ է նումրայ 9,
14, 10, 19, 15, 22, 11, 12, 18,
27, 21, 20 առանց շվան թալի-
սովն, քաշն այ 3202

ԻԷՌԱՃՂԸ, : 19 վերոյ ժօ դալամին
ջամն այ ԻԷՌԱՃՂԸ, 19 : 6281

ԱՌՁՃԺԱ, : 5 ղարշվին խալչն վերոյ
ջամէն գնայ

ԻՆՌԵՃՁԷ, : 14 գնաց վերոյ ջամէն
մնաց խալիս ԻԴ խակին գինն այ

Գ, : 10½ ֆարդ 16 նումրայ 5 թի-
րայ ԻԷ, Ա խակին միղան գնելէ
համալի

Գ, : ֆարդ 17 նումրայ 3 դամայ Ա
գրած այ, Ա խակին միղանի
խալչ, համալի տվի

ԳՃՆԵ, : 16 ֆարդ 17 նումրայ 6
դամայ Ե գրած այ, որ ԻԴ խա-
կին Արխանցկու մինչև ի տեղս
շկուրի տվի, ջամն այ 345 : 15

ԱՃԺԹ, : 12 ֆարդ 18 նումրայ 13
դամայ ԻԹ գրած այ, որ Գ խա-
կըն կտրիկատում էր (") գում-
րուկ, քրէն տվի խակէրն լինթ...ն

Դ, : 10 ֆարդ 19 նումրայ 6 համի-
րայ ժօ գրած այ, որ Մաթոս
դանին ծախած Ա խակին Ա
գազն կտր[ա]վ չէր, գարայ ա-
րեա, որ է

ԲՃօԹ, : 5 ֆարդ 19 նումրայ 8 հա-
միրայ ժԲ գրած այ, ԻԿ խակին
Արխանցկու մինչ ի տեղս նազի
քրէ տվի, ի բարի

Գ, : ֆարդ 20 նումրայ 16 արամ Թօ
գրած այ, որ խալչ տվի

Գ, : 14 ֆարդ 23 նումրայ 4 նիրհան
Զ գրած այ, ղարշվի խակին մի-
ղանի

ԿԳ, : ֆարդ 24 նումրայ 5 նիրհան
ժԸ գրած այ, որ ղարշուխ է
խակին Բէկկալայ դալալի տվի,
ջամն այ, ֆի 9 գուղի

ԻԲ, : 4 ֆարդ 25 նումրայ 6 ավիլ-
յաց Գ-ումն գրած այ, որ Ա
խակ ղարշուխ ապրճմին դա-
րայ գնայ

ԺԳ, : 16 ֆարդ 25 նուժրայ 12, շամս
ժՁ գրած ալ, զարշվի Դ խակին
միզանի

Դ, : 2 ֆարդ 26 նուժրայ 4, շամս Լօ
գրած ալ, զարշվի Ա խակին մի-
զանի

ԽԲ, : ֆարդ 27 նուժրայ 4 ազամ ժԷ
գրած ալ, որ զարշվիս 12 խա-
կին միզանի խալը, համալի տվի

ԼՁ, : ֆարդ 30 նուժրայ 2 ազամ ԻԳ
գրած ալ, որ Դ խակն Խանդա-
մին ձեռնօվն ծախեցի, զալա-
լի տվի, ֆի 9 զուլդի

ԱձԺԷ, : ֆարդ 31 նուժրայ 5 ազամ
ԻԸ գրած ալ, որ 13 խակին Բէկ-
լդայ զալալի տվի, ֆի 9 զուլ-
դօվն

ԻՁ, : 12 ֆարդ 37 նուժրայ 3 շրաթ
ԻԲ գրած ալ, որ ԻԴ խակին մա-
ղազի քրէ տվի Մարկոսին

ԱՌՁՃԺԱ, : 5 վերոյ 20 զալամին ջա-
մըն ալ 1611 = 5¹/₂

18ա

Աստուծով ֆարդ ժե-ումն. 15

33 նուժրայ Աստուծով թիվն ՂԸ ն[ա]զար Լօ-ումն գրեցի, որ մեր ժԳ խակ,
Գիլանայ ապրիշումն Ձ խակն Իծ շիրտանոց ալ, է խակն Իօ-անոց
ալ, ջամն ալ ժԴ խակ, նախայ Իօ-ումն Արխանցիայ Ձ նալում բու-
ցէլին վերոյ թարեղումն. սլամաթ արեկ զախլ Ելամ Այմարդամ, ներ-
քոյ գրեալն ժԳ խակին ծախսին խալըին քաթէն ալ: Տեք Յիսուան մին
բարի բազար բուստ բերի, ամէն

ԳՌԴՃԷ, : 7 ֆարդ 16 նուժրայ 5 թի-
րայ ԻԹ գրած ալ, Բ խակ Գիլա-
նայ շարբաֆի ծախեցի, քաշն ալ
թալիսօվն 495

..Ձ, : 13 ֆարդ 15 նուժրայ 2 ն[ա]-
զար Լօ գրած ալ, որ ժԳ խա-
կին նազէ խանելէ բարթի քրէ
տվի, մինչև ի տուն ջամն ալ

ԵՌԴՃԻԱ, : 18 ֆարդ 17 նուժրայ 5
դամայ Ե-ումն գրած ալ, որ 3
խակն ծախեցի, 2-քն ԻԵ-անոց,
1-քն 20-անոց, թալիսօվն քաշն
ալ 771

ԱՌԹՃԷԱ, : 18 ֆարդ 17 նուժրայ 6
դամայ է-ումն գրած ալ, որ Ա
խակ 25-անոցն ծախեցի, խալիս
քաշն ալ, որ է ֆոնթ 276

ԳՌԴՃՄԴ, : 9 ֆարդ 19 նուժրայ 4 հա-
միրայ Ը-ումն գրած ալ, որ 2
խակ Գիլանայ ապրիշումն ծախեցի,
թալիսօվն քաշն ալ 497

ԳՌԴՃԻԸ, : 4 ֆարդ 19 նուժրայ 5 հա-
միրայ Ը գրած ալ, որ Բ խակ էլ
Գիլանայ ապրիշումն ծախեցի, Թա-
լիսօվն քաշն ալ, որ է 496

ԱՌԵՃԷՆ, : 3 ֆարդ 21 նուժրայ 2 ով-
դան Բ գրած ալ, որ մին խակ
ապրիշումն ծախեցի, զինն ալ, Թա-
լիսօվն քաշն ալ 221

ԳՌօՄԲ, : 16 ֆարդ 26 նուժրայ 7 ա-
զամ ժԺ գրած ալ, որ Բ խակն ծա-
խեցի, առանց շվան թալիսօվն
քաշն ալ 434

ԻՌՌԴՃԺԵ, : 15 վերոյ է զալամին ջա-
մըն ալ 22415 = 15 : 3190

ԸՃԽօ, : 14 զարշվիս խալըն վերոյ ջա-
մէն զնաց

ԻԱՌԵՃԷՆ, : 1 զնաց, վերոյ ջամէն
մնաց խալիս 13 խակին զին[ն]
ալ

ԳՃԷօ, : 2 ֆարդ 15 նուժրայ 6 գրած
ալ, որ ժԳ խակին գոմրուկ
տվի, ֆի խակին 28 զուլդի 9¹/₂-
օվն, փողին ջամն ալ, որ է

..Ձ, : 12 ֆարդ 16 նուժրայ 8 թիրայ
ԻԹ, Բ խակին միզանի խալը
համալի [տվի]

ԱՃՁԷ, : 4 ֆարդ 17 նուժրայ 7 դա-
մայ Ե գրած ալ, որ 13 խակին
Արխանցիու մինչ ի տեղս շիու-
րի տվի, ջամն ալ 187 զուլդի
4 բստակ

..Ժօ, : 10 ֆարդ 17 նուժրայ 10 դա-
մայ Ձ գրած ալ, որ 3 խակին
միզանի խալը [տվի]

Գ, : 15 ֆարդ 17 նուժրայ 12 դամայ
է գրած ալ, որ Ա խակին մի-
զանի խալը տվի

ԺԳ, : 8 ֆարդ 19 նուժրայ 5 համի-
րայ Ը գրած ալ, որ Դ խակին
համալի մինչ ի միզանն

ԱՃԺԳ, : 7 ֆարդ 19 նուժրայ 9 հա-
միրայ ժԲ գրած ալ, որ ժԳ խա-
կին Արխանցիու մինչ ի տեղս
քրէ տվի, ջամն ալ 113 : 7 բս-
տակ

ԻԲ, : 10 ֆարդ 20 նուժրայ 9 արամ
ժԵ գրած ալ, որ զարայ տվին

Գ, : 5 ֆարդ 21 նուժրայ 2 ովզան
Բ գրած ալ, որ Ա խակին մի-
զանի խալը

ՁԳ, : ֆարդ 24 նուժրայ 6 ներհան
ժԸ գրած ալ, որ զարշուխ ծա-
խած ժԱ խակին զալալի տվի,
ֆի խակին 9 զուլդօվն

2, : 8 ֆարդ 26 նումրայ 11 աղամ
ժե գրած այ դարշվիս ծախած
Բ խակին միզանի, համալի
ավի, որ է

ԺԳ, : ֆարդ 37 նումրայ 4 շրաթ ԻԲ,
13 խակին մաղաղի քրէ տվի
դալալ Մարկոսին, ֆի խակին Ա
գուլգովն

Ըձեօ, : 14 վերոյ ԺԳ զալամին շամն
այ, որ է 540 = 14

18բ

Աստուծով ֆարդ ժԶ-ումն. 16

34 նումրայ Աստուծովն թիվն ՂԸ ն[ա]ղար Լօ-ումն գրեցի, որ էս ներքոյ
գրեալն Ե խակ քնար աղբիշումին ծախսին խալչին քաթէն այ, որ էլ
սլամաթ զախլ էլա Այմարդամ. 3-քն վերոյ թարեղումն արեկ, 2-քն
էլ թիրայ Լօ-ումն արեկ: Տեք Յիսուսն բարի բազար տայ

ԴՌԳՃՂԳ, : 15 ֆարդ 19 նումրայ 8
համիրայ ԺԱ գրած այ, որ Ե խակ
քնար աղբիշումն ծախեցի, խա-
լիս գինն այ, բաշն այ Ե խակին
շվանօզն, որ է 1312 ֆոնթ

ԳՃԻԾ, : զարշվիս շամէն վերոյ գինի-
ցըն գնայ, որ է

ԴՌօԿԹ, : 15 գնաց, վերոյ շամէն մը-
նաց խալիս Ե խակ քնարին գինն

Ա, : 11 ֆարդ 15 նումրայ 3 գրած
այ, որ 3 խակին նազէն խանեղէ
բարթի քրէ տվի, մինչև ի նազ,
բարին

ՁԵ, : 8 ֆարդ 15 նումրայ 7 գրած այ
3 խակին, ֆի 28 գուլգի ԹՂ₂
բստակօզն զոմրուկ տվի, շամն
այ, որ է

ՀԲ, : ֆարդ 17 նումրայ 8 դամայ Ե
զրած այ, Ե խակին շկուրի տվի
Արխանցիւռ մինչ ի տվեղս,
խակին 14 գուլգի 8 բստակ

ՄԷ, : 19 ֆարդ 18 նումրայ 10 դա-
մայ ԺԷ գրած այ, որ Բ խակին,
որ յետ էր մնացել, զոմրուկ և
բարթի քրէ տվի, ի բարին

ԺԳ, : 10 ֆարդ 19 նումրայ 7 համի-
րայ ԺԱ գրած այ, Ե խակին
համալի, միզանի

ԽԳ, : 12 ֆարդ 19 նումրայ 10 հա-
միրայ 12 գրած այ, որ 5 խա-
կին Արխանցիւռ մինչև տեղս
նազի քրէ տվի, շամն այ

ԽԾ, : ֆարդ 24 նումրայ 4 նիրհան
ԺԸ գրած այ, որ Ե խակին ֆի
Թ գուլգովն Բէկղայ զալալի
տվի, շամն այ 49

Ե, : ֆարդ 38 նումրայ 1 շրաթ ԻԲ
գրած այ, մաղաղի քրէ տվի

ԳՃԻԾ, : .. վերոյ 8 զալամին շամն
այ, որ է

19ա

Աստուծով ֆարդ ժԷ-ումն. 17

35 նումրայ Աստուծով թիվն ՂԸ թիրայ ԺԴ-ումն գրեցի էս նակոր Թէլար դէ
Իանկին քաթէն այ

ԱՌօՂԳ, : 19 ֆարդ 19 նումրայ 2 հա-
միրայ Ե գրած այ, որ զարշոյիս
թալապն թամամ յինք առի, որ
հասապն շարայ ելազ, ի բարին

ԱՌօՂԳ, : 19 ֆարդ 15 նումրայ 9
թիրայ ԺԴ գրած այ, որ Ա խակ
շամախու քնար շարթաֆոն շահ-
տան թալապ գրեցի, մինչ ի 2
շարաթ տայ

36 նումրայ Աստուծով թիվն ՂԸ թիրայ ԻԴ-ումն գրեցի էս Մաթոս դէ Հանին
քաթէն այ

Ջժօօ, : ֆարդ 16 նումրայ 7 թիրայ ԻԹ
գրած այ, որ զարշոյիս թալապի
կոնթէ յինք առի, որ է շամն այ
600 գուլգի, ի բարին

ԳՃՁԲ, : 5 ֆարդ 19 նումրայ 6 համի-
րայ Ժօ գրած այ, որ մնացեալ
թալապս հինք առի, որ հասապն
շարայ ելա, ի բարին, Յիսուս
Քրիստոս

ԱՌօՁԲ, : 5 ֆարդ 16 նումրայ 1 թի-
րայ ԻԴ գրած այ, որ Ա խակ
քնար շարթաֆիտն շահտան
թալապ գրեցի, որ կէսն նազդ,
կէսն մինչ ի 2 շարաթ վաղայ
տայ, ի բարին: Յիսուս Քրիս-
տոս օգնեայ

Աստուծով թիզն ՂԸ նիրհան Ջ-ումն գրեցի, որ էս կամէրթ Եօսաէն-գրեին քաթէն ալ. նումրայ 36

ԱՌ՞՞ՂԲ, : 19 ֆարդ 25 նումրայ 5 վելլայց Գ-ումն գրած ալ, որ դարշուխ թալապին կոնթէ լինք առի վերոյ թարեղումն

ԱՌ՞՞ՂԲ, : 19 ֆարդ 23 նումրայ 3 նիրհան Ջ գրած ալ, որ Ա խակ շամախու ապրշմին շահտան թալապ գրեցի, մինչ ի ինք առում

19բ

Աստուծով ֆարդ ԺԸ-ումն. 18

37 նումրայ Աստուծով թիզն ՂԸ թիրայ ԻՋ-ումն գրեցի էս Եան Վէլսինկէս Իգակգօնին քաթէն ալ

ԱՌԻՃՕ՞, : ֆարդ 16 նումրայ 6 թիրայ ԻԹ գրած ալ, որ դարշուխ թալապին կոնթէ լինք առի 1200 գուլդի, ի բարին

ԲՌԻԹՎ՞՞, : 12 ֆարդ 16 նումրայ 2 թիրայ ԻՋ գրած ալ, որ Բ խակ Շամախոյ քնար շարքաֆոն շահտան թալապ գրեցի, որ է կէսն նաղդ ալ, կէսն մինչև ի Ջ շարթ վաղայ, տալ

ԵՃՕ՞, ֆարդ 18 նումրայ 3 դամայ ԻԹ-ումն գրած ալ, որ Ա դալամ լինք առի իմ թալապին կոնթէ, շամն ալ, որ է 500 գուլդի

ԵՃԿ՞, : 12 ֆարդ 20 նումրայ 3 համիրայ ԻԳ գրած ալ, որ թալապին մնացեալ թալապս լինք առի, որ է հասապն չուրայ ելալ

ԲՌԻՃԿ՞, : 12 վերոյ 3 դալամին շամն ալ, որ է 2260 գուլդի 12 [ըստակ]

38 նումրայ Աստուծով թիզն ՂԸ թիրայ ԻԷ-ումն գրեցի էս Դիրք Ըոսմին քաթէն ալ

ՋՃՕ՞, : ֆարդ 19 նումրայ 12 համիրայ ԻԳ-ումն գրած ալ, որ դարշուխ թալապին կոնթէ էղն մին դալամ լինք առի

ԱՌԱՃՂԵ՛, : 10 ֆարդ 16 նումրայ 4 թիրայ ԻԷ գրած ալ, որ Ա խակ քնար շարքաֆոն շահտան թալապ գրեցի, որ կէսն մինչ ի Ջ

ԵՃՂԵ՛, : 10 ֆարդ 21 նումրայ 3 ովդան ԺԱ գրած ալ, որ դարշուխ մնացեալ թալապս լինք առի, որ չուրայ էլալ

շարթ վաղայ, կէսն մինչ ի 3 ամիս վաղայ տալ, ի բարին

ԱՌԱՃՂԵ՛, : 10 վերոյ Բ դալամին շամն ալ, որ է 1175 գուլդի, 10

ԲՌԱՃԿԹ, : 2 ֆարդ 25 նումրայ 13 շամս ԺՋ. թալապ գրեցի Բ խակ քնար շարքաֆոն շահտան, որ կէսն մինչ ի 6 շրթ, կէսն մինչ ի 3 ամիս վաղայ փողն տալ, ի բարին

ԱՌԱՃԿԹ, : 2 ֆարդ 31 նումրայ 3 աղամ ԻԹ գրած ալ, որ դարշուխ իմ թալապին կոնթէ լինք առի, որ է շամն ալ, որ է

ԳՌԳՃԵԳ՞, : 12 վերոյ Բ դալամին շամն ալ, որ է

ԱՌՕՕ՞, : ֆարդ 36 նումրայ 3 շրթ ԺԷ գրած ալ, որ մնացեալն առի

ԳՌԳՃԵԳ՞, : 12 վերոյ Գ դալամին շամն ալ, որ է

Աստուծով թիզն ՂԸ ովդան Բ-ումն գրեցի, որ էս Գէվէդուէ նօյժ Մարշալին քաթէն ալ, նումրայ 38

ԱՌԵՃՂ՞, : 3 ֆարդ 25 նումրայ 4 նիրհան ԻԳ գրած ալ, որ դարշուխ թալապն լինք առի, որ է շամն ալ 1570 գուլդի, 3 ըստակ

ԱՌԵՃՂ՞, : 3 ֆարդ 21 նումրայ 3 ովդան Բ գրած ալ, որ Ա խակ Գիլանայ ապրշմին շահտան թալապ գրեցի, մինչ ի Ջ շարթ վաղայ փողն լինքն առում, ի բարին

20ա

Աստուծով ֆարդ ԺԹ-ումն. 19

39 նումրայ Աստուծով թիզն ՂԸ դամայ Ա-ումն գրեցի էս նիկօլաս ֆան Զօրին քաթէն ալ

ԱՌԵՃՕ՞, : ֆարդ 17 նումրայ 4 դամայ Գ գրած ալ, որ դարշուխ թալապին կէսն նաղդ լինք առի, կէսն մինչ ի 6 շրթ լինք կառում

ԳՌԲՃԿԳ՞, : 6 ֆարդ 17 նումրայ 1 դամայ Ա գրած ալ, որ նիկօլաս ֆան Զօրէն 3 խակ քնար շարքաֆոն ապրշմին գինն թալապ գրեցի, 2-քն թարվսցի Մէլքումինն ալ, Ա-քն մերն ալ, շամն ալ 3263

ԱՌՕ՞, : ֆարդ 19 նումրայ 3 համիրայ Ը-ումն. լինք առի, որ գրած ալ

ՋՃԿԳ՞, : 6 ֆարդ 19 նումրայ 11 համիրայ ԻԹ գրած ալ, որ դարշուխ

մեացեալ թաթիւնայ թաւապս լինք ա-
ռի, ի բարին

ԳՌԲՃԿԳ, : 6 վերոյ 3 զաւամին շամն
այ, որ է 3263 գուղի 6 քստուկ

40 Եւումբայ Աստուծով թիվն ՂԸ դամայ է-ումն գրեցի էս Առնայտ Դի[ն]-
գրիքին քաթէն այ

ԳՌԶՃԻԱ, : 6 ֆարդ 23 նումբայ 3 ու-
ղան ԻԸ-ումն գրած այ, որ Ա-
նայտ Գինդրիքէն Իօ նոթ լենայ
քնարի կոնթէ օմադ արարի

ԱՌԲՃՀԱ, : 18 ֆարդ 17 նումբայ 13
դամայ Ե գրած այ, որ թաւապ
գրեցի Ա խակ Գիլանայ ապրշմին
զինն ուրնիցն մինչ ի 2 ամիս
լինք առում, ի բարին: Տեր Հի-
սուսն ողորմեայ

ԱՌԶՃԵԲ, : 8 ֆարդ 31 նումբայ 7
աղամ ԻԹ գրած այ, զարշվի
պարթքն տվի

ԳՌԶՃԻԱ, : 6 վերոյ Բ զաւամին
շամն այ, որ է

20բ

Աստուծով ֆարդ Իօ-ումն. 20

41 Եւումբայ Աստուծով թիվն ՂԸ դամայ Ժօ-ումն գրեցի էս մեր Թեվանի
որդի Մարկոսին քաթէն այ

ԱՌԵՃԼԶ, : ֆարդ 19 նումբայ 7 համի-
րայ ԺԱ գրած այ, որ զարշուխ
թաւապն էղն լինք առի, որ է
1536 գուղի, ի բարին

ԱՌԵՃԼԶ, : ֆարդ 18 նումբայ 3 դա-
մայ Ժօ-ումն տվի ձեռաց ուրն,
մինչև ի լինք առում, ի բարին,
Յիսուս Քրիստոս օգնեայ

ԵՃԺԵ, : ֆարդ 25 նումբայ 9 շամն
ԻԴ, զարշուխ թաւապն լինք առի

ԵՃԺԵ, : ֆարդ 23 նումբայ 5 նիր-
հան Զ գրած այ, Բ զաւամ ձե-
ռաց տվի

42 Եւումբայ Աստուծով թիվն ՂԸ դամայ ԺԵ-ումն գրեցի էս Գիլանէնց Սարգսի
որդի Պիարոսին քաթէն այ

[ԳՌօօօ], : ֆարդ 20 նումբայ 9 ա-
րամ ԻԱ գրած այ, որ զարշուխ
տված ԳՌ գուղին էղն լինք առի,
որ շքայ ելավ, ի բարին

ԳՌօօօ, : ֆարդ 18 նումբայ 5 դա-
մայ ԺԵ գրած այ, որ մուրաթի
տվի, թարեղէն ինչ հանցկայ,
Ֆի ձ-ին Ա ամսէն կէսովն մու-
րաթ տայ, գրեցի թաւապ մինչ
ի լինք առում

43 Եւումբայ Աստուծով թիվն ՂԸ դամայ ԺԷ գրեցի էս Շիրազի Ավետի որդի
Զաքարէ քաթէն այ

ԳՌօօօ, : ֆարդ 20 նումբայ 4 արամ
Զ գրած այ, որ զարշուխ տված
ԳՌ գուղին Ղարայխանին ձեռ-
նովն լինք առի

[ԳՌօօօ], : ֆարդ 18 նումբայ 9
դամայ ԺԷ գրած այ, որ վերոյ
Զաքարէ մուրաթ տվի, թարե-
ղէն ինչ որ հանցկայ, Ֆի ձ-ին
Ա ամսէն կէսովն մուրաթ տայ,
ի բարին

ԳՃԼԵ, : 9 ֆարդ 26 նումբայ 6 աղամ
ԺԱ գրած այ, որ լինք առի

ԳՃԼԵ, : 9 ֆարդ 24 նումբայ 1 նիր-
հան Զ թաւապ գրեցի մինչ ի
լին[ք] ա[ռ]մ

21ա

Աստուծով ֆարդ ԻԱ-ումն. 21

44 Եւումբայ Աստուծով թիվն ՂԸ դամայ ԺԸ-ումն գրեցի, որ էս մեր Մուկովին
տված է լինք ա[ռ]մ եւրոսոցին, որ տեղս լինք կառում է կտամ քա-
թէն այ

ԳՌօօօ, : ֆարդ 18 նումբայ 2 դամայ
ԺԸ-ումն գրած այ, որ հոռում խօ-
շայ Սավիցն ԸՌ գուղոն թաւապին
զանտան ԳՌ գուղին էղն լինք ա-
ռի, մնաց կշտին ԳՌ գուղին, որ
ինչպէս շարթն ըտուլամայ գրած
է, ի բարին

ԳՌԱՃօօ, ֆարդ 18 նումբայ 12 դա-
մայ ԻԹ գրած այ, որ իմ խօր
վեղած Մուկովին եւրոսոցին, որ
ձ լինք էր առէն Իվ[ան] Դա-
նէլիէն, Դ խակ քնար շարթափ
պտտիկատ էր տվէ, էղն պտտի-
կատն լինք առի ձ-ին ԿԲ-օվն,
ԳՌԱՃօօ գուղի տվի ուրն, ի
բարին: Տեր Յիսուս ողորմեայ
մեզ

ԳՌօօօ, : ֆարդ 20 նումբայ 2 համի-
րայ ԻԴ գրած այ, որ հոռում խօ-
շայ Սավիցն մնացեալ թաթիւնայ
թաւապս լինք առի, որ է շամ այ
ԳՌ գուղի, ինչպէս շարթն ըտու-
լամայ գրած է

ԱՌԵՃԿօ, ֆարդ 21 նումբայ 1 արամ
ԻԱ գրած այ, որ իմ խօր վե-
ռած Մուկովին եւրոսոցին, որ
Ա սանազով Խօ թուան էր վե-
ռէլ Քալանթարի որդի Յօվա-

ԵՃՆԶ, : ֆարդ 20 նումրայ 6 արամ ժծ
զրած ալ, որ Մաթոսի որդի Աշոշ-
ծատուրիցն յինք առի իմ խօր
Մօսկովին ամած հօրօտչին, որ
Ա սանադով ժԴ թուամն էր ամէլ
մինչև ի տեղս ճ-ին 2Ը-օվն. 546
զուլդի էզն առի

Նիսէն, Բ խակ շամախու քնար
շարքաֆի ասրիշում պոտիկատ
էր ամէլ, էզն պոտիկատն յինք
առի, ֆի ճ-ին 2Ը-օվն. 1560
զուլդի ամի Գիլանէնց Սարգսի
որդի Պիտրոսին, որ խակսն շու-
քայ ելավ

ԶՈՆՃՆԶ, : վերոյ Գ զաւամին ջամէն
այ, որ է 8546 զուլդի

ԱՌԸՃՆՈ, : ֆարդ 33 նումրայ 1 շրաթ
Բ գրած ալ, որ մեր Մօսկո-
վ[[ի]] վեռած հօրօտչին, որ
ԽԶ թուամն Ըստէփ[ան] Բօ-
քիցն վեռէլ ինք, Բ խակ Գիլա-
նայ ասրիշում, պոտիկատ ինք
ամէլ վերոյ թարեզումն, տեղս
ուրն ամի և ինձ թարքար էլ օ-
մազ արարի, որ 346½ ոսկի
զնամ Մօսկովումն տամ, ի բա-
րին

ԶՈՆՃՈՅ, : վերոյ Գ զաւամին ջամն
այ, որ է

45 Եւամայ Աստուծով թիվն ՂԸ համիրայ Ը գրեցի էս Կլասմուզինզօնին
քաթէն այ

ԱՌԶՃՆԹ, : 1 ֆարդ 19 նումրայ 9 հա-
միրայ ԻԲ-ումն, յինք առի զար-
շոյիս թալապին կոնթէ ջամն այ,
որ է 1649 զուլդի 1 ըստակ

ԳՌԴՃՄԳ, : 9 ֆարդ 19 նումրայ 3
համիրայ Ը գրած ալ, որ 2 խակ
զիլանայ ասրշումին փողն Կլաս-
մուզինզօնէն թալապ գրեցի

ԱՌԸՃՈՆ, : 8 ֆարդ 20 նումրայ 8 ա-
րամ ժԵ գրած ալ, որ մնացեալ
զարշոյիս թալապն յինք առի, շու-
քայ ելավ հոստապն

ԳՌԴՃՄԳ, : 9 վերոյ Բ զաւամ յինք ա-
ռածին ջամն այ, որ է

46 Եւամայ Աստուծով թիվն ՂԸ համիրայ Ը գրեցի էս Գէվիթուէ Կլասրէնթին
քաթէն այ

ԱՌՆՃՈՅ, : ֆարդ 19 նումրայ 10 հա-
միրայ ԻԲ գրած ալ, որ զարշոյիս
թալապին կոնթէ յինք առի, ջամն
այ 1500 զուլդի, ի բարին

ԳՌԴՃԹԷ, : 4 ֆարդ 19 նումրայ 4
համիրայ Ը գրած ալ, որ Բ խակ
Գիլանայ ասրշումին փողն Գէվի-
թոյէ Կլասրէնթէն թալապ գրեցի

ԱՌԹՃՆԷ, : 4 ֆարդ 20 նումրայ 7 ա-
րամ ժԵ գրած ալ, որ մնացեալ
զարշոյիս թալապն յինք առի, հա-
ստապն շուքայ ելավ, վերջ

ԳՌԴՃԹԷ, : 4 վերոյ Բ զաւամին ջամն
այ, որ է 3447 [զուլդի] 4 ըս-
տակ

21ր

Աստուծով ֆարդ ԻԲ-ումն. 22

Եւամայ 47 Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ արամ ԻԴ-ումն գրեցի, որ Խալապրէնց
պարոն Մարգարին թալապ Մաթոսի որդի Ազալծատուպն և Ավետրն
ինձ օրդնի ամին, որ 30 ճոթ լէնայ քնար առում, թալապ առում, տա-
րումնս աղարկեմ և 7400 զուլդի փող ամին, որ մինչև ի էս ճոթանքոց
թամամելն թալապ հնեն, եվիլ պակասն մինզմին տեսնենք, էս այ
քաթէն.

ԷՌՆՃՈՅ, : ֆարդ 20 նումրայ 11 ա-
րամ ԻԴ գրած ալ, որ վերոյ Ազալ-
ծատուրէն և Ավետրն է զաւամ
ինձ ջամայ արարի, ի բարին

ԳՌԶՃԶԵ, : 14 ֆարդ 21 նումրայ 7
ովզան ժԱ գրած ալ, որ Եան
ֆան Լօստրէն Իօ ճոթ լէնայ
քնար առի վերոյ Ազալծա-
տ[ու]րէ և Ավետրն կոնթէ, ինչ-
պէս ըստալումայ գրած ալ, խամ
գաղի ջամն այ 800 : 1

ԻԳ, : 13 ֆարդ 35 նումրայ 3 շրաթ
ԻԲ գրած ալ, որ 3000 զուլդին 72
օրէն ճ-ին Ա տարէն Գ-օվն մու-
ղաթ յինք առի, Ջարդալանի որ-
դի Ըստէփանէն ջամն այ

6 ֆարդ 21 նումրայ 9 ովզան
ժԱ գրած ալ, որ զարշոյիս փո-
ղին համալի ամի մինչ ի տոնն

ԽԵ, : 10 ֆարդ 39 նումրայ 2 շրաթ ԻԶ
գրած ալ, որ զարշոյիս թալապին
կոնթէ յինք առի, որ է ջամն այ

ԱՌԸՃՄԱ, : 13 ֆարդ 23 նումրայ Ա
ովզան ԻԸ գրած ալ, որ Պիտր
Մէնթիկէն ժօ ճոթ լէնայ քնար
առի 400 : 1

ԷՌՆՃԿԹ, : վերոյ 3 զաւամին ջամն այ,
որ է 7569 : 3

ԺԳ, : 16 ֆարդ 26 նումրայ 3 շամս
լօ գրած ալ, որ Ա չուխտ մում-
դան ուր մաղազօվն առի գինն
ալ

Գ, : 5 ֆարդ 27 նումրայ 11 աղամ
ԺԸ, Ե խակին խամար 5 չուխտ
տախտակ առի, չուխտն 13 ըս-
տակ

ԹճԻԲ, : 10 ֆարդ 29 նումրայ 3 ա-
ղամ ԺԹ գրած ալ, որ 30 ճո-
թին ևօ գուլգօվն խուզելէ, 15
ըստակօվն գօպլ փարսի Բ շա-
մրն ալ 922=10

ԽԲ, : 8 ֆարդ 29 նումրայ 3 աղամ
ԻԴ. Դ Թօպ շալին փարսի

ՂԵ, : ֆարդ 30 նումրայ 7 աղամ ԻԵ
գրած ալ, որ վերոյ Ե խակին
Թաֆտի, կոճակի, մուշամբի
քաթէն ի

էճԺօ, : 11 ֆարդ 32 նումրայ 3 շրաթ
2 գրած ալ, որ 17 ճոթն Մօփ-
վէտորօվին ներկել տվի 10 զրո-
մազ, 3 ալ, 2 ջօվղի, Ա բա-
ն[ա]ֆշ, Ա նարնջի, շամն ալ

...Ը, : 1 ֆարդ 32 նումրայ 4 շրաթ
2. Ա Թօպ շալն զումազին տ[վի]

ԻԱ, : ֆարդ 33 նումրայ 7 շրաթ ԺԳ
գրած ալ, որ Ե ճոթն ճարմակ
ներկել տվի

ԱճԺԶ, : 8 ֆարդ 34 նումրայ 2 շրաթ
ԺԴ գրած ալ, որ 8 ճոթ նիմ-
ռանկ ներկել տվի

ՂԸ, : 5 ֆարդ 38 նումրայ 5 շրաթ
ԻԲ գրած ալ, որ Ե խակին զում-
բուկ, քրէ, բարքի քրէ, բար-
բանդի

Թ, : 1 ֆարդ 38 նումրայ 6 շրաթ ԻԲ
գրած ալ, որ գրի փող ամ
սվէլ Մօսկօվումն և տեղս

էնենճկԹ, : 3 վերոյ ԺԴ զալամին
շամն ալ, որ է 1200 : 2

վերոյ ևօ ճոթին քաշած գազի
շամն ալ, որ » 148 : 2

վերոյ Բ զալամին գազին քաշա-
ծին խամի 1349:

վերոյ 30 ճոթին ֆի Դ գազ 3
շարեք, 3 գրէ քաշվէց, շամումն
6 գրէ իվէլի ալ և վերոյ փո-
ղիցն Դ զալամ գնայ, մումգա-
նին գինն և շալին փարսն, Ա
Թօպ շալին ներկն և գրին փողն
Դ զալամ գնայ, որ է շամն ալ
33 գուլղի 6 ըստակ, վերոյ շա-
միցն գնաց մնաց էնենճլԵմ գուլ-
ղի 17 ըստակ, 1349 գազի վե-
րայ սամ արաբի, ֆի գազն ըն-
կամ ամենայն խալջօվն մինչ
ի նավի դուխն և գուլղի 11 ըս-
տակ 5¹/₂ կարս զօթօվն շա-
մումն 6 ըստակ պահաս ալ,
շամն ալ 7535 գուլղի 17 ըս-
տակ և վերոյ Ե խակին 2-քն
բաոցի ֆրղաթ «Պիտր Մօլա-
րումն», 1-քն բաոցի ֆրղաթ
«Եան Փավլոս Կէտումն», 2-քն
բաոցի «Փէնք ախէ» անցկումն:
Տէր Տիտոսն բարի ճանապար
տայ աստուծով, ի բարին

48 նումրայ Աստուծով Թիւլն փոքր ՂԸ ովզան ԺԱ-ումն գրեցի, որ էս Կոսէ-
լիս ֆէլինկրին քաթէն ալ

ԴճԽԳ, : 4 ֆարդ 22 նումրայ 2 ովզան
ԺԱ-ումն գրած ալ, որ արամ
Ա-ումն օմազ արաբի Թարեղէն
մինչ ի 3 ամիս վաղայ փողն տամ

ԴճԽԳ, : 4 ֆարդ 27 նումրայ 6 ա-
ղամ ԺԸ գրած ալ, որ զարշվես
օմազ արարածն փողն էլն տվի,
որ է

49 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ ովդան ժԱ-ումն գրեցի, որ էս Մա-
թէոս Օրուսին քաթէն ալ

ԱնօլԶ, : 15 ֆարդ 22 նումրայ 3 ով-
դան ժԱ գրած ալ, որ արամ է-
ումն օմաղ արարի, որ թարեղէն
մինչ ի 6 շրաթ վազայ փողն տամ

ԱնօլԶ, : 15 ֆարդ 24 նումրայ 2
նիրհան ժԴ գրած ալ, որ զար-
շոյիս շամ ալ ար[արա]ծ փողն
էզն տվի, շոքայ ելավ

50 նումրայ Աստուծով թիվն ՂԸ ովդան ժԱ-ումն գրեցի, որ էս Գիլմար ֆան
դեր Սթօթրին քաթէն ալ

ԱճՂԹ, : 2 ֆարդ 22 նումրայ 4 ովդան
ժԱ գրած ալ, որ արամ ԻԸ թարեղ
օմաղ արարի մինչ ի տամ ուրն,
ի բարին: Յիսուս օգնեալ

ԱճՂԹ, : 2 ֆարդ 26 նումրայ 7 ա-
ղամ ժԱ գրած ալ, որ զարշո-
[յիս] պարթքն տվի, որ հասա-
պըն շոքայ ելավ, ի բարին

51 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ ովդան ԻԷ-ումն գրեցի, որ էս Ջարդա-
լանի որդի պարոն Ըսալփանին քաթէն ալ

ԳՌօօօ, : ֆարդ 26 նումրայ 4 աղամ Ը
գրած ալ, որ զարշոյ տվէի էզն
յինք առի, որ է շամն ալ 3000

ԳՌօօօ, : ֆարդ 22 նումրայ 7 ով-
դան ԻԷ գրած ալ, որ Մաթոսի
որդի Աղայծառ[ու]րէ կոնթէ
տվի մուգաթի ձ-ին Ա տարէն
Գ-օվն, մինչև յինք առում, ի
բարին

22բ

Աստուծով ֆարդ ԻԳ-ումն. 24

նումրայ 52 Աստուծով թիվն փոքր ՂԸ նիրհան ժԴ գրեցի, որ էս Յոսա վէլին-
կին քաթէն ալ

ԳՃԺԳ, : 11 ֆարդ 24 նումրայ 2 նիր-
հան ժԴ գրեցի, որ 9-ումն օմաղ
արարի 2 ճոթ լենայ քնարին դինն,
որ թարեղէն մինչ ի Գ կամ Գ ա-
միս վազայ փողն տամ, աստու-
ծով, ի բարին

ԱնթձԻԱ, : 2 ֆարդ 26 նումրայ 2
շամս լօ գրած ալ, որ զարշո-
յիս կոնթէ Ա խակ ապրշմին
դինն տվի ուրն

էճԶԸ, : 4 ֆարդ 26 նումրայ 2 շամս
ԻԳ գրած ալ, որ Ե ճոթ լենայ
քնարի կոնթէ օմաղ արարի, մինչ
ի խակն շոքայ լինի

ՂԱ, : 13 ֆարդ 33 նումրայ 3 շրաթ
ժԲ գրած ալ, թաթիմայ մեա-
ցեալ թալապն տվի, որ է շո-
քայ ելավ

ԲՃԺօ, : ֆարդ 30 նումրայ 2 աղամ ԻԳ
գրած ալ, որ է ճոթին խուղին
փողն ֆի 30 գուլդօվն օմաղ արա-
րի, ի բարին

ԱնԳճԺԲ, : 15 վերոյ Բ դալամին
շամն ալ, որ է

ԱնԳճԺԲ, : 15 վերոյ 3 դալամին շամն
ալ, որ է շամն ալ 1312=15

նումրայ 53 Աստուծով թիվն փոքր ՂԹ շամս ԺԷ-ումն գրեցի էս շալ ծախող
Նան Բուլլինին քաթէն ալ

ԴճԼԲ, : 9 ֆարդ 25 նումրայ 10 շամս
ժԷ-ումն գրած ալ, որ ժԺ թօպ
շալին կոնթէ օմաղ արարի մինչ ի
6 շրաթ տամ

ԳճԼԲ, : 9 ֆարդ 31 նումրայ 6 աղամ
ԻԱ գրած ալ, որ զարշոյիս
պարթքն տվի, որ է շամն ալ

նումրայ 54 Աստուծով թիվն փոքր ՂԹ շամս ժԶ-ումն գրեցի, որ էս Իզակ
Ըսնէփ դէ Իխանկին, քաթէն ալ

ԱՌԱՃՂԸ, : 9 ֆարդ 31 նումրայ 2 ա-
ղամ ԻԳ գրած ալ, որ Բ դաֆայ իճ
զարշոյիս թալապին կոնթէ յինք
առի, շամն ալ

ԲՌԱՃՄՆ, : 19 ֆարդ 25 նումրայ 14
շամս ժԶ գրած ալ, որ Բ խակ
ապրշումին ջահտան թալապ
գրեցի, մինչ ի 6 շրաթ վազայ
փողն տայ, ի բարին, տեր Յի-
սուս ողորմեալ

ԹՃՄԷ, : 10 ֆարդ 36 նումրայ 2 շրաթ
ժԵ գրած ալ, որ մեաքեալն առի

ԲՌԱՃՄՆ, : 19 վերոյ Բ դալամին շամն
ալ, որ է 2155=19

Աստուծով թիվն փոքր ՂԹ աղամ ժԷ-ումն գրեցի, որ էս Ինկիզի բա-
զարկան Նան ֆան Կէլլընդօսին քաթէն ալ, նումրայ 54

ԳՌօօօ, : ֆարդ 29 նումրայ 3 աղամ
ԻԳ գրած ալ, որ զարշոյիս թալա-

ժԳՌՃՅԱ, : 13 ֆարդ 27 նումրայ
3 աղամ ժԷ-ումն թալապ գրե-

պին կոնթէ էզն Ա դաւամ յինք
առի, ջամն ալ ԴՌօօօ,

ԹՌԸՃԿԱ, : 13 ֆարդ 33 նումրայ 4
շքաթ ժԲ գրած ալ, որ դարշուփս
թալապն յինք առի, որ շուքայ
հլալ

ԺԳՌԸՃԿԱ, : 13 վերոյ Բ դաւամին
ջամն ալ, որ է

23ա

Աստուծով ֆարդ Ին-ումն. 25

Նումրայ 55 Աստուծով Թիվն փոքր ՂԹ ավելյաց Ե-ումն գրեցի, որ էս ներքոյ
գրեալն թամամի, իմ ամենայն բարաթ խորդայվաթ[ին] և քսուրին
սասիին (") ամենայն քսուրին առքին խալչին քաթէն ալ

ԴՃԽԳ, : 2 ֆարդ 25 նումրայ 8 ա-
վելյաց Ե գրած ալ, որ Ա վա-
ռիլ [աս]ուղ առի, որ 734: Թ,
որ է ԲՃԹ-ըն նումրայ 0,
ԲՃԽԳԹ-ըն նումրայ 1 ալ,
ԲՃԼԷԹ-ըն նումրայ 2 ալ, ՄԴԹ-
ըն նումրայ 3 ալ, ֆի 12 քս-
տակ, ջամնումն 54

ԱՃՈԹ, : ֆարդ 25 նումրայ 9 ավել-
յաց Ե գրած ալ, Բ սճաթ ...
մինն 64 գուլդի լէվն, մինն 45
գուլդի, ջամն ալ 109

ՂԷ, : 11 ֆարդ 26 նումրայ 9 ազամ
ժԱ գրած ալ, որ 10 դաւամ
խորդայվաթ առի, ինկլիզինն
ալ Ա կապոց մեծ...

ԱՃՄՆ, : 13 ֆարդ 26 նումրայ 10
ազամ ժԱ գրած ալ, որ Բ Թը-
ֆան[4], Ա չուխտ տապանջայ
առի, գինն ալ, որ է

ԱՃՕԴ, : 16 ֆարդ 27 նումրայ 5 ա-
զամ ժԷ գրած ալ, որ 16 դա-
նայ [պ]ատկերք առի սանդ-
ղովն, գինն ալ, որ է

Ձի, ...խակ շամախու քնար շք-
րաֆի ապրշմին ջահտան մինչ
ի 14 օրն տայ: ՏԵր Յիսուս
Քրիստոսն աշուղի

Ե, : 12 ֆարդ 27 նումրայ 9 ազամ
ժԸ գրած ալ, որ վերոյ սա-
խ[ին] և խորդայվաթին սան-
դուղ առի, գինն ալ, որ է

ԲՃՄՁ, : ֆարդ 28 նումրայ 2 ազամ
ժԸ գրած ալ, որ 12 դաւամ
ք[ս]ուր դաֆալաթով խորդայ-
վաթ առի, մին դաֆայ գրե[մ]

ԳՃԸօ, : 8 ֆարդ 28 նումրայ 3 ա-
զամ ժԸ գրած ալ, որ Ա սան-
դ[ու]ղ յինի Թաս, նալքաթի ա-
ռի, որ է 41¹/₂ դուլդին և 14
դանայ դեղնայղեմէ զահվայ-
գ[ա]ն, ողք գր[եմ]

ԷՃԺԸ, : 10 ֆարդ 28 նումրայ 4 ա-
զամ Իօ գրած ալ, որ 35 դաւամ
խորդայվաթ առի Կօնդր[ա]թ
Սիդիկէն

ԱՃԻԸ, : ֆարդ 30 նումրայ 1 ա-
զամ ԻԳ գրած ալ, որ Իօ դա-
ւամ քս[ուր] խորդայվաթ ա-
ռի, նաշխարարի բուստի դա-
ֆալ[աթով]

ԱՃԺՁ, : 16 ֆարդ 30 նումրայ 4 ա-
զամ ԻԵ գրած ալ, որ է դաւամ
խորդայվաթ առի Կալքոտըր-
բին ֆուանկըսի

Ըօ, : 8 ֆարդ 31 նումրայ 3 ազամ
ԻՂ գրած ալ, որ է Թօզ կամրդ...

Կօ, : 5 ֆարդ 31 նումրայ 8 ազամ
ԻԲ գրած ալ, որ գոնով խա-
լիի [առի]

ԲՃՕօ, : 5 ֆարդ 31 նումրայ 9 ազամ
ԻԹ գրած ալ, 584¹/₂ դազ ֆլօ-
րու...

ԽՂ, : 10 ֆարդ 31 նումրայ 11 ազամ
ԻԹ գրած ալ, 30 ֆոնիթ պոնի-
թօթ

է, : ֆարդ 31 նումրայ 12 ազամ ևօ
գրած ալ, և նաշխօվ շկնյ (°)
[առի]

ԶԸ, : 2 ֆարդ 31 նումրայ 13 շրաթ
գրած ալ, զառօվ ազուխ կլայ-
կ[ա]պիթ

Իօ, : 10 ֆարդ 32 նումրայ 5 շրաթ
3 գրած ալ, Ե դ[յու]գ[ի]ն դա-
լամ Թր[ա]շ առ[ի]

ԽԸ, : 12 ֆարդ 33 նումրայ 2 շրաթ
Ը գրած ալ, որ 40 դանայ Պէտ...

ԱձԺԹ, : 13 ֆարդ 33 նումրայ 8
շրաթ ԺԳ գրած ալ, որ 32³/₄
դաղ զալափտայդամ (°) մա-
նուդ առի, որ է գինն ալ

ԲՃՂԳ, : 16 ֆարդ 34 նումրայ 4
շրաթ Ժն գրած ալ, որ Գրօմիցն
դամաստ լենթ և շուլքի, գոտիկ
ձեռն ալ մն[ացի]

ԵՃՆԵ, : 7 ֆարդ 35 նումրայ 1 շրաթ
Ժն գրած ալ, որ նան վէլ[ս]ին-
կէտ Իզոկղօնէն գառով և Թաֆ-
տայ լենթ առի

ԹՃԾԳ, : 12 ֆարդ 35 նումրայ 2
շրաթ ԺՂ գրած ալ, որ ԿԹ Թօպ
շիթ առի և սանդղօվն, գինն ալ
չստամփօվն

ԲՃՆԵ, : 8 ֆարդ 35 նումրայ 3 շրաթ
ԺՂ գրած ալ, որ փօվայ...իկ,
չաղչուր բաղի փ[յու]սկուլ,
չղի փ[յու]սկուլ առի

ԱձօԳ, : 12 ֆարդ 36 նումրայ 1
շրաթ ԺՂ գրած ալ, որ և սա-
նաղ եստ[ա]յմանի ուղ և փո-
տըր առի, գինն ալ

ԺԱ, : 7 ֆարդ 36 նումրայ 2 շրաթ
Ժէ գրած ալ, սանդղօղն կա-
պել...

ԶՂ, : 2 ֆարդ 36 նումրայ 4 շրաթ
ԺԸ գրած ալ, 12 շուխտ մոմ-
դան ա[ռի]

Խօ, : 2 ֆարդ 36 նումրայ 5 շրաթ
ԺԹ գրած ալ, սրտի ծաղիկ ա-
ռ[ի]

ԵՃԿԹ, : 5 ֆարդ 37 նումրայ 1 շրաթ
ԻԲ գրած ալ, որ ֆոսնկօսիս 35
դալամ քսուր խուրդայվաթ ա-
ռի, ի բարին

Ը, : 10 ֆարդ 37 նումրայ 2 շրաթ ԻԲ
գրած ալ, և դյուղին դանակ,
չանկալ

Աձևօ, : 4 ֆարդ 38 նումրայ 4 շրաթ
ԻԲ գրած ալ, որ վերոյ սանդղօղ
քսուր խուրդայվաթին գոմրուկ
և խայլ...

ԶՈԱձԺԸ, : 18 վերոյ 31 դալամ խոր-
դայվաթին փողի շամն ալ

Նումրայ 58 Աստուծով Թիվն փոքր ՂԹ շրաթ Բ-ումն գրեցի, որ էս իմ վեր
ստած եօրօնդուն ջաթէն ալ

ԱՌԸՃԽօ, : ֆարդ 38 նումրայ 2 շրաթ
Բ գրած ալ, որ Ըստէփան Բօքին
փողն օմաղ արարի 34⁵/₂ դանայ
ոսկի, որ աստուծով բիջուքամ
զնամ, Մօսկօվումն տամ ուրն

ԱՌԿԿԲ, : 10 ֆարդ 33 նումրայ 3 շրաթ
Ը գրած ալ, որ Քօղաթցի Աստուածա-
ժայտը որդի Ըստկփանէն 200 դա-
նայ ոսկի բիւրուքամ վեռի, ֆի 5
գուլդի 6 բստակ 2 դոթովն, որ
աստուծով զնամ Մօսկօվումն
զարխ[ա]ցնեմ, ԻԱ օրէն յետ փո-
ղըն տամ, աստուծով

ԲՃՕԱ, : ֆարդ 38 նումրայ 2 շրաթ
ԻՐ գրած ալ, որ Պոզոսի որդի
Պիտրոսէն 170 դանայ ոսկի վեռի,
որ աստուծով զնամ Արխանցկայ,
21 օր վազայ տամ Մէլքի որդի
Աթամնէսին, ֆի ոսկին 5 գուլդի
6 բստակովն, փողն շամն ալ 901
գուլդի, Ա սանադ տվիտ Տեր Յի-
սուս բարի աջողում տայ

ԳՌԸՕԳ, : 10 վերոյ Գ զալամին շամն
ալ 3803 : 10

24 p

Աստուծով ֆարդ ԻՔ-ումն. 29 Ընվայ գուլդի:

59 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԹ շրաթ ԻԵ-ումն գրեցի, որ թիվն փոքր
ՂԸ-էն շամն ժօ-էն մինչև ի Թարդոս իմ թամամ Մարդամայ ալիշ-
վէրիշս քաթիս յիրեսօվն աստուծով տեղա ընվայ արարի, որ Մարդա-
մայ գուլդոյ խէպն պոծանք ի բարին, էս ալ, որ միտտ միտչէ ներքոյ
բաղաֆաթ գրած ալ, Տեր Յիսուսն բարի աջողում տայ, ամէն

ԲՃԾԳ, : 12 ֆարդ 4 նումրայ 4 գրած
ալ, որ Թարվացի Մէլքումին ինն
խետ Բ խակ քնար շարքաֆի ապ-
րիշում ամանաթ ունէր, Թանխայ
6 ճոթ լէնայ քնար առի, աղար-
կեցի և Թաթիմայ մնաց կշտիս
253 գուլդի 12 բստակ մինչև ի
ուրն տեսնեմ, առած խարդալվա-
թիցս ուրն սամ տամ

ԲՃՂԳ, : ֆարդ 6 նումրայ 7 գրած ալ,
քաթումս, որ փօստով ինն խետ
տարած Իօ պատ կարմիր աղեղն,
ԻԱ պատ ճարմակ աղեղն և ԿԸ

դանայ ըովաղն ծախեցի, զինն ալ
294 գուլդի, ի բարին

է, : 5 ֆարդ 6 նումրայ 7 քաթումս
գրած ալ, որ իմ խէր Մօսկօվումն
Աղայծատուրէ կոնթէ 2300 դիան
զոր փող էր տվէլ, Ը-ին ԿԲ-օվն,
վէտի զարբօզն յինք առի 7
գուլդի 5 բստակ, ի բարին

ԻԵՌԵՃԶԷ, : 14 ֆարդ 14 նումրայ 32
քաթումս գրած ալ, որ մեր ԻԳ խակ
քնար շարքաֆին ապրիշումն, որ
էր 12-քն 18 ղիտրանոց, 12-քն
17 ղիտրանոց, ժօ զալամ գրած
ալ, որ ծախեցի, խալչէ ազատ
ձեռն արեկ, փողի շամն ալ 25585
գուլդի 14 բստակ, ի բարին

ԱՌԻՃԸԸ, : 5 ֆարդ 10 նումրայ Իօ
քաթումսն գրած ալ, որ զարշօխ
իմ խօր աղարկած խրիդին վերէն
230 դանայ ոսկի վեռի եօրօռչի,
որ Մօսկօվումն իմ խէր ոսկուն
ոսկի տայ, փողի շամն ալ

ԻԱՌԵՃԶԸ, : 1 ֆարդ 15 նումրայ 33
քաթումս և զալամ գրած ալ, որ
մեր ժԳ խակ Գիլանայ ապրի-
շումն, որ էր 2 խակն ԻԵ-անոց,
է խակն Իօ-անոց ծախեցի, խալ-
չէ ազատ ձեռն արեկ 21575 գուլ-
դի 1 բստակ

ԳՌԿԿԲ, : 15 ֆարդ 16 նումրայ 34 քա-
թումս Ա զալամ գրած ալ, որ մեր
Բ խակ քնար ապրիշումն ծախե-
ցի, խալչէ ազատ ձեռն արեկ 4089
գուլդի 15 բստակ

ԸՌԵՃԵՆԸ, : ֆարդ 21 նումրայ 44 քա-
թումս Բ զալամ գրած ալ, որ մին
աղաֆայ Մօսկօվումն ԲՃ Թուման
եօրօռչի ինք տվէլ Ը-ին 2օ-օվն
Մարդամ ԸՌ գուլդի յինք առում և
մին զաֆայ էլ տվէլ ինք ժԳ Թու-

նայ քնար, 14 ճոթ նեղայ թը-
նար, 1 սանդուղ խորդայլաթ,
1500 դանայ ոսկի և 20 Թօպ
խեմթն ապրիշով շալ և փաքայի
քսուր Թայնար աղարի, աղար-
կեցի նավէրումն իմ խօր ձեռն,
որ քուխայ շամն ալ 38585
15 1/2

ԱՌԿԿԳ, : ֆարդ 9 նումրայ 19 քա-
թումս Բ զալամ գրած ալ, որ
փողի մուղաթ տվի, փողին ոս-
կի առի և շալ առի, աղարկեցի
շամն ալ 1044 գուլդի

ԺՕՌԸՃՕԲ, : 12 ֆարդ 2 նումրայ 2
քաթումս գրած ալ, որ 16 զա-
լամ 44 ճոթ լէնայ քնար առի,
ամենայն խալչօվն մինչև ի նա-
վին գուլդն գաղի շամն ալ 2029
գաղ, ֆի Ե գուլդի 5 բստակ 3
դոթ, 3 կարտօվն փողին շամն
ալ 10702 : 12, որ իննի տայ

ԱՌՕՂԵ, : 11 ֆարդ 3 նումրայ 3 քա-
թումս Թ զալամ գրած ալ, որ Ա
սանդուղ, 6 նիմայ բստամփայ
լոթայ և 15 Թօպ բստամփայ
շալ առի մինչև ի նավին գուլդն
ամենայն խալչօվն զինն ալ
1095 : 11

ԸՃՂԳ, : 18 ֆարդ 13 նումրայ 31
քաթումս 12 զալամ գրած ալ,
որ կայի իքմին առի, շալ և 3
լիբանի ոսկէ բոծոծ և յալմազ
մատանի, Ա ոսկի և քսուր իք-
մին, ինչպէս գրած ալ, շամն
ալ 833 : 18

ՉՌԵՃՕՕ, : ֆարդ 21 նումրայ 44
քաթումս 3 զալամ գրած ալ, որ
Մօսկօվումն եօրօռչի ինք վե-
ռէլ, տամ Մարդամ, որ տվի էս
ալ ներքոյ գրած ալ

ման ձ-ին ՀԸ-օվն յինք ստում
եճե՞ջ գուլդի, Բ քամն ալ ԸՌ-եճե՞ջ
գուլդի, որ Բ դաֆայ Մօսկօվին
տված եօլթօղին յինք առի 8546
գուլդի

ԷճՁՁ, 12 ֆարդ 27 նումբայ 57 քա-
թումս գրած ալ, որ իմ խօրհիս-
րայր եսվրուս կոնթէ, կոտրած
կօնէթ(") «Մալմոն» նավայարո-
ւլն յինք առի, որ 3 խակ քնար
ապրիլում ալ ելէլ միլումն, մա-
զարով, նօղարով յինք առի 786
գուլդի 2 քստակ

ԳՌ-ԸՃՕԳ, 10 ֆարդ 28 նումբայ 58
քաթումս Գ շալամ գրած ալ, որ
սակի վեռի Արխանցիայ և Մօս-
կօվն տամ, էս ալ, որ ներքոյ
գրած ալ, ի բարին

ԱՌ-ԸՃՆՈ, 1 գուլդի Ըստէփ[ա]ն Գրի-
գորիլէն օմադ արարի, որ գնանք
Մօսկօվն 346½ դանայ սակի տամ,
ի բարին

ԱՌՕԿԲ, 10 գուլդի Թօզաթցի Աստու-
ծայարէ որդի Ըստէփանէն յինք
առի, որ Մօսկօվն 200 դանայ ու-
կի տամ

ԹՃՕԱ, 1 գուլդի Պողոսի որդի Պիտ-
րօսէն յինք առի 170 դանայ ու-
կի, որ գնանք Արխանցիայ տամ
Մէլիբի որդի Աթանէն

ԳՌ-ԸՃՕԳ, 10 վերոյ 3 դալամին շամ-
ալ, որ է

ԿՁՌ-ԱՃՄԹ, 14 աստուծով վերոյ Ժօ
դալամին շամն ալ 66159 գուլդի 4

ԳՌ-ԱՃՕՕ, 1 Մօսկօվումն իմ խէր ԱՃ
թուման կապէք էր վեռէլ ֆան-
կից ձ-րն ԿԲ-օվն տվի 3100
գուլդի

ԱՌ-ԸՃԿՕ, 1 դաֆայ էլ Մօսկօվումն
քալանթար Ձարարէ որդի Ծօ-
վանիսէն եօ թուման էր վեռէլ
ձ-ին ՀԸ-օվն Մարգամ տվի 1560

ԱՌ-ԸՃՆՈ, 1 դաֆայ էլ Մօսկօվումն
ե՞ջ թուման զարշվիս ըստօցին
եօլթօղի յինք վեռէլ Մարգամ ֆի
ձ-րն Զօ-օվն տվի 1840 գուլդի,
ընաֆար գրեցի, որ դարշոյ սու-
կի օմադ արարի, որ Մօսկօ-
վումն տամ ալերն

ՁՌ-ԵՃՕՕ, 1 աստուծով վերոյ 3 դա-
լամի շամն ալ

ՁՌ-ԱՃԺԸ, 18 ֆարդ 25 նումբայ 55
քաթումս 51 դալամ գրած ալ,
որ քսուր ամենայն բարաթ խոր-
դայվաթ առի, ամենայն խալ-
չօվն միհէլն ի նավին գրուխն,
գինն ալ 6118 գուլդի 18 ըստակ

ԲՃԺԲ, 14 ֆարդ 26 նումբայ 56 3
դալամ քաթումս գրած ալ, որ
Թեվանի որդի իմ դալալ Մար-
կոսին խեռ ընկերօվն խորդայ-
վաթ առիք, իմ սամն շամն ալ
213 գուլդի 14 ըստակ, որ է 2
քստումս պակաս էր 2 քստակ,
գրի շամն ալ

ԿՁՌ-ԱՃՄԹ, 14 աստուծով վերոյ Ժօ
դալամին շամն ալ 66159 4

Աստուծով թիվն փօքր ՂԹ շքաթ ԻԸ-ումն Այմարգամայ բուսի ելալ
ողորմութեամբն Յիսուսի դամար ԺԷ-ումն սլամաթ ապրանքով դախիլ
եկալ Արխանցիայ, էս ներքոյ գրեալն իմ Շալէլէ որդի Մարտաղիս
ընտրի երկրին ալիշվէրիշն ալ և ընուզումին յիսեսօվն քաթայ արարի,
աէր Յիսուս ողորմութիւնս բանդիցտ ոչ պակասացանես, բարի աշո-
ղոմ տա[ս]

60 Եամբայ Աստուծով ներքոյ գրեալն ըստի երկրին իմ խօրքաթի, փոշալի,
դապաղի, ողորմութիւնին և քսուր խալչի բաթէն ալ

ԲՌ... դիան ֆարդ 41 նումբայ 8 դա-
մար ԻԳ. Ա վառի ուղ ծախեցի

ՁՃՁօ դիան ֆարդ 41 նումբայ 1 դա-
մար ԺԸ գրած ալ, քսուրի քրէ

ԷՌ... դիան ֆարդ 42 նումբայ 7 քի-
րայ Ժօ գրած ալ, որ Գ դանայ
քարբարէ խամբարքն ծախեցի, որ
Մարգամ առէլի

Ա, ԲՌ-ԸՃ... դիան ֆարդ 41 նումբայ
2 դամար ԻԵ գրած ալ, որ նա-
վի քրէ

ԸՌ... դիան ֆարդ 42 նումբայ 8 քի-
րայ Ժօ գրած ալ, որ իմ խօր ա-
դարկած Ա սամուր գոտակն ծա-
խեցի

Գ, ԹՌ-ԱՃՁօ դիան ֆարդ 43 նում-
բայ 10 համիրայ ԺԹ գրած ալ,
որ մինչև Արխանցիո վերկալն
փսոն, խօրքաթ, քսուրի գնաց

Գ, ԳՌ-ԸՃՂօ դիան ֆարդ 74 նումբայ 2
ադամ Իօ գրած ալ, որ Բամբարոյ
ծախեցի և խալչեցն օմադ ա-
րարի

Ա, ԸՌ-ԵՃՆՕ դիան ֆարդ 49 նումբայ
4 արամ Իօ, Գ շանի քրէ տվի

ԳՌ-ԵՃ... դիան ֆարդ 76 նումբայ 5
քիրայ ԺԵ գրած ալ, որ իմ խօր
բերած ողջակի բանբակն ծախեցի

Ե, ԳՌ... դիան ֆարդ 46 նումբայ 15
ադամ ԻԵ, Ժօ դալամ միհէլն ի
Մօսկօվէն վերկալն խալչ արա-
րի, աստուծով, ի բարին

ԲՌ... դիան ֆարդ 79 նումբայ 2 հա-
միրայ ԺԳ գրած ալ, որ իմ խօր
բերած բրինձէն Բ փոթ ծախեցի

Բ, ԱՌ-ԹՃ... դիան ֆարդ 47 նումբայ
1 շքաթ Գ գրած ալ, Մօսկօվէն
մինչ ի Վօլոկդայ արապի քրէ
ալի, շամն ալ, որ է

ԳՌ... դիան ֆարդ 79 նումբայ 5 գրած
ալ, մկէլ տարէն մնացածէն Ա
շալ դոթնի ծախեցի, գինն ալ,
որ է

ԸՌ-ԵՃՄՕ դիան ֆարդ 47 նումբայ 2
գրած ալ, լօսկի քրէ շօր... ..
շօր արթ (°)

ԳՃ... դիան ֆարդ 47 նումբայ 3 շքաթ
ԺԸ գրած ալ, քսուրի քրէ

ԼՌԳՃ.. դիան ֆարդ 79 նումրայ 7 համիրայ ԻԱ դրած ալ, իմ խօր բերած գոտակէն Գ դանայ ծախեցի, դինն ալ

ԶՌԳՃ.. դիան ֆարդ 85 նումրայ 5 գրած ալ, Գ գոտակ բերած իմ խօր գոտակէն ծախեցի, դինն ալ, որ է

ԶՌԱՃ.. դիան ֆարդ 87 նումրայ 3. խօրաքի քսուրէն ծախեցի

Ը, ԲՌԱՃՂօ դիան վերոյ ժօ դալամին շամն ալ, որ է

ԷՌ...դիան ֆարդ 48 նումրայ 5 դամար ժԸ գրած ալ, Մարկոսին փէշթ[աշ]

ԵՌԵՃԼօ դիան ֆարդ 55 նումրայ 2 համիրայ ԻԳ գրած ալ, շանի քրէ

Ը, ԲՌօԼօ դիան ֆարդ 56 նումրայ 10 արամ ժԳ գրած ալ, ժօ դալամ խալջ զնաց մինչև ի Մօսկօվն, ինչպէս դրած ալ

ԼԳ, ԵՌ... դիան ֆարդ 74 նումրայ 1 ազամ ԻԳ գրած ալ, որ իմ խօր, իմ ախօր և աղին խօրաքի և քսուր խալջ զնաց, մինչ ի Մօսկօվն և Մօսկօվէն մինչ ի մեք վերկալն խալջ, ողորմոյթին զնաց, որ տեղս գրեցի, շամն ալ ԼԳ Բուման ԵՌ դիան

ԲՃԻօ դիան ֆարդ 75 նումրայ 1 նախայ ԻԳ գրած ալ, քսուրի քրէ

Ա, ԲՌ... դիան ֆարդ 75 նումրայ 8 դամար Բօ գրած ալ, Մօսկօվէն մինչ ի Վօլօկայ Բ արապի քրէ սվի Ա, ԲՌ

Ա, ԵՌԲՃ.. դիան ֆարդ 75 նումրայ 10 դամար ԻԵ գրած ալ, Վօլօկայ մինչ ի Արխանցկայ նավի քրէ սվի, շամն ալ

Ա, ԲՌ... դիան ֆարդ 76 նումրայ 13 դամայ ժԱ գրած ալ, որ տ[ի]զն հատէ աղարկէլի ապրանքի խես, խալջ զ[նաց]

ԵՌԳՃ.. դիան ֆարդ 77 նումրայ 5 դամայ ժԱ. քսուրին քրէ նավի մինչ ի Արխանցկայ շամն ալ, որ է 5400 դիան

Ա, օՂՃԶօ դիան ֆարդ 79 նումրայ 21 գրած ալ, քսուրին մինչ ի

Վօլօկայ քրէ սվի, շամն ալ Ա Բուման ԶՃԶօ դիան

ԶՌօԼօ դիան ֆարդ 80 նումրայ 1 գրած ալ, ամբարի խամար փէշթաշ

Զ, ԶՌԸՃ.. դիան ֆարդ 80 նումրայ 15 համիրայ ԻԸ գրած ալ, Արխանցկոյ մինչ ի վերկալն խօրաքի, տան քրէ, շանի [քրէ]

ԳՌԳՃԵօ դիան ֆարդ 81 նումրայ 9 գրած ալ, քսուրին մինչ ի Մօսկօվն փ[էշթաշի]

Ա, ԲՌ... դիան ֆարդ 81 նումրայ 1 գրած ալ, փօստով եկի Մօսկօվ

ԱՌԸՃօ դիան ֆարդ 81 նումրայ 16 գրած ալ, դաստալիանի, քսրէն ալ

Է, օԵՃ.. դիան ֆարդ 85 նումրայ 14 ազամ 5 գրած ալ, փսոն, հաշ և խալջ զնաց մինչ ի Մօսկօվի վեր կալն

Ա, ԶՌԱՃ.. դիան ֆարդ 87 նումրայ 9 նախայ Բօ գրած ալ, Սարհադի մինչ ի Հաշտարխանայ վերկալն խօրաք, դապաղի զնաց

ԶՌԲՃ.. դիան ֆարդ 88 նումրայ 7 նախայ ԻԸ գրած ալ, որ իմ խէր զնաց Հաշտարխան, քսուրին մինչ ի Հաշտարխան խալջ սվէ[ց]

Գ, ԷՌԳՃ.. դիան ֆարդ 88 նումրայ 10 ազամ ԻԵ-Էն մինչև ի նախայ ԻԸ. Մօսկօվէն մինչ ի Հաշտարխանայ վեր կալ[ն] իմ խօր խալջ, խօրաքի, դապաղի, խալջ ալ զնացէլ

ԸՃԻԵ դիան ֆարդ 88 նումրայ 11
նախայ ԻԸ գրած ալ, իմ խէր
Հաշտարխան քսուրն նալն տա-
նէլէ սվէլ ալ

ՁՁ, ԳՈԱՃՕԵ դիան վերոյ ԻԸ զալա-
մին շամն ալ, որ է

Ը, ԲՈԱՃՂՕ դիան զարչվա օմադն
վերոյ ըսաֆտէն զնայ

ՃԸ, օԹՃԺՆ դիան զնայ մնաց խա-
լին խալլ, որ է շամն ալ

25բ

Աստուծով ֆարդ ԼԱ-ումն. 37

61 Եւմբայ Աստուծով Բիվն փոքր ՂԹ զամար ԻԲ-ումն գրեցի, որ ներքոյ
գրեալն է խաղ, որ է ԽԴ փաստով լենայ քնարի քաթէն ալ

Ա, ԳՈ.... դիան ֆարդ 41 նումրայ 1
զամար ԻՕ գրած ալ, որ վերոյ
լենայ քնարիցն Ա փառչալ մնա-
ցել էր, է զաղ ծախեցի

ԵՃԻՕ դիան ֆարդ 41 նումրայ 3
զամար ԻԾ գրած ալ, քրէ տվի

ԴՃԻԸ, ԵՈՂՃԸ.. դիան ֆարդ 44 նումրայ
10 Բիվն փոքր Ճ շամն Ա-ումն
գրած ալ, որ ծախեցի Աղայդարի
որդի Ավետին ԽԴ ճոթ լենայ քը-
նար, որ խալխա զաղի շամն ալ
ԱՌԹՃԽԸ զաղ, ֆի ԲՈԲՃ դիան օ-
վրն, շամն ալ

ԷՃ.. դիան ֆարդ 41 նումրայ 7 զա-
մար ԻԴ, Ա խաղին նամի քրէ

ԵՃԻԵ դիան ֆարդ 43 նումրայ 4 հա-
միրայ ՃԸ գրած ալ, հաւերի
սվի

Բ, ԱՌՁՃԸՕ դիան ֆարդ 44 նումրայ
1 արամ ԻՕ, է խաղին նամի քրէ

ԴՃԻԹ, ԹՈՂՃԸ.. դիան վերոյ Բ զալա-
մին շամն ալ, որ է

ԻԷ, ԹՈԴՃԷՕ դիան ֆարդ 45 նում-
րայ 6 շամն ԺԹ գրած ալ, որ է
է խաղին Մօսկօվումն գոմրուկ,
քրէ մինչ ի Հաշտարխան

ՁՈԴՃՃԵ դիան ֆարդ 45 նումրայ 8
շամն ԺԹ գոմրուկին փեշքաշ

ԼՕ, ԹՈԲՃԸՕ դիան վերոյ Զ զալամին
շամն ալ, որ է

62 Եւմբայ Աստուծով Բիվն փոքր ՂԹ զամար ԻԲ-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն
իմ Մորզամայ առած ամենայն խորզայվաթին ծախսին խալչի քա-
թէն ալ

ՁԹ, ԲՈԳՃԵՕ դիան ֆարդ 41 նումրայ 5
Չ զամար ԻԲ գրած ալ, որ Բիվ-
ֆիսեցի Գիօղինի որդի Փասալին
ծախեցի ԱՌԹՃԶԳ զուլղոյ խոր-
զայվաթ, ֆի զուլղին ԴՃԵՕ դիա-
նօվն

ԳՃԵՕ դիան ֆարդ 41 նումրայ 5
զամար ԻԴ գրած ալ, որ զարչ-
վա խորզայվաթն ամբար պե-
լէ

ԱՃՅՁ, ԸՈԱՃ.. դիան [ֆարդ] 41 նում-
րայ 4 զամար ԻԴ գրած ալ, որ
Սուրխալի որդի Հարոյթինին ծա-
խեցի ԳՈԹՃԻՕ զուլղի 5 ըստակի
խորզայվաթ, ֆի զուլղին ԴՃ դիա-
նօվն

Բ, ... դիան ֆարդ 41 նումրայ 6
զամար ԻԷ գրած ալ, Ա զանայ
սահաթ ծախեցի

Գ, ... դիան ֆարդ 41 նումրայ 10
զամար ԻԷ գրած ալ, Ա զանայ
սահաթ ծախեցի

Դ, ԵՈԱՃԵՕ դիան ֆարդ 42 նումրայ 2
զամար ԻԷ գրած ալ, որ Բաթիմայ
մնացած քսուրն ծախեցի, դինն
ալ, որ է

ԲՃԵԵ, ԵՈԵՃՂՕ դիան վերոյ Ե զալա-
մին շամն ալ 255 5590

63 Եւմբայ Աստուծով Բիվն փոքր ՂԹ զամար ԻԴ գրեցի, որ էս Ա սանդոզ
պասմայ շալին և պասմայ շուխին ծախսին խալչին քաթէն ալ

ԼՁ, ԵՈԲՃ.. դիան Բիվն փոքր Ճ շամն
Ա ֆարդ 44 նումրայ 11 գրած ալ,
որ Զ Եիմայ պասմայ շուխին խա-
լխա պաղին շամն ալ ԱՃԿՁ զաղ,
ֆի ԲՈԲՃ դիանօվն ծախեցի

ՁՕ դիան ֆարդ 41 նումրայ 4 զա-
մար ԻԴ, Ա սանդոզին քրէ

ԺԹ, ԲՈՒՃ... դիան ֆարդ 44 նումրայ 12 թիվն փոքր ձ շամս Ա գրած ալ, որ ԺԵ Թօղ պասմայ շալն ծախեցի, ֆի Ա, ԳՈՒՅՍՕ

ՍԶ, ԳՈՒՅԸ... դիան վերոյ Բ դալամին շամն ալ ՍԶ, ԴՈՒՅԸ դիան

ՀԵ դիան ֆարդ 43 նումրայ 5 Հա-միրայ ԺԸ, սանդուղին հասիրի

ԳՈՒՂՕ դիան ֆարդ 44 նումրայ 2 աքամ Բօ, սանդուղին քրէ

Բ, ԸՈՒՅԸՆ դիան ֆարդ 45 նումրայ 7 շամս ԺԹ, դոմրուկ տվի

ԹՃԻԵ դիան ֆարդ 45 նումրայ 9 գրած ալ, դոմրուկին փէշքաշ

Գ, ԳՈՒԱՃՕԵ դիան վերոյ Ե դալամին շամն ալ 33105 դիան

26ա

Աստուծով ֆարդ 12-ումն. 36

71 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր ՂԹ ն[ա]ղար ԻԳ և Թիվն փոք[ր] ճօօ և ԱՃօԱ և ՃօԲ գրեցի, որ ներքոյ գրեան Արխանցկո ինչ խորո, որ կազարկեմ Այմարգամ դայալ Թեվանի որդի Մարկոսին ձևն, որ ծախի և ինչ որ ուզեմ, ողորկի, ըստի ապանք կամ ճոթ, էս մեր և Մարկոսին թամամի օմաղ ըստֆի քաթէն ալ

ԺԹ, ... դիան ֆարդ 42 նումրայ 12 համիրայ ԺԷ գրած ալ, որ Պաղու-մի որդի Յօվանիսէն Ժօ թուման չինք առի, ֆի ձ-ին ԿԷ-օվն Մարգամ Մարկոսն տայ Պիտրոսի որդի Մատուրին ԳՃԵօ գուլդի, էս իմ աղարկած իքմինին կոնթէ ալ և Գ վէսիլ զիք տվի, որ մինօվն տայ միտն բաթիւայ

ԱՃԺԱ, ԲՈՒԸՃԺՅՕ դիան ֆարդ 49 նումրայ 3 ն[ա]ղար ԺԸ գրած ալ, որ Բեվանի որդի Մարկոսն զար-շոյն աղարկած իքմինին կոնթէ ԺԳ սանդուղ խորայվաթ էր ողորկէ Փասոյին, Մկրտումին, ծախեցի, ինչպէս ըստղամայ գրած ալ, 13 դալամ քուլիայ, որ է Մար-

ԻԶ, ԲՈՂՃՆՆ դիան ֆարդ 42 նումրայ 2 ն[ա]ղար ԻԳ գրած ալ, որ ԱՃՂՕ փոթ ԻԱ ֆոնթ ճարմակ մեղր ողորկեցի, ամենայն խալջօվն պինն ալ ԻԶ թուման ԲՈՂՃՆՆ դիանօվն իմ կոնթէ

ԺԹ, ԶՈՒՅԸՍՕ դիան ֆարդ 42 նումրայ 5 թիրայ Զ գրած ալ, որ ԲՈՒՅԸՍՕ դանայ ճարմակ տամշան առի, պինն ալ Ժօ թուման ԶՈՒՅԸՍՕ դիան

Գ, ... դիան ֆարդ 42 նումրայ 6 թիրայ Զ գրած ալ, որ Բ փոթ ճարմակ սոսինջ առի, պինն ալ Դ թուման

դամայ պինն ալ, որ է գուլդի ԵՈՆՃԿԳ գուլդի 1 ըստակ, ֆի գուլդին ԲՃ դիանօվն, փոյն ինձ ջամայ արարի, որ է ջամն ալ ԱՃԺԱ, ԲՈՒԸՃԺՅՕ

ԴՃօօ, ... դիան ֆարդ 70 նումրայ 4 շամս Ա գրած ալ, որ ֆոսակ Բուզիշօվն կապի վեռի ԴՃօօ թուման, ձ-ին ԿԷ-օվն Մարգամ ԺԳՈՒՅԸ գուլդի Բեվանի որդի Մարկոսն տայ շուքամն, ԺԳ խակ շարքաֆոյ վերոյ պոտիկատ տվի, ի բարին

ԴՃԷԷ, ԶՈՒՅԺՅՕ դիան ֆարդ 73 նումրայ 3 աղամ Բօ գրած ալ, որ զարշոյն իքմինին թանխայ աղարկէ էր Կօ փաստալ միջ լէնայ քնար, պինն մինչ ի նավին գլուխն ԺՈՒՅԸՅՕԵ գուլդի Ա ըստակ, Խօ Թօղ շալ, պինն ալ ԱՈՒՅԸՅՕԵ գուլդի և Ը ճոթ նեղայ քնար մաճուղ, Զ ճոթ հընդըստանայ նեղայ քնար, Ե ճոթ դիքտի բարի, որ Գ խակին պինն ալ ԴՈՒԸՆՆՆ գուլդի, վերոյ Գ զալամ շամն ալ ԻԱՈՒՅՆՆՆ գուլդի և ըստակ և խորդայվաթին ջահտան օմաղ արարի ԱՃԷԶ գուլդի, վերոյ Բ ջամն ալ ԻԱՈՒԸՃՃՕ գուլդի 1 ըստակ, ֆի/գուլդին ԲՃ դիանօվն օմաղ գրեցի, ջամն ալ փողին ԴՃԷԷ թուման ԶՈՒՅԺՅՕ դիան, ի բարին

ԱՃօօ, ... դիան ֆարդ 81 նումրայ 2 արամ ԺԹ գրած ալ, որ ֆոսակ Բուզիշօվն վէս վեռի զարշօյն աղարկած իքմինին կոնթէ ԱՃօօ թուման, ֆի ձ-ին 55-օվն Մարգամ Մարկոսն տայ Զ շարաթէն յետ Քրիստամֆօր Բրանդին 2750 գուլդի տայ

ԲՃօԱ, ԵՈՒ ... դիան ֆարդ 81 նումրայ 4 ովան ԺԷ գրած ալ, Մօս-

ԱՃԽԶ, ԴՈՒՅԸՆՆ դիան ֆարդ 42 նումրայ 7 թիրայ Ը գրած ալ, որ Ե խակ շամախոյ քնար շարքաֆի ապրիշում առի, աղարկեցի, խալխ քաշն ալ ԼԹ փոթ ԴՂԶ ֆոնթ

Գ, ԱՈՒՅԸՅՕ դիան ֆարդ 42 նումրայ 8 թիրայ Թ գրած ալ, որ վերոյ խրիդին փող չինք առի, Խօրթօնոյ շախ տվի

ԳՃԻԵ դիան ֆարդ 42 նումրայ 10 թիրայ ԺԵ, տամշանին նավն պէլէն

ԲՈՒԱՃԻԵ դիան ֆարդ 42 նումրայ 11 թիրայ Լօ, փօստի գրի տվի

Ա, ԵՈՒԱՃԻՕ դիան ֆարդ 43 նումրայ համիրայ ԺԸ, Խօրթօնոյ շախ տվի

ԱՈՒԸՃՕՅՕ դիան ֆարդ 43 նումրայ 3 համիրայ ԺԸ գրած ալ, որ Մարգամայ բառցած Գ խակին քրէն կոպկն տվի, գրեցի, որ Մարգամ գուլդի ինձանէ օմաղ առի, ի բարին

ԳՈՒՅԸՅՕ դիան ֆարդ 43 նումրայ 11 համիրայ ԺԹ, մեղրին խալ

ԲՈՒՅԸՅԻԵ դիան ֆարդ 44 նումրայ 11 ովան ԻԶ, Ա ճոթին շախ [տվի]

Ա, ԴՈՒՅԸՆՆ դիան ֆարդ 46 նումրայ ԺԹ աղամ ԻԺ, փօստի գրի տվի

ԲՃԻԵ, ԶՈՒ... դիան ֆարդ 47 նումրայ 13 դամար Ա գրած ալ, որ Աղալարի որդի Ավետէն ԱՈՒՅՃՕԳ շ[խ]թ[ի]ն ցորէն ա-

կօզին զոսպանաթօս Լաոիշկինէն առի ԲՃօԱ Թուման ԵՌ դիան բարաթ արարի, Մարգամ Մարկոսն իմ աղարկածին շահտան ԱՆՌ սուկի 2 շարաթէն յետ տայ քինչազ Վասիլի վայազամուրիչ Գուլոտուքին, որ ֆի սուկին ԲՌԺԵ դիանօվն յինք առի, ի բարին օմադ արարի

է, ԵՌԲՃ.. դիան ֆարդ 82 նումրայ 3 նիրհան ԺԵ գրած ալ, որ Ա վէսլի գրով օմադ արարի Զինէնց Պոզտէն, որ Մարգամ Մարկոսն տվէլ էր 153 գուլդի, Ա մաուշիւն ԱՆՌ դիանօվն յինք առի, շամն ալ 75200

ԱՃօօ, ... դիան ֆարդ 84 նումրայ 2 շամն ԻԹ գրած ալ, որ վէսլ վեռի ներսէսի որդի Մաֆարէն ԱՃօօ Թուման իմ աղարկած իբմիին շահտան, ֆի Ճ-ին 53 և 3 կարտօվն 6 շարաթ վաղայ Մարգամ Մարկոսն տայ Մարդիթէ 2657 գուլդի 10 ըստակ

Մօ, ... դիան ֆարդ 84 նումրայ 3 շամն ԻԹ գրած ալ, որ վէսլ վեռի ֆանկուլէ որդի Իկնայտիսէն Մօ Թուման իմ աղարկած ապրանքի շահտան, ֆի Ճ-ին 53 և 3 կարտօվն, 6 շարաթ վաղայ Մարգամ Մարկոսն տայ Պիտրոսի որդի Մատուրին, որ է շամն ալ 1343 գուլդի 15 ըստակ տայ, շամն ալ

ԵՃԾԴ, ԸՌԳՃԿօ դիան ֆարդ 85 նումրայ 2 աղամ Ա գրած ալ, որ Մարգամայ Մարկոսն 19 խակ էր աղարկել, Ժօ խակ, որ է Կօ ճոթ լէնայ քնար, 2 խակ, որ է ԽԳ ճոթ նեղայ քնար, Բ խակ, որ է 67 Թօզ մինիշ և ըստամփայ շալ, Ա խակ, որ է է ճոթ մաուուզ, որ կոնթին յիրեսօվն զինն էր ԻէՌՃՆԱ գուլ-

ոի ամենայն խալջօվն մինչ ի նալի զուխն զ[ցէն]

ԱՃԺԸ, ԶՌԷՃ.. դիան ֆարդ 48 նումրայ 2 զամար ԺԴ գրած ալ, որ ըստաա Անգրէ Մաթվէիշէն առի լօ բոնդ քանդիր, ֆի ԸՌԷՃՄօ դիանօվն զինն ալ, որ է

ԶՌԷՃ.. դիան ֆարդ 48 նումրայ 3 զամար ԺԴ. քանդրին խալջ զնայ

ԲՃԻԶ, ԲՆԲՃԿԵ դիան ֆարդ 48 նումրայ 4 զամար ԺԸ գրած ալ, որ Աղայզարի որդի Ավէտէն 54 բոնդ քանդ[ի]ր առի մինչև ի նալի զուխն, ֆի ԹՌ դիանօվն

Ա, ԸՌԶՃՁ դիան ֆարդ 52 նումրայ 14 զամայ 2 գրած ալ. 30 բոնդ քանդրին պրվժոն, քանդրին բառնալէ խալջ

ԴՌԷՃՄօ դիան ֆարդ 55 նումրայ 9 ճամիրայ Իէ փօստի դրի տվի

է, ԱՌԱՃՆԵ դիան ֆարդ 55 նումրայ 19 արամ Ե գրած ալ, լօ բոնդ քանդրին գրմրուկ տվի, շամն ալ, որ է է, ԱՌԱՃՆ[Ե]

ԱՃԾԶ, ԶՌԵԾ դիան ֆարդ 70 նումրայ 3 շամն Ա գրած ալ, որ Դ խակ Ա բողչայ շարաթի առի աղարկեցի Մարգամ, խալիս քաշըն ալ 35 փոթ 22 ֆոնթ. 1666045

Բօ, ... դիան ֆարդ 75 նումրայ 5 զամար Բօ գրած ալ, որ վէսլ տվի Կօ-օվն Մարգամ 600 գուլդի յինք առի

ԲՌԲՃԿօ դիան ֆարդ 75 նումրայ 6. փօստի գրի տվի, շամն ալ

դի 16 ըստակ, ֆի գուլդին ԲՃ դիանօվն օմադ արի 5548360

Բ, ԹՌԳՃՁօ դիան ֆարդ 85 նումրայ 6 աղամ Ա գրած ալ, որ Տալիան Բոփինէն վէսլ վեռի Ճ-ին 53 և 3 կարտօվն, Մարգամ 78 գուլդի 19 ըստակ Մարկոսն տայ

ԱՌԹՃՁԵ, ԶՌԷՃԿօ դիան վերայ ԺԱ զամին շամն ալ, որ է 19756760

Ձօ, ԶՌ... դիան ֆարդ 76 նումրայ 5 Թիրայ Բօ գրած ալ, որ խոզի մազ և Հասիր առի զինն ալ, որ է

Ժօ, ԴՌԷՃ.. դիան ֆարդ 76 նումրայ 5 Թիրայ Բօ գրած ալ, որ այաջայ քաթան, շապկի քաթալն առի, գօմրուկօվն զինն ալ

է, ԴՌ... դիան ֆարդ 76 նումրայ 7 Թիրայ Բօ գրած ալ, ԽԱ փոթ 17 ֆոնթ ուշէ մօմ առի, զինն ալ, որ է

Բ, ԶՌԳՃՄօ դիան ֆարդ 76 նումրայ 5 Թիրայ Բօ գրած ալ, Ա փոթ ԻԸ ֆոնթ ստիւնչ առի, զինն ալ, որ է

Կօ, ... դիան ֆարդ 76 նումրայ 10 զամայ Բ գրած ալ, որ վէսլ տվի Ճ-ին ԾՂ-օվն, Մարգամ 1680 գուլդի տայ

ԲՆԷՃՁօ դիան ֆարդ 77 նումրայ 3 գրած ալ. Դ խակ ապրջմին խալջ...

ԱՌԲՃՄԸ, ԸՌԲՃՄօ դիան ֆարդ 78 նումրայ 1 զամայ ԻԵ գրած ալ, կէ խակ շամախոյ շարաթի աղարկեցի, խալիս քաշն ալ 202 : 3...

ԱՃԼԵ, ԶՌԷՃՄօ դիան ֆարդ 78 նումրայ 2 զամայ ԻԵ գրած ալ, 2 խակ քնար ապրիշում աղարկեցի, քաշն ալ Մօ : 3...

ԹՌԴՃՂօ դիան ֆարդ 80 նումրայ 11 գրած ալ, փօստի գրի տվի

ԱՃՆԸ, ԵՌ... դիան ֆարդ ... նումրայ 13 ուղան Ժօ, տվի Դատո-

սի որդի Մկրտումին 750 դանայ
ուսկի էր բարաթ արարէլ իմ
կոնթէ, ֆի ոսկին 198 (...) դիտա-
նօսին տվի, ջամն այ Աճեմ
թ[ումա]ն ներ գ[իտ]ն

ԷՌԹՃօօ դիան ֆարդ 85 նումրայ 16
դրած այ, փօստի գրի տ[վի]

ԲՌՁՃՄԹ, ԸՌԳՃԺօ դիան վերոյ ԼԳ
դալամին ջամն այ 26598310

27ա

Աստուծով ֆարդ Լէ-ումն. 37

72 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր Աճ շամս-ումն գրեցի, որ ներքոյ գրեան
կօրտօղոյ եկած շախին և գարարին և ինչ բուր և շախ գարար գնեի ("")
տեղս գրեցի, որ ներքոյ միտս միտել դրած այ, որ է ջաթէն այ

ԲՌԱՃ.. դիան ֆարդ 44 նումրայ 7 ու-
դան ԻՁ գրած այ, որ Պողոսի որ-
դի Պիտրոսէն Գ թ[ումա]ն ճ
[-ին] է շախ առի

Ա, ԵՃՄօ դիան ֆարդ 44 նումրայ
7 ուդան Գ գրած այ, որ Հա-
կոբջանի որդի Յօվանին ԿՁ
դանայ ոսկոյն գարարն տվի

Ա, ՁՌԷՃՄօ դիան ֆարդ 54 նումրայ 3
Համիրայ Ը գրած այ, որ Աղայ-
զարի որդի Ավետէն ԼԳ թ[ու-
մա]ն ներ գ[իտ]նին ֆի ձ-ին Ե-
օսն կօրտօղոյ շախ հինք առի

Բ, ԳՌՁՃՄօ դիան ֆարդ 44 նումրայ
9 ուդան Զ գրած այ, որ Շալի-
նի որդի Գրիգորին ԱճՃօ դա-
նայ ոսկոյն գարարն տվի

ԿԳ, ԴՃԻօ դիան ֆարդ 70 նումրայ 2
շամս Ա գրած այ, որ Գ դալամ
Մարդոսից շախ այ եկէլ և սա-
մուր առինք, ժախեցինք, շախ Ե-
լազ ջամն այ ԿԳ, ԴՃԻօ

Բ, ԱՌ... դիան ֆարդ 46 նումրայ 2
ադամ Իօ գրած այ, որ Ըստէ-
փան Բօթին Լօ թ[ումա]նին ֆի
ձ-ին է կօրտօղոյ շախ տվի

ԺԲ, ՁՌԷՃՄօ դիան ֆարդ 76 նումրայ
7 դամայ Ժօ գրած այ, որ ֆոսանկ
Եան Փալլուս Թամազէն կօրտօ-
ղոյ շախ առի

Ե, ... դիան ֆարդ 45 նումրայ 2
շամս Ա գրած այ, որ Աղայզա-
րի որդի Ավետին ԱճԺօ թ[ու-
մա]նին ձ-ին Գ կէսօսն շախ
տվի

Զ, ... դիան ֆարդ 77 նումրայ 7 դա-
մայ ԻԱ գրած այ, որ ֆոսանկ Թա-
մազէն ԱճՄօ թ[ումա]նին կօրտօ-
ղոյ շախ առի

ԲՌԱՃՄօ դիան ֆարդ 46 նումրայ 4
ադամ ԻԳ գրած այ Պողոսի որ-
դի Պիտրոսին Իօ թ[ումա]նին
ևՐ օրէն մուղաթ տվի

Բ, ՁՌԴՃԸօ դիան ֆարդ 77 նումրայ 10
դամայ ԻԵ գրած այ, որ փոդի
շախ յինք առի, ԲՃՁԹ թ[ումա]-
նին ՄԵ օրէն Մօ գ[իտ]նօսն

ԸՌ... դիան ֆարդ 46 նումրայ 11ա-
դամ ԻԵ գրած այ, որ Քալան-
թարի որդի Յօվանիսին Կօ
թ[ումա]նին 31 օրէն մուղաթն
այ

ԻԹ, ԴՌօԿԵ դիան ֆարդ 78 նումրայ
4 դամայ ԻԵ գրած այ, որ ԵՃՁԸ
թ[ումա]ն ԱՌԲՃԼԵ դիանին մինչ
ի Մօսկօսն ֆի ձ-ին Ե կօրտօղոյ
շախ առի Մարկոսէն

Զ, ԵՌ... դիան ֆարդ 53 նումրայ 5
դամայ Իօ գրած այ, որ բոստ
Անդրէ Մաթէլէլին ձ-ին Զ
թ[ումա]ն ներ գ[իտ]ն շախ տվի

Զ, ԳՌԷՃԺօ դիան ֆարդ 83 նումրայ 7
շամս ԻՁ գրած այ, որ ԵՃՁԸ,
ԱՌԲՃԼԵ դիանին 65 օրէն մուղաթ
յինք առի, թումանին ամսն Մօ
գ[իտ]նօսն Մարկոսէն

Գ, ԲՌԷՃՄօ դիան ֆարդ 55 նում-
րայ 6 Համիրայ ԻԵ գրած այ, որ
Քալանթարի որդի Յօվանիսին
ձ-ին շախ տվի

ԱՃԻԲ, ԳՃօԵ դիան վերոյ Ը դալամին
ջամն այ, որ է 1220305

Գ, ԲՌԹՃԻօ դիան ֆարդ 55 նում-
րայ 11 Համիրայ ԻԷ գրած այ,
որ Ըստէփան Բօթին փոդին ֆի
ձ-ին Ե կօրտօղոյ շախ տվի

ԽԱ, ԸՌԷՃՂօ դիան դարչլին ըսաֆան
վերոյ ջամէն գնայ

Գ, ԳՌԴՃՄօ դիան ֆարդ 70 նումրայ
1 շամս Ա գրած այ, որ Իվան
Մուշիկօսնին և Գրիգորին կօ-
րտօղոյ շախ տվի

Ձօ, ԱՌԵՃԺԺ դիան դնաց մնաց, որ
շախ այ եկէլ 801515 գ[իտ]ն

Ա, ԳՌ... դիան ֆարդ 76 նումրայ 4
թիրայ ԺԵ գրած այ, Ըստէփան
Բօթին 2Բ, էՌԱՃ գ[իտ]նին
կօրտօղոյ շախ տվի

Բ, ԱՌ... դիան ֆարդ 46 նումրայ 2
ադամ Իօ գրած այ, որ Ըստէ-
փան Բօթին Լօ թ[ումա]նին ֆի
ձ-ին է կօրտօղոյ շախ տվի

ԲՌ... դիան ֆարդ 77 նումրայ 8
գրած այ, Մուքիազի որդի Հա-
րոյթինին Ժօ թ[ումա]նին մինչ
ի Մօսկօսն շախ տվի

Ե, ... դիան ֆարդ 45 նումրայ 2
շամս Ա գրած այ, որ Աղայզա-
րի որդի Ավետին ԱճԺօ թ[ու-
մա]նին ձ-ին Գ կէսօսն շախ
տվի

ԴՃ.. դիան ֆարդ 79 նումրայ 22
գրած այ, Յօվանիսին Բ թ[ու-
մա]նին մինչ ի Մօսկօսն շախ
տվի ջամն այ, որ է

ԲՌԱՃՄօ դիան ֆարդ 46 նումրայ 4
ադամ ԻԳ գրած այ Պողոսի որ-
դի Պիտրոսին Իօ թ[ումա]նին
ևՐ օրէն մուղաթ տվի

ԹՃ.. դիան ֆարդ 79 նումրայ 23
գրած այ, Սիմոնին շախ տվի

Ժօ, ... դիան ֆարդ 84 նումրայ 7
գրած այ, ԵՃօօ թ[ումա]նին

ԽԱ, ԸՌԷՃՂօ դիան վերոյ ժն զա-
լամին շամն ալ, որ է 418790

72 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ճօօ շամս Ա-ումն գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
Աղայքարի որդի Աւետին քաթէն ալ

ժօ, ... դիան ֆարդ 45 նումրայ 2
շամս Ա գրած ալ, որ զարշոյխ
թալապի կոնթէ օմադ արարի մինչ
ի Արխանցկայ զարշոյխ իվելի
պակասն մինդմին տեսնենք

ԱճԺԶ, ... դիան ֆարդ 45 նումրայ
3 շամս Ա գրած ալ, որ չինք ա-
ռի, զնանք Արխանցկայ տամ
ուրն ջամն է ԱճԺԶ

ԲՃԻԶ, ԲՌԲՃԿն դիան ֆարդ 48 նում-
րայ 3 զամար ժԸ գրած ալ, որ
զարշոյխ թալապի կոնթէ չինք
առի ԲՌԵՃԽԳ փոթ ին ֆոնթ քան-
դիրն, ֆի ԹՌ դիանօվն, գինն ալ

ԲՃԻԵ, ԶՌ... դիան ֆարդ 47 նումրայ
5 շամս Ա գրած ալ. զարշոյխ
թալապ ցորէնն չինք առի ԱՌԵՃՕԴ
չ[ա]թվ[ե]ր, ֆի ԱՌԵՃ..

Կօ, ԱՌԻԺԸ.. դիան ֆարդ 54 նումրայ
2 համիրայ Ը գրած ալ, որ զար-
շոյ իմ թալապի կոնթէ Բ զալամ
զառն և փոդ չինք առի, գինն ալ

Բ, ԱՌԷՃԸն դիան ֆարդ 70 նումրայ
17 շամս Ա գրած ալ. չինք առի

ԶՃԽԷ, ԱՌԹՃ.. դիան վերոյ Զ զալա-
մին շամն ալ, որ է

թիք շոքայ ելամ

72 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր Աճ շամս Դ-ումն գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
Քալանթարի որդի Յօվանիսին քաթէն ալ

Կօ, ... դիան ֆարդ 45 նումրայ 4
շամս Գ գրած ալ, որ Ա սանաղով
մուղաթի վեռի, զնանք Արխանց-
կայ տամ

Խօ, ... դիան ֆարդ 52 նումրայ
3 թիրայ ժԷ գրած ալ, որ Ա
սանաղովն տվի ուր վաթիլ Շա-
լինի որդի Դրեգորի

Խօ, ... դիան ֆարդ 45 նումրայ 13
շամս Բօ գրած ալ, որ մին սա-
նաղով էլ չինք առի մուղաթի, գր-
նանք Արխանցկայ տամ

Կօ, ... դիան ֆարդ 52 նումրայ 9
զամայ Դ. մին սանաղով տվի
էլ ուր վերոյ վաթիլ Շալինի որ-
դի Դրեգորի

Աճօօ, ... դիան վերոյ Բ զալամին
շամն է, որ է Աճ Թուման

Աճօօ, ... դիան վերոյ Բ զալամին
շամն է, որ է

թիք շոքայ ելամ

ԼԳ, ԵՌ... դիան ֆարդ 46 նումրայ
8 ալամ ԵԳ թալապ գրեցի, որ
զնանք Արխանցկայ ճ-ին Ե-օվն
շախօվն տալ

ժօ, ԱՌԴՃԻօ դիան ֆարդ նումրայ
12 զամար Ե. Ե զալամն զարար
տվի

Իօ, ԷՌԲՃՂօ դիան ֆարդ 51 նումրայ
3 թիրայ Գ, Գ զալամ տվի թա-
լապի կոնթէ

ԶԷ, ԸՌԱՃՂօ դիան ֆարդ 54 նում-
րայ 4 համիրայ Ը գրած ալ, որ
Դ զալամ տվէլ Եմ ուրն, ինչ-
պէս ըտուզամայ գրած [ալ]

ԶՃԽԷ, ԱՌԹՃ.. դիան վերոյ Ե զա-
լամին շամն ալ, որ է

72 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ճ շամս ժԹ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
Մօսկովին զմորուկին րաց թողած պարթբին քաթէն ալ

Մօ, ԱՌՕԶօ դիան ֆարդ 45 նումրայ 9
շամս ժԹ գրած ալ, որ իմ ապ-
րանաց զմորուկն զամօզնիցն օ-
մադ արարի, մինչն ի քարն Ար-
խանցկոյ յետ զոմ տամ Մօ,
ԱՌՕԶօ դ[իան]

Մօ, ԱՌՕԶօ դիան ֆարդ 72 նումրայ
1 ալամ Իօ գրած ալ, որ խէր-
վրէնն զմորուկն տվի, շամն ալ,
որ է

թիք շոքայ ելամ

73 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ճ շամս ժԹ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
իմ խօր վերէն Մօսկովին եւրթողի վեռի, որ Շամախի ճ-ին ԶԷ-օվն
սպասի տալ, ինչպէս ներքոյ միտս միող գրած ալ սեղս, քաթէն ալ

ԿԵ, ... դիան ֆարդ 45 նումրայ 10
շամս ժԹ գրած ալ, որ հոռու
կուկայ Ըստէփանիչն առի Ա սա-

կազմվ կոպեկ, բարաթ արարի, իմ խէր ձ-ին Զէ-օվն ապասի տայ, ՄԶ թ[ումայ]ն ԵՌԵՃ դիան, ի բարին, ամէն

Լօ, ... դիան ֆարդ 45 նումրայ 11 շամս ԺԹ գրած այ, որ հոռոմ Գի-մանթի Մարինօվէն Լօ թ[ումայ]ն Ա սանադով կոպեկ բարաթ արարի, իմ խէր ձ-ին Զէ-օվն ԻԶ, ԱՌ դիան ապասի տայ

Ե, ... դիան ֆարդ 45 նումրայ 12 շամս ԺԹ գրած այ, որ հոռոմ Քրիստայֆօրէն Ե թ[ումայ]ն կոպեկ առի բարաթ արարի, իմ խէր ֆի ձ-ին Զէ-օվն Դ, ԳՌԵՃ դ[իւայ]ն տայ

ԱՃօօ, ... դիան ֆարդ 46 նումրայ 2 շամս ԻԱ գրած այ, որ թարվսցի Արզանէ որդի Մէլքումէն ԱՃօօ թ[ումայ]ն կոպեկ առի, բարաթ արարի իմ խօր վերէն, որ ձ-ին Զէ-օվն, Զէ թ[ումայ]ն կոպեկն ապասի տայ

Գ, ԳՌԹՃԻԵ դիան ֆարդ 46 նումրայ 4 ազամ Իօ գրած այ, որ իմ խէր Շամախի թարվսցի Արզանէ որդի Մէլքումին Բ, ԳՌԷՃՂօ դիան ապասի Խօրօռչի էր տվէլ, Ժօ-րն Գ Խօրօռչոյ շախօվն առի Գ, ԲՌԲՃԻԵ դիան և ԲՌԷՃ դիան էլ կոպեկ էր տվէլ, լինք առի, որ է Բ դալամին շամն այ Գ թուման ԳՌԹՃԻԵ

ԲՃօԳ, ԳՌԹՃԻԵ դիան վերոյ 5 դալա-մին շամն այ 2034925 դիան

73 Եւմրայ Աստուծով թիվն փոքր ճ շամս Ե-ումն գրեցի, որ Կերթոյ իմ խօր դամօքնումն բաց թողած պար[թ]ֆին քաթէն այ

ԿԹ, ԵՌՉՃԻօ դիան ֆարդ 45 նում-րայ 3 շամս է գրած այ, որ իմ խէր Մօսկօվին գոմրուկումն պարթք էր թողէլ իմ աղարկած ճոթանքոց գոմրուկն չէր տվէլ, Մարդամայ Եկի տվի

28ա

Աստուծով ֆարդ...*

77 Եւմրայ Աստուծով թիվն փոքր ճ շրաթ Իօ գրեցի... ուր խորդայվաթ էր ողորկէլ Մո... մապլադին թանխայ բոստաի ապրանք ա... էլ ծախեցի և թանխայ խրիդ...

ՃԱ, ... դիան ֆարդ 47 նումրայ 3 նախայ Լօ գրած այ. Դ օքոս...

ՂԷ, ԹՌԹՃՄԵ դիան ֆարդ 50 նումրայ 3 ն[ա]ղար Լօ գրած այ. որ նախայ ... մինչև ի վերոյ թարեղ ԻԹ դալամ խորդայ[վաթ]...

ՂԳ, ԷՌԿՃԻօ դիան ֆարդ 51 նումրայ 2 թիրայ Դ գրած այ, որ Թ ... [խոր]դայվաթ ծախ[ե]լցի խալիլի, լէնթ, զինի Իվան...

ԻԷ, ԳՌԿՃԼԵ դիան ֆարդ 51 նումրայ 5 թիրայ Դ գրած այ, որ Զ... խորդայվաթ ծախեցի, լէնթ քրօր շէ-րումի ս[րդի] [Մկրտում]

ԻԸ, ԲՌԿՃ.. դիան ֆարդ 51 նումրայ 6 թիրայ Դ գրած այ, որ ... կրեփ լէնթ ծախեցի շէրումի որդի [Մր-կըրտում]

ԻԿ, ԳՌՉՃՄօ դիան ֆարդ 52 նումրայ 2 թիրայ ԺԶ գրած այ, ս[ր] ... արարէլ հոռոմ Կիլոլի որդի Գի-միթ[րի]...

* Այստեղ և հաջորդ էջերում առաջանելով եղած են վնասված էջերը

Գ, Զձ... դիան ֆարդ 52 նումրայ 5
դամայ Ե գրած այ, որ... ուր ծա-
խեցի ըսուսա Միտր Բվանիչին...

Ը, ԱՌԱՃԿՕ դիան ֆարդ 53 նումրայ
2 դամայ ԻՕ գրած այ, որ... քսուր
խորդայվաթ ծախ[ե]ցի, որ է...

ԱՃԺՕ, ... դիան ֆարդ 53 նումրայ 5
համիրայ 2 գրած այ, որ... Բ[ե]-
լայթինին գոմրուկին կոնթէ վէսւ
վ[ե]ռի... ԿԴ կէսովն Մսրդամ
Մարկոսն տայ ԳՌԵ...

ԱԱ, ԱՌԵՃ... դիան ֆարդ 54 նումրայ 4
համիրայ Ը գրած այ, որ... Բ[ր]...
ըշտով և շարարլամայ ծախեցի
Բ դալամ...

ԺԱ, ԳՌԱՃԻՕ դիան ֆարդ 54 նումրայ
9 համիրայ ԺԲ գրած այ, ... էլիա-
նիչին ծախեցի Գ Թօպ սէվ, ա-
պի...

Ե, ԵՌԷՃԼՕ դիան ֆարդ 55 նումրայ
2 համիրայ ԺԳ գրած այ, ... ղա-
լամ քսուր խորդայվաթ ծախ[ե]-
ցի]...

Գ, ԸՌՕՂՕ դիան ֆարդ 55 նումրայ 3
համիրայ ԻՕ գրած այ, ... էր Պի-
տըր Սալուցիցն յինք առի մի-
շ[ոց]...

Բ, ԷՌԹՃՄՕ դիան ֆարդ 55 նումրայ
4 համիրայ ԻՕ գրած այ, որ...
քսուր ծախեցի մահուդ, շայ, շա-
քարլամայ, Թամրաբոյ...

ՁՌ.... դիան ֆարդ 56 նումրայ 3 ա-
րամ է գրած այ. Գ դազ...

ԱՃԺԲ, ԱՌԲՃԶՕ դիան ֆարդ 72 նում-
րայ 2 ադամ ԻՕ գրած այ, ... ղա-
լամ քսուր ծախ[ե]ցի, դին[ն] այ
ԱՃԺԲ, Ա[ՌԲՃԶՕ]

ԵՃՄԵ, ԳՌԱՃՂՕ դիան վերոյ ԺՁ ղա-
լամին շամն այ ԵՃՄԵ, Գ[ՌԱՃՂՕ]

ԹԻՔ ՂՐՔԱյ ԷԼԱՎ

28բ

[Աստուծով ֆարդ ԽԲ]-ումն. 42*

[Ներ]քոյ գրեանն իմ կոնթէ
Թեկանի որդի Մարկոսին ոչոր-
[կած]... [ո]ք ներքոյ գրած այ
աստուծով ի բարին, քաթէն այ

ԳՌ.... դիան ֆարդ 47 նումրայ 8
նախայ ԺՕ գրած այ, որ Գ սան-
դուզ խորդայվաթին, Ա բօշկին
քրէ նազի

ՃԺԱ, ԲՌԸՃԺՕ դիան ֆարդ 49 նում-
րայ 4 ն[ա]ղար ԺԸ գրած այ,
որ Թեկանի որդի Մարկոսն Բ
դաֆայ ուր կոնթովն ԵՌԵՃԿԴ
գուդի 1 ըստակի քսուր, խոր-
դայվաթ էր ոչորկէ, ֆի գու-
դին ԲՃ դիանովն առք գրեցի, ի
բարին

Ա, ... դիան ֆարդ 54 նումրայ 6
համիրայ ԺԱ գրած այ, որ ղարշ-
վիս ծախած խորդայվաթին դա-
րայ արար

Բ, ԷՌԲՃ... դիան ֆարդ 73 նումրայ
4 ադամ ԻՕ գրած այ, որ վերոյ
խորդայվաթին խալը էր արա-
րէլ կոնթին յիրեսովն, վերոյ
գրէլի իվելի ԱՃԼՁ գուդին ֆի
ԲՃ դիանովն խալը գրեցի

ՃԺԵ, ԳՌՁԺՕ դիան վերոյ Գ ղա-
լամին շամն այ 1153010
գ[ի]ա]ն

[Մա]րկոսին ուր կոնթէ քսուր
եմ ողորկէն, քաթէն ալ

Ա, ԳՌԹՃՕՕ դիան ֆարդ 52 նում-
րայ 1 քիրայ Գ գրած ալ. գոխ
տի զտտակ և շոր տամբայան
ազարկեցի

Բ, էՌԹՃԽՕ դիան ֆարդ 53 նում-
րայ 1 դամայ 2 գրած ալ, ողէ
ժամ և զոյի թուքի ողորկեցի,
զինն ալ

ԱՌՕՄԵ դիան ֆարդ 56 նումրայ 4
արամ Ե. զոյին զամբուկ տվի

ԱՌՁՃՕՕ դիան ֆարդ 56 նումրայ 5
արամ Ե. զոյին զամբուկ տվի

Գ, ԴՌԳՃՂԵ դիան վերոյ Գ դալա-
մին ջամն ալ, որ է

[Թիք շորայ ելալ

[Մ]ուքիազի որդի Հարոյթինին քա-
թէն ալ

ԺՕ, ԲՌ... դիան ֆարդ 84 նումրայ
5 շամս ԻԸ գրած ալ, որ զարշ-
վիս յինք առածն տվի Մօսկո-
վումն

[Թիք շորայ ելալ

Աստուծով ֆարդ ԵԳ-ումն. 43

78 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր ԱՃ ն[ա]ղար ժԸ գրեցի, որ Ենքթոյ
գրեալն Քեվանի որդի Մարկոսն Բ բօզկայ թամբացոյ և Ա սանդուղ
կաշէ ձեռնայման և կլեկէ զթոյ և Ը թօզ նաշխոն լէնթ և կեկայ շոր
էր ազարկէլ, գոէլ էր խեկոն ջոն պահես և թանխայ յարեդ առես, ողոր-
կես Ենքթոյ գրեալն քաթէն ալ

Ը, ՉՌ... դիան ֆարդ 51 նումրայ 3
քիրայ Գ գրած ալ, որ ԲՃԺՑ Ֆոնթ
քեթի թամբացոյն ծախեցի, Քի
ԴՃ դիանօվն

Ը, ԲՌՕՄՕ դիան ֆարդ 52 նումրայ 4
գամայ Գ գրած ալ, որ կաշէ ձեռ-
նայման ԼԱ դյուզին, կէս դյուզին
կլեկէ զթոյ, Ա կեկայ փէշ զինք
ծախեցի Գ դալամ, զինն ալ

Բ, ԴՌ... դիան ֆարդ 55 նումրայ 6
համիրայ ԻԸ գրած ալ, որ Ը թօզ
նաշխոն լէնթն ծախեցի, զինն ալ
Բ թ[ամայ]ն ԴՌ

էՌՁՃՕՕ դիան ֆարդ 73 նումրայ 2
արամ ԻՕ գրած ալ, որ կլեկէ զթոյ
և շանկայ ծախեցի, զինն ալ, որ է

ԺԹ, ԹՌԿՃՕՕ դիան վերոյ Գ դալա-
մին ջամն ալ, որ է ԺԹ, ԹՌԿՃՃ

Թոնկ ԽժժճՃ ԺԿԹ

ԱՃԼՕ դիան ֆարդ 49 նումրայ 3
ն[ա]ղար ժԸ գրած ալ, որ
զարշվիս թէ սանդ[ու]ղին, թէ
բօշկին համալի տվի

ԺԳ, ԸՌԳՃ... դիան ֆարդ 50 նում-
րայ 4 քիրայ Գ գրած ալ. զար-
շոյիս թանխայ առի ԻԴ փոթ
2 ֆոնթ պայմամ, զինն ալ

ԵՃՄԵ դիան ֆարդ 50 նումրայ 6
քիրայ Գ մոմին տանելէ նալն

էՃՄՕ դիան ֆարդ 52 նումրայ 8
գամայ Գ. բօշկին, սանդուղին
քրէ

ՉՌԳՃԽՕ դիան ֆարդ 56 նումրայ
3 արամ է մոմին զամբուկ տվի

Գ, ԴՌԳՃՂԵ դիան ֆարդ 42 նում-
րայ 73. քաթիս Մէրկոսին թա-
լապն սեղս դրի, որ յինքն յինք
առոյ

ԹՌԱՃԼՕ դիան ֆարդ 70 նումրայ
14 շամս ժՕ գրած ալ, որ է ջէ-
շիմ առի, Ա լխէպի յիրես առի,
զինն ալ

ԺԹ, ԹՌԿՃՃ... դիան ֆարդ վերոյ է
դալամին ջամն ալ, որ է

79 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր Ճ նախայ ԼՕ գրեցի, որ Ենքթոյ գրեալն
ԵԳ թօզ ֆոնկի շթին առքի ծախսին քաթէն ալ

Ե, ԸՌԿՃԺՕ դիան ֆարդ 53 նումրայ
3 գամայ ԻՕ գրած ալ, որ զարշո-
յիս առած շթէն Թ թօզ ծախ[ե]լ-
ցի, զազի ջամն ալ 223 գազ

ԻՕ, էՃԻՕ դիան ֆարդ 54 նումրայ 5
համիրայ Ը գրած ալ, որ մնացեալ

ԻԵ, ԴՌ... դիան ֆարդ 47 նումրայ
9 նախայ ԼՕ գրած ալ, որ ԵԿ
թօզ ֆոնկի շթ առի, խալիս
գազի ջամն ալ ԹՃՂՁ գազ, Քի
գազն ԲՃՄՕ դիանօվն, փոզի
ջամն ալ ԻԵ, ԴՌ

ԿՊ Թօսյ շիթն ծախս[ն]ցի, զարդի
ջամն այ էճՃԲ դագ, գինն այ

ԻՅ, ԹՌԳՃԼօ դիան վերոյ Բ զայամին
ջամն այ ԻՅ, Թ[ումայ]ն ԹՌԳՃԼօ
դի[խան]

ԻՅ, ԳՌ.... դիան զարդոյն աղքն վե-
րոյ ծախսէն զնայ

ԵՌԳՃԼօ դիան զնաց մնաց, որ է շարի
արարի ջամն այ ԵՌԳՃԼօ

75 Ետմայ Աստուծով Թիվն փոքր ճ նախայ ևօ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
ըստ Իվան Ըստէփանիշ Փօփօզին քաթէն այ

ԻՅ, ԳՌ.... դիան ֆարդ 47 նումրայ 2
նախայ ևօ գրած այ, որ ըստ
Իվան Ըստէփանիշ Փօփօզին օմադ
արարի ԵՊ Թօսյ շիթն փողն, որ
զնանք Մօսկօզին տամ

ԵՌ.... դիան ֆարդ 55 նումրայ 12
Համիրայ ԻԸ. Թալապի կոնթէ
տվի

ԻՊ, ԹՌ.... դիան ֆարդ 70 նումրայ
13 շամս Ա գրած այ, որ տվի
ջամն այ

ԻՅ, ԳՌ.... դիան վերոյ Բ զայամին
ջամն այ, որ է

Թիք շոքայ ելավ

79 Ե--- Աստուծով Թիվն փոքր ԱՃ զամար Ե գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
Թիլիսեցի դալար Հակոբին քաթէն այ

Գ, ԵՌԸՃԿն դիան ֆարդ 70 նումրայ
10 շամս Ա գրած այ, որ զարդո-
յն Թալապն առի, ջամն այ, որ է
Գ, ԵՌԸՃԿն դիան

Գ, ԸՌՁՃ.. դիան ֆարդ 47 նումրայ
11 զամար Ե. Թալապ այ Մօս-
կօզին տայ

ԹՃ.. դիան ֆարդ 52 նումրայ 5 զա-
մայ Գ. Թալապ այ ուրնէն

ՁՌԳՃԿն դիան ֆարդ 56 նումրայ 6
արամ Ե. Թալապ այ, որ է

Թիք շոքայ ելավ

Գ, ԵՌԸՃԿն դիան վերոյ Գ զալա-
մին ջամն այ 45865

79 Ե--- Աստուծով Թիվն փոքր ճ զամար ԺԲ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
ըստ Իվան Իվանիշ Կոսթիկօզին քաթէն այ

ԲՃԻԸ, ՁՌԸՃԼօ դիան ֆարդ 47 նում-
րայ 6 զամար ԺԲ գրած այ, որ
ԵԸ Բոնդ քանդրին կոնթէ օմադ
արարի, Մօսկօզին տամ

ԲՃԻԹ, ... դիան ֆարդ 71 նումրայ
4 շամս Ժօ գրած այ, որ տվի

Ը, ՁՌԸՃԼօ դիան ֆարդ 82 նումրայ
4 գրած այ. մնացածն տվի

ԲՃԻԸ, ՁՌԸՃԼօ դիան վերոյ Բ զա-
լամին ջամն այ, որ է

Թիք շոքայ ելավ

79 Ե--- Աստուծով Թիվն փոքր ԱՃ զամար ԺԳ գրած այ, որ ներքոյ
գրեալն ըստ Ժիակովի սրդի Անդրէին քաթէն այ

ԱՃԺԸ, ՁՌՆՃ.. դիան ֆարդ 48 նումրայ
2 զամար ԺԳ քանդրի կոնթէ առի,
որ զնանք Մօսկօզին շիթն
տամ, Ի բարին

ԲՃԼԸ, ՁՌՆՃ.. դիան ֆարդ 71 նում-
րայ 3 շամս Ժօ գրած այ, որ
զարդիւն Բ զալայ փողն տվի,
ջամն այ, որ է

ԱՃԻԹ, ... դիան ֆարդ 52 նումրայ 3
զամայ Ա գրած այ, որ Գ զալայ
էլ շիթն առի, որ Մօսկօզին փն-
տրովարի ամսին տամ

Թիք շոքայ ելավ

ԲՃԼԸ, ՁՌՆՃ.. դիան վերոյ Բ զալամին
ջամն այ ԲՃԼԸ Թ[ումայ]ն ՁՌՆՃ
դի[խան]

29բ

Աստուծով ֆարդ ԽԳ-ումն. 44

79 Ե--- Աստուծով Թիվն փոքր ճ Ե[ա]զար ԺԸ գրեցի, որ ներքոյ Թար-
վրսցի Արղանի սրդի Մելքումին քաթէն այ

ԳՌԷՃ.. դիան ֆարդ 50 նումրայ 2
ն[ա]ղար ԺԸ գրած այ, որ ուր
կոնքէ օմադ արարի, զնանք Մօս-
կօվումն տամ

Քիթ չոքայ ելալ

79 «— Աստուծով թիվն փոքր Աճ թիրայ Դ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
ընուտ Իվան Եակորիչ Մուշնիկովի քաթէն այ

ԱՃՂԳ, ԷՌ... դիան ֆարդ 50 նումրայ
4 թիրայ Դ գրած այ, որ ԴժօԳ
փոթ թելայթիկն և ԻԳ փոթ մո-
մին կոնքէ օմադ այ

ԱՃՕԲ, ԳՌԴՃԻՆ դիան ֆարդ 51
նումրայ 1 թիրայ Դ գրած այ,
որ զարշոյիս փողին կոնքէ տվի
ուրն շամն այ

ԿԹ, ԱՌԲՃՆՈ դիան ֆարդ 55 նումրայ
5 համիրայ ԻԷ գրած այ, որ օ-
մադ արարի, զնանք Մօսկօվն
ձ-ին Զ-օվն տամ մ[ա]րտի ամ-
սի

Ն, ... դիան ֆարդ 52 նումրայ 11
դամայ Ն. տվի ուրն

Ձօ, ... դիան ֆարդ 53 նումրայ 6
համիրայ Բ գրած այ, որ է ուր
թալապի կոնքէ տվի, շամն այ,
որ է

ԲՃԿԲ, ԸՌԲՃՆՈ դիան վերոյ Բ զալա-
մին շամն այ ԲՃԿԲ, ԸՌԲՃՆՈ

Ձ, ԳՌԵՃՁօ դիան ֆարդ 55 նումրայ
13 համիրայ ԻԸ. էլ տվի ուրն

ԿԹ, ԱՌԲՃՆՈ դիան ֆարդ 70 նում-
րայ 7 շամն Ա գրած այ, որ
տվի ըստին, շամն այ, որ է
ԿԹ թուման ԱՌԲՃՆՈ

ԲՃԿԲ, ԸՌԲՃՆՈ դիան վերոյ Ն զա-
լամին շամն այ, որ է

Քիթ չոքայ ելալ

79 «— Աստուծով թիվն փոքր Աճ թիրայ Դ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
հարևանցի Հէրումի որդի Մկրտումին քաթէն այ

Գ, ... դիան ֆարդ 52 նումրայ 6
դամայ Ն. իմ թալապի կոնքէ
տաի

ԱՃԺԳ, ԶՌԴՃ.. դիան ֆարդ 51 նում-
րայ 2 թիրայ Դ գրած այ, որ
Դ զալամ խորդալվաթ ծախեցի,
թալապ գրեցի, որ Կօ, ԹՌԶՃԿԵ
դիան իմ կոնքէն այ և մնա-

ԺԱ, ԳՌ... դիան ֆարդ 53 նումրայ 4
դամայ Իօ.Բ զաֆայ լինք առի

Բ, ԳՌԴՃ.. դիան ֆարդ 53 նումրայ 6
համիրայ Ժօ. իմ թալապի կոնքէ
տաի

Բ, ԳՌ... դիան ֆարդ 56 նումրայ 5
արամ Ժօ. Բողաղէն առի

ՀԲ, ԹՌԹՃԻՆ դիան ֆարդ 71 նումրայ
7 աղամ Իօ գրած այ, որ լինք առի
իմ թալապի կոնքէ, շամն այ ՀԲ,
ԹՌԹՃԻՆ

Ձ, ... դիան ֆարդ 77 նումրայ 6 դա-
մայ ԺԱ գրած այ. առի, որ է

ԱՃՕԳ, ԵՌԵՃՆՈ դիան ֆարդ 78 նում-
րայ 5 համիրայ Ն գրած այ, որ
Ժօ զալամ լինք առի իմ թալապի
կոնքէ շամն այ

ՀԱ, ԷՌՕՄօ դիան ֆարդ 83 նումրայ 8
շամն ԻԷ գրած այ, որ լինք առի
ԺԸ զալամ իմ թալապի կոնքէ,
շամն այ, որ է

ԲՃՀԳ, ԲՌԹՃԻՆ դիան վերոյ Ը զալա-
մին շամն այ 2742925

զնալն Մարկոսին աղարկածն այ
միոյ տեղ թալապ գրեցի, մինչ
ի Մօսկօվումն տայ

ԹՌԴՃ.. դիան ֆարդ 56 նումրայ 11
արամ ԺԳ գրած այ, ուր կոնքէ
խալը եմ արարէլ, թալապ գրե-
ցի

Ձ, ... դիան ֆարդ 70 նումրայ 11
շամն Ա գրած այ. թալապ այ,
որ տվի իմ ապրանքին խալը
մինչ ի լինք առամ

Ա, ԳՌԷՃԻՆ դիան ֆարդ 71 նում-
րայ 6 աղամ Իօ գրած այ. տվի

ԱՃԻԳ, ԸՌԷՃՆՈ դիան ֆարդ 82 նում-
րայ 9 գրած այ, որ խուրդայ-
վաթին փողն թալապ գրեցի, որ
է շամն այ

ԻԷ, ԳՌԷՃՆՈ դիան ֆարդ 85 նում-
րայ 8 գրած այ, տվի ուրն

ԲՃՀԳ, ԲՌԹՃԻՆ դիան վերոյ Զ զա-
լամին շամն այ, որ է

Քիթ չոքայ ելալ

79 «— Աստուծով թիվն փոքր ձ շամն Ա ներքոյ ախայցիեցի կվազին
քաթէն այ

Ա, ԲՌ... դիան ֆարդ 70 նումրայ 7
շամն Ա գրած այ, որ էվազն իմ
խօր Բ դանայ կապուտ եպաթէ կր
ալէլ, Մօսկօվումն ծախեցի դի-
նր[ն] այ Ա, ԲՌ դիան

Աստուծով ֆարդ ԽԵՆՈՒՄՆ. 45

50 ա ——— Աստուծով թիվն փոքր Աճ համիրայ Ը գրեցի, որ ներքոյ գրեալն Ա թօպ և մին փառշայ զառքաֆի քաթէն այ

ՄԵ, ԱՌԵՃ.. դիան ֆարդ 71 նումրայ 4 շամա ժօ գրած այ, որ զարշոյիս առած զանո ծախեցի, որ է գինն այ

ՄԳ, ԳՌԵՃ.. դիան զարշոյիս առքն վերոյ ծախսէն գնայ

Ա, ԸԲ... դիան գնաց, մնաց շախ արի ջամն այ Ա, ԸԲ դիան

ՄԳ, ԳՌԵՃ.. դիան ֆարդ 54 նումրայ 5 համիրայ Ը գրած այ, որ մին թօպ խեմքն զոմազ զառքաֆ առի կն[ա]յ 37¹/₂, ֆի ձ-ին Գ զարայ գնայ, որ է 1¹/₂ գնաց մնաց խալի[տ], որ է զազ` 36 զազ

ԱԹ, ԶԲ... դիան ֆի գազն Ա թ[ու-մայ]ն ԱԲ դիանովն

ԺԳ, ԷՌԵՃ.. դիան ժԳ գազ 3 շա-րեք դեղին զառ

ՄԳ, ԳՌԵՃ.. դիան վերոյ Բ զալա-մին ջամն այ

Թիք շոքայ ելավ

80 ա ——— Աստուծով թիվն փոքր Աճ զամայ Ե գրեցի, որ ներքոյ գրեալն ըռուստ Միտր Իվանիչին քաթէն այ

Բ, ԶՃ.. դիան ֆարդ 70 նումրայ 15 նիրհան Լօ գրած այ. զարշոյիս թալապն լինք առի Բ թ[ումայ]ն ԶՃ դիան

Բ, ԶՃ.. դիան ֆարդ 52 նումրայ 10 զամայ Ե գրած այ, որ խորդայ-վաթին ջահտան թալապ գրեցի, որ Մօսկօվն տայ

Թիք շոքայ ելավ

80 ա ——— Աստուծով թիվն փոքր Աճ համիրայ ԺԲ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն ըռուստ Իսայ Եմէլիանիչին քաթէն այ

ԺԱ, ԳՌԱՃԻՅօ դիան ֆարդ 70 նումրայ 13 շամա Ա գրած այ. զարշոյիս

ԺԱ, ԳՌԱՃԻՅօ դիան ֆարդ 54 նում-րայ 7 համիրայ ԺԲ գրած այ,

թալապն առի, ջամն այ, որ է ԺԱ, որ Գ թօպ ըշտօվի կոնթէ թա-ԳՌԱՃԻՅօ ղ[իա]ն լապ այ, որ փողն Մօսկօվն տայ

Թիք շոքայ ելավ

80 ա ——— Աստուծով թիվն փոքր Աճ համիրայ Իօ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն պիտրօրքբի Տալիան Պիտրուպցին քաթէն այ

Ը, ԵՌԴՃ.. դիան ֆարդ 70 նումրայ 12 շամա Ա գրած այ զարշոյիս թալապն առի ջամն այ Ը, ԵՌԴՃ լապ գրեցի մինչև ի լինք ա-ռում, ի բարին

Թիք շոքայ ելավ

80 ա ——— Աստուծով թիվն փոքր Աճ համիրայ ԻԶ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն աչր Պոզոսի որդի Մատուրին քաթէն այ

Ա, ... դիան ֆարդ 70 նումրայ 9 շամա Ա գրած այ. լինք առի

Ա, ... դիան ֆարդ 55 նումրայ 7 համիրայ ԻԶ գրած այ, որ թա-լապ գրեցի մինչև ի գնանք Մօս-կօվն լինք առում

Թիք շոքայ ելավ

80 ա ——— Աստուծով թիվն փոքր Աճ համիրայ ԻԹ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն Զինէնց Ապղլէ որդի Պոզոսին քաթէն այ

Ա, ԳՌ... դիան ֆարդ 70 նումրայ 8 նիրհան ԻԵ գրած այ, լինք առի

Ա, ԳՌ... դիան ֆարդ 55 նումրայ 14 համիրայ ԻԹ գրած այ, որ թալապ գրեցի մինչև ի գնանք Մօսկօվն լինք առում

Զ, ԱՌԹՃՂօ դիան ֆարդ 80 նումրայ 3 գրած այ, որ զարշոյիս թալապն Մօսկօվն առի, ջամն այ, որ է Մօսկօվն ղ[իա]ն

Զ, ԱՌԹՃՂօ դիան ֆարդ 70 նում-րայ 10 շամա Ա գրած այ, որ

է, ԳՌԹՃՂօ դիան վերոյ Բ դայամին
չամն ալ, որ է

էլ տվի վերոյ Պողոսին չամն
ալ, որ է

է, ԳՌԹՃՂօ դիան վերոյ Բ դայա-
մին չամն ալ, որ է

Յիք շոքայ ելավ

80 « — — — Աստուծով թիվն փոքր Աճ արամ և գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
Արխանգելոս գոմբուկիցն օմազ արբի, որ տամ քաթէն ալ

ԼԳ, ԳՌԵՃԿօ դիան ֆարդ 56 նումրայ 2
արամ և գրած ալ, որ Արխանգելոյ
գոմբուկիցն օմազ արարի, որ
գնամ յետ տամ, ի բարին

ԼԳ, ԳՌԵՃԿօ դիան ֆարդ 76 նում-
րայ 3 գամայ Բ գրած ալ, որ
զարշվիս պարթքն տվի Արխանց-
կայ, չամն ալ

Յիք շոքայ ելավ

80 « — — — Աստուծով թիվն փոքր Աճ արամ ժօ գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
Թիլֆիսեցի Գիօրգինի որդի Փասօյին քաթէն ալ

ԶՌԳՃՄօ դիան ֆարդ 56 նումրայ 4
արամ ժօ գրած ալ, որ զարշոյիս
թալապին կոնթէ յինք առի, չամն
ալ ԶՌԳՃՄօ

Ե, ԳՌԳՃ.. դիան ֆարդ 56 նումրայ
9 արամ ժօ գրած ալ, որ ինքն
առած 13 թէ սանդուզ թէ բօշ-
կին խալէցի...

Գ, ԶՌԸՃՄօ դիան ֆարդ 70 նումրայ
14 շամս Ա գրած ալ առ[թ]ի
չամն ալ

Ե, ԳՌԳՃ.. դիան վերոյ Բ դայամին
չամն ալ, որ է

Յիք շոքայ ելավ

30ր

Աստուծով ֆարդ եձ-ումն 46

81 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր Ճ ովղան Ա-ումն գրեցի, որ իմ խէր Շա-
մախի եօրթօռչի էր տվէլ և յինք առէլ Մօսկօվումն կոպէկ, յինք առինք
և տվինք քաթէն ալ

ԿԱ, ԱՌ... դիան ֆարդ 65 նումրայ 4
ովղան Ա գրած ալ, որ իմ խէր
Շամախի Ե դաֆայ մարդումի ա-
պասի եօրթօռչի էր տվէլ, ուր շա-
խօվն կոպէկ առինք Անկէլիցն,
Մաղաբուցն, Գրիգորէն և Մարու-
թէն, չամն ալ ԿԱ թ[ումա]ն ԱՌ
դիան

ԱՃԵԱ, ԸՌ... դիան ֆարդ 70 նում-
րայ 2 շամս Ա գրած ալ, որ
տվի Մէլքումին յինք առած 2է
թ[ումա]ն ապասին ժօ-րն
Գ-օվն տվի, չամն ալ, որ է

82 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր Աճ ովղան Ա-ումն գրեցի, ներքոյ գրեալն
Հաշտարխանայ բայեար Միքայէլ Իլիլին քաթէն ալ

ժօ, ... դիան ֆարդ 65 նումրայ 3
ովղան Ա գրած ալ, որ իմ խէր
Հաշտարխանայ բայեարիցն ժօ
թ[ումա]ն ալ յինք առէլ, որ ապ-
րանքին խալչի մինչ ի Մօսկօվն

ժօ, ... դիան ֆարդ 88 նումրայ
1 նախայ ԻԸ-ումն գրած ալ, որ
զարշոյիս բայեարէն յինք ա-
ռած փողն Հաշտարխան տվէլ
ալ բայեարին

Յիք շոքայ ելավ

83 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր Ճ ովղան Ա գրեցի, որ իմ խօր բերած Բ
խակ շիլին, և խակ թաղայ փառլին ծախսին և խալչին գոմբուկին և
ամենայն քսուր խալչին քաթէն ալ

ԱՃԵԱ, ԹՌԸՃԵՆ դիան ֆարդ 65 նում-
րայ 5 ովղան Ա գրած ալ, որ շի-
լայ և քսուր թաղայ ճոթնքն ծա-
խէլ ալ Հաշտարխանայ մինչ ի
Մօսկօվն, ինչպէս բողոլումայ ժԹ
զալամ գրած ալ ԱՃԵԱ, ԹՌԸՃԵՆ

ժԳ, ԹՌԸՃԵՆ դիան ֆարդ 66 նում-
րայ 2 ովղան Ա գրած ալ, որ
և խակ շիլին և ճոթնքն Հաշտար-
խանայ մինչ ի Մօսկօվն գոմ-
բուկ խալչ գնաց է զալամ, զք-
րած ալ

Ե, ԳՌԵՃԿօ դիան ֆարդ 77 նումրայ 2
գամայ ժԱ գրած ալ, Կօ թան շի-
լայ էր մնացէլ, ծախեցի, զինն
ալ, որ է

ԱՌԲՃ.. դիան ֆարդ 77 նումրայ 4
գամայ ժԱ Ա դանայ վառփոշ ծա-
խեցի

ՁՈ... դիան ֆարդ 82 նումբայ Բ գրած
այ. Բ խալիշայ, Ա վառփուշ իմ
խոր բերածն ծախեցի, դինն այ

Աճե՛ր, ԱՌԵՃԿԵ դիան վերոյ Գ դա-
լամին շամն այ, սր է 1481565
դիան

ԺԳ, ԲՈՒՆՃԶՈ դիան զարշվիս խալի
վերոյ շամէն գնայ

ԱճԼԳ, ԱՌԶՃՂԵ գնաց մնաց խալշէ ա-
զատ շամէն այ

32ա

Աստուծով ֆարդ եկ-ումն. 47

84 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ձ ովզան Ա-ումն գրեցի, որ իմ խոր բն-
րած Ա խակ շամախոյ շարբաֆի ապրշմին Հաշտարխանայ մինչև ի
Արխանցկայ կոպէկ խալշ, գոմրուկ, քրէ այ գնացէլ, ևկերոյ գրած
քաթէն այ

ԱՌԲՃՄԸ, ԸՌԲՃՄՈ դիան ֆարդ 78
նումբայ 2 դամայ Իճ գրած այ,
որ Ա խակ շամախոյ շարբաֆին
խալիս քաշն այ ԲՃՂԲ փոթ ևօ
Ֆոնթ, ֆի Գ, ԳԵ դիանօզն ծախս
գրեցի, որ աղարկեցի Մարգամ
Մարկսին ձեռն, ողորկածս ողջ
կոպէկ այ խսէպ լինի, փողին
շամն այ ԱՌԲՃՄԸ թ[ումայ]ն
ԸՌԲՃՄՈ ղ[իայ]ն

ԱՃԶԵ, օ՛ճճԵՆ դիան զարշվիս խալշն
վերոյ շամէն գնաց

ԱՌՕՂԳ, ԷՌԵՃՕԾ գնաց, վերոյ շամէն
մնաց, խալիս շամն այ

օ՛ճճԱ, ԶՌԲՃՂՕ դիան ֆարդ 65
նումբայ 1 ովզան Ա գրած այ,
որ Ա խակ շարբաֆի ապրի-
շումն, որ իմ խէր բերէլ էր
Հաշտարխանայ մինչ ի Ար-
խանցկայ գոմրուկ, խալշ, քրէ
գնաց ժԲ զալամ, գրած այ
ԱՃԶԱ, ԶՌԲՃՂՕ

ԲՌԴՃՂՕ դիան ֆարդ 76 նումբայ
2 թիրոյ ժօ. նավն տանելէ

Բ, ԵՌԷՃԺԾ դիան ֆարդ 77 նում-
բայ 1 դամայ ժօ գրած այ, որ
Ա խակին Վոյօկոյ շար Ար-
խանցկայ քրէ, նայմարտ ալի

ԵՌԵՃՄՈ դիան ֆարդ 79 նումբայ 3
գրած այ. ամբարի քրէ ալի

ԱՃԶԵ, օ՛ճճԵՆ դիան վերոյ Գ դա-
լամին շամն այ 1850745
ղ[իայ]ն

85 Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ձ ովզան Ա-ումն գրեցի իմ խոր բերած Զ
խակ շամախոյ բնար ապրշմին Հաշտարխանայ մինչ ի Մօսկօզն և
Մօսկօզն մինչ ի Արխանցկայ գոմրուկ, խալշ, քրէ գնաց, ինչպէս
գրած այ, քաթէն այ

ԱՃԼԵ, ԶՌԷՃՄՈ դիան ֆարդ 78 նում-
բայ 3 դամայ Իճ գրած այ, որ
Զ խակ շամախոյ բնար ապրշումն,
խալիս քաշն այ Մօ փոթ ժօ Ֆոնթ,
ֆի Բ [թուման] էՌ դիանօզն
ծախս գրեցի, որ աղարկեցի Մար-
գամ Մարկսին ձեռն, որ ողոր-
կածս ողջ կոպէկ այ խսէպ լինի,
փողին շամն այ ԱՃԼԵ թ[ումայ]ն
ԶՌԷՃՄՈ դիան

ԻԸ, ԳՌԶՃԽՕ զարշվիս շամն այ վերոյ
շամէն գնայ, որ է

ԱՃՕԷ, ԳՌԱՃԺՕ գնաց մնաց խալիս
Զ խակին զումարն այ

ԻԷ, ԸՌԲՃԺՕ դիան ֆարդ 66 նում-
բայ 1 ովզան Ա գրած այ, որ
Զ խակ շամախոյ բնար ապր-
շմին Հաշտարխանայ մինչ ի
Արխանցկայ գոմրուկ, խալշ,
քրէ գնաց, ինչպէս է գալամ
գրած այ. ԻԷ թ[ուման]ն
ԸՌԲՃԺՕ ղ[իայ]ն

ԳՃԿՕ դիան ֆարդ 75 նումբայ 3
գրած այ. Զ խակին նավն տա-
նելէ

ԳՌԱՃԶՕ դիան ֆարդ 77 նումբայ 4
դամայ ժԱ. Վոյօկոյ մինչ ի
Արխանցկայ քրէ նավի և նայ-
մարտ ալի

ԹՃՕՕ դիան ֆարդ 79 նումբայ 6
գրած այ. ամբարի քրէ ալի

ԻԸ, ԿՌԶՃԽՕ դիան վերոյ Գ դալա-
մին շամն այ 283640 դիան

ՏԸ Եւմբայ Աստուծով թիվն փոքր ձ ովզան Ա գրեցի, որ ներքոյ գրեալի
խանդայ թաթիմայ փող մնաց, քաթէն այ

Գ, ԶՌԷՃԼԵ դիան ֆարդ 66 նումբայ 2
ովզան Ա գրած այ, որ խանդայ
ապրոյ ծախան, որ գրեցի իվելի
փող մնաց, որ շամ այ արարի,
շամն այ Գ թ[ումայ]ն ԶՌԷՃԼԵ
ղ[իայ]ն

Ե, ... դիան ֆարդ 85 նումբայ 9
աղամ Բ գրած այ, որ զարշվիս
Քալարնայ դէկին մնացէլ էր
ալի

Գ, ԶՌԷՃԼԵ դիան ֆարդ 88 նումբայ
8 նախայ ԻԸ գրած այ, որ
խանդայ Հաշտարխան իմ խէր
գոմրուկ այ ալէլ, շամն այ

Ե, ... դիան ֆարդ 70 նումբայ 6
շամն Ա գրած այ, որ սմաղ ա-
րարի մինչ ի Քալարնայ դէկին
տամ, ի բարին, Ե թուման

Թ, ԶՌԷՃԼԵՆ դիան վերոյ Բ դալամին Թ, ԶՌԷՃԼԵՆ դիան վերոյ Բ դալամին ջամն ալ, որ է

Քիբ շոբայ ելալ

86 նումրայ Աստուծով թիվն ԱՃԱ շամս Ա-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն Մօսկովին գոմրուկչունցն փող լինք առի, քաթէն ալ

ԲՃԿԳ, ԸՌ... դիան ֆարդ 67 նումրայ 3 շամս Ա գրած ալ, որ Մօսկովին գոմրուկչունցն մեր ապրչմին և ճոթի գոմրուկն օմադ արարի, մինչ ի Արխանցկոյ գոմ, տամ, որ է փողին ջամն ալ ԲՃԿԳ թ[ում]ալն ԸՌ գ[ի]ալն, ի բարին

ԲՃԿԳ, ԸՌ... դիան ֆարդ 81 նումրայ 14 ովդան ժօ գրած ալ, որ զարչլին բաց թողած գոմրուկըն խակի Մօսկովն ավի, ջամն ալ ԲՃԿԳ, ԸՌ գ[ի]ալն

Քիբ շոբայ ելալ

32բ

Աստուծով ֆարդ եԼ-ումն. 48

87 նումրայ Աստուծով թիվն փոքր ԱՃԱ շամս Ա գրեցի, որ ովդան Ա-էն մինչ ի թարեղս, ընուստ Ըստեփան Բօթին խնտ ընկեցովի ինչ բերէլ ալ իմ խէր օմադ ընաֆտին խեչն ծախսն և կիտէլ անք, քաթէն ալ

ԲՃԽԹ, օԱՃԼօ դիան ֆարդ 67 նումրայ 2 ովդան Ա և շամս Ա գրած ալ, որ ժԳ դալամ ընկերովի իբմինն ծախեցինք, որ է փողին ջամն ալ ԲՃԽԹ թ[ում]ալն ԱՃԼօ դիան

ԲՃԽԹ, օԱՃԼօ դիան ֆարդ 67 նումրայ 1 ովդան Ա գրած ալ, որ զարչլին թանխալ ժՁ դալամ խաչը զնաց և փող կիսեցինք, ինչպէս գրած ալ, ջամն ալ ԲՃԽԹ թ[ում]ալն ԱՃԼօ դիան, ի բարին

Քիբ շոբայ ելալ

88 նումրայ Աստուծով թիվն ճԱ շամս Ա-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն ողորձած Հօղի աղայ Մոսրադին ամանաթին քաթէն ալ

Ե, ԳՌԲՃ... դիան ֆարդ 68 նումրայ 2 շամս Ա գրած ալ, որ Թ թան ասուսա, Ե թան ջոնի ծախեցի, գիւր[ի]ն ալ, Ե, ԳՌԲՃ

Բ, ԸՌԵՃԼԵՆ դիան ֆարդ 68 նումրայ 1 շամս Ա գրած ալ, որ Մարոյին եկեղեցի շինել տալէ ավէլ ալ իմ խէր Բ, ԵՌ դիան և ԳՌԵՃԼԵՆ դիան ասուսան ջամնումն գոմրուկ ավինք, Բ ջամքն ալ Բ թ[ում]ալն ԸՌԵՃԼԵՆ դիան, ի բարին

89 նումրայ Աստուծով թիվն ճԱ շամս Ա-ումն գրեցի, որ ներքոյ գրեալն խանլղայ առած Իօ խակ շամախոյ շարքաֆի ապրչմին աթին խաչին և ծախսին քաթէն ալ, որ ներքոյ գրած ալ, ի բարին

ԼՁ, ԳՌԵՃ... դիան ֆարդ 68 նումրայ 3 շամս Ա գրած ալ, որ Ա խակն ծախ[ի]նցի, խաչին քաչն ալ Ը փոթ Գ ֆոնթ, ֆի փոթն Գ թ[ում]ալն ԵՌ դիանուլն, ջամն ալ ԼՁ, ԳՌԵՃ

ՋՃՂԳ, ԸՌԵՃԼԵՆ դիան ֆարդ 68 նումրայ 2 շամս Ա գրած ալ, որ խանի ապրչմին Իօ խակ ադինք, որ է խաչին քաչն ալ ԱՃԿԱ փոթ Ա ֆոնթ, ֆի փոթն Գ թ[ում]ալն ԳՌ դիանուլն փողին ջամն ալ ՋՃՂԳ թ[ում]ալն ԸՌԵՃԼԵՆ դիան

ԱՃԿԱ, ԵՌԳՃԺԵ դիան ֆարդ 75 նումրայ 2 զամար ժԸ գրած ալ, որ Գ խակ ապրիչում ծախեցի, խաչին քաչն ալ 32 փոթ 12³/₂ ֆոնթ, ֆի Ե թ[ում]ալն ԵՌ դիանուլն ջամն ալ 1615315

ԱՌԱՃԽօ դիան ֆարդ 75 նումրայ 2 զամար Իօ գրած ալ. ժԹ խակին չամալի ավի մինչ ի նաւլըն, ջամն ալ

ԳՃօԳ, ԶՌԲՃՄօ դիան ֆարդ 75 նումրայ 3 զամար ժԹ գրած ալ, որ ժօ խակ ապրիչում ծախ[ի]նցի, խաչին քաչն ալ 2օ փոթ 37 ֆոնթ, ֆի Ե թ[ում]ալն ԵՌ դիանուլն ջամն ալ 4046250 գ[ի]ալն

Ա, ԳՌԲՃօն դիան ֆարդ 77 նումրայ 2 զամալ ժԱ. նավի բրէ ավի

ԱՃՃԷ, օԹՃԽօ դիան ֆարդ 75 նումրայ 4 զամար Իօ գրած ալ, որ Գ խակ ապրիչում ծախ[ի]նցի, խաչին քաչն ալ ԻԳ փոթ 16³/₄ ֆոնթ, ֆի Ե թ[ում]ալն ԵՌ դիանուլն, ջամն ալ, որ է 1170940

ԲՌԸՃՄօ դիան ֆարդ 79 նումրայ 4 գրած ալ. ամբարի բրէ

ՋՃ... դիան ֆարդ 79 նումրայ 5 գրած ալ. Գ խակին էլ բրէ

ՁԹ, ԹՌԳՃԻՆ դիան ֆարդ 75 նումրայ 5 զամար ԻԵ գրած ալ, որ Բ խակ ապրիչում ծախ[ի]նցի, խաչին քաչն ալ

Գ, ԳՌօՁն դիան ֆարդ 80 նումրայ 13 գրած ալ. ժԷ խակին դալաւի

ԵՌԲՃՄօ դիան ֆարդ 80 նումրայ 14 գրած ալ. դալալի ավի փողին

չըն այ ԺՁ փոթ 16 ֆոնթ, ֆի 7
թ[ումա]յն ԹՌԵՃ դիանօզն 799425
դիան

Ա, ԱՌ... դիան ֆարդ 84 նումրայ
3 գրած այ. փոդիչէ փէշքաշ

էճՂԹ, ՉՌԿՃԼօ դիան վերոյ 5 դա-
լամին ջամն այ 7996430 դիան

Ա, ՉՌ... դիան ֆարդ 84 նումրայ
4 գրած այ. փոդի դալալի տվի

էճօԹ, ԲՌՉՃԾօ դիան դարշվի առքն
խալջօզն վերոյ ջամէն դնայ

էճօԹ, ԲՌՉՃԾօ դիան վերոյ Թ դա-
լամ ջամն այ 7022650 դիան

Ղէ, ԳՌԷՃԾօ դիան գնաց մնաց, շախ
ելավ, ջամն այ 973780

34բ

[Աստուծով] ֆարդ ՍԲ-ումն. 52*

...ներքոյ գրեալն Թեվանի որդի Մարկոսին կոնթէ ալիշվերիշ արարի,
քաթէն այ

Ժօ գրած այ, որ է Թօպ... որ է
33600 դիան

Ա, ԸՌօնօ դիան ֆարդ 75 նումրայ
16 ն[ա]ղար ԺԵ գրած այ, որ
ուր խակերին նազէն խան[է]լէ
և համալի տվի

ԻՆ գրած այ, շիթն և ... [գին]ն
այ ԱՃԾօ Թ[ումա]յն ԹՌԷՃնօ

ԲՃԶէ, ՉՌ... դիան ֆարդ 75 նում-
րայ 17 ն[ա]ղար Լօ-ումն. ուր
կոնթէ 3 դաֆայ բարաթ արար
տվի, որ է

[շա]մս Ժօ գրած այ, ուր կոնթէ
... գինն այ 1269145 գ[ին]ն

ԺԹ գրած այ, որ ԺԹ բէկրասն
ծախեցի

ԲՌ... դիան ֆարդ 76 նումրայ 3
գրած այ, ոսկոն դալալի տվի

[շա]մս ԺԵ գրած այ, որ Պիտր...
հոռոմէն առի, ջամն այ

ԴՃԻԸ, ԷԻԵՃ.. դիան ֆարդ 77 նում-
րայ 9 դամայ ԻՆ գրած այ, որ
նէ ճոթ լէնայ քնար տվի փօ-
սօզ (") առի

[շա]մս ԻՆ գրած այ, որ ԺԸ ճ[ո-
թին]... [Մարդ]ամայ ազարկած
ծախեցի, գինն այ

Բ, ՉՌԿՃՂօ դիան ֆարդ 77 նումրայ
10 դամայ ԻՆ գրած այ, որ ուր
կոնթէ ԲՃԶԹ Թ[ումա]նին 55
օրէն մուղաթ տվի

[շա]մս ԻՆ գրած այ, ընկերովի...
[կ]էսն ուրնէն օմադ այ

Բ, ՉՌԿՃ.. դիան ֆարդ 77 նումրայ
11 դամայ ԻՆ գրած այ, որ 2

[շա]մս ԻՆ ուր կոնթէ ԵՐ[րօն-
շի]... [է]-ին շՐ-օզն տամ, ջամն
այ

ջամն այ, որ է

փոթ քաթանէ Թէլ առի, գինն
այ Բ, ՉՌԿՃ

ԴՌօՁօ դիան ֆարդ 77 նումրայ 12
գրած այ, ամբարի քրէ

Բ, ԳՌԿՃԶՆ դիան ֆարդ 77 նումրայ
13 գրած այ, 12 խակին մինչ ի
Վօլօկդայ քրէ տվի, ջամն այ,
որ է

ԺՁ, օէՃԾօ դիան ֆարդ 78 նումրայ
3 դամայ ԻՆ գաղ ճոթին Ար-
խանցկայ գոմրուկ տվի, ինչ-
պէս գրած այ

ԻԹ, ԴՌօԿն դիան ֆարդ 78 նումրայ
4 դամայ ԻՆ գրած այ, որ է
ԵՃԶԸ, Թ[ումա]նին, Ճ-ին Ե
Եօլրօդայ շախ տվի

ԲՌԱՃԵօ դիան ֆարդ 81 նումրայ 10
արամ ԺԹ գրած այ, որ է 2
շանին քրէ մինչ ի Մօսկօզն
ջամն այ, որ է

ԲՌ... դիան ֆարդ 82 նումրայ 10
շամս ԻՆ գրած այ, Պիտրօր-
քոյ եկած փոդին խալջ արարի,
ջամն այ

ՄԲ, ԲՌԵՃ.. դիան ֆարդ 82 նում-
րայ 11 շամս ԻՂ գրած այ. ԺԲ
խակին Մօսկօզումն գոմրուկ,
քրէ տվի, ջամն այ

ԳՌ... դիան ֆարդ 83 նումրայ 1
փօստի գրի տվի, շամս ԻՆ

Ձ, ԳՌԷՃԺօ դիան ֆարդ 83 նումրայ
2 շամս ԻՂ գրած այ, որ է
ԵՃԶԸ, Թ[ումա]նին 65 օրէն
Սօ դիանօզն մուղաթն այ

Ե, ՉՌԵՃՎօ դիան ֆարդ 83 նում-
րայ 3 շամս ԻՂ գրած այ, որ

Գ Թայ բշտօվն, կէսն դրի ու-
րուրն ոմն

Ղձձէ, ԵՌՁձձօ դիան վերոյ ժՁ դա-
լամին ջամն այ, որ է

Յիք շորայ էլալ

...ժօ ներքոյ զրեալն ժԲ սքսօվ(“) գինուս քաթէն այ

[2]ամս ԻՁ գրած այ, ոչ զարշ[ու-
լիս]... գինին ծախեցի, գինն այ

...վերոյ ջամէն գնալ

...շախն, որ օմադ գրեցի

ժՁ, ՂՈՆձ... դիան ֆարդ 76 նում-
րայ 1 Թիլայ ժօ սքսօ ամ, որ
ժԲ սքսօվ, գինի առի մինչ ի
Մս[ր]դամն, գինն այ

ՁՈԱձԻօ դիան ֆարդ 80 նումրայ
2 գրած այ. նավէն խանելէ

ժէ, ԲՈՂձԻօ դիան վերոյ Բ դալա-
մին ջամն այ, որ է 172620

...ադամ Գ գրեցի ներքոյ զրեալն Թեվանի որդի Մարկոսին խետ քն-
կերովի ... [ր]էէ, Ինչպէս քաթիս ֆարդ 41 գրած այ, իքմին էր մնա-
ցէլ, կիսեցինք, ինձ սամ խասով, քաթէն այ

... ադամ Գ գրած այ, որ քնկ[ե-
րովի]... ծախեցինք ինձ սամ խա-
սով

[Աստուծո]վ ֆարդ ՄԴ-ումն. 54*

...Ձ ներքոյ գրեալն Պողոսին խետ քնկերովի առած Բ խակ մահուդ
առինք... մինչ ի գնանք ծախենք, փողն կիսենք, ներքոյ առքին ծախ-
սի խալի քաթէն այ

...նիրճան ժՁ գրած այ, որ Ա խակ [մահուդ] ... [դ]ադի ջամն այ
341 1/2 գադ...

ՂՁ, ՂՈՒՂձԻօ դիան ֆարդ 78 նում-
րայ 7 Համիրայ 6 գրած այ. իմ
սամն փողն նս տվի 341 1/2 գադ,
ֆի ԱՌօՁօ դիանօվն, փողի ջա-
մըն այ 368820

փողի ջամն այ, որ է

...վերոյ ծախսէն գնալ

...ստէն շախ, ջամն այ

Աձ.. դիան ֆարդ 79 նումրայ 13,
ամբարի քրէ

ԱՌՆձձօ դիան ֆարդ 79 նումրայ
19. մինչ ի Վօլօղայ քրէ

ԳձԽօ դիան ֆարդ 80 նումրայ 8
գրած այ. վիպիս գրել է

էձԿօ դիան ֆարդ 81 նումրայ 8
գրած այ. մինչ ի Մօսկօվն քրէ

Բ, ԳՌՁձՄօ դիան ֆարդ 84 նումրայ
1 գրած այ. Մօսկօվն գովրով

ԼԹ, ԵՌԲձԽօ դիան վերոյ 6 դալա-
մին ջամն այ, որ է

...նիրճան ԻԱ ներքոյ գրեալն Եօլբօղի վեռի և տվի, որ Շամախի
տամ լինք առոմ քաթէն այ

...նիրճան ԻԱ գրած այ, որ...
սթէր գրէլ, մեծք խակի... ձեթ
դանայ, գինն այ, որ է*

6 շամս ԲԵ գրած այ, որ ուր...
օ[ր]դ[ն]ի Ասկանդարէն ԱՌՁձՂն
դիան, ֆի ձ-ին ... էն յետ ԽԸ
Թ[ուամ]ն ԴՌ... քն, կամ ուր օր-
դընուս

շամս Լօ գրած այ, որ Հոռոմ...
[Եօլբօղի] վեռի, որ է... ԴՌ
դիանի իքմին առ ...-ր խամար,
ի բարին

գրած այ, որ Հէրօմի որդի [Մկր-
տուս]... [Եօլբօղի] վեռի, որ
գնանք ... ԻՌ, օթձձօ դիան տամ
ապասի

...[նա]խայ Իօ գրած այ. Ջինէնց
Պո[ղոսի]... Հաշտարխան Եօլբօ-

Գ, ԹՌ... դիան ֆարդ 87 նումրայ 3
շրաթ ԻԲ գրած այ, որ է Մար-
կոսին է խակ ճոթին վերին
խալիլի, Եօլբօղի գրեցի ձ-ին
2Գ-օվն, Շամախի ԼԱ օրէն յետ
Բ, ԸՌԴձձօ դիան լինք առոմ

ԱՌՆձ.. դիան ֆարդ 87 նումրայ 4
շրաթ ԻԲ. Բօքին ամանաթին
վերէն ԱՌՆձ դիան խալիլի,
Եօլբօղի գրեցի, Շամախի ձ-ին
ՀՐ-օվն լինք առոմ ԱՌօՁօ
դիան, ի բարին

Գ, Եձ.. դիան վերոյ Բ դալամին
ջամն այ, որ է

չի... Եամախի Ա օր վաղայ...
տամ ուր կոնթէ

զամն այ 1322585 դիան

...նախայ ժօ ներքոյ գրեալն իմ խօր աղարկած Բ խակ եզրած ապրի-
շումն Հաշտարխան ծախեցի... [Եօ]լլթօռչի էր աղարկէլ, յինք առի,
իմ բանին պէքք բերի, քաթէն այ

...նախայ ժօ գրած այ. իմ խօր
... [Հաղալաղ]աթի ալվանդ Բեյն
և... [Հա]շտարխան ծախեցի,
խալը գո... ն աբնկ, զամն այ
589235

...6 նախայ Իօ գրած այ, որ Ա
սա... Հարոյթիսին Եօլթօռչի ....
յինք առի զամն այ

[Բ] [զա]լամին զամն այ 804235

ԸճԿօ դիան ֆարդ 87 նումրայ...
Հաշտարխան վերիալումն քի-
սակումս բարալթաթ մնաց կո-
պէկ, մնաց որ

36ա

Աստուծով ֆարդ Աէ-ումն 57

Աստուծով Բիվն փոքր ճԳ դամար ժծ-ումն գրեցի, որ Բիվն Աճ իմ
խէր Եամախի զախլ էր ելէլ և Բիվն 102 ն[ա]լար Ա-ումն բանդայի
Մարճադա Եամախի զախլ էլայ խերոյ դամայ Ա-ումն, որ նաշաղէ
վեր կացի, որ զնացի Թարվէլ և դամար ժԲ-ումն եկի Եամախի, ժծ-
ումն զաֆտարն բանայ արարի գրեցն Բէ իմ խօր բերած Բէ բանդիս
բերած ապրանքին ալիշվէրիչն ըտուզումին յիրեսօվն սեղօ քաթայ
արարի, աստուծով, ի բարին

105 նումրայ Աստուծով ներքոյ գրեալն Բիվն 103 դամար ժծ-ումն գրեցի,
իմ խօր բերած Կօ փաստով լէնայ քնարի ծախսի խալը քաթէն այ

ԴճեՆ, ԹՌԲՃօօ դիան ֆարդ 89 նում-
րայ 1 դամար ժծ գրած այ, որ իմ
խէր ուր բերած Կօ փաստով լէ-
նայ քնար բեկրաօճն Եամախի
մինչ ի իմ գոլն ծախել այ Թ

Ա, ԱՌԵՃօօ դիան ֆարդ 89 նումրայ
1 դամար ժծ գրած այ, որ ժօ
խակին նիղալոյ մինչ ի Եա-
մախի խալը, քրէ զնաց, զամն
այ

դալամ, զամն այ ԴճեՆ Բ[ու- Գ, ԹՌԲՃօօ դիան ֆարդ 89 նում-
մայն ԹՌԲՃ դիան

Ե, օէՃօօ դիան դարչվիս զամն այ,
վերոյ զամէն զնայ

ԴճեՆԳ, ԸՌԵՃօօ վերոյ զամէն զնաց,
մնաց 4438500 դիան

Ն, օէՃօօ վերոյ Բ դալամին զամն այ,
որ է

106 նումրայ Աստուծով Բիվն փոքր ճԳ դամար ժծ-ումն ներքոյ իմ խօր բե-
րած Գ խակ ճոթին, որ մինն գիքտի բարի էր լէնայ քնար, Ա խակն
մաշուղ էր և Ա խակին ճնդուտանայ բար նեղայ քնար բերէլ Եամա-
խի, ծախսի խալը քաթէն այ

ՄԱ, ՆՌ... դիան ֆարդ 89 նումրայ 2
դամար ժծ գրած այ, որ Ա խակ
5 ճոթ, որ է ժօ կարտ դիքտի
բարին(“) իմ խօր ուր բերածն
ծախել էր, խալիս զաղի զամն այ
1901/2

ԳՌԳՃՄօ դիան ֆարդ 89 նումրայ
2 դամար ժծ. Գ խակին քրէ
մինչ ի Եամախի տվէլ այ, դա-
լատովի շալին էլ գրեցի

ԻՐ, ԷՌԲՃօօ դիան ֆարդ 90 նումրայ
5 դամար ժծ գրած այ, որ Մար-
դամայ եկած Գ ճոթ մաշուղն
ծախել այ, 1791/2 գոզ այ

ԱՌԱՃՄօ դիան ֆարդ 89 նումրայ 3
դամար ժծ գրած այ, որ Ա
խակին մաշուղն քրէ, խալը
մինչ ի Եամախի զնաց

2օ, ԲՌԲՃօօ վերոյ Բ դալամ զամն այ,
որ է

ԳՌԶՃօօ դիան զարչվիս զամն վերոյ
զամէն զնայ

2Թ, ԷՌԶՃօօ գնաց, վերոյ զամէն մը-
նաց, խալիս զամն այ

106 նումրայ Աստուծով Բիվն 103 դամար ժծ-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն
Մարդամայ եկած իմ խօր բերած Խօ Թօպ մամիշ շալի քաթէն այ

ԽԳ, ... դիան ֆարդ 90 նումրայ 3
դամար ժծ գրած այ, որ իմ խօր
բերած Մարդամայ եկած Ա խակ,
որ է Խօ Թօպ մամիշ շալն ծախել
այ, ֆի Ա, ԱՌ դիանօվն

140

141

107 Եռամբայ Աստուծով թիվն ԱՃԳ զամար ժն-ումն գրեցի և երբոյ գրեալն իմ խէր ուր Մօսկօվին վեռած և Հաշտարխանայ վեռած կոպէկ եօլբօռչիքն մինչ ի իմ Սարճադին գոչն տվէլ այ Շամախի, ապասի քաթէն այ

ԱՃԾԳ, ԸՌ.... դիան ֆարդ 89 նումբայ 4 զամար ժն գրած այ, որ իմ խօր Մօսկօվին վեռած Պիտրոսի որդի Հակոբջանէն ԱՃԶօ թ[ու-մա]ն ինք վեռէլ, ֆի ձ-ին ՍԶ-օվն Շամախի տվէլ այ ԱՃԾԳ, ԸՌ դիան

Փօ, ... դիան ֆարդ 89 նումբայ 5 զամար ժն գրած այ, որ Հաշտարխանայ վեռած ժԳ թ[ու-մա]ն Շամախի տվէլ այ Փօ,

Բ, ԱՌԷՃԻօ դիան ֆարդ 90 նումբայ 5 գրած այ. բայթ Գրիգորէն վեռած եօլբօռչին Շամախի տվէլ այ

ԱՃօԳ, ՆՌԳՃ.. դիան ֆարդ 91 նումբայ 2 գրած այ. Մօսկօվին իմ խօր վեռած Մէլքումէն եօլբօռչին տվէլ այ

Ը, ԶՌ.... դիան ֆարդ 92 նումբայ 1 գրած այ. Մօսկօվին վեռած հոռումէն ժօ թ[ումա]ն Շամախի տվէլ այ Ը, ՌԶ

Ե, ... դիան ֆարդ 103 նումբայ 1 գրած այ, որ Զինէնց Պողոսին եօլբօռչին իմ խէր տվէլ, այ, ջամն այ

ԲՃԶԳ, ԱՌԾԾօ դիան վերոյ 2 զամար ջամն այ, որ է

107 Եռամբայ Աստուծով թիվն 103 գրեցի, որ թիվն 102 զամար ԻՌ-ումն Շամախայ Բ խակ եփած ապրիշում և Ա սանաղօվ եօլբօռչի տվէլ, որ աղարկէլ էր Հաշտարխան իմ Սարճադին ձեռն, ծախեմ, և երբոյ աղարկածի քաթէն այ

ԽԵ, ԲՌԲՃԶօ դիան ֆարդ 91 նումբայ 1 զամար ժն-ումն գրեցի, որ թիվն 102 զամար ԻՌ-ումն Բ խակ եփած ապրիշում այ առէլ մինն աղաթի ալվանդ այ, Ա-ն՝ քաճի, մինչ ի նիղովայ գինն այ, ԼԳ, ԲՌԲՃԶօ դիան և Ա սանաղօվ եօլբօռչի այ տվէլ ժՌ թ[ումա]ն, ժօ-քն Ը-օվն Հաշտարխան յինք առում, Բ ջամն այ ԽԵ, ԲՌԲՃԶօ

108 Եռամբայ Աստուծով թիվն ՃԳ զամար ժն-ումն գրեցի, որ և երբոյ գրեալն մեր... էլ և ինչ փող, որ իմ խէր աղարկէլ այ ուրէնց բանդայ տեղու...

Մօ, ... դիան ֆարդ 90 նումբայ 9 զամար ժն գրած այ, որ թիվն 101 արամ Զ-ումն Ա ֆարդ. սանաղօվ իմ խէր վեռէլ այ խանին սարքարէն Մօ թուման, որ Ըսպահան Գ ամիս վաղայ Սահիպանիս տէք, ի բարին

ԺԶ, օԾՃօ դիան ֆարդ 90 նումբայ 10 զամար ժն գրած այ, որ թիվն 101 ովղան Բ-ումն իմ խէր Բ դաֆայ յինք այ առէլ. մին զաֆէն յօհրդարէն Գ թ[ումա]ն ԲՌԵՃօօ դիան, մին զաֆայ յինք այ առէլ խանլիայ ժԱ թ[ումա]ն ԱՌ դիան, Բ ջամն այ ժԶ թ[ումա]ն ԵՃ դիան, որ տէք

Խօ, ... դիան ֆարդ 91 նումբայ 2 զամար ժն գրած այ, որ թիվն 102 շբաթ ԻԵ-ումն, իմ խէր խա-

ևին սարքարէն շինք ալ առէլ ևօ
թ[ումա]ն, որ սահապանիս աէք
քալրալիայ ( ) խանին, ի բարին

ԱԸ, էնԸճնն զիան ֆարդ 91 նումրայ 2
3 զամար ժն գրած ալ, որ քալան-
թար պարոն Յարոյթինին վեր
զրած Բ խակ քնար շարքաֆին ուր
կոնթին լիբեսօվն վեռէլ ալ, գինն
ալ

Ժօ, ... զիան ֆարդ 101 նումրայ 2
գրած ալ, որ զամար Ա Թարվի-
զոյ վեր կալման ջամայ արարի,
որ գրեցի շաղավաթ առէք, աէք
Ձինննց Պողոսէնց տուն

ԱճԾԴ, ԸնԴճնն վերոյ 5 զալամին
ջամն ալ, որ է 1543345

37բ

[Ատոռոժով] ֆարդ Կօ-ումն. 60*

...[զա]մար ժն-ումն գրեցի, որ իմ խօր բերած Մօսկօլին առած ամն-
նայն քուրն Շամախի... մաճուղ, գաղ, հաշիայ, սամուր, շուքամ և
ամենայն քուր, որ ծախէլ ալ, ներքոյ գրած քաթէն ալ

...ժն գրած ալ, որ Մօսկօլ... լէվ Բ, օԴճՂօ զիան ֆարդ 95 նումրայ 3
շալն, որ դառայ վ... ֆի 5853
գիննօվն, գինն ալ

...զամար ժն գրած ալ, որ Բ ծա-
խէլ ալ, գինն ալ, որ է

...[զամա]ր ժն գրած ալ 2 ձօթ...
որ է 166 գաղ, ֆի 2200 դիան

...[զամա]ր ժն գրած ալ. Բ
տոնլուղ... բն և 2 տոնլուղ 2
չուխտ շէ[4]. գին[ն] ալ 2Ա Թու-
ման, ի բարին

...[զա]մար ժն գրած ալ, իմ խօր
... ծախէլ ալ 219500

...[զա]մար ժն գրած ալ. 1290
մախու... ծախէլ ալ, գինն ալ
77400 դիան

... [զա]մար ժն գրած ալ, որ
փառայալ ... շալ Դ գաղ գինն ալ,
որ է

... ժն գրած ալ. փա[ռ]չալ ...
ծախէլ ալ, գինն ալ, որ է

... ժն գրած ալ. Բ քուրք [սն]-
ջաֆն, ծախէլ, ալ, գինն ալ

...[զա]մար ժն գրած ալ. 2873
...[փառ]չէն ծախէլ ալ Դ Թ[ու-
մա]ն

... Ա ջուխտ պղտիկ տապանջէն

...[զամ]ար ժն գրած ալ. Ա կռտ
...էլ ալ, գին[ն] ալ Դ Թ[ումա]ն

...[զրա]ծ ալ. կէս դուլին դա-
նակ, շանկալն

...[զրա]ծ ալ. 12 դանայ քաթի-
պի խալիլի

...[զրա]ծ ալ. Ա զաֆի շաղաց,
գինն ալ

...[զրա]ծ ալ. 30½ գաղ քաթան
գինն ալ

...գրած ալ. Ա քուրք շքամբն

...գրած ալ. 16 դիտր զոլ(՞)ալ
ծախէլ

...[զրա]ծ ալ. Ա տոնլուղ շալ Ա-ն
կլամէկն

...[զրա]ծ ալ. Ա տոնլուղ գո-
ջան ծախէլ ալ

[զրա]ծ այ. Ա կանայվէթն (՞)
ծախէլ այ

...[զրա]ծ այ. խանդայ ծախէլ
այ... ումն ֆի Ա, ԳՌ դիանօվն

...[զր]ած այ. ուր բերածէն զառ...
զաղ, ֆի էՌ դիանօվն

...զրած այ. Բ տոնուղ շէկ սած
[ուր]...., դինն այ ժՁ Բ[ուժա]յն,
ի բարին

...[Բ]իրայ ևօ զրած այ, որ Զ
զաղ զառ... դիանօվն, շամն այ,
որ է Զ, ԳՌ

որ է

վերոյ շամէն գետյ [շամ]ն մնաց
2338030

38ա

Աստուծով ֆարդ ԿԱ-ումն. 61

110 նումրայ Աստուծով Թիվն ճԳ զամար ժե-ումն գրեցի, որ ներքոյ գրեալն
փողի շախ այ եկէլ և գնացէլ, քաթէն այ

ևօ, ... դիան ֆարդ 91 նումրայ 17
զամար ժե գրած այ, որ Թիվն
102 զամար ևօ-ումն Շամախի
բանդին խէր Զ զաֆայ մարդումի
զօկուշի ավար էր տվէլ ԱճԾօ
Բ[ուժա]յն, գնալ Հաշտարխան
զուր ժօ-ըն Բ-օվն շախն օմազ
արարի, շամն այ ևօ Թուման

ժԹ, ԶՌԴճ.. դիան ֆարդ 92 նումրայ
6 գրած այ, որ մինչև ի բանդին
զուր հառէլ ժե զալամ փողի շախ
այ առէլ

ևԲ, ԱՌՆՃՆօ դիան ֆարդ 103 նումրայ
4 գրած այ, որ Գ զաֆայ մարդու-
մից ամանաթէրին մու[զաթ] այ

խասէլ Մարկոսէն, Պողոսէն, Ըս-
տեփան Բօթէն

ՂԱ, ԸՌԱՃՆօ դիան վերոյ Գ զալամ
շամն այ, որ է

ԻԳ, ԳՌԴՃԾօ դիան զարշվիս շամէն
վերոյ շամէն գետյ

ԿԸ, ԳՌՂՃՂօ գնաց, վերոյ շամէն
մնաց, փողի շախ այ եկէլ

Ե, ԳՌԴՃօօ դիան ֆարդ 100 նում-
րայ 6 գրած այ, որ Բարվիզոյ
եկած փողին քրէ, սարֆ ալի
շամն այ, որ է

Բ, ԱՌ.... դիան ֆարդ 104 նումրայ
1 Թիրայ ևօ-ումն ալի Գրիգորի
որդի Յարոյթինին փողի մու-
զաթ, ինչպէս օմազումն շամա-
լի արարէլ, ալի Բ, ԱՌ դիան

ԻԳ, ԳՌԴՃԾօ վերոյ Գ զալամ շամն
այ, որ է 234150

111 նումրայ Աստուծով Թիվն ճԳ զամար ժե-ումն գրեցի, որ խանդայ իմ
խէր տոնուղ այ լինք առէլ և խալը այ արարէլ, քաթէն այ

2Ե, օԹՃԼօ դիան ֆարդ 92 նումրայ 4
գրած այ, որ ժՁ զալամ քուրն,
որ տոնուղին շատան խանն տվէլ
այ, մինչ ի բանդին գուրն ծախէլ
այ, շամն այ 2Ե, օԹՃԼօ դիան,
որ նօստրով խանինցն օմազ ա-
րարինք

ԻԵ, .ԹՃԼօ դիան ֆարդ 92 նումրայ
2 գրած այ, որ զարշվիս լինք
այ [ա]ռուէ խամար խանին
և զուսկուսին մարդքոցն փէշ-
քաշ այ տվէլ ամենայն իքմին,
գինն այ ԻԵ Բ[ուժա]յն ԹՃԼօ
դիան

ԻԵ, օԹՃԼօ դիան զարշվիս շամն վերոյ
շամէն գետյ

Սօ, ... դիան վերոյ շամէն գնաց,
մնաց շախ այ եկէլ

112 նումրայ Աստուծով Թիվն ճԳ զամար ժե-ումն ներքոյ գրեալն Մարկոսին
խտ ընկերովի խտպիցն զուֆլ օամ խասով, ծախսի քաթէն այ

Գ, ԵՌ.... դիան ֆարդ 92 նումրայ 5
գրած այ, ընկերովի ունի[նք] Ա
բօշկայ զուֆլ, որ է 140 դուզին,
ծախեցի [շամն այ] է Բ[ուժա]յն,
կէսն իմ խտպուսն օմազ արա-
րի, շամն այ

Աստուծով ֆարդ կԳ-ումն. 62

113 նումրայ Աստուծով թիվն ճԳ դամար ժն գրեցի, ներքոյ գրեան խորաքի փուշակի այ գնացել իմ խոր մինչև ի իմ գուն և բանդայ տեղս իրոն էլ մեզ խորաքի և փուշակի այ գնացել մեզ ողջին, քաթէն այ

ԻԳ, ԹՌ.... դիան ֆարդ 92 նումրայ 9 գրած այ, որ թիվն 101 դամայ Բ-էն մինչ ի թիվն 103 նախայ ԻԲ, որ Իօ ամս[էն] Գ խոգոյ իմ, խօր, Յովանիսին տղին խալը այ գնացել խորաքի, փուշակի, ողորմոյթին, ձիայ խօր[ա]թի, օղի քրէ, շամն այ ԻԳ թ[ումա]ն ԹՌ դիան

Ա, ԵՌԱՃԻօ դիան ֆարդ նումրայ 7 գրած այ, որ բանդիս սարնչինին քրէ և քուր խալը գնաց մինչ ի Շամախի

ԺԱ, ԹՌԴՃօօ դիան ֆարդ 100 նումրայ 7 գրած այ, որ Բանգայի Սար[Ն]ադիս Թարվէկ գնալգուէ խալը, խորաք, փուշակի գնաց և ձիայ խալը գնաց, շամն այ

Ա, ԱՌԲՃօօ դիան ֆարդ 106 նումրայ 1 գրած այ Ա ձի առի

ԱՌԸՃօօ դիան ֆարդ 106 նումրայ 7 գրած այ Զ գրգավայ (")

ԶՌօօօօ դիան ֆարդ 106 նումրայ 9 գրած այ տղի սունուդ

էՃԺօ դիան ֆարդ 106 նումրայ 10 քսուր խալը գնաց

ԼԹ, ԳՌԲՃԼօ վերոյ է դայամ շամն այ, որ է

114 նումրայ Աստուծով թիվն ճԳ դամար ժն-ումն գրեցի, որ տղայ Ալայ-վէրդոյն փող կէր մեր կշտին, սվինք, քաթէն այ

Ժն. օԸՃօօ դիան ֆարդ 92 նումրայ 5 գրած այ, որ մինչ ի Բանդայ ՍարՆագին Թարվիգու գուն տղայ Ալայվէրդէ այ սվէլ, որ փող ունէր մեր կշտին և ուրն սունուդի շահաման

39ա

Աստուծով ֆարդ կԳ-ումն. 63

115 նումրայ Աստուծով թիվն ԱՃԳ դամար ժն-ումն գրեցի, ինչ խրիդ թէ ապրիչում, թէ Քարվիդոյ խրիդ, թէ Եօլթոցի, թէ շարբաֆի ապրիչում, որ խրիդ արարինք մինչ ի նիղ[ա]վայ նավին դուխն խալըօմ ողորկեցինք Աւետի Նետ, քաթէն այ

ԿԵ, ԵՌ.... դիան ֆարդ 92 նումրայ 4 գրած այ, որ Գ խակ աղաթի ալվանդ թեկ առինք, գինն այ ԿԵ թ[ումա]ն ԵՌ դիան

ԼԹ, ... դիան ֆարդ 92 նումրայ 6 գրած այ, որ Բ դաֆայ Եօլթոցի սվինք մինն մին է, շաշտարխան առան յինք առոյ աքապկերցի Յճանի որդի հաշայտորին Ին թ[ումա]ն, շողեցի Աղայիիրէ որդի Գայուցին ժԳ թ[ումա]ն, Բ շամն այ ԼԹ թուման, որ շԸ թ[ումա]ն յինք առոյ կոպէկ

Ը, ԲՌԵՃ.. դիան ֆարդ 92 նումրայ 7 գրած այ, որ Ա խակ շիլայ ողորկեցին, որ ԱՃՄօ թան այ, ֆի ԵՃՄօ դիանօմն շամն այ

ԴՃԶԳ, ԷՌԵՃԿօ դիան ֆարդ 95 նումրայ 6 գրած այ, որ մինչ ի բանդիս գուն ԴՃԵԳ դուր թիլանի, շամախոյ բնար շարբաֆի ապրիչում էր սուէլ, ԻԶ խակ

էր կազէլ, միզան, դալալօմի
թալիս էր մտէլ, Ֆի դիտորն Ա,
ՋՃԳԾ

[Ա]ձօԸ, ԹՈՒՐՃՄօ դիան Ֆարդ 97
նումրայ 3 գրած ալ, որ Թարվիզդ
առած ճարմակ ճոթեղէնն, որ
ժօ դալամ գրած ալ, առքըն ա-
զարկեցինք Ավետի հետն

Լօ, ԲՈՒՐՆ դիան Ֆարդ 98 նումրայ
5 գրած ալ, որ Թարվիզդ ա-
ռած թաղայ փառչէքն, որ ժԾ
դալամ առք[ը]ն գրած ալ. ա-
զարկեցին Աւետին խետն Հաշ-
տարխան, գինն ալ

Ձօ, ԶՈՒՃԻՕ դիան Ֆարդ 99 նում-
րայ 1 գրած ալ, որ Թարվիզդ
առած քալալզայի աղլուխն,
շալ ղութնի, դանալվաթ (")
Ֆութայ, մալաղէի (") մօվաղ-
լի և մօվ, ժԲ դալամ, գինն ալ
Ձօ թ[խումայ]ն ԶՈՒՃԻՕ դիան,
որ Ավետի խետ ողորկեցի

Բ, ԸՈՂՃԸօ դիան Ֆարդ 100 նում-
րայ 4 գրած ալ, որ Թարվիզդ
Չ ձիայ բեռն ապրանքին մինչ ի
Շամախի քրէ ըոսայտարին ալ

ԳՌ ... դիան Ֆարդ 102 նումրայ 1
գրած ալ, որ կիրակի իբմինին
վերէն ԳՌ դիան Եօրօուջի տվի,
ԸՌ դիան լինք առոյ

Է, ԲՈՒՕօ դիան Ֆարդ 102 նումրայ
2 գրած ալ, որ ԻՉ խակ Շա-
մախոյ շարբաֆուն մինչ ի Նի-
զովայ խալը գնաց, ջամն ալ

ԸՌԱՃԾօ դիան Ֆարդ 102 նումրայ
3 գրած ալ. Դ խակ ալվանդին
խալը, քրէ գնաց մինչ ի Նիզա-
վայ նավի գլուխն

Ա, ԳՌԳՃԸօ դիան Ֆարդ 102 նում-
րայ 4 գրած ալ. Ը խակ ճօթին,
Ա խակ շիլին մինչ ի Նիզ[օ]-
վայ նավի գլուխն խալը գնաց

Է, ԲՈՒՃԸՅօ դիան Ֆարդ 103 նումրայ
3 գրած ալ, որ Թիվանի որդի
Մարկոսին իբմինին վերէն Եօ-
րօուջի տվի, որ մինն մին է
Հաշտարխան Աւետն լինք առոյ,
ջամն ալ

ԿԱ, ԳՌԱՃ.. դիան Ֆարդ 103 նում-
րայ 4 գրած ալ, որ ՄԵ դիտոր
շարբաֆի աղրիշում առի Գ
խակ կապեցի, թալիս մտա Ա,
ԱԻԿօ դիանօվն, որ Ըսկանդա-
րի խետ ողորկեցի

ԹՈՒՕօ դիան Ֆարդ 103 նումրայ 5
գրած ալ. վերոյ Գ խակին մինչ
ի Նիզովայ նավի գլուխն խալը
գնաց, ջամն ալ, որ է

ԳՌԸՏօ դիան Ֆարդ 103 նումրայ
6 գրած ալ, ապրանքի խալը
խամար Աւետն Նիզովոյ բա-
րաթ էր արարէլ, տվի, ջամն
ալ

ԸՃՁԸ, ԷՌԳՃԸօ դիան վերոյ ժՉ դա-
լամ փողի ջամն ալ 8887370
դիան

116 նումրայ Աստուծով թիվն ճԳ դամար ժԾ-ումն Լեբքոյ գրնալի բանդայի
Մարհաղին Մօսկովին առած քսուրն, մազեղէնն, մահուղն, գառն, բկի-
րասն, սհաթն և հաշիէն ամենայն քսուրն ծախսի խալը քաթէն ալ

ԺԲ, ԲՈՒՕՕօօ դիան Ֆարդ 93 նումրայ
4 գրած ալ, որ Նիզովայ ծախեցի
Արխանցիոյ առած մահուղէն ԿԱ
գազ

ԵՌԳՃՅԵՆ դիան Ֆարդ 93 նումրայ 5
գրած ալ. Արխանցիոյ առած Բ
խակ մահուղին, բէկրասին
խալը, քրէ մինչ ի Շամախի

Գ, ԲՈՂԺՕՕ դիան ֆարդ 93 նումրայ 5
գրած ալ. Մօսկօվի առած հա-
շիիցն նիդալալ ծախեցի ԲՃԿԵ
մսխալ

ԱՌ.... դիան ֆարդ 93 նումրայ 6 գրած
այ, որ Նիդոլալ ծախեցի ԺԲ
գազ ալաշայ, քաթան, գինն այ

ԱՃԺԴ, ԱՌ.... դիան ֆարդ 94 նումրայ
3 գրած այ, որ խանին ծախեցինք
ն տունուզ սամուր, ֆի ԻԲ, ԸՌ
դիանօզն

ԻԱ, ... դիան ֆարդ 94 նումրայ 4
գրած այ, որ խանուզ ծախել անք
Ա տունուզ սամուր, գինն այ ԻԱ
թ[ումայ]ն

ԻԱ, ԶԻ.... դիան ֆարդ 94 նումրայ
5 գրած այ. խանին ծախեցինք ԺԲ
չուխտ խախալալ սամուր, ֆի
Ա, ԸՌ

ԼՕ, ... դիան ֆարդ 94 նումրայ 6
գրած այ. խանին ծախել անք Բ
քուրք սամուր, գինն այ ԼՕ թ[ու-
մայ]ն

ՄԴ, ԶԻ.... դիան ֆարդ 94 նումրայ 7
գրած այ. խանին ծախել այ Բ
թօպ դառ՝ մինն մախմուռ, մինն
կարմիր, 42 գազ

ԺԲ, ... դիան ֆարդ 94 նումրայ 8
գրած այ. խանին ծախել այ Ա
դանայ ըռալփաթի, սհաթն, գինն
այ ԺԲ թ[ումայ]ն

ԻԸ, ԱՌԷՃՕՕ դիան ֆարդ 94 նումրայ
10. Մօսկօվին առած ոսկէ, ար-
ծաթէ հաշիայ ծախել այ խանին
1565 մսխալ

ԱՃՕԸ, ... դիան ֆարդ 94 նումրայ
12 գրած այ. խանուզայ ծախել այ

ԸՌԱՃԸԻ դիան ֆարդ 93 նումրայ 6
գրած այ. Գ սանդուզ սամուրին
և քուրմին մինչ ի Եամախի
խալը, քրէ զնայ

ԻՕ, ԳՌԴՃՕՕ դիան ֆարդ 95 նու-
մրայ 1 գրած այ, որ սամուրն
ծախելէ խամար կաշառք տվել
այ խանին Նազրին, շամն այ ԻՕ
թ[ումայ]ն ԳՌԴՃ դիան

ԻԵ, ԷՌԷՃՂՕ դիան ֆարդ 95 նումրայ
2 գրած այ, որ խանուզայ թալա-
պիցն, որ ապրիշում և փող ա-
ռի փէշքաշ այ գնացել, մինչ ի
լինք առուն

ԸՌԷՃՃՕ դիան ֆարդ 95 նումրայ 9
գրած այ. Զ ճոթ դիւրարի բէկ-
րասին մինչ ի Թարվէզ քրէ
տվի

ԳՌԶՃՕՕ դիան ֆարդ 96 նումրայ 2
գրած այ, որ շն գազ Արխանց-
կոյ առած մահուզն տարայ
Թարվէզ, խալը զնայ

ԷՌԲՃՕՕ դիան ֆարդ 98 նումրայ 3
գրած այ. Զ ճոթ դիւրարի լէնայ
քնարին Սաղեք դալալի տվի,
շամն այ

ԺՕ, ... դիան ֆարդ 105 նումրայ
4 գրած այ, որ ԺՕ չուխտ սա-
մուր արի, բերի Ղազվին ծա-
խան

ՄԹ, ԵՌԴՃՕՕ դիան վերոյ Ը զալամ
շամն այ, որ է

ԶՃՄԶ, ԹՌԴՃԼՕՕ դիան զարչվիս ե-
վելին դրի տեղս բարայրարվի,
տարայ քաթին ֆարդ 71-ումն
շամայ արի, աստուճոզ, ի բա-
րին

Բօքէն առած սամրէն Գ տունուզ,
ֆի ԻԷ [թուման]

ԺԲ, ԵՌ.... դիան ֆարդ 95 նումրայ 3
գրած այ. Բօքէն առած սամրէն
ԺՕ չուխտ դին[ն] այ ԺԲ թ[ու-
մայ]ն ԵՌ դիան

ԼԵ, ... դիան ֆարդ 95 նումրայ 5
գրած այ. Նազրին ծախել այ Ա
տունուզ լէվ սամուր, գինն այ ԼԵ
թ[ումայ]ն

Դ, ԵՌ.... դիան ֆարդ 96 նումրայ 2
գրած այ. Ա դանայ սաղայ սհաթն
ծախեցինք գին[ն] այ Դ թ[ու-
մայ]ն ԵՌ [դիան]

Ա, ԶԻ.... դիան ֆարդ 96 նումրայ 3
գրած այ. Բ դանայ սամուր գո-
տահն բանդիս բերածն ծախել այ

Է, ... դիան ֆարդ 96 նումրայ 4
գրած այ. Ե քուրք զազումն իմ
բերածն ծախել այ, գին[ն] այ է
թ[ումայ]ն

Գ, ԴՌԵՃՕՕ դիան ֆարդ 96 նումրայ
5 գրած այ. Գ քուրք Սիպիբի
սնչաֆ, Ա սամրի փաշէն, զար-
դալի(՞) փաշէն, Ա քուրք մուկն
ծախել այ Գ, ԴՌԵՃ

ԻԳ, ԹՌԹՃԼՕՕ դիան ֆարդ 96 նումրայ
6 գրած այ. զաֆայաթով, ոսկէ,
արծաթէ հաշիայ ծախել 1333
մսխալ

ԻԳ, ԹՌԲՃՄՕՕ դիան ֆարդ 96 նումրայ
7 գրած այ. 43 կէս տունուզ զըֆ-
տիկ շալ ծախեցինք, զարի շամն
այ 349 գազ

Բ, ԵՌԸՃՕՕ դիան ֆարդ 96 նումրայ 8
գրած այ. Բ թօպ կալմէկն ծա-
խեց

ԷՃԺԶ, ԴՌԷՃԼՕՕ դիան վերոյ Բ զա-
լամին շամն այ, որ է

Խօ, օԼՃօօ դիւան ֆարդ 96 նումրայ 11
զրած ալ. Արխանցկոյ և Մօսկօվի
սուած 13 կարտ մահուդն ծախե-
ցի 208 դադ

ԺԷ, էՌՉՃօօ դիւան ֆարդ 97 նումրայ
2 զրած ալ. Մօսկօվի սուած Գ
ճոթ Բ փ[ա]ղչայ մահուդն ծա-
խեցի 2Գ դադ ալ

Բ, ԱՌ.... դիւան ֆարդ 97 նումրայ 3
զրած ալ. դոնդուդարին ծախեցի

ԺԱ, ԲՌ.... դիւան ֆարդ 98 նումրայ 5
զրած ալ. Ը չուխ սամուր

Ձ, ԸՌ.... դիւան ֆարդ 98 նումրայ 6
զրած ալ. Գ քուրք շուրամ ծա-
խեցի[ի]

Գ, ... դիւան ֆարդ 98 նումրայ 7
զրած ալ. Ձ սօնուդ լէճ շայ ծա-
խեցի[ի]

Խօ, ... դիւան ֆարդ 99 նումրայ 2
զրած ալ. Արխանցկոյ սուած Ձ
ճոթ դիւարի բէկրասն ծախեցի
177 դադ

ԱԶ, ... դիւան ֆարդ 99 նումրայ 3
զրած ալ. Բ սօնուդ սամուր ծա-
խեցի

էՌԹՃՄօ դիւան ֆարդ 100 նումրայ 4
զրած ալ. ԷԹ $\frac{1}{2}$ գադ քաթան ծա-
խեցի[ի]

ԱՌ .... դիւան ֆարդ 100 նումրայ 7.
դիւարի ճոթի բանքակն

ԺԲ, ... դիւան ֆարդ 103 նումրայ 6
զրած ալ. Ա սօնուդ սամուր ծա-
խեցի[ի]

Ժօ, ... դիւան ֆարդ 104 նումրայ 3
զրած ալ. Ա սօնուդ սամուր ծա-
խեցի

Ա, ԲՌ.... դիւան ֆարդ 104 նումրայ 5.
Բ քուրք գօջան

ԺԳ, ԸՌԸՃօօ դիւան ֆարդ 105 նումրայ
4 զրած ալ. մազեղէն

էՃԺԶ, ԳՌԷՃԽօ դիւան վերոյ 34 դաւամ
չամն ալ

40ա

Աստուծով ֆարդ Կե-սմն. 65

117 նումրայ Աստուծով Բիվն փոքր ՃԳ
դամար ԺԵ-սմն գրեց ներքոյ քան-
դայի Սարճադին բերած Կօ ճոթ
լէնայ քնարի խալի ծախսի քաթէն
ալ

ԻԸ, ԸՌԷՃՄօ դիւան ֆարդ 94 նումրայ
13 զրած ալ, Գ ճոթ լէնայ քնար
խանին ալ ծախէլ, գազի շամն
ալ ԱՃԺԵ գադ $\frac{1}{2}$

Բ, ԵՌ.... դիւան ֆարդ 94 նումրայ 14
զրած ալ, որ վերոյ Գ ճոթիցն Ժօ
գադ յետ տվին, ծախէլ ալ, ֆի
ԲՌԵՃ դիւան

ԱՃօԹ, ԸՌԲՃԺԵ դիւան ֆարդ 95 նում-
րայ 2 զրած ալ, որ միզանդարին
ծախէլ ալ ԺԳ ճոթ, գազի շամն ալ
448 գադ 1 շարեք. ֆի 2450

ԲՃԻԱ, էՌՉՃօօ դիւան ֆարդ 97 նում-
րայ 4 զրած ալ, որ Թարվէլ ծա-
խէլ ամ ԻՉ ճոթ, գազի շամն ալ
խալիս էՃՂԲ գադ, ֆի 2800 դիւան

Ը, ԳՌԷՃՄօ դիւան ֆարդ 97 նումրայ 6
զրած ալ. Թարվէլ ծախեց ԻԱ
ճոթ, գազի շամն ալ ԻԸ գադ Ա
շարեք, ֆի ԳՌ դիւանօվն

Բ, էՌԲՃօօ դիւան ֆարդ 93 նումրայ
1 զրած ալ. Ժօ խակին քրէ,
խալչ զնաց նիղավոյ մինչ Ի
ճամախի, շամն ալ Բ Բ[ու-
մայ]ն էՌԲՃ դիւան

Ա, ԲՌԱՃՃօ դիւան ֆարդ 95 նումրայ
5 զրած ալ, որ խանդայ ծա-
խած Գ ճոթին մաղաղին փէշ-
քաշ խալչ զնաց, շամն ալ

Ձ, ԱՌԸՃՁօ դիւան ֆարդ 95 նումրայ
7 զրած ալ, որ ԽՌ ճոթ լէնայ
քնարն Թարվէլ տարայ մինչ Ի
Թարվէլ խալչ, քրէ զնաց

Գ, ԱՌԸՃօօ դիւան ֆարդ 97 նում-
րայ 1 զրած ալ, որ Թարվէլ
ծախած ճոթին Սարճադ դաւարի
տվի, շամն ալ, որ է

էՌԲՃԽօ դիւան ֆարդ 98 նումրայ 2
զրած ալ. Գ ճոթ լէնայ քնարն,
որ Թարվէլ ծախէլ[ի]ցի Սարճադ
դաւարի խալչ զնաց, շամն ալ

ԻՔ, ԹՌԳՃԶն դիան ֆարդ 98 նում-
բայ 2 գրած այ. Թարվէզ ծախե-
ցի Դ ճոթ, գազի ջամն այ 119
դադ 3 շարեք, ֆի ԲՌԵՃ դիա-
նօվն

Ժէ, ԳՌԳՃ.. դիան ֆարդ 100 նում-
բայ 8 գրած այ, որ Թարվէզու
խանութի ծախած ճոթին փէշքաշ
տվի և գալիժ, որ ձեռ արած

ԼԳ, ԱՌԲՃՂօ վերոյ Զ դալամին ջամն
այ, որ է

ՁԲ, ԷՌԲՃօօ դիան ֆարդ 98 նումբայ
3 գրած այ. Թարվէզ խանութի վե-
սին ԺԱ ճոթ գազի ջամն այ 335
գազ, ֆի ԲՌԳՃԿԹ

Ա, ԳՌԳՃԺօ դիան ֆարդ 100 նումբայ
2 գրած այ. 2Գ¹/₂ գազ ճարմակ
քաթան ծախ[է]ցի

ԳՌ.... դիան ֆարդ 100 նումբայ 5
գրած այ. բանբակն Վա:Ն:Է]ցի
չինն այ

ԴՃՁԵ, ԸՌԳՃ.. վերոյ Բ դալամ օսան
այ, որ է ԴՃՁԵ ք[ում]ն ԸՌԳՃ

ԼԳ, ԱՌԲՃՂօ դարշվիս խալն վերոյ
ջամէն գնայ, որ է

ԴՃՄՐ, ԷՌԺԺօ գնաց մնաց խալիս
գին[ն] այ ԴՃՄՐ, ԷՌԺԺօ

118 Եւումբայ Աստուծով թիվն ԸԳ դամար ԺԵ-ումն ներքոյ բանդայի Սարհա-
դիս բերած 43 ճոթ նեղայ քնարին ծախսի խալի քաթէն այ

ԺԸ, ԱՌԵՃԶն դիան ֆարդ 97 նումբայ
5 գրած այ, որ Թարվէզ Գ ճոթ
ծախ[է]ցի, գազի ջամն այ 134¹/₂
գազ, ֆի 1350

ԲՃօԸ, ... դիան ֆարդ 97 նումբայ 7
գրած այ, որ ԼՁ ճոթ նեղայ քը-
նարն Թարվէզ ճարմակ ճոթի խեռ
բազարի ջուրն դուս գցեցի, 1300
գիննօվն ծախեցի, որ գազի ջամն
այ ԱՌՁՃ գազ, ֆի ԱՌԳՃ դիա-
նօվն

Ա, ԶՌԲՃԺԵ դիան ֆարդ 93 նում-
բայ 2 գրած այ. Զ խակին նի-
գավոյ մինչ ի Շամախի քրէ,
խալը գնաց, ջամն այ, որ է

Ե, ԶՌԵՃօժ դիան ֆարդ 95 նումբայ
8 գրած այ, որ 43 ճոթին Շա-
մախոյ մինչ ի Թարվէզ խալը,
քրէ գնաց, ԺԳ խակ կապեցի

ԳՌԲՃԵօ դիան ֆարդ 97 նումբայ 2
գրած այ. Գ ճոթին Թարվէզ ծա-

ԻԳ, օԴՃԻԵ դիան ֆարդ 98 նումբայ 4
գրած այ. Թարվէզ ծախեցի խան-
ութի Գ ճոթ նեղայ քնարի գազի
ջամն այ 167¹/₄, ֆի ԱՌԳՃ դիա-
նօվն, ջամն այ ԻԳ ք[ում]ն
ԳՃԻԵ դիան

խեցի, Սաղէք դալամի տվի,
ջամն այ 3240

Ե, ԵՌԲՃ.. դիան ֆարդ 98 նումբայ
1 գրած այ. ԼՁ ճոթին Սաղէք
դալամի տվի

ԳՌ.... դիան ֆարդ 100 նումբայ 6
գրած այ. բանբակն ծախեցի, գինն
այ

ԺԳ, ԷՌԵՃՄօ դիան ֆարդ 98 նում-
բայ 4 գրած այ. ԼՁ ճոթն, որ
ճարմակ ճոթի խեռ սօվդայ (")
արարի, ծախեցի, գարար ելաւ,
գրի ուրնումն

ԲՃԵԹ, ԶՌ.... ջամն այ վերոյ Գ դա-
լամին ԻԷ, ԸՌԷՃԺօ

ԲՃԻԱ, ԷՌԲՃՂօ խալիս մնաց ԲՃԻԱ,
ԷՌԲՃՂօ

ԻԷ, ԸՌԷՃԺօ վերոյ Ե դալամ ջամն
այ, որ է

119 Եւումբայ Աստուծով թիվն ԸԳ դամար ԺԵ-ումն ներքոյ բանդայի Սարհա-
դիս բերած 49 թօզ մամիշ և քստամփայ շալի քաթէն այ

ԺԳ, ԳՌ.... դիան ֆարդ 93 նումբայ 4
գրած այ. ԺԲ թօզ մամիշ շալ
ծախեցի նիղոզայ շապրանայ դա-
րողին("), գինն այ

ԵՌԳՃԶն դիան ֆարդ 93 նումբայ 3
գրած այ. Ա բնաւ մինչ ի Շա-
մախի խալը, քրէ գնաց, ջամն
այ, որ է ԵՌԳՃԶն

Գ, ԶՌ.... դիան ֆարդ 94 նումբայ 11
գրած այ. խանութի Գ թօզ շալ այ
ծախէլ Շամախի, գինն այ Գ
ք[ում]ն ԶՌ դիան

ԲՌԺՃՁօ դիան ֆարդ 95 նումբայ 4
գրած այ. Գ թօզ մամիշ շալին
խալը փէշքաշ գնաց, որ խան-
ութայ վեռին ջամն այ

ԺԷ, ԶՌ.... դիան ֆարդ 95 նումբայ 6
գրած այ. ԺՁ թօզ շալ ծախեցի

ԸՌԳՃԺԵ վերոյ Բ դալամին ջամն
այ, որ է

ԼԷ, ... դիան ֆարդ 95 նումբայ 4
գրած այ. Ա խակ պատմայ շալն
ծախեցի, որ է ԼԱ թօզ, գինն այ,
որ է ԼԷ ք[ում]ն

ԶԳ, ԶՌ.... վերոյ Գ դալամ ջամն այ,
որ է ԶԳ, ԶՌ դիան

ԸՌԳՃԺԵ դիան դարշվիս խալն վերոյ
ջամէն գնայ

ՀՐ, էՌԵՃՁԵ մնաց, խալիս գինն ալ ՀՐ,
էՌԵՃՁԵ գինն

120 Եւմբայ Աստուծով թիվն ճԳ զամար ժն-ումն գրեցի ներքոյ իմ բերած
Ա խակ Մորզումայ եկած մահուցին ծախսի խալի քաթէն ալ

Սէ, ԳՌԳՃԵՕ գինն ֆարդ 96 նումբայ 10 գրած ալ, է վաստով մահուցն
ծախսէցի, դարչի ջամն ալ 313 գազ,
գինն ալ, որ է

ԲՈՒՂՃԵՕ գինն ֆարդ 93 նումբայ 4
գրած ալ, որ Ա խակին նիզովոյ
մինչ ի Շամախի խալը, քրէ
գնաց, ջամն ալ, որ է

ՁՌԳՃԵՕ զարշվիս խալնն վերոյ ջա-
մէն գնայ

ԳՌՁՃԵՕ գինն ֆարդ 96 նումբայ 1
գրած ալ, որ ՀԵ գազ մահուցն
տարայ մինչ ի Քարվէզ խալը,
քրէ գնաց, ջամն ալ, որ է

ՄՁ, ԸՌԱՃԵՕ մնաց խալիս շալին գինն
ալ ՄՁ, ԸՌԱՃԵՕ

ՁՌԳՃ.. վերոյ Բ զալամ ջամն ալ,
որ է

40p

Աստուծով ֆարդ ԿՁ-ումն. 66

121 Եւմբայ Աստուծով թիվն ճԳ զամար ժն-ումն գրեցի ներքոյ գրեալն
Բանդալի Սարհագին Մօսկովին վեռած և տված Եւրօռչին Շամախի
տվի ապասի և լինք առի, քաթէն ալ

Բ, ԸՌԳՃՃԵՕ գինն ֆարդ 94 նումբայ 2 գրած ալ, որ Մարկոսին է խակ
բէկրասին վերէն խալըէի Գ, ՔՌ
գինն, ճ-ին 2Գ-ովն առի

ԻՐ, ՕԲՃՃԵՕ գինն ֆարդ 94 նումբայ 1
գրած ալ, որ Հէրոմի որդի
Մկրտումէն Մօսկովէն վեռած
Եւրօռչին տվի, ջամն ալ ԻՐ
թ[ումա]ն ԲՃՃԵՕ գինն

ԱՌՕՁՕ գինն ֆարդ 94 նումբայ 3 գր-
բած ալ, որ ըստինն սանդ[ու]-
ղին խալըէի ԱՌԵՃ գինն լինք
առի

ԽԸ, ԳՌԳՃԽՕ գինն ֆարդ 94 նում-
բայ 2 գրած ալ, որ սարքարի
Մարտիրոսի որդի Ասկանդ[ա]-
րէն լինք առած Մօսկովին Եւ-
րօռչին տվի սարքարի Մատու-
րի որդի Պիտրոսին

Բ, ԹՌԵՃՃՄՕ վերոյ Բ զալամին ջամն
ալ, որ է

ԺՕ, ԵՌԳՃԵՕ գինն ֆարդ 94 նում-
բայ 3 գրած ալ, որ Հաշտար-
խանայ լինք առած Պողոսէն
Եւրօռչին Շամախի տվինք,

ջամն ալ ժօ թ[ումա]ն ԵՌԳՃ
գինն

է, ԳՌ... գինն ֆարդ 94 նումբայ
4 գրած ալ, Մօսկովին հոտու-
մեն վեռած ժօ թ[ումա]ն Եւ-
րօռչին Շամախի ուր խամար
աղլսլի առի, ոգորկեցի

Ը, ԱՌՕԽՕ գինն ֆարդ 105 նումբայ
3 գրած ալ, որ Մօսկովումն
բալթ Գրիգորիեցն լինք առած
ԺԱ թ[ումա]ն ԲՈՂՁՃ գիննըն
ճ-ին ՀՐ-ովն, Շամախի ըստֆա
գրեցի

ՂՁ, ԳՌՔՃԽՕ վերոյ 5 զալամ ջամն
ալ, որ է

122 Եւմբայ Աստուծով թիվն ԱՃԳ զամար ժն-ումն ներքոյ գրեալն Շամա-
խայ Խօստրով խանին քաթէն ալ

ԲՃՂՁ, ԳՌԳՃՁՕ գինն ֆարդ 95 նում-
բայ 8 գրած ալ, որ զարշվին Բ
զալամ թալապին ջամնային կոն-
թէ Ք զալամ լինք ալ առէլ ապ-
րիշում և փող, որ է ջամն ալ
ԲՃՂՁ թ[ումա]ն ԳՌԳՃՁՕ գինն

ԳՃՄԳ, ԱՌԵՃԿՕ գինն ֆարդ 94
նումբայ 5 գրած ալ, որ մինչ ի
բանդիս Շամախի գոլն ժԱ զա-
լամ սամար, զառ բէկրասն,
հաշիայ, սճաթ էր ծախէլ Շա-
մախոյ Խօստրով խանին թա-
լապ ալ մինչ ի աստուծով լինք
առուք ԳՃՄԳ թ[ումա]ն
ԱՌԵՃԿՕ

ԲՃՂՁ, ԳՌԳՃՁՕ գինն զարշվիս
լինք առածն վերոյ ջամնն գնայ

ԱՃՄԵ, ԷՌԱՃՁՕ գինն մնաց մեզ
խանին թալապ, ջամն ալ

41ա

Աստուծով ֆարդ ԿԹ-ումն. 69

126 Եւմբայ Աստուծով թիվն 103 զամար ժն-ումն գրեցի իթ[մին] քսոզ
առի տանի խամար տեղս գրեցի, քաթէն ալ

Ա, ԹՈՒՆԾՈ՞ զիան ֆարդ 106 նումրայ 2 գրած այ, որ զարշվիս առած բէկրասէն Զ կէս դազ Առտայվէլ ծախէցի, զինն այ, որ է

Ա, ԹՈՒՆԾԶ՞ զիան ֆարդ 106 նումրայ 7 գրած այ. զարշվիս առած ֆոռանկի հաշիէն Ղազվին ծախէցի

էՌԳԾՂ՞ զիան ֆարդ 106 նումրայ 8 գրած այ. զարշվի առած ըստի հաշիիցն ծախէցի 43½ մսխայ

Գ, ... զիան ֆարդ 106 նումրայ 10 գրած այ, որ զարշվիս առած Ա Թօպ լօվդան, Ա քաղբին, Ա Թան շամախոյ մով ծախէցի զինն այ, որ է

է, ԶՌԳԾԶ՞ զիերոյ Գ զալամ ջամն այ, որ է

ԿԶ, ԱՌԹՃԽ՞ զիան զարշոյիցս օմադ արի, որ բարալբարվի և տարայ աղին քաթումն ըռաֆտ գրի

ԶԳ, ԸՌԳԾԺ՞ զիան վերոյ Բ զալամ ջամն այ, որ է

խոյ Լոմօշ

ԱՌԵԾՈ՞ զիան ֆարդ 100 նումրայ 5 գրած այ, որ Բ զանայ քէջէ քուրոնայ շարշափ ( ) առի, զինրն այ ԱՌԵԾ զիան

Ա, ԷՌԳԾՈ՞ զիան ֆարդ 102 նումրայ 5 գրած այ, որ 145 մսխայ զնջիբայ առի Գ Թօպ, ֆի 120 զիանօփն, ջամն այ

Ի՞, ԸՌԳԾՈ՞ զիան ֆարդ 104 նումրայ գրած այ, որ ԻԶ զալամ քուր առի տանի խամար, ինչպէս զինն միտ միոշէ գրած այ

Ի՞, ԹՌԳԾԾ՞ զիան ֆարդ 105 նումրայ 5 գրած այ. Ը զալամ ոսկէ բոժոժ կիսանոց, շարեքանոց, ոսկէ մառչիւ, արծաթէ սինի, ոսկէ մատանի առի տանի խամար

ԺԳ, ԸՌԸԾՈ՞ զիան ֆարդ 105 նումրայ 6 գրած այ սամուրի խոյ և քուրքէր առի տանի խամար, զինն այ

Բ, ԹՌԹՃԺ՞ զիան ֆարդ 106 նումրայ 2 գրած այ, որ Առտայվէլ ԻԳ Թան շալ զոթանի, ԻԱ ջուխտ աղուլս առի

Գ, ԳՌՕՕՕ զիան ֆարդ 106 նումրայ 3 գրած այ. Ղազվին առի Գ Թօպ հալապի զառ, զինն այ

ԶՌՕՕՕ զիան ֆարդ 106 նումրայ 6 գրած այ. Ղազվին... զազ սուրմայի բէկրաս առի, զինն այ

է, ԳՌԾ՞ զիան ֆարդ 106 նումրայ 8 գրած այ. Քաշան տանի ճոթանք առի զինն այ, որ է

ԶԳ, ԸՌԳԾԺ՞ զիերոյ Թ զալամին ջամն այ, որ է

127 նումրայ Աստուծով Թիվն 103 զամար Ժն գրեցի ներքոյ գրեալն մեր Աւետին քաթէն այ և նսխէքոց, որ մնացել այ Շամախի, որ իմ խէր փող այ տվէ ուրն, քաթէն այ

Խ, ... զիան ֆարդ 101 նումրայ 6 գրած այ, որ նախայ Բ-ումն ... Խօ Թուման մինչև ի պարոն Ըստակէսն զոյ ուր խեան ինչ որ բերի, մեր փողն վնտուք մայրաղին ոտն, ողորկենք վերոյ թարլէղլէն ինչ որ հանցկայ Թումանին ..... ԱՃՄօ զիան մուրաբի լինի, ինչպէս .....

ԱՃԻԸ, ԳՌԵԾԼ՞ զիան ֆարդ 105 նումրայ 7 գրած այ, որ բանդայ Սարհաշս, որ Շամախոյ վերի կալման իմ խօր կշտին մնաց, որ նսխէք կէր բոլ ... էր լինք առէր, ջամն այ, որ է

ԱՃԿԸ, ԳՌԵԾԼ՞ զիան վերոյ Բ զալամ ջամն այ, որ է

41բ

Աստուծով ֆարդ Զօ-ումն, 70

128 նումրայ Աստուծով Թիվն ԾԳ զամար Թիբայ Ժօ-ումն ներքոյ գրեալն Մարդամայ զլղոյ խսկպումն Թարվսի Արզանի ողոր Մէլքումին փող էր մնացել, Թ խակ ապրշմինցն վերոյ թարեղումն խսկպեցի, տվի, քաթէն այ

Զ, ԳՌԹՃԽ՞ զիան ֆարդ 103 նումրայ 7 գրած այ, որ Թիբայ Ժօ-ումն տվի Մէլքումին ուր թալապն, որ Մարդամայ զուղի կուղէր, տվի ուրն Զ Թուման ԳՌԹՃԽ՞

129 նումրայ Աստուծով Թիվն ԾՕԳ զամայ Ժն-ներքոյ գրեալն ամանաթ փող կէր, որ Ըսպահանայ խասանել այ պիտիլ Միրզալլանին տեղ ներքոյ քաթէն այ

Ը, ԱՌօձօ դիան ֆարդ 105 նումրայ 2
գրած այ, որ օմադ իմ խէր գու-
ման այ ելիլ Մօսկօվն, Նէրվանցի
Առաջքին ամանաթ կտայ փարա-
լի մարդի բերէլ էր Մօսկօվն, նս
Արխանցկայ, իքոն որէլ էր վրացի
Փասոյին կշտին, Արխանցկոյ, որ
եկի շոն իմ խօր ոտն դարմիան էր
Փասոյէն, յինք առի, ծախէցի, ինչ-
պէս Եօրօռչին էր ճ-ին շՌ-օվէ,
գոմ Շամախի տամ, եկի Շամախի
օմադ արարի, ինչպէս նազին
բոտղամայ գրած այ, Ըսպանան
պիտիլ խասանել քալթ Գրիգորին
աղայ Միրզաչանին

42ա

Աստուծով ֆարդ շԱ-ումն. 71

130 նումրայ Աստուծով էս ներքոյ գրեալն բանգալի Սարճադիս Մօսկօվին
բերած քօրք մազեղէնի, մահուդի, զառին, հաշին, բէկրասին, սճաթին
և ամենայն քօրքի ծախսին քաթէն այ

ՋՃՄՁ, ԹՌԳՃՆօ դիան քաթիս ֆարդ
64-րն լՊ դալամ քօրքն, ինչպէս
վերոյ գրած այ խալջէ ազատ,
ծախվէլ էր, ֆարդն լծվէլ էր,
խալջն դուս զցեցի, մնաց չամն
այ ՋՃՄՁ, թ[ուամ]ն ԹՌԳՃՆօ
դիան, որ էս ֆարդումնօ օմադ
գրեցի, աստուծով

Ե, ԵՌ... դիան ֆարդ 106 նումրայ 1
գրած այ. Աստալվէլ ծախէցի Բ
քօրք շ[ու]թամ, գինն այ, որ է

Բ, ԳՌԵՃ.. դիան ֆարդ 106 նումրայ
3 գրած այ. Ղազվին ծախէցի Ը
կէս գաղ մախմոռ զառ զնայ

Ը, ... դիան ֆարդ 106 նումրայ 4
գրած այ. Ղազվին Ը չուխտ սա-
մուր ծախէցի, գինն այ, որ է

Գ, ԵՌ.... դիան ֆարդ 106 նումրայ 5
գրած այ. Բ քօրք շ[ու]թամ ծա-
խէցի Ղազվին, գինն այ, որ է

Իօ, ... դիան ֆարդ 106 նումրայ 6
գրած այ. Ղազվին ծախէցի 20
չուխտ սամուր Միրին չամն այ

Ա, ԳՌ.... դիան ֆարդ 106 նումրայ 9
գրած այ. Դ տոնլուղ ըշտօվ շալ
ծախէցի, գինն այ, որ է

էՃօԳ, ՋՌԹՃՆօ դիան վերոյ է դալա-
մին չամն այ, որ է

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

ՕՏԱՐ ԵՎ ԱՆԾԱՆՈՒ ԲԱՌԵՐԻ

Բառարանը կազմված է հետևյալ սկզբունքով. սկզբում տրվում է բառը բնագրային ուղղագրությամբ, նշելով ծագումն իր ճշգրիտ ստուսանությունը, որին հաջորդում է բացատրությունը՝ հաճախ բնագրային օրինակներով: Պարսկերեն, արաբերեն, թուրքերեն բառերը տրված են «Իսլամի հանրադիտարանում» կիրառվող լատինատառ տառադարձությամբ:

Չափ ու կշիռ հետ կապված որոշ բառերի բացատրությունը տրված է ըստ Ղ. Վանանդեցու «Փանձ շափոյ, կշոոյ, թոոյ» (Ամստերդամ, 1699) աշխատության: Առանձին տերմինների նշանակությունը (ինչպես, օրինակ, բսոխլ, դօթ, փատտավ և այլն) կարոտ են հետագա ճշգրտման, իսկ մի քանիսինը (օրինակ, էաշ, փարս, տողան, մինիշ, մամիշ, բայթ) մեզ չի հաջողվել բացահայտել:

Մեր խորին շնորհակալությունն ենք հայտնում պրոֆ. Ն. Գ. Փափազյանին՝ բառարանը կազմելու ընթացքում ցույց տրված պատրաստակամ օգնության համար:

Աղարի, պրսկ. 'āḡarī — սովորություն, սովորական: «Գ խակ աղարի ավվանդ թիլ առինք = 4 հակ սովորական դույնզգույն թիլ գնեցինք»:

Ալաբայ, թրք. alâbâj — բաժ. ակախանն մետաքսաթելից գործված շերտավոր կտոր՝ խայտաբղետ դույներով: «...ալաբայ բաթան, շապիկ բաթան առի...»:

Ալիշվերիշ, թրք. alishverish — առևտուր: «...Ղամար Ժէ-ումն սլամաթ ապրանքով դախիլ էլայ Արխանցկայ, էս ներքոյ գրեալն իմ Շավէլէ որդի Սարհադիս ընտաի երկրին ալիշվերիշն այս—Ղամար 17-ին ողջ ապրանքով հասա Արխանցելիկ, այս ներքոցոյսլն իմ Շահվէլի որդի Սարհադիս սուսական երկրի առևտուրն է»:

Ալմանի, պրսկ. ālmāni — գերմանական: «...ճանպրին սլմանի քարրարի ուղ և քարրաբէ խամրքք առի»:

Ալվանդ, արաբ. alvān — գույնզգույն, երփնեղանդ:

Ալնդ, արաբ. 'alnik — ազատ, սարդիոն: Կարմիր ազնդ-նունաբար: ձեր-մակ աղեղ—ազատ:

Ալուխ, թրք. alukh, yāyukh — թաշկինակ: «ԻԱ (21) չուխա աղուխ առի»:

Ամանար, արաբ. amānat — ժամանակավոր պահպանության կամ ուրիշին փոխանցելու համար պահ տրված ավանդ՝ ապրանք, դրամ: «Թարվսցի Մէլթումին ինձ ինեա Ը (8) խակ քնար շարբաֆի ապրիշում ամանաթ ունէր»:

Անկո, հուլ. anker — փայտե տակառիկ, որն օգտագործվում է զինի, քացախ պահելու համար:

Ապասի, պրսկ. abbāsi—4 շահխանոց (200 դինար) արծաթ դրամ: XVII դ. արասու քաղը տասանվել է 7,5—9,5 դ միջև: Շահ Արասի օրոք արասին 4 շահի էր: Զաքարիա Աղուկեցու վկայությամբ 1662 թ. Շահ Արաս Բ-ն կարել է տալիս 5 շահխանոց արասիներ՝ 2 մսխա կշռով (էջ 60): Ղուկաս Վանանդեցու տվյալներով Բրանի մսխալը կշռում էր 4,724 դ: Ըստ Ն. Պախոմովի, արասու միջին քաշը տասանվել է 7,3—7,4 դ միջև:

Ապի, պրսկ. ābi—կապույտ: e3 զազ ապի, սամանի Մահուդ ապի, ա-դարիկեցի:

Ապրիշում, պրսկ. abrisham—մետաքսի հումք, մետաքս:

Ասմանի, պրսկ. āsmāni—երկնագույն:

Ասոզ, բրբռ. սահդ: e... 334 Թ (1000) դանայ սասուղ առի:

Ալվա, հայ.—ծամկետով, տոկոսով փոխառություն, պարոք մի այլ վայրում վճարելու պայմանով: Դոկուշի ավաք—երկանկյուն, երկկողմանի փոխառություն:

Առլաս, արար. āllas—մետաքսյա գործվածք:

Արապա, թրք. 'arāba—սալ: Արասի ջրէ—սալի վարձ: «Մոսկովեն մինչ ի Վոյսիկայ արասի ջրէ տվի»:

Բար, պրսկ. bār—նմանափայ, նույն որակի, համապատասխան: eԱ խակն մահուդ էր և Ա խակին հնդուստանայ բար նեղայ քնար»:

Բարաք, արար. bābat—տեսակ:

Բաղաֆար—տես դաֆայաթ:

Բազարեհան, պրսկ. bāzargān—առևտրական, վաճառական: eՀս ինկ-լիզի բազարեհան Նան ֆան կէզլընզոնին բաթէն այ»:

Բարիլ, արար. bājil—խոտանված, անպետք, չեղորացված: eԲ վէսի գիր տվի, որ մինովն տայ՝ միտան բաթիլայ: 3 պարտամուրհակ տվի, որը որ տա մյուսը կշեղորանա, կկորցնի իր ուժը»:

Բաղ, թրք. bağh—կապ: Տես փեհադուլ:

Բաղի, արար. bāki—մնացորդ, էլը և մտքից մնացած տարբերությունը: eԲաղի մնացեալ փողն տվի, խեղան շուքայ ելավ—ելեմտից մնացած տարբերության փողը տվի, հաշիվն հավասարվեց»:

Բայևար, ռուս. боярин—բոյար, բարձրաստիճան անձ Ռուսիայում:

Բանաֆլ, պրսկ. banāfsh—մանուշակագույն:

Բանդայ, պրսկ. banda—ծառա, նորջողայեցի վաճառականների միջա-վայրում օգտագործվում է սեփական անձի իմաստով: eՔ դանայ սամուք գոտակն բանդիս բերածն ծախել այ: 2 հատ ծառայիս (իմ) բերած սա-մուքն զխարկները ծախել է»:

Բանտ, պրսկ. band—կապ: Հանդիպում է նաև բանթ ձևով:

Բարաք, արար. bārāt—մուրհակ: eԲմ Սարհադին Մորդամայ առած բա-րաթն տվել այ հարևանցի Բարսեղին—Ամասերդամում վերջրած իմ բարաթը տվել է երևանցի Բարսեղին»:

Բարալբար, պրսկ. barābar—հավասար: eՂարշոյիս օմաղ արի, որ բա-րալբարվի—գիմացի սյունակը մուտք արի, որ հավասարվի»:

Բարալբար, արար. barakat—բարիք, շահ, եկամուտ, օգուտ: eՀաշ-տարխան վերհալումն քիսակումս բարալբար մնաց կողէլի»:

Բարբանդի, պրսկ. bārbāndi—րեռնեղը կապելու վարձ: eԾ (5) խակին զոմրուկ, թրէ, բարբի թրէ, բարբանդի»:

Բարբ, պրսկ. bār—բուռ:

Բկրաս, պրսկ. bagras—լավորակ կտոր, որից կարում էին անձրևա-արաշտպան գլխարկներ: eԱրխանցիսյ առած Բ խակ մահուդին, բեկրասին խալը, թրէ մինչ ի Շամախի—Արխանդելուսում զնած 2 հակ մահուդին, բեկ-րասին ծախս, վարձ մինչև Շամախի»:

Բիշուհում—տես շուքում:

Բիշուհում—տես բիշոքում:

Իսմաձ, հայ.—փոքրիկ մետաղյա անամեղ զնդակ, զանգակ:

Բողայ, թրք. bökçā—կապոց: eԳ խակ Ա բողայ շարբաֆի առի ա-դարեկցի Մարգամ, խալիս քաշն այ՝ 35 փոթ 22 ֆունթ»:

Բողչայ—տես Բողչայ:

Բոչկա, ռուս. бочка—տակառ:

Գագ, պրսկ. gāz—երկարության չափ: Ղուկաս Վանանդեցու և Կոստանդ Ջուզայեցու մոտ հանդիպում ենք շահի կամ Աջամասանա զազին, որը հա-վասար է 1,016 մետրի: Յուրաքանչյուր դազը պարունակում էր 16 զրեհ, յուրաքանչյուր զրեհը՝ 2 ֆայ: eՀն զազ Արխանդիոյ առած մահուդն տարայ Թավրիզ—75 զազ Արխանդելուսում զնած մահուդն տարա Թավրիզ»:

Գազի, պրսկ. gāzi—1 գազանեց կտորի տեսակ: e...առի ֆասնց Ըոճկէն ժԾ (75) ճոթ լէնայ քնար լուխայ, որ խամ դաղի ջամն այ, որ է՝ 622: 1»:

Գրոլ, բրբռ.—ղաղալ:

Գյոպնար, պրսկ. gōpnār—նառն ծաղկի դուլն:

Գոմրուկ, պրսկ. gomrog—մաքս, օգտագործվում է նաև մաքսատուն իմաստով: eՄանդուղիս գոմրուկ տվի»:

Գոմրուկի, պրսկ.-թրք. gomrogchi—մաքսատան պաշտոնյա, մաքսա-վար: eՄոսկովին գոմրուկունցն փող լինեք առի»:

Գոտակ, բրբռ.—ղլխարկ:

Գոտիկ, բրբռ.—գոտի:

Գրէ, պրսկ. greh—զազի 1/10 մասը:

Գուլդեն, գերմ. Gulden—հոլանդական գրամական միավոր: Հին գուլ-դենը համապատասխանում է 88 հարդի 10,623 գ արծաթի: Մեր բնադրից պարզվում է, որ 1 գուլդենը հավասար է 200 դինարի, հետևապես 1 թումանը համապատասխանում է 50 գուլդենին:

Գոշան, թրք. göşken—կապաստակ: eԲ (2) քուրք զօշան»:

Դար—Ըստ Ղ. Վանանդեցու Շուրանդիլում eգոյտը հավասար է 2 պէ-լինգին (էջ 22): eՖի գազն մինչ ի նալին դուխն ամենայն խալըվն նստե-ցավ ն զուլզի, 10 բոտակ, 5 փոթով...» (10ա):

Դալայ, արար. dailā—միջնորդ:

Գալալի, արաբ.-պրսկ. dallāli—միջնորդութեան վարձս «...սակոն դալալի տվի»:

Գալակ, ֆր. dallak—վարսագիր:

Գախիլ, արաբ. dākhil—մուտք, վերաբերել:

Գախլ—տես Գախիլ:

Գամաւոս, հւլեր. արաբ. demāz—գործովաճրի տեսակ, որ օգտագործվում է որպէս ծածկոց:

Գամառնի, ռուս. таможня—մաքսատուն:

Գայնիմ, պրսկ. dahnim—բառացի նշանակում է տասնից կես, որը համարաբար նախատեսում էր առևտրի ժամանակ որոշակի տոկոս:

Գանայ, պրսկ. ʿāna—հատ:

Գապաղ, արաբ. ʿabbāk—խոհարար:

Գասայխան, պրսկ. dastekhān—սփոռոց:

Գարայ, ռուս. тарá—աման, տարա, փաթեթ: «Գարայ արար=փաթեթավորեց»:

Գարմիան, պրսկ. ʿarmān—գործի մեջ, մասնակից: «Եմ խօր ոտն դարմիան էր=իմ հայրը մասնակից էր այդ գործին»:

Գաֆայ, արաբ. ʿafā—անգամ, նվազ: «Ղարշոյն Բ դաֆայ օմադ արարած փողն իմ խէր ինձանէ չտ տվէլ էր Մօսկովին դօմրուկի ֆէրը ծակորլիշ Սիմոնիօվին» Գիմացի սյունակի 2 անգամ մուտք արած փողն իմ հայրը ինձանէրջ հետո տվել էր Մոսկովի մաքսավոր Ֆյոդր Յակովլևիչ Սիմոնիօվին»:

Գաֆայար, արաբ. ʿafāʿat—մի քանի անգամ: Գաֆայարթով-մի քանի անգամով, մի քանի նվազով: «...դաֆայարթով ոսկէ, արծաթէ հաշիայի ծախէլ՝ 1333 մսխալ»:

Գաֆտար, արաբ. ʿafṭar—տեար, հաշվեմատյան: «...Ղամար ԺԲ-ումն եկի Շամախի, ԺԵ-ումն դաֆտարն բանայ արարի=Ղամար 12-ին եկա Շամախի, 15-ին հաշվեմատյանը բացեցի»:

Գերզի, ֆր. terzi—գերծակ:

Գիան, պրսկ. dinar—դրամական միավոր Իրանում: 10000 դրանք մեկ ֆուման էր: Ամենատարածվածը 200 դրանանոց կամ դրնարանոց արծաթ դրամն էր:

Գիլբարի, պրսկ. dilbari—արագբազ, հաճելի, փերես՝ լավորակ: «Արխանցիլոյ առած 2 ձեթ դիլբարի բէկրան ծախեցի՝ 177 դաղ=Արխանցիլովում գնած 6 կտոր լավորակ բէկրաքը ծախեց՝ 177 դաղ»:

Գիլպի, պրսկ. dilbā—մետաքսյա ոսկեթել և արծաթաթել գործվածք, կտոր:

Գլուզն, ֆր. douzaine. դերմ. Dutzend—12 հատ միեւնոյն առարկայից: «4էս դլուզին դանակ, շանկալ=կես դլուզին դանակ, պատառաքաղ»:

Գօր—Տես Գաթ:

Գօլուշի, պրսկ. dogushi—երկկողմանի: «...Շամախի բանդիս խէր 2 դաֆայ մարդիկի զօկուշի ավաք էր տվէլ ԱմՅօ ֆուման=Շամախիում ծա-

ռայիս հայրը 6 նվազով մարդկանց երկկողմանի պարտամուրհակ էր տվել 150 ֆուման»:

Գօպլ, դերմ. doppel—կրկնակի:

Գֆտիկ, արաբ. tiftik—այծի բուրգ: «Ճ3 կէս տօնուղ դֆտիկ շալ ծախեցինք, գաղի ջամն՝ այ՝ 349 դաղ»:

Կաղոթ, արաբ. yāqūt—հակինթ, կապույտ կաղոթ—շափուղա (сапфир), «էվազն իմ խօր Բ դանայ կապույտ կաղոթ էր տվէլ, Մօսկովումն ծախեցի, դինն այ՝ Ա. Բի դիան—էվազն իմ հորը 2 հատ շափուղա էր տվել, Մոսկովյում ծախեցի, դինն է՝ 1 ֆուման 2000 դրան»:

Կալ—մեղ չի հաշուղկի պարզել ծագումն ու իմաստը:

Կասայման, պրսկ. yāsaman—կրկնակի, շեփոքով: «Կասայմանի ուղծանելիք»:

Կմիշ, ֆր. yemish—պտուղ, միրգ: «Ճանապարհին կմիշ, բրինձ ծախեցի»:

Կօրօնի, ֆր. yorbordji—ճանապարհի պարտք: «Աղայարի որդի Ավետէն 19 ֆուման Եմ դիանին, ֆի ձ-ին՝ Ե-օվն, Կօրօնոյ շախ հինք առի—Աղազարի որդի Ավետից 32 ֆուման 5000 դրանին, յուրաքանչյուր 100-ին՝ 5-ով, ճանապարհի պարտքի շա՛հ ինձ վերցրի»:

Զառ, պրսկ. zar—ոսկեկար, ոսկեթել գործվածք: «Ղաղվին առի Գ(4) ֆոպ հալապի գառ»:

Զարաֆ, պրսկ. sarbāf—ոսկեմանվածք, պարսկական մետաքսյա գործվածք սատինն հյուսվածքի, գործածք բարակ արծաթե կամ ոսկե թելերով: «Մին ֆոպ խեմքն զոմ գտարաֆ առի»:

Զարար, արաբ. ʿarar—վնաս: «Ճակոբքանի որդի Յօվանին Կ2 դանայ ոսկոյն դարարն տվի=Ճակոբքանի որդի Նովանի 68 հատ ոսկու վնասը տվի»:

Զիբ, արաբ. dhikr—հիշողություն, հիշյալ, հիշված:

Զեյրայ, պրսկ. zandjira—հվեր. շղթա կամ շղթայաձև որևէ ապրանք: «145 մսխալ զեյրայ առի Գ ֆոպ, ֆի՝ 120 դրանովն=145 մսխալ շղթա առի 4 փաթեթ, յուրաքանչյուրը՝ 120 դրանով»:

Զուֆ, արաբ. ʿzuf—բուրգ, կոպիտ արեւելյան բրդյա կտոր:

Էզն, արաբ. idhn—թուլատերև: «Ղարշոյն պարթեին կոնթէ էզն տվի»:

Ընկուղ, հվեր. անդլիական ոսկի: Ճանդիպում է նաև ոնկուղ ձևով: «Ա տանաղով իմ Մարհադին Մորգամայ վեռած հարեւանից Մէլուօյի որդի Բարսեղէն 230 դանայ ոնկուղ ոսկին, ֆի՝ 1830 դրանովն, Մօսկովումն իմ խէր տվէլ էր=Մեկ մուրհակով իմ՝ Մարհադի, Ամտերդամում երևանցի Մեարոպի որդի Բարսեղից վերցրած 230 հատ անդլիական ոսկին, յուրաքանչյուրը՝ 1830 դրանով, Մոսկովյում իմ հայրը տվել էր»:

Ըշուօլ, ռուս. штоф—մետաքսյա գործվածք, սովորաբար նախշերով:

Ըռալամ, պրսկ. rakam—թիվ:

Ըռայի, պրսկ. rāhi—ճանապարհորդ: «Ըռայի էլա=ճանապարհ ընկա»:

Ըռայարի, պրսկ. rahdāri—ճանապարհապաշտպան պաշտոնյաներին արվող սուրբ:

Ըռայվար, պրսկ. rafʿat—բարձր, բարձրաստիճան, մեծ, մեծավոր: «Ըռայվարի սհաթ=թերևս մեծատան մարդուն վայել ժամացույց»:

Ընաֆա, պրսկ. rāf — էնր, Վարդշիս օմադ արի, որ բարայրարվի և տարայ աղին քաթումն ընաֆա զրի=զինացի սյունակում մուտք արի, որ հավասարվի և տարա աղայի հաշվեմատյանում էլը զրիս:

Ընվիլայ, պրսկ. rāvā — րնթացիկ, շրջանառության մեջ գտնվող: Ընվիլայ ապասի—րնթացիկ ապասի: Ընվիլայ արտի—րնթացի մեջ մարդեցի:

Ընվայ, հվեր. պրսկ. rāvā — մաքուր, ոչ կեղծ, հղիված: ԿԸ (68) դա- նայ ընվաղն ծախեցի: ԵՑ (20) պատ կարծիր աղեղն, ԻԱ (21) պատ ճար- մակ աղեղն և ԿԸ(68) դանայ ընվաղն ծախեցի, զինն այ 294 զուլդիս:

Ըռուզումա, պրսկ. ruzūma — օրհնչվի մատյան (խոտնալ): Եթեվանի որ- զի Մարկոսն զարշոյիս աղարկած իրմինին կոնթէ ԺԳ սանդուղ խորդարվաթ էր ողորկէլ Փասոյին, Մկրտումին, ծախեցի, ինչպես ըտուլումայ զրած այ= Թեանի որդի Մարկոսը զիմացի սյունակիցս ուղարկած ապրանքի հաշվին 14 սնդուկ մանր-մանր բաներ էր ուղարկել Փասոյին, Մկրտումին, ծախեցի, ինչպես օրհնչում զրած էս:

Ըստակ, հայերեն ախտակ բառից՝ արծաթ զրամ: Բնագրում հոյանեղա- կան գուլդենի 1/20-րդ մասի իմաստով է օգտագործվում:

Ըստամի, իտ. Stamp. զերմ. stampe — շտամպ: ԵԲ(2) խակ, որ է՝ 67 ֆոպ մինիչ և ըստամիայ շալո:

Ըսաիլ — Ըստ քնադրի և Ղ. Վանանդեցու՝ քաշի միավոր: Եժմ խեր Եա- մախի զ(6) խակ քնար աղրիշում այ առէլ, քաշն այ աճօղ (106) զիտր 40 ըստիլ (7ա), Ե...երևան, Թարգղէ, և այլ ուրից՝ քաշն է շաղայ, նուկի, և ըստիլ (Ղ. Վանանդեցի, էջ 38), Եմին ըստիլ 23 մօղայ, և 2 դանկ է, որ լինի 50 դրամա (Ղ. Վանանդեցի, էջ 19):

Բարիմայ, արաբ. talimma — լրացում, ավելցուկ, հավելված: Վարդշիս մնացեալ թաթիմայ պարթեն վերոյ թարեղումն ավի=Գիմացի սյունակից մնացած ավելցուկ պարտքը վերահիշյալ տարում ավի:

Բալայրիե, թրք. balâir — սուսական կաշի:

Բալայ, արաբ. balab — պահանջ: Վարդշիս թալայի կոնթէ Ա զայում ավի=Գիմացի սյունակի պահանջի հաշվին 1 զայում (հաշվապահական հոդ- ված) ավիս:

Բալեղ, արաբ. balâğ — կախյալ լինել, պատկանել, վերաբերել: Եժայ- դարէնց պարոն Մարգարին թալեղ Մաթոսի որդի Աղայծատուրն և Ավետըն ինձ օրդնի ավին=Խաղարկեց պարոն Մարգարից կախված Մաթոսի որդի Աղայծատուրն և Ավետն ինձ լիազոր ավին:

Բալիս, թրք. talis — թաղիք, հասարակ կտոր՝ սովորաբար բրդից, բամ- բակից կամ վուշից, պարկեղ կարելու համար: ԵԲ (2) խակ քնար շարբաֆին ծախեցի, Նիկոլաս ֆան Զորին, թալիսովն քաշն այ՝ 505:

Բաղայ — գործվածքի շափի միավոր: ԵՄամախի իմ խեր քուր ֆաղայ Հոթանք այ առէլ քահանայ, թարվիլդոյ շամաթունն մինչ ի Նիզովայ նավին գլուխն Դ խակին խալջօն զինն այ, որ է՝ Ղօ Թուման ԱԲԱՃԺՕ զիան=Շա- մախի իմ հայր մի քիչ Թաղայ քաշանայի, թաղիլդի կտորեղենն է առել, Շամախուց մինչև Նիզովոյ նավի վրա քարծիր 4 հակի ծախսով զինն է ըն- դամենը՝ 90 Թուման 1110 դիան:

Թամամ, արաբ. tamām — լրիվ, ողջ, ամբողջ: Վարդշիս թալայն թա- մամ լինք առի=Գիմացի սյունակի պահանջն ամբողջությամբ ինձ վերցրի:

Թամբաու, պրսկ. tambakū — ծխախոտի թուղ սեասկ, որն օգտագործ- վում է նարդիկն կամ դալյան ծխելիս: Եթեվանի որդի Մարկոսն Բ քոչայ թամբաույ և Ա սանդուղ կաշէ ձեռնայն... էր աղարկէլ=Թեանի որդի Մարկոսը 2 տակաո ծխախոտ և 1 սնդուկ կաշն ձեռնաց էր ուղարկի:

Թալխար, արաբ. talḥar — պատրաստություն տեսնել ուղեորվելու կամ որևէ ապրանք ուղարկելու համար: Ե...37 ճոթ լէնայ քնար թալխար արարն, աղարկեցի նավէրումն=97 լալնեղը գործվածք պատրաստեցի, ուղարկեցի նավէրով...:

Թան — գործվածքի երկարության չափ, հնարավոր է 1 հարուստացուի համար անհրաժեշտ չափ: ԵԱ խակ շիլայ ողորկեցին, որ ԱՃՄօ թան այ=1 հակ շիլայ ուղարկեցին, որ 150 թան էս:

Թանխայ, պրսկ. tankhāh — գրամապուր, որ զրվում է գործի մեջ, որևէ ապրանքի համարժեք: Վարդշիս թանխայ ԺԶ զայում խալջ զնաց և փող կիսեցինք=Գիմացի սյունակին համարժեք 16 հողլանով ծախս զնաց և փող կիսեցինք:

Թասպլ, արաբ. tasbiḥ — համբիշ: Տես նաև խամբարը:

Թարեղ, արաբ. tārikh — թվական:

Թարհար, արաբ. takrār — կրկին, կորից, մի անգամ ևս: Ե...Թարհար էլ զարշոյ օմադ կուրեմ=կրկին զիմացի սյունակում մուտք կզրեմ:

Թաֆայայ պրսկ. tāfā — մետաքս դիպակ, քարակ մետաքսն կտոր քա- թանն գործվածքի: Ե...էս լէնթ և թաֆայայ ծախող Արրահամ Գրոմի քաթէն այ=Սա ծապավեն և դիպակ ծախող Արրահամ Գրոմի հաշվին էս:

Թիլանի, թերևս հայերեն թել բառից — մետաքսի տեսակ, հվեր. մանված: Թուլման, մեղլ. tulumān — պարօղական ոսկի զրամ, որ հավասար է 10.000 դրևարի:

Թուլարաբ, արաբ. tudjara — առևտուր, վաճառականություն:

Թուլ, թրք. tük — մալ: Ե...ողէ մամ և զոյի թուրի ողորկեցի=յուզն մամ և սլխարի մաղ ուղարկեցի:

Թոպ, արաբ. thob — թոփ, փաթեթ: Ե...ևԳ Թոպ ֆուանկի լիթ առի=43 թոփ նվթապական շիթ առի:

Թֆանկ, պրսկ. tufang — հրացան:

Թվիլե, բրբռ.— իր, առարկա, որևէ ապրանք, մի բան:

Կաֆաֆա, արաբ. kafāfa — ծածկոց, ապրանքների փաթեթավորման հա- մար: ԵԺԶ (16) խակին թաֆոփ, լաֆաֆի, մուշամպի, բարբանդի, բարբիլ զըէ:

Կևայ, բրբռ.— լախ: Ե...Գինդիլդէն Իօ(20) ճոթ լէնայ քնարի կոնթէ օ- մաղ արարի:

Կէր, ռուս. лента — ծապավեն: Բնագրում հանդիպում է օղամաստ լէնթ, Եթաֆտա լէնթ, Ենաշխոն լէնթ տեսակները:

Կիւպ, արաբ. kīyah — հաստ վերնակ, ծածկոց: ԵԱ լիւէպի լիրես առի =1 վերնակի ծածկոց առա:

Լօլլահան—հվեր. գործվածքի տեսակ: «Ա (1) Թօյ Լօլլահան, Ա(1) քաղրին, Ա (1) Թան շամախոյ մոլ ծախեցի...»:

Լօտկա, ուուս. лотка—հավակ:

Լօալիլի, բրբռ.—հայելի: «...դանով խալիլի առի»:

Լօալիշայ, պրսկ. kälicha—փոքր գորդ:

Լօալիս, արար. khāleš—զօտ, մաքուր: «Ա խակն ծախեցի, խալիս քաշըն այ՛ Է փոթ Կ ֆոնթ=1 հակ ծախեցի, մաքուր քաշն է՝ 8 փոտ 4 ֆունտ»:
Լօալը, արար. kbardj—ծախս, էլը: «...խոսքաբոյ ծախեցի և խալիցն օմադ արարի=ծխախոսք ծախեցի և ծախսից մուտք արեցի»:

Լօախայվար—հվեր. մորթու՝ սամուշրի տեսակ:

Լօակ, բրբռ.—հակ:

Լօամ, պրսկ. khām—հում, շմշակված:

Լօամբաբ, բրբռ.—համբու: «Կ դանայ քարբարէ խամբարքն ծախեցի, որ Մարգամ առէ ի=4 հատ սաթն համբու ծախեցի, որ Ամստերդամ առէ էր»:
Լօայվար, բրբռ.—հայերեն: «Կ դանայ խալիվար աշխարհացոց առի=2 հատ հայկական աշխարհացոց առա»:

Լօանլուլ—բրբ. khanlugh—խանին պատկանող:

Լեմբ, բրբռ.—հենք, հիննը: «Մարգամայ իմ աղարկած խեմքն ապրշմօվ շալն ծախէլ այ...»:

Լեռու, բրբռ.—անցյալ տարի: «...խերմենն գոմբուկն տվի=անցյալ տարվանից մաքսը տվի»:

Լէր, բրբռ.—հայր:

Լեռայ, պրսկ. khadja—մեծահարուստ վաճառականին տրվող տիտղոս:

Լեռայգասայ, պրսկ. khādja-zada—խոշայի որդի:

Լեւայ, արար. hesāb—հաշիվ: Լեւեպիլ—հաշիվը: «Մարգամայ գուլդոյ խօւպն պոծանք=Ամստերդամում գուլդի հաշիվը վերջացրինք»:

Լեուար, բրբռ.—իր հետ: «Մօսկօվումն իմ խէր մաղնդէնը առէլ, որ խտուրն տարէլ էր Շամախի=Մօսկօվյումն իմ հայրը մորթեղենը առել, իր հետ տարել էր Շամախի»:

Լերիդ, պրսկ. khariḍ—զնում, առք:

Լեւրդայվար, պրսկ. khordavāt—մանր-մունր բաներ: «Էս խուրդայվար ծախող Կոնրատ Սթուրին և Յոաննիսիս Բուծրեթիս Սոյերին քաթէն այ=այս մանրուք ծախող Կոնրատ Սթուրին և Յոաննիսիս Բուծրեթիս Սոյերին հաշիվն է»:

Լեռայ—տես Լեռայ:

Լեուաբ, պրսկ. khurāb—ուտելիք, սնունդ: «Մինչև Արխանցիու վերկալն փսոն, խօրաք, քուրի գնաց=մինչև Արխանցիուցից դուրս գալը ուտելիքի, սննդի գնաց»:

Կալմէկ, հվեր. կալմիկ:

Կարտ լատ. guarda—կրկարության շաբի՝ կանայի 1/4 մասը: «Արխանց-կոյ և Մօսկօվին առած 13 կարտ մաճուրն ծախեցի՝ 203 գաղա»:

Կալիպալիբ, բրբռ.—զլխակապ, եռանկյունաձև թաշկինակ զուխը կապելու համար: «Ջառով աղուխ կալիպալիբ»:

Կլեկ, արար. kal'—անագ: «Կլեկէ գթուլ—անագե գդալ»:

Կոնք, ֆր. compte—հաշիվ: «...Մէլբուսին կոնթէ տվի էլէքսէին=Մէլբուսի հաշիվն տվի Ալեքսեին»:

Կոնփ, ֆր. cōtre—թափանցիկ գործվածք մետաքսե հումքից:

Համալ, արար. hamūāl—բեռնակիր: «Ժ (19) խակին համալի տվի մինչ ի նալին»:

Հաշիայ, արար. hāshia—ժանյակ, տարբեր տեսակի թելերից հյուսված երիզ, նախշերի ձևով: «...խորդայվար և հաշիայ առի, Ա(1) սանդղում աղարկեցի իմ խօր»:

Հառէլ, բրբռ.—առաջ:

Հասայ, արար. hesāb—համաձայն, հաշիվ: «Մնացել թալապս հինք առի, որ հասայն շուքայ էլաւ=մնացած պահանջս ինձ վերցրի, որ հաշիվը հալածասարակչուլի»:

Հասիբ, արար. hāsīr—խտր: «Խոզի մաղ և հասիբ առի»:

Հատէլ, բրբռ.—հունդ, կուս, կորիզ:

Հարևանցի, բրբռ.—երևանցի: «...յինք առի հարևանցի Բարսեղէն 230 դանայ սոկի—ինձ վերցրի երևանցի Բարսեղից 230 հատ սոկին»:

Հնգուտան, բրբռ.—Հնդկաստան:

Հոռոմ, բրբռ.—հույն:

Ջեռայման, բրբռ.—ձեռնոց: «Թեվանի որդի Մարկոսն Ա(1) սանդղով կաշէ ձեռնայման... էր աղարկէլ»:

Ղազան, բրբ. kâzân—կաթսա, պղնձն աման: «Ա(1) զազանի օտք ծախեցի»:

Ղալամ, արար. kalam—գրիչ, բնագրում ղալամ է կոչվում ամեն մի հաշվապահական հոդվածը, որն արձանագրում է մեկ գործողություն:

Ղալամբաշ, պրսկ. kalamterash—գրչահատ:

Ղալատ, արար. ghalat—սխալ, թերություն: Ղալատօվի—սխալմամբ:

Ղանվայ, արար. kahva—տորճ: Ղաֆի շաղաց=տրճաղաց:

Ղանվաղան, պրսկ. kahvadān—տրճաման, սրճակի:

Ղաղում, պրսկ. kâzum—սամուրի փոք, սպիտակ մորթի է, որից մուշտակ է կարվում Hermine «...Ի (24) քուրք զաղումն խանին ծախել այ»:

Ղարաբ, արար. katār—բնագրված կարգ, որոշում. «...իմ խէր Մօսկօվումն Աղալմատուրէ կոնթէ 2300 դիան գրի փող էր ալէլ, ճ-ին՝ Կթ-օլն, վէսի զարարօվն յինք առի 7 գուլդի 5 ըստակ=իմ հայրը Մօսկօվյում Աղալմատուրի հաշիվն 2300 դիան գրի փող էր տվել, 100-ին 62-ովն, մարհակի համաձայն ինձ վերցրի 7 գուլդի 5 ըստակ»:

Ղարու, բրբ. kārshū—հաշվապահական երկսիտեմ գրանցումների դիմացի ելքի կամ մուտքի սլունակ: «Ղարշուխս առած լիէն Թ Թօյ ծախեցի,

գազի ջամն այ՝ 223 գազ—գիմացի սյունակում գրանցված գնած լիցից 9 թուի ծախսերի, գազի ընդհանուր քաշն է՝ 223 գազը:

Ղաֆի շաղպա—տես դահլիայ:

Ղիար, բրբռ. լիար, պրակ. աղբյուրներում կոչվում է «մանա»—քաշի միավոր: «Պարտոսի որդի նորիցանն Կիլանայ ժԻ Խալ ապրիլում ի բեր, որ է՝ ԲՃՂօ ղիար շախի, 2 Խալն՝ Իմ ղիարանոց, է կախն՝ Իօ ղիարանոց, քաշն այ՝ ԲՃՂօ ղիար» Պարտոսի որդի նորիցանն Կիլանից 13 հալ ապրիլում էր բերել, որ է՝ 290 լիար շախի, 6 հալն՝ 25 լիարանոց, 7 հալն՝ 20 լիարանոց, քաշն է՝ 290 լիարը:

Ղայ, թրք. koy—խոյ, արու ուշխար: «...ղային գործուկ ավի—խոյին մաքս ավի»:

Ղայփան, պրակ. կարճ—մեծ կշեռք, ծանրակշեռք: «Գ խոզոյս Ըսպահանայ մինչ ի Շամախի, մինչ ի Նիզովայ խորաբրի, փոշաքի և զայպաղի, ղոյփանոյ ըրէ, ինչպէս որած այ խալը էլէլ—մ հողոս Սպահանից մինչև Շամախի, մինչև Նիզովայ ստանլիքի, սննդի և խոտարտրի, կշեռքի վարձ, ինչպես որած է, ծախս է կղել»:

Ղանդուզար, թրք. konduz—կուզը, ջրշուն:

Ղամագ, արաբ.—թրք. kımiz—կարմիր ներկ, որգան կարմիր: «Գ Շոթին ներկել 2-ին ղամը, 1 ալ, Ա բանաֆը ավի—4 գործվածք ներկելու ավի՝ 2-ը կարմիր, 1-ը՝ վառ կարմիր, 1-ը՝ մանուշակագույն»:

Ղարքի, արաբ. kılın—բամբակախառն մետաքսաթելից գործված կտոր: «...մկէլ տարէն մնացածէն Ա (1) շալ ղոյնի մտիւնցի»:

Ղաֆլ, արաբ. kufil—կողպէք: «Ընկերովի ունիք Ա(1) բուկայ ղոյֆլ, որ է՝ 140 ղուղին»:

Ճար, բրբռ.—կտոր, հաս, մաս, ինչպես նաև գործվածք: «Թարվէղ սասած ճարմակ ճոթեղեն...աղարկեցիք Ավետի հետն»—Թարվելում սասած ճարմակ կտորնգնն ուղարկեցիք Ավետի հետ»:

Ճարանք, բրբռ.—կտորնգնն: «շիւլայ և քուրթ քաղայ ճոթանքն ծախել այ շաշտարխանայ մինչ ի Մոսկովն—շիւլայ և մնացորդ կտորեղենն ծախել է Աստրախանից մինչև Մոսկովն»:

Մագար, արաբ. mahzar—նոտարական գրասենյակ, համախոսական գրություն, նոտարագիր: «...մաղարով, Խոզարով լինք առի 786 ղուղի 2 ըստակ—համախոսական գրություն, նոտարով իմ վերջի 786 ղուղին 2 ըստակ»:

Մագնղեն, բրբռ.—մորթեղեն: «Մասկովումն իմ խէր մագնղենը առէլ, որ խտուրն տարէլ էր Շամախի սամուր, շուքամ ղուղում—Մասկովյումն իմ հայրը մորթեղեն էր գնել՝ սամուր, սամուրի փոք, որ հետք տարել էր Շամախի»:

Մախուտ, արաբ. makhamar քալիչ, քալիչայ կտոր, սնանին ծախել այ Բ քուղ ղան՝ մինչ մախուտ մինչ կարմիր, 42 գաղ—խանի ծախել է 2 թուի սովեմանվածք՝ մեկը քալիչայ, մյուսը կարմիր, 42 գաղ»:

Մաղազ, արաբ. maghaza—պահոց, պահեստ, նիւղ: Մաղազի քրէ-պահեստի վարձ: «Բ խալ ապրիլին մաղազի քրէ ավի—2 հալ մետաքսի հումքին պահոցի վարձ ավի»:

Մայրաղի, արաբ. mābāḡi—մնացորդ: *Shu* նաև քաղի:

Մապաղ, արաբ. mablagh—որոշ չափով դրամ, գումար: «...խանկայ ծախած Գ ճոթին մապաղին փէշքաշ, խալը գնաց—խաներին ծախած 4 գործվածքին որոշ չափով դրամ նվեր, ծախս գնաց»:

Մառլի, խ. marsili—կիրապական արծաթ դրամ, քաշը 24,6—24,9 գ: «Ա (1) մառլին Ան (1000) ղիանոյն լինք առի»:

Մնակ, բրբռ.—մաղ, մորթի: «...մուշտակի մեղ—մուշտակի մորթի»:

Միզան, պրակ. mizān—կշեռք: «Բ խանին միզանի խալը... ավի—2 հալին կշեռքի ծախս ավի»:

Միզանդար, պրակ. mizāndār—կշեռող, կշեռքի վերահսկող: «Միզանդարին ծախել այ ԺԻ (14) ճոթ, գազի ջամն այ՝ 448 գաղ 1 շորեք, ֆի՝ 2450»:

Մյաւ Միոչէ, գրաբար մի բառ միտղէ—մեկ առ մեկ, մեկը մյուսի հետևից: «...ԻՃ (26) ղալամ քուրթ առի տանի խամար, ինչպէս պին միտ միտէլ որած այ»:

Մոնր, պրակ. moḡr—կնիք:

Մոմդան, պրակ. mumdan—մոմակալ: «12 ջուխտ մոմդան առի»:

Մով, թրք. mayi—երկնագույն, երկնագույն մետաքսի գործվածք: «...Ա (1) Թան շամախայ մով ծախէցի»:

Մսխալ, արաբ. mshāl—ծանրության շափ, որ հավասար է 4,6 գ: «Մսսկովի առած հաշիկից նիզովայ ծախեցի ԲՃԿն (265) մսխալ»:

Մուղար, արաբ. muddai—ծամանակ, ծամկետ, փոք տրված կամ փոխադրված գումարի տվյալ ծամկետի ընթացքում ղույցած տոկոսը: «Պողոսի որդի Պիարտոսին Իօ (20) թումանին ԽԲ (42) օրէն մուղար ավի»:

Մուշամպա, արաբ. mushammaʿ—մոմաթի:

Մով—տես մով:

Մովաղլի, թրք. mavāḡli—հվեր. երկնագույնի վրա սպիտակ կետերով կամ շերտերով կտոր:

Նագր, արաբ. nāḡer—հակի, ստուգող: «...Սամուրն ծախել խամար կաշառք ավէլ այ խանին նագրին—Սամուրը ծախելու համար կաշառք է ավել խանի հակիլին»:

Նալքալի, պրակ. nalbaki—փոք ակտես: «...Ա սակղուլ լինի Թաս, Խալքալի առի, որ է՝ 47½ ղուղին=1 սեղող ճննապակու Թաս, փոք ակտես գնեցի, որ է՝ 47½ ղուղին...»:

Նաղը, արաբ. naḡd—կանխիկ դրամ, առձեռն պատրաստ դրամ:

Նաղլ, արաբ. naḡl—պատմություն, կղզություն պատմելը:

Նայմալումի, արաբ.—պրակ. nāmāʿi umī—անհայտ, չնախատեսված ծախս: «Էլ խալին վօլօկղայ շուր Արխանցկայ քրէ, նայմալում ավի—37 հալին վուղղայից մինչև Արխանցկայ վարձ, չնախատեսված ծախս ավի»:

Նաչաղ, թրք. načāḡh—հիմանդ, վատասող: «...նաչաղէ վեր կացի, որ գնացի Թարվէղ»:

Նասիպի, արաբ.—պրակ. nasīb—պատկանելություն, հասանելիք: «Մին բարի նասիպի ըստատ բերես և բարի աշողոմ տաս»:

նեղայ, բրբռ.—նեղ: նեղայ քնար—նեղ հրիդ:
նիկին, պրսկ. negin—մատանու վրա դրվող պատրաստի թանկարժեք
քար: «Նուրգանի Ռոժձ'նո (2990) դանայ նիկինի կարմիր աղեղ...»:
նիմ, պրսկ. nim—կես:

նիմայ, պրսկ. nima—կեսը, կիսով չափ: «նիմայ բտամիփայ շոխայ=
գաջված կիսաշուխայ»:

նիմանկ, պրսկ. nimirang—կեսգոյն:

նիս, արաբ. nisya—ապառիկ, նիսիս:

նումբայ, ֆր. numero—թիվ, հերթական համար:

նոդար, գերմ. Notar, ֆր. notaire—նոտարիուս: «...3 խակ քնար ապ-
րիշում այ ինչև միշուն, մագարով, նոդարով լինք առի 786 գուդի 2 քոտակ»:
Շալ, հնդ. shāl—բրդյա կտոր: Բնագրի տարբեր հատվածներում կարելի
է հանդիպել շալի հետևյալ տեսակների՝ մինիշ, մամիշ, գֆտիկ, բտամիփայ,
գուֆ:

Շալս, բրբռ. շա՛ն «Փողի շախ ալ եկել...»:
Շաղվաք, արաբ. shafakā—գրութիւն, լավութիւն, բարութիւն:
Շարբաֆ, պրսկ. sharbaſ—մետաքսամանված: «Բ (2) խակ Գիլանայ
շարբաֆի ծախեցի, քաշն այ թալիսովն՝ 495»:

Շարք, արաբ. sharſ—պայման: «հոռու խօջայ Սալիցն Ղո գուզդո
թալապին շահան Գո գուզդին էզն լինք առի, մնաց կշտին Գո գուզդին, որ,
ինչպէս շարթն ըստվածայ դրած է—հույն խոջա Սալից 8000 գուզդի պա-
հանը հաշվին 4000 գուզդու թուլտվութիւնը ստացա, մնաց իր սոռ 4000
գուզդի, որ ինչպէս պայմանն օրհաշվում դրած է»:

Շախարամայ, ֆր. shekerleme—քաղցրավենիք:
Շիլայ, հնդկ. shila—մի տեսակ ներկած կտոր:
Շիուր, արաբ. chukur—գոհութիւն, շնորհակալութիւն, ի նշան երախ-
տագիտութեան արվող գումար: «Ի՞ (24) խակին Արխանցիւն մինչ ի տեղս
շկուրի տվի»:

Շուֆամ, պրսկ. shekam—փոք: Տես դազում: «Ե՛մ խէր ուր առած Մու-
կովին սամուր, զազում շուքամն ծախել էր»:
Չան, հվեր. աու. чан—լայն բերանով մեծ տակառ, որի մեջ խաղող
գամ դինի են լցնում: «Չ լանին քրէ մինչ ի Մուկովն=Յ տակախին վարած մին-
չն Մուկվա»:

Չանկալ, պրսկ. changāl—պատառաքաղ:
Չարեֆ, պրսկ. chehāryek—մեկ քառորդ:
Չերվեր, աու. черверт—տրուս մարմինների չափ, հավասար է 2,099

հեկտոլիտրի: Առևտրում համապատասխանում է 0,5 փութ ցորենին, 6,1 փութ
տարեկանին, 7¼ փութ գարուն: «ԱՌԾԸ (1500) շէթվէր ցորեն և ԳՌ (3000)
փոթ քանդիր թալապ գրեցի»:

Չիք, ֆր. chit—բամբակյա նորր, հասարակ կտոր, սովորաբար երփ-
ներանդ նախշերով: «...ևԳ (43) թույ ֆուսնի շիթ առի, խալիս գաղի շամն
այ՝ ԲՃՂԶ (996) գաղ»:

Չինի, պրսկ. chini—չինական, ճենապակի:

Չվան, բրբռ.—պարան, թոկ:

Չուլի, աու. чулки—զուգպաներ: «...Գրովիցն դամաստ լէնթ և շուլթի,
գոտիկ ձևն այ մնացել»:

Չուխայ, ֆր. chukha—ստոփ, բրդից պատրաստված հագուստ:

Չուր, բրբռ.—միջև:

Չուփայն, պրսկ. čupaye—չորքոտանի, գրաստ: «...խորաքի, փուշակի և
չուփայու քրէ»:

Չուխայ, ծագումն անհայտ բառ, հվեր. շուքայ ելավ նշանակում է հա-
շիվն հավասարվեց, բախնաավորվեց:

Պալմամ, ֆր. balmüm—մեղրամամ: «...դարչուխ թանխայ առի ԻԳ (23)
փոթ 2 ֆունթ պալմամ»:

Պասմայ, ֆր. bāšma—դաջված: «...ԺՍ (15) թույ պասմայ շալն ծա-
խեցի...»:

Պատ, ծագումն անհայտ բառ,բայն բնագրի հվեր. շարք, կապ, շարան:
«...ինձ խետ տարած Իօ (20) պատ կարմիր աղեղն, ԻՆ (21) պատ ճարմակ
աղեղն ...ծախեցի»:

Պատաստլիկ, բրբռ.—թեև փաթաթնու գործիք:

Պգտիկ, բրբռ.—փոքր: «և (1) ջուխտ պգտիկ տապանելն»:

Պոսիկառ, հու. hypothēke—զբավական: «Ե՛մ խօր վեռած Մուկովին
եռլուռլին, որ Ե՛ (100) լինք էր առնա Իվան Դանելիչին, Դ (4) խակ քնար
շարբաֆի պոսիկառ էր տվել»:

Պոնիքոք, ֆր. burumol—քիմիոտ, ծխախոտ, ոքր քաշում են քթի մեջ:
«...30 ֆունթ պոնիքոք (առի)»:

Պրվոն, ֆր. provision—հետագա վճարման հաշվի մեջ մտնող գումար:
«30 բանդ քանդրին պրվոն, քանդրին բանալե խալ»:

Ջահտան, արաբ.-ֆր. djahatān—կողմանե, պատճառով: «Նորդայվա-
թին շահանան թալապ գրեցի, որ Մուկովն տալ»:

Ջամ, արաբ. djam—գումար, ընդհանուր գումար: «Թանգալի Մարհադիս
Թարվեզ գնալուղ խալը, խօրաք, փուշակի զնաց և ձիայ խալը գնաց, ջամն
այ՝ ԺԱ, ԹՌԴԾԾ (11 թուման 9400 դիան)»:

Ջելիմ, ֆր. djedim—կարգեալ:

Ջոնի, պրսկ. djuni—հավանաբար կտորեղեն է մուգ կանաչ, սևին ծոռ
գույնի: «Թ (9) թան առլաս, և(5) թան ջոնի ծախեցի»:

Ջովի, արաբ. djavzi—ընկուզի գույն: «...17 ձոթն Սօփվէտարովին
ներկել տվի՝ 10 դամազ, 3 ալ, 2 ջովի, և (1) բանաֆ, և (1) նարեջ»:

Ջվալ, պրսկ. djoval—հաստ կտորից պարի:

Ջոխս, պրսկ. juft—զույր: «ԺԾ (10) ջուխտ սամուր առի, ընդի Չազ-
վին ծախեմ»:

Ջուխամ, հնդ. djokhām—զբավ դրված ապրանք կամ վտանգի ենթարկ-
ված հարստություն: Առևտրական ուղևորությունից ստաց, երբեմն վաճառա-

կանները զրա՛վ էին թողնում որն է պարանք, հարստութիւն: Հայ խոջայական կապիտալի միջավայրում մեծ կիրառութիւն ունին սրբաբանի ավարք-ը, որը նշանակում էր ապրանքով կամ գրաւականով մտցնակ, իսկ նրա մուրհակը շէր նահատանում զրա՛վ, ապա կիրառվում էր «քի շուքամ ավաք» տարատեսակը: Բի-ն պարսկերենում միասական անանց է:

Սագայ, պրսկ. sâda — պարզ, հասարակ: «Ա (1) դանայ սագայ սհաթն ծախեցինք, դինն այ Գ (4) թումանն Ե (5000) դիանն»:

Յալակ, պրսկ. sala — էյուզերից զործված դամբուլը:

Մանիպ, արար. şâheb — տեր, զործատեր: «Մանազով իմ խէր վեռէլ այ խանին սարքարէն ծօ (50) թուման, որ Լսպահան Գ (3) ամիս վաղայ սահիպանիս տէք»:

Սամ, արար. sahm — բաժին: «Մանուկիցն զամբուկըս փէշքաշի սամ այ ինք առէլ—Մանուկից մորստան պաշտոնայի կաշաքի բաժին է իրեն վերցրել»:

Սամուր, արար. sammur — սամուր, կղաքիների ցեղին պատկանող կենդանի: Հատկապես հարգի է սիրերյան սամուրը, որը կոչվում է նաև ուսական (Mustela Zibulina): «...իմ խօր աղարկած Ա (1) սամուր զոտակն ծախեցին»:

Սանադ, արար. sanad — փաստաթուղթ, մուրհակ: «...ինք առի հար (ե)յանի Բարեհէն 230 դանայ ոսկի, անանդ տվի որն»:

Սանդուզ, արար. şandûz — սնդուկ: «...է (7) զալամ խորդայվաթ և հաշիայ առի, Ա (1) սանդուզ աղարկելի իմ խօր»:

Սարմայա, պրսկ. sarmâya — գրամազուխ, հիմնադրամ: «Տէր միտուն բարի աջողում տայ, խէրոյ շառն ի ձեռն աստուծոյ այ, սարմայէն տվին, մեզ հասավ Թժօօ (900) թումանն»:

Սարեշին, պրսկ. sarneshin — հեծնելու վարձ. «...սարեշինին քրէ=Բեռնավորված շորքտանու, սովորաբար էշի, շորու վարձ»:

Սարխար, պրսկ. sarkâr — գործի վարիչ, վերակացու: «Գ (3) թօպն սարքարի պարոն Ղուդրաթն տարավ Բանդարումն ծախին»:

Սարֆ, արար. şarf — դրամի փոխանակման ժամանակ տրվող տոկոս կամ զեղչ: «Թարվիզոյ կկած փողին քրէ, սարֆ ավին»:

Սէլան, պրսկ. seyân — հակիթի տեսակ: «...Ջ (8) դանայ այլազ մասանի առի, ոսկէ և սէլանով»:

Սլամար, արար. selâmat — ողջ ապահով: «...սլամաթ ապրանքով դախիլ էլայ Արխանցիայ»:

Սնար, արար. sâ'at — ժամացույց: «...լանակ արեկակով սհաթ առի=լուսնի արեգակի նկարով ժամացույց գնեցին»:

Սնջաֆ, պրսկ. sanjâb — սկյուռ: «...Գ (4) քուրք Սիպիրի սնջաֆ»:

Սոսիէ, րրր. սոսիէ: «Ա (1) փոթ ԻՐ (28) Ֆունթ սոսիէլ առին»:

Սուրմայի, պրսկ. surme — մուղ կապուտ: «Ղազվին... գազ սուրմայի բէկրաս առին»:

Սորուկ, ուս. сурок — արջամուկ: «Իմ խէր 6 դալամ մաղդէն այ առէլ, որ խտորն տարէլ այ Շամսիի է (7) տակուղ, 8 ջուխտ սամուր, ծօ (50) սորուկ, դաղում, շուքամ»:

Վաղայ, արար. vâ'dâ — ժամկետ, պայմանագրով իմ խէր վեռէլ այ խանին սարքարէն ծօ (50) թուման, որ Լսպահան Գ (3) ամիս վաղայ սահիպանիս տէք»:

Վառիուշ, պրսկ. vaḥrûsheh — ծածկոց, ապրանքներ ծածկելու կամ փոթաթելու կտոր: «Բ (2) խալիլայ, Ա (1) վառուշ իմ խօր բերածն ծախեցին»:

Վաֆիլ, արար. vakîl — լիազոր:

Վէլ, դերմ. Wechsel — պարտամուրհակ: «Ճանկ Բուդիշիովէն վէլ վեռի զարշվիս աղարկած իքմիկին կոնթէ Աժօօ (100) թումանն»:

Վիպիս, ուս. вѣписъ — քաղվածք, ցուցակ, ցանկ:

Տամբլան, պրսկ. tonbâlan — մանր եղջերավոր անասունների՝ ոչխարի, այծի սամրձիք: Չոր սամբլայն օգտագործվում է բժշկութիւն մեզ»:

Տապանշայ, պրսկ.-բրք. tapâncâ — ատրճանակ: «Բ (2) թֆանկ, Ա (1) ջուխտ տապանշայ առին»:

Տավշան, բրք. tâvshân — նապաստակ: ԲՈՉՁՍօ (2650) դանայ ճարմակ տավշան առի»:

Տղա, րրր. -ծառա: «...Թօ (20) ամսէն Գ (3) խոզոյ իմ, խօր Յօվանիսին տղին խալլ այ գնացէլ...»:

Տղալան — Իմաստը մեզ անհայտ: «Բ (2) խակին նավէն խանէլէ, բարբի քրէ ավի մինչ ի տողանն»:

Տոնլուլ — տես տունլուլ:

Տօնլուլ, բրք. tönül — հարստացու, հարստի համար արվող աշխատավարձ: Սօլդատի տօնլուլ — զինվորի հարստի համար տրվող զրամ, աշխատավարձ: «Ձ (6) տօնլուլ լէվ շայ ծախեցին»:

Ուղ, րրր. լուղ: «Ա (1) փոթ 17 Ֆունթ լուղ մօմ առին»:

Փաշա, պրսկ. pâcâ — ազգը, իստ րնագրի ազգըմասի մորթին: «...Ա (1) սամրի փաշէն, զարդավի (") փաշէն, Ա (1) քուրք մուկն ծախէլ այ»:

Փառշայ, պրսկ. pârcâ — զործվածքի կտոր: «Թարվիզոյ սասած թաղայ փառշին, որ Ժն դալամ անքըն զրամ այ, աղարկեցին Անտին խետն Հաշտարխան — թավիղոսմ գնած թաղայ զործվածքի կտորները, որ 15 հազվասահական հողվածով գնումները զրամ է, աղարկեցին Ավետի հետ Ատրախան»:

Փաստալ — հվեր. շափի միավոր: «2 փալանդ լոնդրէն մի փաստալ է» (Ղ. Վանանդեցի, էջ 39):

Փարայ, պրսկ. pârâ — մաս, կտոր, մի քիչ: Փարայի իվմին — մի քիչ մանր մուր բաներ: «Իմ մորաքովից տղան ողորմած հողի ճովանէն Ատրաթով մեռավ, ուրն փարայի իքմին ունէր ճանապարհին և Մօսկօվումն ծախեցին»:

Փարս — ծագումն ու իմաստը մեզ անհայտ: «ԺԳ (14) ճոթն խուզիկ և փարսի տվին»:

Փարիսիական—ժողովումն անհայտ բառ, բոտ բնագրի գործվածքի անսակ, հանդիպում է Ղուկաս Վանանդեցու մոտ (էջ 41):

Փէշ, բրբռ.—կիրառչազգեստ:

Փէշֆաշ, պրսկ. pishkash—բնծայական նվեր, կաշառք: քրտորի մինչ ի Մօսկովն փէշքաշիս:

Փիսկուլ, բրբ. puskul—ծոպ: Հանդիպում է փօլայիկ (") շաղչուր (") բաղի փ(իւ)սկուլ, շղի փ(իւ)սկուլ ձևերով:

Փիշի, պրսկ. pichī—լարովի: ԵԱ (1) սհաթ փիշին ծախել ալ=1 լարովի ժամացույց ծախել էս:

Փոք, ռուս. пуд—ռուսական չափի միավոր, որը հավասար է 40 ֆունտի կամ 16,38 կգ: Ե...9 (6) փոթ քաթանէ թել առիս:

Փոռ, ֆր. poudre—դիմափոշի: ԵԱ (1) սանազ ետայմանի ուղ և փոտրը առիս:

Փոսն, բրբռ.—ուտելիք: ԵԺԴ (14) ամիս Թօ (20) օրէն փսնի օղի քրէ, խօրաքի, դապաղի և քոտր խալը զնացր:

Փուշակ, պրսկ. pushāk—հաղուստ: Ե...մինչև ի Մորդամայ վերկայս փուշակի դնաց...ս:

Փօղիշ, ռուս. подчае—նվեր, ԵՓօղիշէ փէշքաշ=նվեր, կաշառք:

Փաղբ, հվեր, արաբ. katb—դիր, դիրք, մատյան: Ե...դրած ալ խժ քաղբոյ մէշ, բուխարայի մորթին ծախեցի:

Փաղբիւ—հվեր. գործվածքի տեսակ: ԵԱ (1) թօղ լօլղան, Ա (1) քաղբին, Ա (1) թան շամախոյ մօզ ծախեցի:

Փարս, հնդ. katai—հաշիվ, հաշվեթուղթ, հաշվապահական մատյան: Ելէնթ և թաֆտայ ծախող Արրահամ Դրոմին քաթէն ալ:

Փարս, արաբ. katt—հաշվետուար:

Փարիպի, թերևս պրսկ. kitābi—դրածն, Ե12 դանայ քաթիպի խալիլի =12 հատ դրածն բացվող հայելիս:

Փալայայի, պրսկ. kalā hī—մետաքն ղլխաշոր:

Փանի, պրսկ. kahi—դարմանի դուլի, սպիտակի և դեղինի արանքի դուլ:

Փանդիր, բրբ. kandir—կանեփ կամ կանեփից պատրաստած պարան: Ե...Հուստ Անդրէ Մաթվէիլէն առի Լօ (20) բանթ քանդիրս:

Փարբար, պրսկ. kārrobā—սաթ: Ե...Դ (4) դանայ քարբարէ խամբարքն ծախեցի, որ Մորդամ առէլիս:

Փաֆ—Բնագրի գրատուններից էրևում է, որ քաֆը թանկարժեք քար է: ԵԱ քիսակով մօհրած ալմաղ և քաֆն և աղեղ, թասպէ աղեղ ին աղարկէլս:

Փիլիայ, արաբ. kulliyā—ամրոզ, ընդհանուր: Ե...քիլիայ գազի ջամն ալ՝ Բնօրթ (2029) դագ:

Փիլեյազ, ռուս. клязьма—իշխան: Ե...քիլեյազ վասիլի վալայդամուրիլ Դօլկոռուքիս:

Փիսակ, պրսկ. kisa—քսակ:

Փեար, պրսկ. kēpār—կեր: Լէնայ քիար-լայնեղր, նեղայ քնար-նեղ երիչով: Ե21 ճոթ լէնայ քնար ֆան Օստին Եիմոսակ Եերկել տվի:

Փուռ, արաբ. kesū—մացորդ, մանրուք, քուտր իքմին—մի քիշ մանր-մտեր ապրանք: Ե...քուտր առի տանի խամար, ինչպէս դինն միսս միոշէ դրած ալ:

Փշէ, արաբ. kerāyeh—վարձ: Ե...Վոլոզոյ մինչ ի Արխանցկայ նավի քրէ տվի:

Փշիլիայ—տես Քիլիայ:

Օղայ, բրբ. oğai—օթևան, բեակարան: Եշաշտարխանայ մինչ ի Մարայ-թօլ խօրաքի, ողորմոյթին, շտփայոց (") քրէ, օղի քրէ, սօլդատի տունուր:

Օմաղ, պրսկ. amād—հաշվապահական իմաստով՝ մուտք:

Օրդնի, հվեր, հայ.—պատվիրան, հանձնարարություն, լիազոր: Բնագրում օգտագործվում է նաև լիազորագրի իմաստով: ԵՄաթոսի որդի Աղաժատուրն և Ավետըն ինձ օրդնի տվին:

Յարդ, արաբ. fard—մեկ միավոր, հաշվեթերթ: ԵԱստուծով ֆարդ ԵԼ (49)-ումն:

Ֆի, արաբ. fi—բառացի նշանակում է դին, բայց բնագրում օգտագործվում է յուրաքանչյուր, մեկ հատի դին միավորի իմաստով: ԵՖի գուղին՝ Բճ (200) դիննօվն, փողն ինձ ջամայ արաբիս:

Ֆլօթ, ֆր. flotte, դերմ. Flotte—նավատորմ: ԵԱՌԾՃ (1500) դանայ բնկուղ ոսկի առի, ֆլօթումն աղարկեցի Արխանցկայ:

Ֆոնտ, գերմ. Pfund—քաշի միավոր 409,51 գրամ, գրվածքա: ԵԲՃԺԵ (215) ֆոնթ քնթի թամբաքոյն ծախեցի:

Ֆրանկ, ֆր. franc—եվրոպացի:

Ֆրգաթ, իտ. fregata—ֆրեգատ (կառկայմ հետախույանավ): Ե...վերոյ Ե (5) խակին 2-ին բառցի ֆրգաթ ԵՊիտր Մօլարումն, 1-րն բառցի ֆրգաթ ԵԾան Փավլոս Կէտլօան...:

Ֆուրայ, արաբ. fūte—փոքր գուղնցներ, որոնք վաճառվում են զուլդերով և օգտագործում են մահմեդականները բաղնիքում: Ե...դանայվաթ՝ ֆուրայ, մալաղէի, մօվաղի և մօվա:

Յ Ա Ն Կ Ե Ր

ԱՆՁՆԱՆՈՒՆԵՆՐ

Աբրահամ Գրոմ 76, 79, 100
 Աթանես, որդի Մելքի 102, 104
 Ալավերդի, որդի Նելումի 39
 Ալավերդի, աղա 35, 47, 149
 Աղաբեկ, Հայր Ասկանդարի 116
 Աղաչաք, տե՛ս Աղաչաք, Հայր Ավետի
 Աղաչաք, Հայր Ավետի 32, 108, 111, 112, 114, 116
 Աղաջատուր, տե՛ս Աղաջատուր, որդի Մամբոյ
 Աղաջատուր, որդի Մամբոյի 37, 41, 46, 69, 70, 72, 73, 79, 92, 93, 96, 103
 Աղաջուլ, աղա 52
 Աղաջան, որդի Մարտիրոսի 40
 Աղաջուլ, որդի Գրիգորի 43
 Աղաջիբի, չաղիի Հայր Գուրգենի 149
 Աղքան 56, 77
 Ամիրխան 34, 51
 Անգր, բուսա, որդի Ժիզուի 125
 Անդրէ Մամբէի, բուսա 112, 115
 Անկէ 131
 Ապրու, Զինեց Հայր Փառոսի 129, 130
 Ասաբեկ, Ներկանցի 162
 Անաչառ Գրիգորի 58, 90
 Անաչառ Գրիգորի, տե՛ս Անաչառ Գրիգորի
 Ասկանդար, որդի Աղաբեկի 116
 Ասկանդար, որդի Մարտիրոսի 155
 Ասկանդար, որդի 139
 Աստվածաշուք, շամախի 32, 37, 39, 40
 Աստուածաշուք, Հայր Յազարի Հատկանի 102, 104
 Ավետ, պարոն որդի Աղաչաքի, տե՛ս Աւետ, որդի Աղաչաքի
 Ավետի, Երբույն, Հայր Զաքարի 73, 91
 Արզան Յարգոյնի, Հայր Մելքումի 32, 39, 63, 65, 118, 125, 161
 Անտ, որդի Աղաչաքի 37, 79, 81, 92, 108, 111, 112, 114, 116, 146, 149—151, 161
 Բակոյր, Հայր Շահինե 32
 Բարսեղ, Հարեանցի, որդի Մկրտչի 43, 49, 74

Քիլիզայ, դաշու 64, 63, 94, 67
 Քոզազ 127
 Քուրդիշով, ֆրանկ 111
 Քոբ, տե՛ս Հատկան Քոբ, բուսա
 Քուրազ, որդի չաղիի Աղաջիբի 149
 Կրկոյն, Քիլիզայի, Հայր Փառոսի 109, 130
 Գրիգոր 115, 131, 142, 159, 162
 Գրիգոր, Հայր Աղաջուլի 43
 Գրիգոր, Հայր Յաչոյֆի 147
 Գրիգոր, շամախի 43, 49
 Գրիգոր, որդի Շայիի 114, 117
 Գրոմ, տե՛ս Աբրահամ Գրոմ
 Գուռն, Հայր Գեորգոսի 51
 Գուռն, Հայր Մկրտումի 31, 32, 36, 113—114
 Դավիթով նայլ Մարշալ 89
 Դիկիթով կարմրեց 93
 Դիմար ֆուն դիս Սիմոն 58, 60, 63, 98
 Դիմանքի Մարտիրոս, Հոռում 118
 Դիմիթրի, որդի Հոռում նիկոյի 119
 Դիքր Հում 53, 99
 Եակոբ Քիլիզայի իմանկ 57
 Եակոբ Մամալ 59
 Եակոբ Ֆուստրման 73
 Եակոբով 77
 Եան Քուլին 97
 Եան Դեան 66, 58, 70, 72
 Եան Վլադիկու Բալանցն 88, 100
 Եան Փափոյա Բամազ, ֆրանկ 114
 Եան Յան Վլադիկու 82, 97
 Եան Յան Վլադիկու, տե՛ս Եան Յան Վլադիկու
 Եան Ֆան Հուսար, տե՛ս Եան Ֆան Հուսար
 Եան Ֆան Հուսար 52, 69, 93
 Եսաս Վլիկի, տե՛ս Եսաս Վլիկի
 Եհաննես Անկերկի, տե՛ս Իսահակ Անկերկի
 Եհաննես Կասման 65—66
 Եսոս Վլիկի 58, 59, 83, 96
 Զաքար, որդի Երբույնի Ավետի 73, 91
 Զաքար, թալանժար, Հայր Յովանիկի 104
 Էլեթ 126
 Էվազ, ախալցխեցի 127

Էվազ, զնորի, Տաշտարխանցի 31, 36
 Էվազ, որդի Ղուլեանի 40
 Էրրատալիկի, ֆրանկ 41
 Էսասակու 161
 Էսկանդար 151
 Հատկան Քոբ, բուսա 41, 44, 48, 92, 101, 114, 115, 134, 139, 147, 153
 Հատկան Գրիգորի 104
 Հատկան, Յազարի, որդի Աստուածաշուքի 102, 104
 Հատկան, պարոն, որդի Զաչալուանի 33, 93, 96
 Հատկան Ջարդալուանի, տե՛ս Հատկան, պարոն, որդի Զարդալուանի
 Իսմայրիայ դի (՝) 123
 Թիվան, Հայր Մարտիրոսի 90, 104, 110, 111, 120, 121, 122, 136, 138, 151
 Թաթու, խոռոցի 32, 36
 Ժիզուի, բուսա, Հայր Անդրի 125
 Իգան Ընկի դե Դան 83, 97
 Ինչախոս, որդի ֆրանկով 112
 Իսակ Գլառ 66, 69
 Իսակ Նմիխանի, բուսա 128
 Իսայի Զիթի, տե՛ս Իսակ Զիտ
 Իվան Գանելի, ֆրանկ 41, 49, 91
 Իվան Նախորդ Մուշիկով 115, 126
 Իվան Հատկանի Փափով, բուսա 124
 Իվան Իվանի Կասմով, բուսա 125
 Իվան Մուշիկով, տե՛ս Իվան Նախորդի Մուշիկով
 Իսահակ Անկերկի 63, 68
 Լամիր Սասանյան 88
 Լուկա Հատկանի, Հոռում 117
 Լահոյան (՝) 84
 Լաւաշաթ, արապիկերի, որդի ՕՏանի 149
 Լեւոն, Հայր Աղաբեկի 39
 Լաւաշաթ, որդի Շավելի, Երբույն Մարշալի 33, 53
 Լասարով, իսան 147, 159
 Լասար, Հայր Պարոսի 158
 Լասար, որդի Պարոսի 110, 112
 Լասար, որդի Պարոսի 129
 Լաւրոն, տե՛ս Լիւրոն Կալոն
 Կանկի Ֆելիկի, տե՛ս Կանկի Ֆելիկի
 Կասմազիկու 92
 Կանդաթ Սիփիկ, տե՛ս Կանդաթ Սիփիկ
 Կանդաթ Սիփիկ 76, 99
 Կոնստան Սթառ 76
 Կոնկի Ֆելիկի 55, 60, 62, 63, 95
 Կոնկի, Քիլիզայի, դաշար 124
 Լաւրոն, Հայր Յովանի 114
 Լաւրոն, որդի Պարոսի 142
 Լաւրոն ֆան Օռ 56, 61, 75
 Լաւրոնի, որդի Սարգիսի 31, 36, 109, 115, 122, 140

Լերոն, Հարեանցի, Հայր Մկրտումի 119, 126, 139, 158
 Լեղոյ Գառլ 51, 446
 Լարսիան 91
 Լուրաթ, պարոն 33
 Լուրիան, Հայր Էվազի 40
 Մամբու, տե՛ս Մամբու Օրսու
 Մամբու զան, տե՛ս Մամբու դե Լան
 Մամբու դե Լան 83, 87
 Մամբու, Հայր Աղաջատուրի 41, 69, 72, 72, 92, 93, 96
 Մամբու Օրսու 58, 96
 Մադաթ 121
 Մանուկ 47
 Մարգար, խոռոցի, Հայր Յովանիկի 33
 Մարգար, պարոն, Խաչատրիկ 93
 Մարկոս, դաշու, տե՛ս Մարկոս որդի Քեփանի
 Մահմուդ, Խորեզմի 82, 87
 Մարկոս, որդի Քեփանի 84, 86, 90, 104, 106, 110—113, 115, 120—122, 127, 132, 133, 136, 138, 139, 147, 151, 158
 Մարոթ, տե՛ս Մարոթ
 Մարտիրոս, Հայր Աղաջանի 40
 Մարտիրոս, Հայր Ասկանդարի 155
 Մարոթ 112, 131
 Մելիք, Հայր Աթանեսի 102, 104
 Մելքում, որդի Յարգոյնի Արզանի 32, 36, 44, 63, 65, 89, 102, 118, 125, 126, 131, 142, 161
 Մկրտոն, Հարեանցի, Հայր Քաղանկի 43
 Մկրտոն, տե՛ս Մարկոս, որդի Քեփանի
 Միքայիկու, բուսա 120, 128
 Միքայիկու, աղա 161, 162
 Միքայիկ Սիլ, Տաշտարխանայ թալանք 131
 Մկրտում 110
 Մկրտում, որդի Գառուսի 31, 32, 36, 113—114
 Մկրտում, որդի Հարեանցի Լեւոնի 119, 126, 139, 158
 Մհամազ, տե՛ս Մահմուդ, Խորեզմի
 Մուրազ, աղա 134
 Մուրազ, աղա, պարոն, որդի խոռոցի ՌՏանի 33, 46, 49
 Մակոնյան, պարոն, որդի խոռոցի ՌՏանի 33
 Յաչոյֆի, տե՛ս Լաւրոնի, որդի Մազիազի
 Յաչոյֆի, որդի Գրիգորի 147
 Յաչոյֆի, պարոն, թալանժար 144
 Յովան, որդի Լաւրոնի 114
 Յովանի, յարաշարի աղա (Մարգարի), տե՛ս Յովանի, յարաշարի աղա (Մարգարի)
 Յովանի, յարաշարի աղա (Մարգարի) 40, 43
 Յովանի, որդի թալանժար Զաքարի 104

Յովանն, որդի խաչայ Մարգարէ 33
 Յովանն, որդի Պարսամի 110
 Յովանն, որդի Քալանկարի 42, 45, 91,
 115, 117
 Յովանն, ազա 118
 Ծառիկին, Մտփօզին զոպնանթոս 111—112
 Կերտն, Հայր Սաֆարի 112
 Կիկոյ, Տոսոմ, Հայր Դիմիթրի 119
 Կիկոյան Կալոսն 55, 77
 Կիկոյան Ֆան Զոր 63, 89
 Կուր, տե՛ս Կուր, արքայ Մամուրի
 Կուր, արքայ Մամուրի 32, 34, 37
 Կարիզան, տե՛ս Կարիզան, որդի Պարսամի
 Կարիզան, որդի Պարսամի 31, 55—58
 Եսայն Հայր Գրիգորի 114, 117
 Եավլի, Հայր Սարգսի և Կալանկարի 33,
 105
 Եավլի, որդի Բանդորի 33
 Եկրիման 146
 Ըհան, խաչայ, Հայր պարոն Յակոբքանի 33
 Գապո, վաչի 31, 36
 Գեորգոս Գիլանկեց 31, 73, 90, 92
 Գեորգոս, Հայր Կարիզանի 31, 36
 Գեորգոս, որդի Գուրգի 51
 Գիար Մկնիկ 56, 65, 71, 93
 Գիար Մարտի 120
 Գիարոս, խաչայատայ 79
 Գիարոս, Հայր Սասուրի 110, 113
 Գիարոս, Հայր Հակոբանի 142
 Գիարոս, որդի Գիլանկեց Մարգարի, տե՛ս
 Գեորգոս Գիլանկեց
 Գիարոս, որդի Սասուրի 155
 Գիարոս, որդի Պարսամի 107, 109, 114
 Գուրոս Ջիլկեց, որդի Ազուլի 112, 129, 130,
 139, 142, 144
 Գուրոս, Հայր Պարսամի 102, 104, 114
 Գուրոս, աչք, Հայր Սասուրի 129
 Գուրոս, Հայր Յովաննիսի 110
 Զարգուան, Հայր պարոն Ըստեփանի 33,
 93, 96
 Մարի, դուլալ 152, 155, 157
 Մանվել, պարոն 32, 34
 Մավ, Տոսոմ, խաչայ, 41, 45, 91

Մարգիս, Հայր Պարսոս Գիլանկեցի 41, 73,
 90, 92
 Մարտի, որդի Եավլի, Կարաչայ Կալանկարի
 33, 35, 38, 41, 42, 43, 45—50, 53, 54,
 105, 107, 140, 143, 143, 146, 148, 149,
 151, 155, 156, 157, 158, 161, 162
 Մարտ 135
 Մարտի, որդի Կերտնի 112
 Մանն 115
 Մարտի, Հայր Հարաջիկի 31, 36, 109,
 112, 122
 Մոփ, պարոն, խաչարար 56, 59, 70, 77,
 94
 Մոփկալոս, տե՛ս Մոփ
 Մոփկալոս, տե՛ս Մոփ
 Մոփկալոս, տե՛ս Մոփ
 Վանիկ Վալայզամուրի Գոլգոթայի, քն-
 յալ 112
 Վլամ Լեզրիկ Կերտնի 55, 71
 Վլամ Լեզրիկ Կերտնի, տե՛ս Վլամ
 Լեզրիկ Կերտնի
 Տալան Բանի 113
 Տալան Պարսուլ, պարսուլ 129
 Փասո, Բիլիմիկեցի, որդի Գեորգի 109,
 110, 130, 162
 Փասո, վրացի տե՛ս Փասո, Բիլիմիկեցի, որ-
 դի Գեորգի
 Փալանկար, տե՛ս Փալանկար, Հայր Յովա-
 նիսի
 Փալանկար, Հայր Յովաննիսի 42, 48, 91—
 92, 115, 117
 Քրիստոսֆոր Բրանդ 111
 Քրիստոսֆոր, Տոսոմ 118
 Օհան, արպիկեցի Հայր Կալանկարի 149
 Տան Սասո 63
 Տան Օսո, տե՛ս Հարմանոս, Ֆան Օսո
 Յէր Եակոբի Սիմոնիկոզ 42
 Յէն Լոֆ 57, 78
 Յուսկուլ, Հայր Իկնայտիսի 112
 Յուսկուլ Կալանկարի, տե՛ս Ֆանկուսի
 Կալանկարի
 Յուսկուսի Բուրլի Սոյեր 76, 78
 Յուսկուսի Կալանկարի 99
 Յուսկու Լակի 55, 67

59, 107, 108, 131—133, 139, 140, 142,
 143, 146, 149, 150, 151, 158
 Ղարկին 152, 160, 163, 163
 Ղարալ 46
 Մարգամ 38, 41—44, 46—50, 54, 55, 102—
 105, 109—113, 119, 120, 132, 138, 136,
 138, 141, 158, 161
 Մարտի 37—41, 43—50, 53, 54, 73, 74,
 82, 91, 92, 95, 101—105, 115, 117,
 118, 122, 124—131, 133, 134, 137, 139,
 142, 144, 151, 152, 154, 158, 159, 163

Կերտնայ 31—37, 50, 52—54, 140, 143,
 149—152, 155—158
 Եսայանի 33—37, 43—46, 49—54, 117,
 118, 130, 131, 139—142, 144, 146, 148,
 150—152, 155—159, 161, 162
 Պարսամի 37, 39, 45
 Մարտի, տե՛ս Մարտի
 Վալանկար 105—107, 132, 133, 137, 139
 Քալան 160

ՏԵՂԱՆՈՒՆՆԵՐ

Ամբողջամ, տե՛ս Այմարգամ
 Այմարգամ 54, 82, 84, 86, 105, 110
 Առասյվի 83, 100, 162
 Առասյվի, տե՛ս Առասյվի
 Արխանգելայ 43—49, 61, 64, 75, 79, 82—
 86, 102, 104, 105—107, 110, 116, 117,
 130, 132—134, 137, 151, 152, 154, 162

Գիլան 31
 Ըստեփան 33, 34, 40, 48, 51, 143, 161, 162
 Քարվիլ 32, 140, 144, 147—150, 162,
 155—158, 161
 Լոսյուլայ 37
 Լալարխան 31, 32, 34, 35, 37—39, 44—

ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ծանվելու որդի Սարխաղի հաշվեմատյանը	15
Բնագիր	29
Բառարան՝ օտար և անծանոթ բառերի	165
Յ ա մ կ է ր	

ՇԱՀՎԵԼՈՒ ՈՐԳԻ ՍԱՐՀԱԳԻ ՀԱՇՎԵՄԱՏՅԱՆԸ

Աշխատասիրությամբ՝ ՇՈՒՇԱՆԻԿ ԼԵՎՈՆԻ ԽԱՀԻՆՅԱՆԻ

Հրատ. խմբագիր Է. Ա. ՍՈՒԻԿՅԱՆ
Տեխ. խմբագիր Ա. Պ. ՇԱՀԻՆՅԱՆ

Հանձնված է շարվածքի 29. 04. 1992 թ. Ստորագրված է տպագրության 27. 11. 1994 թ. Չափը $70 \times 108 \frac{1}{16}$, ԲուդՅ Մ 1: Տառատեսակ՝ ռուսական սովետական բարձր տպագրություն: Պայմ. 16,45 մամ., տպագր. 11,75 մամուլ+1 ներդիր: ներկ. մամուլ 16,45: Հրատ. Հաշվարկ. 12,05 մամուլ: Տպաքանակ 400: Պատվեր Մ 43: Գինը պայմանագրային: 229ԱԱ «Գիտություն» հրատարակչություն, 375019, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող. 24գ: 229ԱԱ «Գիտություն» հրատարակչության տպարան, 375019, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող. 24: